

ΑΝΩΤΑΤΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ
ΙΔΡΥΜΑ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ

**ΘΕΜΑ: «ΠΗΓΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ
ΜΙΚΡΟΜΕΣΑΙΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»**

ΤΕΙ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΤΜΗΜΑ
ΕΚΔΟΣΕΩΝ & ΒΙΒΛΙΟΦΗΛΗΣ

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ : ΜΑΝΔΗΛΑΡΗΣ ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ
ΣΠΟΥΔΑΣΤΗΣ : ΜΠΙΛΑΛΗΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ
ΤΜΗΜΑ : ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΛΕΓΚΤΙΚΗΣ

ΚΑΛΑΜΑΤΑ 2004

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ	6
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	7-8
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 ^ο	9
1.1 ΟΙ ΜΜΕ ΓΕΝΙΚΑ	9
1.1.1 Ιστορικός ρόλος της μικρομεσαίας επιχείρησης.....	9
1.1.2 Ορισμός.....	9
1.1.3 Κριτήρια μεγέθους.....	9-11
1.2 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΙΔΡΥΣΗΣ ΜΜΕ.....	11-15
1.3 ΤΟΜΕΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΜΜΕ.....	15-16
1.4 ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΜΕΓΑΛΗΣ ΚΑΙ ΜΙΚΡΟΜΕΣΑΙΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ.....	16
1.4.1 Χαρακτηριστικά γνωρίσματα ΜΜΕ.....	16
1.4.2 Χαρακτηριστικά μεγάλων επιχειρήσεων.....	16
1.5 ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΜΜΕ.....	17-18
1.6 ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΜΜΕ.....	19
1.7 ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ ΚΑΙ ΑΠΟΤΥΧΙΑΣ ΤΩΝ ΜΜΕ	19
1.7.1 Παράγοντες επιτυχίας	20
1.7.2 Παράγοντες αποτυχίας.....	21-22
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 ^ο	23
2.1 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ	23-24
2.2 ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΤΟΥ ΕΟΜΜΕΧ.....	24-25
2.3 ΣΤΟΧΟΙ ΕΟΜΜΕΧ.....	25-26
2.4 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ Γ' ΚΠΣ ΜΕ ΦΟΡΕΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΩΝ ΕΟΜΜΕΧ.....	26
2.4.1 Επιχειρησιακό πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα»	27
2.4.2 Πρόγραμμα «Ενίσχυση Επιχειρηματικότητας Ατόμων με Αναπηρίες».....	27
2.4.3 Πρόγραμμα «Ενίσχυση Γυναικείας Επιχειρηματικότητας»	27
2.4.4 Πρόγραμμα «Δικτυωθείτε».....	28-29
2.5 ΕΓΓΥΗΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ.....	29
2.6 ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΕΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ.....	29-30
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 ^ο	31
3.1 Ο ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΦΥΣΗΣ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ	31
3.1.1 Επένδυση και οικονομικές απαιτήσεις μιας νεοσύστατης εταιρίας.....	31-32
3.1.2 Κεφάλαια για προσωπικά έξοδα	33
3.1.3 Πηγές κεφαλαίου	33-34
3.1.4 Κρατική και τραπεζική χρηματοδότηση.....	34-35
3.1.5 Κυβερνητικά Προγράμματα Δανεισμού.....	35
3.1.6 Επενδυτές Κεφαλαίων Υψηλού Κινδύνου	35
3.2 ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΜΜΕ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΩΝ 197/78 ΑΝΕ.....	35-37
3.3 ΤΑΜΕΙΟ ΕΓΓΥΟΔΟΣΙΑΣ ΜΙΚΡΟΜΕΣΑΙΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ.....	37-36
3.3.1 Που απευθύνεται.....	38
3.3.2 Οι στόχοι του Ταμείου Εγγυοδοσίας.....	38
3.3.3 Πως ωφελούνται οι ΜΜΕ	38
3.3.4 Η διαδικασία	38-39
3.3.5 Προϊόντα του Ταμείου Εγγυοδοσίας.....	38-39
3.3.6 Ποσοστό που μπορεί να εγγυοδοτήσει το Ταμείο.....	39-40
3.4 Ο ΝΟΜΟΣ 2601/98.....	40
3.4.1 Ποιοι είναι οι επιλέξιμοι επενδυτικοί φορείς.....	40
3.4.2 Ποιοι δικαιούνται κεφαλαιακές ενισχύσεις.....	40
3.4.3 Ποιες επιχειρηματικές δραστηριότητες υπάγονται στον αναπτυξιακό νόμο και για ποιες δαπάνες.....	40-41
3.4.4 Σε ποιες περιοχές κινήτρων χωρίζεται η χώρα	41
3.4.5 Πως ενισχύονται οι ΜΜΕ από τον αναπτυξιακό νόμο.....	41
3.4.6 Ποια είναι η υποχρεωτική ίδια συμμετοχή.....	42
3.4.7 Ποιες είναι οι προϋποθέσεις αναλήψεως του δανείου.....	42-43

3.4.8 Πως πραγματοποιείται η έγκριση των επενδυτικών σχεδίων.....	43
3.4.9 Πως γίνεται η καταβολή της επιχορήγησης.....	43
3.4.10 Υπάρχει δυνατότητα αναμόρφωσης του ενισχυόμενου κόστους.....	44
3.5 Η ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΩΝ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΩΝ.....	44
3.5.1 Πηγές και προβλήματα.....	44-46
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 ^ο	47
4.1 ΜΕΣΟΠΡΟΘΕΣΜΟΣ.....	47
4.1.1 Άντληση κεφαλαίων.....	47
4.1.2 Τραπεζική.....	48-49
4.1.3 Χρηματοδότηση εξοπλισμού.....	49-50
4.2 ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΟΣ.....	50
4.2.1 Ενυπόθηκο τραπεζικό δάνειο.....	51-52
4.3 ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ.....	52
4.3.1 Χρηματοδοτήσεις για μικρές επιχειρήσεις.....	52-56
4.3.2 Χρηματοδοτήσεις για μεσαίες επιχειρήσεις.....	56-58
4.4 EURO BANK.....	58
4.4.1 Τοκοχρεολυτικά δάνεια κεφαλαίου κίνησης.....	58
4.4.2 Είδη ορίων κεφαλαίου κίνησης.....	58
4.4.3 Επαγγελματικός Εξοπλισμός.....	58
4.4.4 Επαγγελματική Στέγη.....	59
4.5 ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ.....	59-60
4.6 ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ.....	60
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5 ^ο	61
5.1 VENTURE CAPITAL.....	61
5.1.1 Εννοιολογικό περιεχόμενο του Επιχειρηματικού Κεφαλαίου.....	61-62
5.1.2 Πηγές Επιχειρηματικού Κεφαλαίου.....	62
5.1.3 Χρήστες του Επιχειρηματικού Κεφαλαίου.....	63
5.1.4 Μορφές Χρηματοδότησης Επιχειρηματικού Κεφαλαίου.....	63-64
5.1.5 Οφέλη του Επιχειρηματικού Κεφαλαίου.....	64
5.1.6 Ο Θεσμός του Επιχειρηματικού Κεφαλαίου.....	64-65
5.2 LEASING.....	65
5.2.1 Τα είδη του leasing – Ανάγκες που καλύπτουν.....	65-67
5.2.2 Ωφέλειες για το μισθωτή – επενδυτή από τη χρήση του leasing.....	67
5.2.3 Βασικές κατηγορίες χρηματοδοτικής μίσθωσης.....	68
5.2.4 Διαδικασίες και κόστος.....	68
5.2.5 Πλεονεκτήματα της Χρηματοδοτικής Μίσθωσης.....	68-70
5.2.6 Πλεονεκτήματα της Χρηματοδοτικής Μίσθωσης για την Εθνική Οικονομία.....	70
5.2.7 Ο θεσμός της Χρηματοδοτικής Μίσθωσης στην Ελλάδα.....	70-71
5.3 FACTORING.....	71
5.3.1 ΤΑ ΕΙΔΗ ΤΟΥ FACTORING.....	71-73
5.3.2 Ποιες επιχειρήσεις ενδείκνυται να κάνουν χρήση υπηρεσιών factoring.....	73-74
5.3.3 Πλεονεκτήματα του θεσμού Factoring.....	75
5.3.4 Οφέλη για την Εθνική Οικονομία θεσμού Factoring.....	75
5.3.5 Το Factoring στην Ελλάδα.....	75
5.4 FORFAITING.....	76
5.4.1 Εννοιολογικό Περιεχόμενο του Forfaiting.....	76
5.4.2 Πλεονεκτήματα του θεσμού Forfaiting.....	76-77
5.4.3 Σύγκριση Factoring – Forfaiting.....	77-78
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6 ^ο	79
6.1 ΕΛΛΑΔΑ 2000 – 2006.....	79
6.1.1 Προγράμματα που υλοποιούνται στο Γ' Κοινωνικό Πλαίσιο Στήριξης.....	79-80
6.1.2 Διαδικασία προκηρύξεων / προσκλήσεων.....	80
6.1.3 Ποιοι είναι οι Δικαιούχοι, των Προγραμμάτων.....	81
6.2 ΚΟΙΝΟΤΙΚΕΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ.....	81
6.3 ΤΑΜΕΙΟ ΣΥΝΟΧΗΣ.....	81-82

6.4 «ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ»	82
6.4.1 Πρόγραμμα «Πιστοποιηθείτε»	82
6.4.2 Πρόγραμμα «ΠΑΒΕΤ-ΝΕ».....	82-84
6.4.3 Πρόγραμμα «Τεχνολογικός Εκσυγχρονισμός Επιχειρήσεων»	84-85
6.5 «ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ»	85-86
6.5.1 Πρόγραμμα «Επιχειρείτε Ηλεκτρονικά»	86-87
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7 ^ο	88
7.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	88
7.1.2 Προγράμματα για τη βελτίωση της ποιότητας του τουριστικού προϊόντος.....	88-90
7.1.3 Τρόπος Υλοποίησης.....	90-91
7.2 ΠΟΙΟΤΙΚΟΣ ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΜΙΚΡΩΝ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΩΝ.....	91
7.2.1 Στόχος του Προγράμματος – Διάρκεια εφαρμογής.....	91
7.2.2 Ποιες ενέργειες χρηματοδοτούνται (επιλέξιμες ενέργειες)	91-92
7.2.3 Ποιοι μπορούν να συμμετέχουν (επιλέξιμοι δικαιούχοι)	92-93
7.2.4 Διαδικασίες υποβολής – αξιολόγησης κ.λ.π.	93
7.2.5 Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης.....	93
7.2.6 Χρηματοδοτική ενίσχυση.....	93-94
7.2.7 Ενημέρωση των ενδιαφερομένων – πληροφορίες.....	94
7.3 ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΜΜΕ.....	94
7.3.1 Στόχος του Προγράμματος – Διάρκεια εφαρμογής.....	94
7.3.2 Ποιες ενέργειες χρηματοδοτούνται (επιλέξιμες ενέργειες)	94-95
7.3.3 Ποιοι μπορούν να συμμετέχουν (επιλέξιμοι δικαιούχοι)	95
7.3.4 Βασικές προϋποθέσεις συμμετοχής.....	96
7.3.5 Διαδικασίες υποβολής – αξιολόγησης.....	97
7.3.6 Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης.....	97
7.3.7 Χρηματοδοτική ενίσχυση.....	97
7.3.8 Ενημέρωση των ενδιαφερομένων – πληροφορίες.....	97
7.4 «ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΓΙΑ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΑΠΟΘΕΜΑΤΟΣ»	98
7.4.1 Στόχος του Προγράμματος.....	98
7.4.2 Ποιες ενέργειες χρηματοδοτούνται.....	98-99
7.4.3 Ποιοι μπορούν να συμμετέχουν (επιλέξιμοι δικαιούχοι)	99
7.4.4 Βασικές προϋποθέσεις συμμετοχής.....	100
7.4.5 Προϋπολογισμός των προτεινόμενων επενδύσεων.....	100
7.4.6 Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης.....	100
7.4.7 Χρηματοδοτική ενίσχυση.....	100-101
7.4.8 Ενημέρωση των ενδιαφερομένων – πληροφορίες.....	101
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8 ^ο	102.
8.1 ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ.....	102
8.1.1 Γεωγραφικές ενότητες και ποσοστά ενισχύσεων.....	102-103
8.2 ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΠΡΩΤΗ ΠΡΟΚΗΡΥΞΗ	103
8.3 ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ ΤΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ – ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	104
8.3.1 Μεταποίηση.....	104-105
8.3.2 Τουρισμός.....	105
8.4 ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΚΑΙ ΔΑΠΑΝΕΣ	106
8.4.1 Δαπάνες που επιχορηγούνται.....	106-107
8.5 ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ.....	107
8.5.1 Γενικά κριτήρια και προϋποθέσεις.....	107-109
8.5.2 Όρια προϋπολογισμού προτάσεων.....	109
8.6 ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ – ΥΠΟΒΟΛΗ ΤΩΝ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ...	109-110
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9 ^ο	111
ΚΟΙΝΟΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ.....	111
9.1 ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ.....	111.
9.1.1 Τρόπος χρηματοδότησης των ΜΜΕ από το ΕΤΠΑ	111-112
9.2 ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «BENCHMARKING».....	112

9.2.1	Επισκόπηση του προγράμματος.....	112-113
9.2.2	Ιστορική αναδρομή.....	113
9.2.3	Τι μπορεί να κάνει το Benchmarking για την επιχείρηση.....	113-114
9.2.4	Επίπεδα εφαρμογής Benchmarking.....	114
9.2.5	Οι τύποι του Benchmarking.....	114-115
9.3	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΝΕΩΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ (ADAPT)	115
9.3.1	Βάση Δεδομένων.....	115
9.3.2	Ανάλυση απαιτήσεων χρήστη.....	115-116
9.3.3	Περιγραφή user interface.....	116
9.3.4	Καινοτομία του Προγράμματος.....	116
9.3.5	Δημιουργία πειραματικού δικτύου επικοινωνίας – κέντρου τηλεματικής... 117	
9.3.6	Εκπαιδευτικό CD.....	117
9.3.8	Κατάρτιση.....	117
9.3.9	Προώθηση συνεργασίας μεταξύ των φορέων για σχεδιασμό και παραγωγή νέων προϊόντων.....	118
9.4	SMITE.....	118-119
9.4.1	Παρεχόμενες υπηρεσίες από τον κόμβο SMITE.....	119
9.5	ΔΙΚΤΥΩΣΗ ΤΩΝ ΜΜΕ – CLUSTERS.....	119-120
	ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	121

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η προσπάθεια αυτή εντάσσεται στα πλαίσια της πτυχιακής μου εργασίας, που έχει ως αντικείμενο τη χρηματοδότηση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων στην χώρα μας καθώς και ορισμένα σημαντικά στοιχεία για αυτές τις επιχειρήσεις, που μετά την είσοδο της χώρας μας στην ΟΝΕ ροές χρημάτων από διάφορα ευρωπαϊκά κονδύλια έρχονται να πλαισιώσουν τους παραδοσιακούς τρόπους χρηματοδότησης προς τους μικρομεσαίους επιχειρηματίες.

Οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) είναι η συντριπτική πλειοψηφία των επιχειρήσεων στην Ελλάδα συνεπώς είναι ζωτικό σημείο της οικονομίας μας αφού παράγουν ένα ουσιώδες μέρος του συνόλου των προϊόντων και υπηρεσιών. Κατά αυτό τον τρόπο η οικονομική τους προσφορά είναι παρόμοια με αυτή των μεγάλων επιχειρήσεων. Προσφέρουν ιδιαίτερα οφέλη καθώς δημιουργούν νέα επαγγέλματα, κάνουν καινοτομίες, ενισχύουν τον ανταγωνισμό, βοηθούν τις μεγάλες επιχειρήσεις και παράγουν επαρκώς προϊόντα και υπηρεσίες.

Τα περιθώρια για περαιτέρω ανάπτυξη των μικρομεσαίων επιχειρήσεων θα συνεχίσουν να είναι αυξημένα για μεγάλο χρονικό διάστημα δεδομένου ότι υπάρχει σημαντικός αριθμός υγιών επιχειρήσεων με σοβαρές προοπτικές μεγέθυνσης, που δεν έχουν αναπτύξει ως σήμερα χρηματοδοτικές συνεργασίες.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σε μια εποχή που χαρακτηρίζεται από την παγκοσμιοποίηση και τον εντεινόμενο ανταγωνισμό, η Ελληνική Μικρή και Μεσαία Επιχείρηση (ΜΜΕ) καλείται να δώσει τον δικό της αγώνα για να εκσυγχρονισθεί, να επιβιώσει και να διακριθεί σε ένα διεθνώς ανταγωνιστικό περιβάλλον.

Η συμμετοχή της χώρας μας στην ΟΝΕ, οι διαρθρωτικές πολιτικές και οι νέοι όροι ανάπτυξης αφενός έχουν δημιουργήσει ένα πλαίσιο σταθερότητας και ανάπτυξης και αφετέρου έχουν στερήσει από τις επιχειρήσεις τις εθνικές προστατευτικές πολιτικές της παραγωγής και της εξωστρέφειάς τους. Έτσι οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις καλούνται να ανταποκριθούν σε ένα πολυσύνθετο επιχειρηματικό περιβάλλον χωρίς, στις περισσότερες περιπτώσεις, να διαθέτουν τα απαραίτητα εφόδια να αντεπεξέλθουν στις απαιτήσεις του.

Είναι όμως γεγονός ότι οι ΜΜΕ σε όλες τις χώρες του κόσμου είναι συστατικό στοιχείο της δομής των εθνικών οικονομιών και κοινωνιών. Συμβάλλουν αποφασιστικά στην οικονομική ανάπτυξη, την παραγωγή, την απασχόληση καθώς επίσης στην αποκέντρωση και κοινωνική συνοχή. Ακόμη, λειτουργούν ως φυτώρια νέων επιχειρήσεων, καινοτόμων ειδών και εφαρμογών, ευέλικτων επιχειρηματικών σχημάτων, εξυπηρέτησης τοπικών αναγκών, χωροταξικής κατανομής θέσεων απασχόλησης και εισοδήματος.

Ο εκσυγχρονισμός των ελληνικών ΜΜΕ είναι απαραίτητος όρος για την επιβίωσή τους. Η εθνική πολιτική για τις μικρές επιχειρήσεις λαμβάνει υπόψη τις ιδιαιτερότητές τους και αναπτύσσει ένα πλαίσιο συντονισμένων δράσεων που εξειδικεύονται στους εξής άξονες στήριξης:

- Δημιουργία ευνοϊκού διοικητικού περιβάλλοντος για τις ΜΜΕ
- Διευκόλυνση των ΜΜΕ στη χρηματοδότηση με την δημιουργία Φορέα Εγγυοδοσίας
- Ενισχύσεις ΜΜΕ για τον τεχνολογικό και οργανωτικό εκσυγχρονισμό τους
- Προώθηση των δικτυώσεων των ΜΜΕ (clustering)
- Προώθηση της επιχειρηματικότητας

Η έννοια της μικρομεσαίας επιχείρησης είναι μια πολυσυζητημένη έννοια από κάθε σκοπιά, π.χ. οικονομική, πολιτική, κοινωνική.

Οι κατηγορίες των μικρομεσαίων περιλαμβάνουν φορείς που καλύπτουν σχεδόν όλους τους κλάδους των οικονομικών αγαθών, συμπεριλαμβανομένων και των υπηρεσιών.

Είναι γεγονός ότι ο ενιαίος τύπος μικρομεσαίας δεν υπάρχει, μια που το κυρίαρχο στοιχείο σε αυτές είναι ο ιδιοκτήτης – επιχειρηματίας που είναι και ο μοναδικός ρυθμιστής της δραστηριότητάς τους.

Επίσης οι επιχειρήσεις αυτές δεν έχουν κάποια συγκεκριμένη νομική μορφή. Στις περισσότερες περιπτώσεις είναι προσωπικές επιχειρήσεις, αλλά και αυτές που αποκτούν απρόσωπη νομική μορφή (Α.Ε., Ε.Π.Ε., Ο.Ε., Ε.Ε., αφανής ή συμμετοχική), τα κεφάλαιά τους, ανήκουν συνήθως σε άτομα της ίδιας οικογένειας ή σε άτομα που τα συνδέουν άμεσοι κοινωνικοί δεσμοί.

Εκείνο το οποίο είναι αξιοπρόσεκτο στην κατηγορία των ΜΜΕ είναι το μεγάλο πλήθος αυτών σε όλα τα στάδια της παραγωγικής διαδικασίας (πρωτογενής, δευτερογενής, τριτογενής παραγωγή). Το φαινόμενο αυτό θα πρέπει να συνδέεται με την έννοια της ιδιοκτησίας που πηγάζει από ψυχολογικές ανάγκες του ανθρώπου. Υπάρχουν όμως και οικονομικές ανάγκες που πολλές φορές «οδηγούν» το άτομο προς τη δημιουργία μιας

επιχειρηματικής δραστηριότητας. Όπως είναι φυσικό, η επιχειρηματική αυτή δραστηριότητα θα εκδηλωθεί σε μια περιορισμένη μορφή από ποσοτικής, αλλά πολλές φορές και από ποιοτικής πλευράς.

Η προσπάθεια της «επιχειρηματικής δραστηριότητας» είναι ένας από τους κύριους συντελεστές που μπορούν να ερμηνεύσουν το φαινόμενο, τόσο του μεγάλου αριθμού των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, όσο και την ανορθόδοξη εξάπλωσή τους σε διάφορους κλάδους της μεταποίησης.

Η μικρομεσαία επιχείρηση, δεν αποτελεί πλέον ένα από τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα μιας υπό-ανάπτυξη χώρας ή αναπτυσσόμενης οικονομίας, αποτελεί ένα συνδετικό κρίκο στην όλη δομή της οικονομίας και των ανεπτυγμένων χωρών. Η Ιαπωνία είναι ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα όπου η ανάπτυξη της μικρομεσαίας επιχείρησης αποτελεί τον συνδετικό κρίκο μεταξύ μεγάλων επιχειρήσεων και καταναλωτικού κοινού, ακόμη και σε βιομηχανικά προϊόντα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

Η ΜΜΕ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ

1.2 ΟΙ ΜΜΕ ΓΕΝΙΚΑ

1.1.1 Ιστορικός ρόλος της μικρομεσαίας επιχείρησης

Όλη η μέχρι τη Βιομηχανική Επανάσταση (1700-1800) πρόοδος συντελέσθηκε σχεδόν αποκλειστικά από μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Ο ρόλος τους όμως και μετά τη Βιομηχανική Επανάσταση συνέχισε να είναι σπουδαιότατος, διότι πάντοτε αποτελούσαν τη συντριπτική πλειοψηφία των παραγωγικών μονάδων από αριθμητική άποψη και από άποψη καινοτομιών.

1.1.2 Ορισμός

Ο προσδιορισμός οποιουδήποτε προτύπου μεγέθους για να καθορίσουμε τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις είναι εντελώς αυθαίρετος γιατί οι άνθρωποι υιοθετούν διαφορετικά πρότυπα για διαφορετικούς σκοπούς. Οι νομοθέτες, για παράδειγμα, μπορεί να αποκλείσουν τις μικρομεσαίες εταιρίες από μερικούς κανονισμούς και να καθορίσουν τον αριθμό των 10 υπαλλήλων ως το σημείο διαχωρισμού. Επιπλέον, μια επιχείρηση μπορεί να την αποκαλέσει κανείς «μικρή» όταν τη συγκρίνει με μεγαλύτερες εταιρίες, και «μεγάλη» όταν τη συγκρίνει με μικρότερες. Οι περισσότεροι άνθρωποι, για παράδειγμα, θα κατέτασσαν τα βενζινάδικα, τα εστιατόρια της γειτονιάς και τα τοπικά καταστήματα λιανικής πώλησης που τα έχουν μεμονωμένα άτομα ως μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Παρομοίως, οι περισσότεροι θα συμφωνούσαν ότι οι μεγαλύτερες βιομηχανίες αυτοκινήτων είναι μεγάλες επιχειρήσεις. Και οι εταιρίες που κυμαίνονται ανάμεσα σε αυτά τα δύο μεγέθη θα τις κατέτασσαν ως μεγάλες ή μικρές βασιζόμενοι σε προσωπικές απόψεις.

1.1.3 Κριτήρια μεγέθους

Ακόμα και τα κριτήρια που χρησιμοποιούνται για τη μέτρηση του μεγέθους μιας επιχείρησης ποικίλουν. Μερικά κριτήρια είναι εφαρμόσιμα σε όλους τους βιομηχανικούς τομείς, ενώ άλλα σχετίζονται μόνο με μερικά είδη επιχειρήσεων.

Για την κατάταξη των επιχειρήσεων κατά μέγεθος χρησιμοποιούνται διάφορα κριτήρια, εξαρτώμενα μέχρι ενός βαθμού και από το συγκεκριμένο κλάδο οικονομικής δραστηριότητας στον οποίο ανήκει η επιχείρηση. Τα κυρίως χρησιμοποιούμενα κριτήρια είναι τα ακόλουθα:

α) Μεγέθη φυσικά ή τεχνικά. Για την γεωργική επιχείρηση π.χ. η στρεμματική έκταση την οποία χρησιμοποιεί, αποτελεί κριτήριο με βάση το οποίο σχηματίζεται μια αρκετά σαφής αντίληψη περί του μεγέθους της, χωρίς όμως να αποτελεί και το μοναδικό κριτήριο για όλες τις επιχειρήσεις του κλάδου αυτού. Η συνολική ιπποδύναμη των χρησιμοποιούμενων μηχανημάτων δυνατόν να χρησιμοποιηθεί σε ορισμένες περιπτώσεις ως κριτήριο για την μέτρηση του μεγέθους στο χώρο των μεταποιητικών επιχειρήσεων.

β) Το σύνολο του απασχολούμενου κεφαλαίου. Η συνολική αξία της περιουσίας της επιχείρησης, όπως αυτή απεικονίζεται στο ενεργητικό του ισολογισμού της, μπορεί επίσης να αποτελέσει ένα από τα γενικής εφαρμογής, βασικά κριτήρια μεγέθους. Για τον σχηματισμό ακριβούς αντίληψης περί του μεγέθους συγκεκριμένης επιχείρησης, με βάση το κριτήριο αυτό, θα πρέπει να συνυπολογισθούν και τα πραγματικά (υλικά) και τα χρηματικά κεφάλαια. Επίσης θα πρέπει να υπολογισθεί και να αφαιρεθεί η τυχόν λανθάνουσα απαξίωση στοιχείων του ενεργητικού και να προστεθεί η, κατά προσέγγιση τουλάχιστον, πιθανολογούμενη αξία των αφανών αποθεματικών.

γ) Το μέγεθος του κύκλου εργασιών. Ο όγκος των πωλήσεων χρησιμοποιείται σε ορισμένες περιπτώσεις ως κριτήριο μεγέθους και από τη νομοθεσία. Η ένταξη π.χ. των επιχειρήσεων στις κατηγορίες τιμήςσεως φορολογικών βιβλίων και στοιχείων του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων (Κ.Β.Σ.), γίνεται σε συσχετισμό και με το ύψος του ετήσιου κύκλου εργασιών.

Το ύψος των πραγματοποιούμενων κερδών δεν αποτελεί ασφαλές κριτήριο μεγέθους. Είναι βεβαίως αληθές ότι μεγάλα κέρδη οι μεγάλες επιχειρήσεις μπορούν να πραγματοποιήσουν. Δεν αποκλείεται όμως, μια μεγάλη επιχείρηση να πραγματοποιεί μικρά ή να μην πραγματοποιεί καθόλου κέρδη και αντίθετα μια μικρή επιχείρηση να πραγματοποιεί σημαντικά κέρδη.

δ) Ο όγκος της παραγωγής. Το σύνολο των παραγόμενων μονάδων (αριθμός κατασκευαζόμενων αυτοκινήτων, τόνοι παραγομένων λιπασμάτων, αριθμός διανυκτερεύσεων πελατών σε ξενοδοχειακή μονάδα) προϊόντων ή υπηρεσιών δίνει επίσης αρκετά σαφή αντίληψη για το μέγεθος της επιχείρησης.

ε) Ο αριθμός των μονάδων δραστηριότητας, όπως είναι π.χ. ο αριθμός των φορτηγών αυτοκινήτων που διαθέτει μια επιχείρηση εμπορευματικών μεταφορών ή των λεωφορείων που διαθέτει μια επιχείρηση αστικών συγκοινωνιών ή ο αριθμός των αυτοτελών μονάδων εξυπηρέτησης που διαθέτει ένα νοσηλευτικό ίδρυμα (χειρουργικών μονάδων, τομογράφων κ.τ.λ.).

στ) Επισημαίνεται τέλος ότι, το είδος των υπηρεσιών που προσφέρει ο επιχειρηματίας αποτελεί ένδειξη περί του μεγέθους της επιχείρησης. Στις μεγάλες επιχειρήσεις, ο επιχειρηματίας προσφέρει διοικητική μόνο εργασία ενώ στις μικρές, πλην της διοικητικής προσφέρει και εκτελεστική εργασία.

ζ) Ο αριθμός των προσώπων τα οποία απασχολεί η επιχείρηση αποτελεί ευρύτατα χρησιμοποιούμενο κριτήριο και στην Ελλάδα και στον Ευρωπαϊκό και διεθνή χώρο.

Το τελευταίο κριτήριο έχει ευρύτερη εφαρμογή κυρίως επειδή δεν επηρεάζεται από τον πληθωρισμό, είναι συχνά πιο συγκεκριμένο και ξεκάθαρο μέτρο, είναι περισσότερο συγκρίσιμο και επίσης είναι εύκολα μετρήσιμο.

Σχετικά με την Ελλάδα θα μπορούσαμε να θεωρήσουμε σαν μικρομεσαίες επιχειρήσεις εκείνες που απασχολούν μέχρι 50 άτομα. Το μέτρο αυτό δεν είναι κατά κανένα τρόπο απόλυτο και επιδέχεται πολύ κριτική. Επιλέγεται όμως για λόγους αναλύσεως και επειδή στη χώρα μας και οι θεωρούμενες σαν μεγάλες επιχειρήσεις είναι συγκριτικά με τα διεθνή μεγέθη αρκετά μικρές.

Επίσης, στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, εντάσσονται επιχειρήσεις όλων των τομέων της οικονομίας, με κύκλο εργασιών μέχρι 20.000.000 ευρώ. Ακόμα πιο αναλυτικά, στις μικρές εντάσσονται οι επιχειρήσεις με κύκλο

εργασιών έως 1.000.000 ευρώ και στις μεσαίες οι επιχειρήσεις με κύκλο εργασιών από 1.000.000 έως 20.000.000 ευρώ.

Άσχετα όμως από το κριτήριο και το μέτρο που θα εφαρμοσθεί, μικρομεσαία μπορεί να χαρακτηριστεί μια επιχείρηση μόνο όταν συντρέχουν και οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) Κάθε μία από αυτές ελέγχει και επηρεάζει ένα μικρό μέρος της αγοράς
- β) Η διοίκηση εξασκείται από τον ιδιοκτήτη προσωπικά
- γ) Έχει οικονομική ανεξαρτησία και επιχειρηματική ευελιξία, όπου ο ιδιοκτήτης έχει τον πραγματικό έλεγχο της επιχείρησης.

Ένας τρόπος με τον οποίο σε ορισμένες ειδικές περιπτώσεις κρίνεται αν μια επιχείρηση είναι μικρή ή όχι είναι το σχετικό της μέγεθος, δηλαδή αν κυριαρχεί στον κλάδο. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι ότι στις Η.Π.Α. η American Motors, προκειμένου να λάβει οικονομική υποστήριξη από τον Οργανισμό Μικρών Επιχειρήσεων (Small Business Administration), θεωρήθηκε σαν μικρή το 1966, παρ' ότι ήταν μόλις 63^η σε μέγεθος επιχείρηση των Η.Π.Α. με 32.000 εργαζόμενους και πωλήσεις 991.000.000 δολάρια.

Πρέπει ακόμα να τονισθεί ότι το οποιοδήποτε κριτήριο και μέτρο που χαρακτηρίζει μια επιχείρηση σαν μικρομεσαία δεν μπορεί να είναι ενιαίο για όλους τους κλάδους της οικονομίας. Αυτό συμβαίνει επειδή στον κάθε κλάδο επικρατούν διαφορετικές συνθήκες και η χρήση του ίδιου κριτηρίου σε διαφορετικούς κλάδους θα παρουσίαζε πολύ διαφορετικά μεταξύ τους συμπεράσματα που σε μεγάλο βαθμό θα ήταν και παραπλανητικά.

1.2 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΙΔΡΥΣΗΣ ΜΜΕ

Η δημιουργία μιας μικρομεσαίας επιχείρησης απαιτεί ουσιαστικές ενέργειες σχεδιασμού και ανάπτυξης της καθώς και τυπικές, αλλά υποχρεωτικές, διαδικασίες ίδρυσης. Τα παρακάτω βήματα αποβλέπουν σε μια πρώτη παρουσίαση των στοιχειωδών απαιτήσεων για την ίδρυση της επιχείρησης.

Βήμα 1^ο

Ο χώρος εγκατάστασης της επιχείρησης είναι απαραίτητο να είναι γνωστός και εξασφαλισμένος πριν από οποιαδήποτε άλλη ενέργεια.

Βήμα 2^ο

Νομική μορφή

- Για τα φυσικά πρόσωπα (Ατομικές επιχειρήσεις) δεν απαιτούνται ιδιαίτερες νομικές διαδικασίες ίδρυσης.
- Για τα νομικά πρόσωπα (Εταιρίες) απαιτούνται νομικές διαδικασίες και ενέργειες όπως:
 - Συμβουλή ειδικού νομικού ή / και οικονομικού – επιχειρησιακού συμβούλου.
 - Κατάθεση του καταστατικού της εταιρίας στο Πρωτοδικείο (οι Ε.Π.Ε. και οι Α.Ε. ακολουθούν άλλη πορεία).
 - Οι Ε.Π.Ε. υποχρεούνται σε διαδικασίες δημοσιοποίησης του καταστατικού του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και σε τοπικό τύπο.
 - Οι Α.Ε. υποχρεούνται να υποβάλλουν το καταστατικό τους στον κατά τόπους Νομάρχη ή στην Διεύθυνση Εμπορίου και Ανωνύμων Εταιριών των Νομαρχιών.

Βήμα 3°

Στην πλειοψηφία των περιπτώσεων ίδρυσης επιχείρησης είναι υποχρεωτική η εγγραφή στο οικείο Επιμελητήριο (Ν. 2081/92). Τα συνήθη Επιμελητήρια που εγγράφονται οι ΜΜΕ, ανάλογα με το είδος της δραστηριότητας και το μέγεθός τους, είναι τα κατά τόπους Βιοτεχνικά, Εμπορικά – Βιομηχανικά και Επαγγελματικά Επιμελητήρια.

- Κατ' αρχή στο Επιμελητήριο γίνεται αναγγελία έναρξης, προεγγραφή και εκδίδεται βεβαίωση δικαιώματος χρήσης επωνυμίας και κατοχύρωσης διακριτικού τίτλου της επιχείρησης.
- Το Επιμελητήριο ενημερώνει επίσης για απαραίτητες για την ίδρυση ενέργειες.
- Οριστική εγγραφή στο οικείο Επιμελητήριο γίνεται: για τις Ατομικές Επιχειρήσεις εντός 2 μηνών από την έναρξη των εργασιών (δήλωση έναρξης εργασιών στη ΔΟΥ) και για τα Νομικά Πρόσωπα εντός δύο μηνών από την σύστασή τους (δημοσίευση του καταστατικού τους).

Βήμα 4°

Στον Ασφαλιστικό Φορέα εγγράφονται, κατά κανόνα υποχρεωτικά (Ν. 2084/92), τα φυσικά πρόσωπα και οι εταίροι – μέλη των νομικών προσώπων άνω των 18 ετών, όταν η δραστηριότητα ασκείται σε πόλη άνω των 2.000 ατόμων (σε ορισμένες περιπτώσεις και σε μικρότερες). Οι φορείς των ΜΜΕ εγγράφονται συνήθως στο κατά τόπους Ταμείο Επαγγελματιών Βιοτεχνών Ελλάδος (Τ.Ε.Β.Ε.), το Ταμείο Εμπόρων (ΤΑΕ) και σε ειδικές περιπτώσεις σε άλλα ταμεία (ΤΣΜΕΔΕ, ΤΣΑΥ, ΙΚΑ κ.λ.π). Πληροφορίες δίνονται στον οικείο ασφαλιστικό φορέα για την αίτηση εγγραφής και τα συνυποβαλλόμενα δικαιολογητικά.

Βήμα 5ο

Οι περισσότερες επιχειρήσεις που θα ασκήσουν μεταποιητική δραστηριότητα υποχρεούνται σε έκδοση Τεχνικής Άδειας Εγκατάστασης και στη συνέχεια Τεχνικής Άδειας Λειτουργίας (βάσει του Π.Δ. 84/84 και του Ν. 2516/97). Οι Διευθύνσεις Βιομηχανίας των κατά τόπους Νομαρχιών είναι αρμόδιες για την πληροφόρηση των υπόχρεων ή μη κατηγοριών για την έκδοση των αδειών.

Η Άδεια Εγκατάστασης εκδίδεται για το χρονικό διάστημα που διαρκούν οι εργασίες εγκατάστασης της επιχείρησης (2-6 μήνες ή 2 χρόνια όταν υπάρχουν κτιριακά).

Η Άδεια Λειτουργίας εκδίδεται μετά την ολοκλήρωση των εργασιών εγκατάστασης, αντικαθιστά την Άδεια Εγκατάστασης και η διάρκειά της είναι αορίστου χρόνου.

Πληροφορίες δίνονται από τις κατά τόπους Νομαρχίες (Διευθύνσεις Βιομηχανίας) για τα δικαιολογητικά που πρέπει να συνυποβληθούν με την αίτηση. Στα δικαιολογητικά περιλαμβάνονται μελέτες και άδειες που εκδίδονται από άλλες αρχές (όπως οικοδομικές, περιβαλλοντικών επιπτώσεων, χωροθέτησης) που απαιτείτε χρόνος και επιπλέον ενέργειες για την έκδοσή τους.

Βήμα 6°

Άδεια Άσκησης Επαγγέλματος – Ειδική Άδεια Λειτουργίας

- Ορισμένες κατηγορίες επαγγελματιών υποχρεούνται να έχουν Άδεια Ασκήσεως Επαγγέλματος προκειμένου να δραστηριοποιηθούν επαγγελματικά. Παραδείγματα τέτοιων κατηγοριών είναι:
 - Επαγγέλματα σχετικά με ηλεκτρικές συσκευές και εγκαταστάσεις, αυτοκίνητα, μοτοποδήλατα, αεροσκάφη.
 - Υδραυλικά, κλιματιστικά, ηλιακοί θερμοσίφωνες.
 - Κουρείς-κομμωτές, οπτικά είδη, οδοντοτεχνίτες.
 - Μηχανουργία, επισκευές μηχανών.
 - Εγκαταστάσεις τηλεπικοινωνιακών κέντρων.
 - Επαγγέλματα τουριστικά, υπηρεσίες μεταφορών, περιπτώσεις λιανικού εμπορίου.
 - Άλλοι ελεύθεροι επαγγελματίες.
- Ορισμένες επίσης επιχειρήσεις και επαγγελματικές δραστηριότητες υποχρεούνται σε έκδοση Ειδικής Άδειας Λειτουργίας (ανεξάρτητα από την Τεχνική Άδεια Λειτουργίας της προηγούμενης παραγράφου). Τέτοιες επιχειρήσεις και δραστηριότητες είναι:
 - Με αντικείμενο σχετικό με τα τρόφιμα, ποτά, φάρμακα, χημικά, λιπάσματα, ιατρική (μηχανήματα κ.τ.λ.), οπτικά.
 - Με αντικείμενο σχετικό με τον άνθρωπο γενικότερα (κουρεία κ.λ.π.), με όπλα, πυρομαχικά, εκρηκτικά, με τον τουρισμό.
 - Ορισμένες εμπορικές δραστηριότητες.
 - Λοιπές.

Η πλειοψηφία των Αδειών Ασκήσεως Επαγγέλματος και των Εδικών Αδειών Λειτουργίας εκδίδονται από τις αρμόδιες για την δραστηριότητα Διευθύνσεις των κατά τόπους Νομαρχιών, όπως Διευθύνσεις Βιομηχανίας, Υγιεινής, Μεταφορών κ.λ.π., καθώς και από άλλες αρχές όπως Αστυνομία (όπλα), ΕΟΤ (τουρισμός), Διεύθυνση Εμπορίου Υπουργείου Ανάπτυξης κ.λ.π. Οι ίδιες αρχές ενημερώνουν για την υποχρέωση ή όχι της επιχείρησης σε έκδοση ειδικής άδειας, καθώς και για τα απαιτούμενα δικαιολογητικά. Ορισμένες σχετικές πληροφορίες δίνονται επίσης από τα Επιμελητήρια.

Βήμα 7^ο

Δήλωση Έναρξης Επιτηδεύματος, Αριθμός Φορολογικού Μητρώου (ΑΦΜ)
Θεώρηση Βιβλίων και Στοιχείων

- Κάθε υποψήφιος επιτηδεύματις υποβάλλει στη αρμόδια Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία (ΔΟΥ), κατ' αρχήν, το έντυπο Μ5 «Δήλωση υπό ίδρυση Επιχείρησης». Στη συνέχεια, αφού ολοκληρωθούν οι διαδικασίες της ίδρυσης και πριν την έναρξη των εργασιών της επιχείρησης, υποβάλλεται η δήλωση διακοπής των εργασιών ίδρυσης. Συγχρόνως υποβάλλεται το έντυπο Μ2 «Δήλωση έναρξης / μεταβολής εργασιών Φυσικού Προσώπου» από τα Φυσικά Πρόσωπα ή το έντυπο Μ3 «Δήλωση έναρξης / μεταβολής εργασιών μη Φυσικού Προσώπου» από τα Νομικά Πρόσωπα. Σειρά άλλων δηλώσεων και δικαιολογητικών απαιτείται να συνυποβληθούν με τη Δήλωση έναρξης εργασιών, για τα οποία είναι αρμόδια να ενημερώσει η ΔΟΥ του τόπου όπου εδρεύει η επιχείρηση. Με την έναρξη των εργασιών καταβάλλεται και ο φόρος συγκέντρωσης κεφαλαίου (1% του μετοχικού κεφαλαίου) καθώς και τέλη χαρτοσήμου, το ύψος των οποίων κυμαίνεται ανάλογα με την νομική μορφή της επιχείρησης και τον πληθυσμό του τόπου όπου ασκείται η δραστηριότητα.

- Υποχρεωτικά εκδίδεται ΑΦΜ για κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που διενεργεί πράξεις φορολογικού ενδιαφέροντος στην Ελλάδα. Κατά κανόνα ΑΦΜ αποδίδεται ήδη στις υπό ίδρυση επιχειρήσεις από τα Γραφεία Μητρώου των κατά τόπους ΔΟΥ. Ο ίδιος ΑΦΜ ισχύει και μετά την Δήλωση έναρξης εργασιών και δεν αλλάζει ανεξάρτητα από μεταβολές στη νομική μορφή, στον ιδρυτή, στην επωνυμία κ.τ.λ. Μόνη εξαίρεση αποτελεί η μετατροπή από εταιρική μορφή σε ατομική επιχείρηση και το αντίστροφο, οπότε εκδίδεται νέος ΑΦΜ. Η οικεία ΔΟΥ πληροφορεί για τις λεπτομέρειες και τα απαιτούμενα δικαιολογητικά.
- Οι επιχειρήσεις και επαγγελματίες υποχρεούνται να χρησιμοποιούν ορισμένα θεωρημένα Βιβλία και Στοιχεία, που ορίζονται από τον Κώδικα Φορολογικών Βιβλίων και Στοιχείων, ανάλογα με την νομική μορφή, το είδος της δραστηριότητας, την κατηγορία τήρησης Βιβλίων κ.λ.π. Η θεώρηση γίνεται από την ΔΟΥ της έδρας της επιχείρησης. Η οικεία ΔΟΥ ενημερώνει για την κατηγορία βιβλίων, για τα είδη Βιβλίων και Στοιχείων που πρέπει να τηρούνται θεωρημένα και για τον χρόνο και τα δικαιολογητικά της θεώρησης.

Βήμα 8^ο

Πρόσληψη προσωπικού

- Ο εργοδότης υποχρεούται να καταθέσει Δήλωση και Κάρτα Πρόσληψης, για κάθε εργαζόμενο που προσλαμβάνει, στο κατάστημα του Οργανισμού Απασχολήσεως Εργατικού Δυναμικού (ΟΑΕΔ) του τόπου που εδρεύει η επιχείρηση.
- Στη συνέχεια ο εργοδότης υποβάλλει Κατάσταση Προσωπικού και ωρών εργασίας στα κατά τόπους γραφεία της Επιθεώρησης Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Στην περίπτωση που ο εργαζόμενος είναι υπήκοος χώρας-μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε) συνυποβάλλει και το έντυπο «Δήλωση Εργοδότη για πρόσληψη κοινοτικού εργαζομένου». Στην περίπτωση που ο εργαζόμενος υπήκοος τρίτης χώρας απαιτούνται κατά περίπτωση και άλλα δικαιολογητικά. Η πληροφόρηση στην περίπτωση αυτή είναι αρμοδιότητα του ΟΑΕΔ και της Διεύθυνσης Εργασίας των κατά τόπους Νομαρχιών.
- Τέλος ο εργοδότης είναι υποχρεωμένος να παρουσιαστεί (ως εργοδότης) και να δηλώσει τους εργαζόμενους στον ασφαλιστικό φορέα, που κατά κανόνα είναι το κατά τόπους Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ΙΚΑ).

Βήμα 9^ο

Ανάλογα με τις ανάγκες και τις ιδιαίτερες δραστηριότητες μιας επιχείρησης ή επαγγελματικής δραστηριότητας, μπορεί να απαιτούνται και άλλες κατά περίπτωση, ενέργειες κατά την διαδικασία της ίδρυσής της. Για παράδειγμα:

- Μια επιχείρηση μπορεί να ζητήσει κατοχύρωση Εμπορικού σήματος (Ν. 2239/94).
- Για την παραγωγή
- Εμπόριο ορισμένων προϊόντων είναι απαραίτητο το σήμα καταλληλότητας CE. Αρμόδιοι φορείς υπάρχουν πολλοί κατά

περίπτωση, μεταξύ των οποίων η Διεύθυνση Πολιτικής Ποιότητας της Γενικής Γραμματείας Βιομηχανίας του Υπουργείου Ανάπτυξης.

- Η κατοχύρωση ευρεσιτεχνίας ή βιομηχανικού σχεδιασμού ή πνευματικής ιδιοκτησίας επίσης μπορεί να είναι επιθυμητή.
- Από την διαδικασία έκδοσης Άδειας Εγκατάστασης και Λειτουργίας προκύπτει η υποχρέωση διάφορων άλλων κατά περίπτωση αδειών, όπως Οικοδομική (Πολοδομία), Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Νομαρχία), Μηχανολογική μελέτη κ.τ.λ.
- Σημαντικές διαφοροποιήσεις και απαιτήσεις, προκειμένου να ιδρυθεί επιχείρηση, υπάρχουν στις περιπτώσεις επιχειρηματικής-επαγγελματικής δραστηριοποίησης στην Ελλάδα αλλοδαπών φυσικών ή νομικών προσώπων. Διαφοροποιήσεις υπάρχουν και μεταξύ υπηκόων χωρών-μελών της ΕΕ και τρίτων χωρών. Οι σημαντικότερες διαφοροποιήσεις εντοπίζονται σε θέματα νομιμοποίησης των προσώπων και των εταιριών στη χώρα και σε θέματα οικονομικά-φορολογικά. Σε κάθε τέτοια περίπτωση θα πρέπει να ζητηθεί πρόσθετη ενημέρωση από τους αρμόδιους φορείς. (Υπουργείο Οικονομικών: Διευθύνσεις Μητρώου, Κώδικα Βιβλίων-Στοιχείων, ΦΠΑ, Τελωνειακών κ.τ.λ.).

1.3 ΤΟΜΕΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΜΜΕ

Οι μικρές καθώς και η μεσαίου μεγέθους επιχειρήσεις, εμφανίζονται να δραστηριοποιούνται σε όλους τους τομείς της οικονομικής ζωής. Υπάρχουν όμως και περιοχές δραστηριότητας στις οποίες και συχνότερα εμφανίζονται, αλλά και ευκολότερα ευδοκιμούν:

α) Παροχή υπηρεσιών. Η ίδρυση επιχείρησης παροχής υπηρεσιών είναι εύκολη κατά το ότι τα απαιτούμενα για το ξεκίνημα κεφάλαια είναι μικρά. Για ένα τεχνολόγο αυτοκινήτων π.χ. ή για ένα υδραυλικό, μια σειρά εργαλείων είναι ένας σχετικά μικρός, στεγασμένος χώρος, είναι περιουσιακά στοιχεία αρκετά, για τα πρώτα τουλάχιστον βήματα μιας μικρής, αλλά συχνότατα κερδοφόρου, επιχειρηματικής εγκατάστασης.

Αλλά ακόμη και για την ίδρυση π.χ. μιας αρκετά σημαντικής σχολικής μονάδας ή ενός κινηματογράφου, οι αρχικές επενδύσεις είναι σχετικά μικρές, συγκρινόμενες με εκείνες που συνήθως απαιτούνται για επιχειρήσεις άλλων τομέων.

β) Λιανικό εμπόριο. Παρά το γεγονός ότι τις τελευταίες δεκαετίες εμφανίσθηκαν και λειτουργούν μεγάλα καταστήματα λιανικής πώλησης και στον τομέα των τροφίμων αλλά και σε όλους τους τομείς της καθημερινής χρήσεως αγαθών, υπάρχει ακόμα χώρος για την ίδρυση και την ευδοκίμηση και μικρών επιχειρήσεων. Η αρκετά μεγάλη ευελιξία επιλογής του τόπου εγκατάστασης και εξασφάλισης στέγης, παρέχει στη μικρή επιχείρηση ευχέρεια τοπικής προσέγγισης και άμεσης εξυπηρέτησης του καταναλωτή.

γ) Αγροτική οικονομία. Ο αγροτικός τομέας υπήρξε ανέκαθεν πρόσφορος για την λειτουργία μικρών οικογενειακών εκμεταλλεύσεων. Ιδιαίτερα στον Ελληνικό χώρο, η γενίκευση και η συστηματοποίηση της χρησιμοποίησης σύγχρονων μεθόδων και σύγχρονων μηχανικών μέσων καλλιέργειας, αποτέλεσε τη βάση για την ανάπτυξη μικρών και μεσαίων αγροτικών μονάδων με σημαντική προσφορά στην ανάπτυξη των αγροτικών περιοχών, αλλά και της εθνικής οικονομίας γενικότερα.

δ) Χονδρικό εμπόριο και μεταποίηση. Και ο τομέας του χονδρικού εμπορίου είναι πρόσφορος για την ίδρυση και την λειτουργία μικρών επιχειρήσεων, καθόσον και εδώ δεν απαιτούνται σημαντικές πάγιες επενδύσεις, ούτε πολύπλοκα συστήματα οργάνωσης και προγραμματισμού.

Ο χώρος της μεταποίησης, δεν είναι μεν απρόσιτος για τις μικρές επιχειρήσεις, η ίδρυση όμως και η επιτυχία τους μέσα σε αυτόν, είναι αρκετά δύσκολη, σε σύγκριση με τους χώρους για τους οποίους έγινε λόγος παραπάνω. Η δυσκολία οφείλεται στα μεγάλα κεφάλαια τα οποία συνήθως απαιτούνται κατά την ίδρυση, για την απόκτηση του παγίου τεχνολογικού εξοπλισμού και τα οποία δεν διαθέτει ο μικρός επιχειρηματίας. Αλλά και η οργάνωση και η διοίκηση των βιομηχανικών μονάδων είναι περισσότερο πολύπλοκη και δαπανηρή, γεγονός που αποτελεί μια ακόμα δυσκολία για το μικρό επιχειρηματία.

1.4 ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΜΕΓΑΛΗΣ ΚΑΙ ΜΙΚΡΟΜΕΣΑΙΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

1.4.1 Χαρακτηριστικά γνωρίσματα ΜΜΕ

α) Ο κεφαλαιούχος – επιχειρηματίας της μικρομεσαίας επιχείρησης «διδάσκεται» επιλύοντας κάθε φορά τα επιμέρους προβλήματα της επιχείρησής του, τα οποία αντιμετωπίζει για πρώτη φορά.

β) Το οργανωτικό σύστημα διοίκησης είναι υπό ανάπτυξη.

γ) Οι περιορισμένες εμπορικές πράξεις δε δίνουν τη δυνατότητα επενδύσεων σε θέματα «ρουτίνας» της διοίκησης. Αποτέλεσμα αυτού του γεγονότων είναι να μη μπορεί η μικρομεσαία επιχείρηση να εκμεταλλευτεί τα οικονομικά πλεονεκτήματα της οργανωτικής και διοικητικής επιστήμης.

δ) Οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις στερούνται της δυνατότητας «τυποποιημένων» επιχειρηματικών αποφάσεων απαραίτητων για τη λύση πρακτικών καθημερινών προβλημάτων.

ε) Οι επιχειρηματικές αποφάσεις λαμβάνονται μέσω των προσωπικών σχέσεων και όχι μέσω της οργανωτικής δομής της επιχείρησης.

στ) Οι περιορισμένες διοικητικές δυνατότητες συχνά ενσωματώνονται στην απολυταρχία του διευθυντή – ιδιοκτήτη της μικρομεσαίας επιχείρησης.

ζ) Το μέγεθος της επιχείρησης, συχνά διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο στο να μη προσλάβει η επιχείρηση ικανά διοικητικά στελέχη για την στελέχυσή της, λόγω των περιορισμένων οικονομικών δυνατοτήτων της.

η) Η ιδιοκτησία και η διοίκηση της επιχείρησης συμπίπτουν συχνά, στο ίδιο πρόσωπο με συνέπεια οι επιχειρηματικοί στόχοι να μην παρουσιάζονται διάφανοι στους εργαζομένους οι οποίοι με τη σειρά τους δεν γνωρίζουν «γιατί» εργάζονται. Αποτέλεσμα αυτού είναι η εργασιακή συμπεριφορά του επιχειρηματία, βραχυχρόνια, να συγχέεται με τους σκοπούς της επιχείρησης.

θ) Η ζήτηση των προϊόντων της επιχείρησης εξαρτάται πολλές φορές από τη δραστηριοποίηση του ιδιοκτήτη – επιχειρηματία και όχι από αυτό το ίδιο το προϊόν και αυτό διότι δεν κατορθώθηκε εκ μέρους της μικρομεσαίας επιχείρησης να δημιουργήσει το προϊόν δική του «προσωπικότητα» ώστε να διαθέτει «επώνυμη» ζήτηση. Αποτέλεσμα της αδυναμίας αυτής είναι πολλές μικρομεσαίες επιχειρήσεις να διαλύονται με το φυσικό θάνατο του επιχειρηματία – ιδρυτού τους.

1.4.2 Χαρακτηριστικά μεγάλων επιχειρήσεων

α) Οι μεγάλες επιχειρήσεις είναι σε θέση μέσω ανεπτυγμένου διοικητικού και οργανωτικού συστήματος (Marketing, πωλήσεις, παραγωγή, χρηματοδότηση) να εκμεταλλεύονται τα πλεονεκτήματα αυτού για να επιτυγχάνουν έγκαιρες και οικονομικές λύσεις για τα επιμέρους προβλήματά τους.

β) Οι επιχειρηματικές αποφάσεις λαμβάνονται βασικά στις επιμέρους διευθύνσεις οι οποίες όχι μόνο είναι γνώστες του αντικειμένου αλλά έχουν και την ευθύνη των αποτελεσμάτων των ενεργειών τους για το χώρο ευθύνης τους.

γ) Οι πολυπληθείς πηγές διοίκησης σε Marketing, πωλήσεις, παραγωγή και χρηματοδότηση δίνουν τη δυνατότητα ανάλυσής τους και της κατάστρωσης ενός πλάνου το οποίο θα αναπτύξει περαιτέρω την επιχείρηση και θα πετύχει τους σκοπούς αυτής.

δ) Οι κεφαλαιούχοι συχνά αποτελούν κάτι το ξεχωριστό από τη διοίκηση της επιχείρησης. Αυτό δίνει μια μοναδικότητα στους σκοπούς της οικονομικής μονάδας.

ε) Θα μπορούσε να ειπωθεί ότι η διοίκηση αποτελεί την κυβέρνηση σε μακροχρόνια βάση για την επίτευξη στόχων που τίθεται από τους ιδιοκτήτες – κεφαλαιούχους της επιχείρησης.

Τα χαρακτηριστικά αυτά γνωρίσματα των μικρομεσαίων και των μεγάλων επιχειρήσεων, θα μπορούσε να ειπωθεί ότι αποτελούν και διαφορές μεταξύ μιας νέας επιχείρησης και μιας επιχείρησης η οποία βρίσκεται στο στάδιο της «ωριμότητας» στον κύκλο ζωής της επιχείρησης.

1.5 ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΜΜΕ

α) Αξιοποίηση επιχειρηματικών ταλέντων. Βεβαίως, κατά κανένα τρόπο δεν πρέπει να θεωρείται ως δεδομένο ότι ο καθένας που αποφασίζει να αναπτύξει επιχειρηματική δραστηριότητα είναι και ταλέντο, ή ότι η ανάπτυξη επιχειρηματικής δραστηριότητας είναι ο μόνος τρόπος για την αξιοποίηση ατόμων ταλαντούχων. Ούτε άλλωστε είναι βέβαιο ότι μια επιχείρηση θα επιτύχει επειδή ο επιχειρηματίας είναι άτομο ταλαντούχο, ή ότι θα αποτύχει επειδή ο επιχειρηματίας στερείται ταλέντου. Πρέπει εν τούτοις να επισημάνουμε ότι για ορισμένα άτομα με ασυνήθιστο δυναμισμό, ασυνήθιστη πρωτοβουλία και έφεση για σκληρή εργασία, η ίδρυση και η ενεργός συμμετοχή σε μια επιχείρηση, αποτελεί και για τα ίδια τα άτομα αυτά, αλλά και για το κοινωνικό σύνολο επωφελή τρόπο αξιοποίησης αυτών των χαρακτηριστικών. Τα άτομα αυτά, συνήθως προτιμούν την ανεξαρτησία στη δράση και την ανάπτυξη πρωτοβουλίας και όχι τους περιορισμούς και τη δέσμευση που δημιουργεί π.χ. η κατοχή μιας θέσης έστω και ικανοποιητικά αμειβόμενης, στα πλαίσια μιας άλλης επιχείρησης ή μιας δημόσιας υπηρεσίας.

β) Συμβολή στη πληρέστερη απασχόληση των συντελεστών της παραγωγής και κυρίως των φυσικών πόρων και του εργατικού δυναμικού. Η συμβολή αυτή παίρνει ιδιαίτερη οικονομική και κοινωνική σημασία σε περιπτώσεις όπου οι μικρές επιχειρήσεις εγκαθίστανται σε περιοχές γεωγραφικά απομακρυσμένες και αποκομμένες από τα μεγάλα κέντρα οικονομικής δραστηριότητας οι οποίες δε σπανίζουν στον Ελληνικό

χώρο. Στις περιοχές αυτές, η μικρή επιχείρηση είτε ασχολείται με την πρωτογενή αξιοποίηση των φυσικών πόρων (δασική εκμετάλλευση, εξόρυξη μεταλλευμάτων, γεωργική, κτηνοτροφική ή αλιευτική δραστηριότητα), είτε με τη συγκέντρωση και την παραπέρα αξιοποίηση και διοχέτευση στις καταναλωτικές αγορές της (λιγοστής κατά κανόνα) παραγωγής των κατοίκων της περιοχής, αποτελεί στην κυριολεξία πηγή ζωής και προόδου, παρέχοντας ευκαιρίες απασχόλησης στους συνήθως υποαπασχολούμενους κατοίκους τέτοιων περιοχών.

γ) Πληρέστερη εξυπηρέτηση του καταναλωτικού κοινού. Η μικρή επιχείρηση διαθέτει ευελιξία στην επιλογή αλλά και στην αλλαγή του τόπου εγκατάστασης και δύναται ως εκ τούτου να ευρίσκεται πάντοτε πλησίον του καταναλωτικού της κοινού, προς το οποίο παρέχει άμεση εξυπηρέτηση. Ο επιχειρηματίας έρχεται σε προσωπική επαφή με τον πελάτη. Έχει την ευκαιρία να διαγνώσει τις ιδιαίτερες προτιμήσεις του, να αναπτύξει δημόσιες σχέσεις και να προβεί σε άμεση διαφήμιση των προϊόντων του.

δ) Άμεση εποπτεία του προσωπικού. Λόγω του μικρού αριθμού των απασχολουμένων στη μικρή επιχείρηση ατόμων, ο επιχειρηματίας έχει τη δυνατότητα άσκησης προσωπικής επίβλεψης της εργασίας και άμεσης παροχής οδηγιών, κατά τρόπο ώστε να αποφεύγονται τα σφάλματα και η σπατάλη χρόνου και υλικών. Επίσης, παρέχεται η δυνατότητα ανάπτυξης σχέσεων αμοιβαίας εκτίμησης και εμπιστοσύνης μεταξύ επιχειρηματία και προσωπικού, γεγονός το οποίο συντελεί στη διατήρηση ευνοϊκού κλίματος για ειρηνική συνεργασία και αύξηση της απόδοσης.

Ο ιδιοκτήτης της μεγάλης επιχείρησης στερείται, κατά κανόνα, της δυνατότητας για άμεση προσωπική επικοινωνία με την πελατεία ή το προσωπικό.

ε) Καινοτομίες. Ο διαχρονικός ρόλος της προσωπικής επιχείρησης και του ιδιοκτήτη της στον τομέα των καινοτομιών, είναι κυριολεκτικά συναρπαστικός.

Πλήθος εφευρέσεων όπως είναι το φωτοτυπικό μηχάνημα, η φωτογραφία στιγμής, ο προσωπικός υπολογιστής και αναρίθμητες άλλες υπήρξαν καρπός της προσπάθειας μικρών επιχειρήσεων ή μεμονωμένων ατόμων.

στ) Διευκόλυνση των μεγάλων επιχειρήσεων. Σε πληθώρα περιπτώσεων, οι μικρές επιχειρήσεις εξειδικεύονται στην παραγωγή αγαθών ή την παροχή υπηρεσιών απαραίτητων για την διεξαγωγή της παραγωγικής διαδικασίας των μεγάλων επιχειρήσεων. Η General Motors π.χ. προμηθεύεται υλικά από 25.000 μικρές επιχειρήσεις. Γενικά, οι μεγάλες επιχειρήσεις προμηθεύονται το μεγαλύτερο μέρος των εισροών τους από μικρές και όχι από μεγάλες επιχειρήσεις. Η συνδρομή των μικρών επιχειρήσεων είναι επίσης πολύτιμη για τις μεγάλες και για το γεγονός ότι αναλαμβάνουν τη διοχέτευση των προϊόντων τους προς τις καταναλωτικές αγορές.

η) Εξέλιξη σε μεγάλες επιχειρήσεις. Από τα παραπάνω αναφερόμενα προκύπτει ότι ο «κόσμος» των μικρών επιχειρήσεων αποτελεί κατά κάποιον τρόπο ένα ζωτικό μέρος του «οικοσυστήματος» μέσα στο οποίο διαβιώνουν και δραστηριοποιούνται οι μεγάλες επιχειρήσεις. Ακόμα πρέπει να προσθέσουμε ότι ο «κόσμος» αυτός, συγκροτεί ταυτόχρονα φυτώριο, μέσα από το οποίο αναδύεται ένας αξιοσημείωτος αριθμός μεγάλων επιχειρήσεων.

Μερικές από τις μικρές επιχειρήσεις ακολουθούν, μετά την ίδρυσή τους, ανοδική πορεία και εξελισσόμενες αναδεικνύονται σε μεγάλες επιχειρήσεις. Η δημιουργία μιας μεγάλης επιχείρησης μέσα από μια διαδικασία βαθμιαίας

ανάπτυξης, έχει το πλεονέκτημα ότι η επιχείρηση αυτή στηρίζεται σε ισχυρά θεμέλια. Το τελικό οικοδόμημα αποτελεί, στη προκειμένη περίπτωση, προϊόν πολύτιμης επιχειρηματικής γνώσης και επιχειρηματικής πείρας, ικανής να εγγυηθεί σταθερή και κερδοφόρο πορεία προς το μέλλον και αποτελεσματική αντιμετώπιση ενδεχομένων δυσμενών μελλοντικών συνθηκών.

Από τις παραπάνω περιπτώσεις προκύπτει ανεπιφύλακτα το συμπέρασμα ότι ο οικονομικός και κοινωνικός ρόλος των μικρομεσαίων επιχειρήσεων είναι πολύ σημαντικός.

1.6 ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΜΜΕ

Σαν τέτοια θεωρούνται τα ακόλουθα:

α) Προμήθειες πρώτων υλών σε μικρές ποσότητες με υψηλό κόστος και όχι πάντοτε ικανοποιητικής ποιότητας.

β) Υποαπασχόληση πάγιων εγκαταστάσεων.

γ) Μικρή παραγωγική ικανότητα και αδυναμία κάλυψης συνήθως μεγάλων παραγγελιών εξωτερικού.

δ) Υποτυπώδη εμπορική οργάνωση (ανεπάρκεια πληροφοριών αγοράς, ανεπάρκεια δικτύων πωλήσεων κ.τ.λ.).

ε) Αδυναμία έρευνας και ανάπτυξης, εξαντλητικά ωράρια εργασίας.

στ) Έλλειψη επαρκών κεφαλαίων και σοβαρές δυσχέρειες προσφυγής σε μακροπρόθεσμο δανεισμό.

ζ) Έλλειψη εξειδικευμένων στελεχών και προσωπική απασχόληση του φορέα, με όλα τα θέματα στα οποία μπορεί να δώσει ο ίδιος λύσεις.

η) Μικρή οικονομική επιφάνεια, χαμηλό επίπεδο στελεχών, περιορισμένες δυνατότητες χρηματοδότησης και ανάπτυξη συστημάτων μανάτζμεντ.

Το κυριότερο όμως μειονέκτημα των μικρομεσαίων επιχειρήσεων είναι η μεγάλη «νηπιακή θνησιμότητα». Π.χ. στις Η.Π.Α. έχει υπολογισθεί ότι κάθε χρόνο δημιουργούνται 500.000 μικρομεσαίες επιχειρήσεις αλλά από αυτές μόνο οι μισές μετά από 18 μήνες και μετά από 10 χρόνια επιβιώνει μόνο το 20%.

Ο κυριότερος λόγος της τόσο μεγάλης νηπιακής θνησιμότητας είναι η μεγάλη «ευκολία εισόδου» (μερικές φορές είναι ευκολότερο να ανοίξεις μια καινούρια επιχείρηση από το να βρεις δουλειά) και το γεγονός ότι δεν υπάρχουν προϋποθέσεις απαγορευτικές για την ίδρυση μιας μικρής επιχείρησης. Στην προκειμένη περίπτωση δηλαδή αποδεικνύεται ότι η ελευθερία εισόδου στον τομέα αυτό δε σημαίνει μόνο ελευθερία επιτυχίας αλλά και αποτυχίας. Κύριος υπαίτιος των τόσων αποτυχιών είναι η κακή διοίκηση, με πιο συχνές αιτίες τα υψηλά λειτουργικά έξοδα, τους κακοπληρωτές πελάτες, την κακή επιλογή τοποθεσίας, διάφορες ανταγωνιστικές αδυναμίες, δυσκολίες και προβλήματα με τα αποθέματα και υπερβολικά μεγάλο ποσοστό Πάγιων Ενεργητικών.

1.7 ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ ΚΑΙ ΑΠΟΤΥΧΙΑΣ ΤΩΝ ΜΜΕ

Χαρακτηριστικό φαινόμενο του χώρου των μικρομεσαίων επιχειρήσεων αποτελεί η υψηλή συχνότητα ίδρυσης και αντίστοιχα η υψηλή συχνότητα εξαφάνισής τους. Ένα μόνο μέρος αυτών των επιχειρήσεων επιβιώνει ενώ ένα άλλο σημαντικό μέρος αποτυγχάνει και εξαφανίζεται, μέσα σε σχετικά μικρό χρονικό διάστημα από τη στιγμή της ίδρυσης. Οι παράγοντες οι οποίοι

μπορούν να συντελέσουν στην επιτυχία ή την αποτυχία μιας τέτοιας επιχείρησης είναι πολλοί και διάφοροι.

Αναφερόμαστε παρακάτω στους περισσότερο βασικούς παράγοντες οι οποίοι ασκούν γενική επιρροή επί της επιχείρησης, ανεξάρτητα από το αντικείμενο της δραστηριότητάς της.

1.7.1 Παράγοντες επιτυχίας

- **Η έφεση του ιδιοκτήτη για σκληρή εργασία.** Η προσωπική προσπάθεια και η αποτελεσματική συμβολή του επιχειρηματία, αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την ευδοκίμηση της μικρής επιχείρησης. Η μικρή οικονομική επιφάνεια της επιχείρησης, δεν επιτρέπει την πρόσληψη και απασχόληση εξειδικευμένων στελεχών και για το λόγο αυτό καλείται ο ίδιος ο επιχειρηματίας να αναλάβει προσωπικά την αντιμετώπιση ενός αρκετά διευρυμένου φάσματος καθηκόντων, αναφερομένων τόσο σε διοικητικά θέματα όσο και σε καθημερινά θέματα της καθημερινής δραστηριότητας. Έτσι, η κατάργηση του «ελεύθερου χρόνου», ο περιορισμός του χρόνου ανάπαυσης και ψυχαγωγίας και η εγκατάλειψη κάθε εξωεπαγγελματικού ενδιαφέροντος (κοινωνικού, αθλητικού, καλλιτεχνικού, όχι σπάνια και οικογενειακού), αποτελούν δείγματα αφοσίωσης στο όραμα της επαγγελματικής επιτυχίας. Σε γενικές γραμμές, ο επιτυχημένος «μικρός» επιχειρηματίας, τείνει να είναι άτομο κινούμενο μέσα σε λογικά πλαίσια όσον αφορά την ανάληψη επιχειρηματικών κινδύνων, τη σκληρή εργασία, την εμπιστοσύνη στις δυνάμεις του και τη σύλληψη και εφαρμογή καινοτόμων ιδεών.
- **Η ύπαρξη επαρκούς ζήτησης.** Η ύπαρξη επαρκούς ζήτησης για τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες που παράγει η μικρομεσαία επιχείρηση είναι επίσης απαραίτητο στοιχείο για την επιβίωση και πολύ περισσότερο για την επιτυχία της, έστω και αν ο ιδιοκτήτης είναι άτομο ικανό και δραστήριο. Η μικρή επιχείρηση δεν είναι σε θέση να επηρεάσει την προτίμηση των καταναλωτών και να τη στρέψει προς τα δικά της προϊόντα, γιατί δεν διαθέτει τις απαραίτητες για το σκοπό αυτό μεθόδους, την απαραίτητη πείρα και προπαντός δε διαθέτει τα απαιτούμενα οικονομικά μέσα. Επομένως, πρέπει να στηρίζει τις προσδοκίες σε υπάρχουσα, ακόρεστη ζήτηση, και όχι στην προσέλκυση καταναλωτών οι οποίοι ήδη χρησιμοποιούν τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες άλλων ομοειδών επιχειρήσεων.
- **Η διοικητική ικανότητα του επιχειρηματία.** Ο επιχειρηματίας πρέπει να διαθέτει στοιχειώδη διοικητική ικανότητα, άλλως, έστω και αν συντρέχουν άλλοι ευνοϊκοί παράγοντες η πιθανότητα επιτυχίας είναι περιορισμένη έως ανύπαρκτη. Πρέπει να επιδείξει διορατικότητα στην επιλογή του τρόπου εγκατάστασης της επιχείρησης, ικανότητα στην αναζήτηση και εξασφάλιση των απαραίτητων χρηματικών κεφαλαίων και τη σωστή χρησιμοποίησή τους, στην επιλογή συνεργατών και την αποτελεσματική επίβλεψή του καθώς και στον έλεγχο των δραστηριοτήτων. Αν λείπει η απαραίτητη διοικητική ικανότητα, δεν αποκλείεται η επιχείρηση να παρουσιάσει κάποια πρόσκαιρη επιτυχία, ιδιαίτερα όταν υπάρχει υπερβολικά αυξημένη ζήτηση των προϊόντων της, η οποία όμως με την πάροδο του χρόνου θα καμφθεί.

- **Η τύχη.** Σε ορισμένες περιπτώσεις η επιτυχία των μικρομεσαίων επιχειρήσεων οφείλεται σε γεγονότα απρόβλεπτα και απρόσμενα, από τα οποία δημιουργούνται για την επιχείρηση ιδιαίτερα ευνοϊκές συνθήκες.

1.7.2 Παράγοντες αποτυχίας.

- **Η έλλειψη διοικητικής ικανότητας.** Όπως αναφέραμε ήδη παραπάνω, η έλλειψη διοικητικής ικανότητας εκ μέρους του επιχειρηματία αποτελεί βασική αιτία για την αποτυχία της μικρής επιχείρησης. Ο επιχειρηματίας πρέπει να διαθέτει οξυδέρκεια, διαίσθηση και ικανότητα πρόβλεψης, να είναι δηλαδή σε θέση να διαγνώσει την ύπαρξη και να σταθμίσει τη σοβαρότητα των επιχειρηματικών προβλημάτων.
Πρέπει να διαθέτει κοινωνική και επαγγελματική ωριμότητα και πείρα, διαπραγματευτική ικανότητα απέναντι τους προμηθευτές, στους πελάτες, τα πιστωτικά ιδρύματα και γενικά απέναντι σε κάθε οργανισμό ή κάθε άτομο με το οποίο επιχειρεί να συνάψει συναλλαγές. Τέλος, πρέπει να διαθέτει στοιχειώδη ικανότητα χειρισμού του ανθρώπινου παράγοντα, ώστε να προλαμβάνονται οι συγκρούσεις με το προσωπικό και να εξασφαλίζεται ικανοποιητική απόδοση της εργασίας.
- **Έλλειψη αποτελεσματικού ελέγχου.** Ο προσδιορισμός στόχων εκ μέρους της επιχείρησης δεν προδικάζει απαραίτητα και την πραγματοποίηση των στόχων αυτών. Η κατάρωση ενός προγράμματος που σημαίνει ουσιαστικά, χάραξη της πορείας της επιχείρησης, για να καταλήξει στην υλοποίηση των στόχων, πρέπει να συνδυάζεται με την παρακολούθηση της διαδικασίας εφαρμογής και με τη διόρθωση κάθε σφάλματος και κάθε παρέκκλισης από την αρχική πορεία. Η παρακολούθηση όλων των δραστηριοτήτων και η διόρθωση των κακώς βαινόντων, στη μικρή επιχείρηση, είναι καθήκον του επιχειρηματία.
Η έλλειψη ελέγχου μπορεί να οδηγήσει σε δυσάρεστα αποτελέσματα, όπως είναι π.χ. η καθυστερημένη είσπραξη των απαιτήσεων, οι κλοπές υλικών και προϊόντων και η υποβάθμιση της ποιότητας των παραγομένων προϊόντων. Η επί μακρό χρονικό διάστημα συσσώρευση παρομοίων συνεπειών, αδυνατίζει την επιχείρηση και η μη έγκαιρη εξάλειψή τους μπορεί να καταστήσει την ανάκαμψη της δύσκολη ή ακόμα και αδύνατη.
- **Η αδιαφορία.** Ορισμένα άτομα εισέρχονται στον επιχειρηματικό στίβο χωρίς προηγούμενη σοβαρή σκέψη και προσεκτική στάθμιση των συνεπειών της απόφασής τους, αλλά απλώς και μόνο επειδή προσελκύονται από την ιδέα του άφθονου και εύκολου (όπως νομίζουν) κέρδους. Τα άτομα αυτά δοκιμάζουν κυριολεκτικά δυσάρεστη έκπληξη όταν διαπιστώνουν ότι (η μικρή ιδιαίτερα) επιχείρηση, πρώτα απ' όλα σημαίνει μόχθο και άγχος και ύστερα οτιδήποτε άλλο.
Με την πάροδο του χρόνου, ο επιχειρηματίας αυτής της νοοτροπίας υφίσταται ψυχική κυρίως κόπωση και αρχίζει να παραμελεί διάφορα βασικά θέματα όπως είναι π.χ. τα παράπονα, οι απουσίες και τα σφάλματα του προσωπικού, οι δυσαρέσκειες των πελατών για κακή εξυπηρέτηση κ.ο.κ. Με την πάροδο του χρόνου τα προβλήματα αυτά πολλαπλασιάζονται και διογκώνονται και οδηγούν τελικά σε αποτυχία.

- **Έλλειψη επαρκών χρηματικών κεφαλαίων.** Ένας από τους βασικούς λόγους αποτυχίας των μικρομεσαίων επιχειρήσεων είναι η έλλειψη χρηματικών κεφαλαίων. Το πρόβλημα της στενότητας χρηματικών μέσων παρουσιάζεται κατά το ξεκίνημα της επιχείρησης, ιδίως όταν το μεγαλύτερο ποσοστό του χρηματικού κεφαλαίου που διατίθεται για την ίδρυση επενδύεται σε πάγια περιουσιακά στοιχεία με αποτέλεσμα η επιχείρηση να αντιμετωπίζει πρόβλημα προμήθειας των αναγκαίων εμπορευσίμων αγαθών (πρώτες ύλες, εμπορεύματα, αναλώσιμα υλικά) και αντιμετώπισης τρεχουσών πληρωμών.

Υπάρχουν βεβαίως και περιπτώσεις νεοϊδρυόμενων μικρομεσαίων επιχειρήσεων κατά τις οποίες, η εισροή επαρκούς χρήματος είναι δυνατή από τις πρώτες μέρες λειτουργίας τους, όπως είναι π.χ. οι επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών ή λιανικής πώλησης αγαθών, οι οποίες κατά κανόνα δεν πωλούν με πίστωση.

Για να μην τεθεί σε κίνδυνο η ταμειακή ρευστότητα, φρόνιμο είναι να ξεκινήσει η επιχείρηση τις εργασίες της έχοντας στη διάθεσή της ένα χρηματικό απόθεμα ασφαλείας, ικανό για την αντιμετώπιση των ταμειακών της αναγκών για ένα λογικό χρονικό διάστημα κατά το οποίο οι εισπράξεις από πωλήσεις πρέπει να υποτεθούν ως μηδαμινές και τα κέρδη ως ανύπαρκτα.

Η προσφυγή αυτής της επιχείρησης στο δανειακό κεφάλαιο, ιδιαίτερα κατά τα πρώτα έτη της λειτουργίας της, δεν είναι εύκολη. Η φήμη της στην αγορά είναι ανύπαρκτη και η φερεγγυότητά της άγνωστη και συνεπώς αμφισβητούμενη και ως εκ τούτου τα πιστωτικά ιδρύματα (τράπεζες κ.λ.π.) είναι διστακτικά και απρόθυμα να διακινδυνεύσουν τη χορήγηση δανείων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΕΟΜΜΕΧ

2.1 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ

Ο ΕΟΜΜΕΧ (Εθνικός Οργανισμός Μικρών Μεσαίων Επιχειρήσεων Χειροτεχνίας) δημιουργήθηκε με το Ν. 707/77, ως Ν.Π.Ι.Δ., στα πλαίσια του οποίου ενοποιήθηκαν οι Οργανισμοί ΕΟΕΧ (Χειροτεχνία) και ΚΕΒΑ (Βιοτεχνία), με στόχο να προωθήσει και να στηρίξει, με κάθε πρόσφορο τρόπο, τη βιοτεχνία και τη χειροτεχνία, στα πλαίσια της ασκούμενης κυβερνητικής πολιτικής.

Από το 1977 έως το 1984, παρέχει δωρεάν υπηρεσίες τεχνικο-οικονομικού συμβούλου, εισάγοντας την ιδέα της συστηματικής διοίκησης των επιχειρήσεων και της οργάνωσης στο χώρο των ΜΜΕ, δημιουργώντας βαθμιαία μια αγορά για τους συμβούλους επιχειρήσεων. Το έργο του, την ίδια περίοδο, με νομοθετικές ρυθμίσεις, εμπλουτίζεται με μια σειρά δραστηριοτήτων, όπως ίδρυση εργαστηρίων ποιοτικού ελέγχου, η αξιολόγηση και αξιοποίηση καινοτομιών και η ίδρυση και συμμετοχή σε υφιστάμενες επιχειρήσεις παραγωγής και εμπορίας βιοτεχνικών προϊόντων.

Από το 1983, με τροποποίηση του νομικού πλαισίου (Ν. 1479/84), αρχίζει η ενασχόλησή του με χρηματοπιστωτικά θέματα, όπως, δάνεια, οικονομικές ενισχύσεις, εγγυητικές επιστολές και η συμμετοχή του στην εφαρμογή των Αναπτυξιακών Νόμων, διευρύνοντας τους ορίζοντες στήριξης των ΜΜΕ.

Η εισαγωγή νέων τεχνολογιών στις ΜΜΕ, με τη δική του υποβοήθηση, η ανάπτυξη του θεσμού της υπεργολαβίας, η αξιολόγηση και ενίσχυση καινοτομιών, η προώθηση της συνεταιριστικής και κοινοπρακτικής οργάνωσής τους, η εισαγωγή της ιδέας του βιομηχανικού σχεδιασμού, της λειτουργίας του marketing, της οργάνωσης εκθέσεων προϊόντων ΜΜΕ αλλά και των προγραμμάτων κατάρτισης των βιοτεχνιών, αποτελούν αναπτυξιακό έργο, που μπορεί, για τα ελληνικά δεδομένα, να χαρακτηριστεί πρωτοποριακό.

Ο ΕΟΜΜΕΧ παράλληλα εισέρχεται δυναμικά σε δραστηριότητες που αφορούν κοινοτικά χρηματοδοτικά προγράμματα με πρώτα τα ΠΟΜΠ (1984-1986) και στη συνέχεια τα ΜΟΠ (1986-1993), καθώς και άλλα προγράμματα όπως τα VALOREN, SPRINT, MINT, PRISMA, ενώ προχωρεί στην ίδρυση θυγατρικών εταιριών και συμμετέχει σε εταιρίες του ευρύτερου δημοσίου τομέα.

Την περίοδο 1994-2000 συμμετέχει στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Βιομηχανίας (ΕΠΒ), ενώ παράλληλα υλοποιεί και άλλα προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως Επαγγελματικής κατάρτισης ADAPT II, CRAFT, HORIZON, YOUTHSTART, κ.λ.π.

Στο πλαίσιο εφαρμογής του Ν. 2414/96, μετατρέπεται σε ανώνυμη εταιρία (Π.Δ. 159/97), με μοναδικό μέτοχο το Υπουργείο Ανάπτυξης και λειτουργεί χάριν του δημοσίου συμφέροντος, με βάση τους κανόνες ιδιωτικής οικονομίας, με πεδίο αρμοδιότητας τη στήριξη των ΜΜΕ του δευτερογενούς και του τριτογενούς τομέα της οικονομίας.

Με την ψήφιση του Ν. 2414/99, ο ΕΟΜΜΕΧ αναδιарθρώνεται συνολικά, στο πλαίσιο της περιφερειακής ανάπτυξης της χώρας, εξυγιαίνεται οικονομικά και αναπροσαρμόζει το ρόλο και τη στρατηγική του, προκειμένου να συνεχίσει

να συμβάλει οικονομικά και αποτελεσματικά, στην αντιμετώπιση των αναγκών των μικρομεσαίων επιχειρήσεων στην εποχή της νέας οικονομίας. Οι βασικοί στόχοι του Οργανισμού για την περίοδο 1995-2000 ήταν οι εξής:

- Η Συμβολή στο συστηματικό σχεδιασμό και στην εφαρμογή της εθνικής πολιτικής για την ανάπτυξη των ΜΜΕ.
- Η Προώθηση του επιχειρηματικού πνεύματος και ανάπτυξη ευνοϊκού επιχειρηματικού περιβάλλοντος.
- Η Ενίσχυση της δημιουργίας υλικών και άυλων υποδομών στήριξης των ΜΜΕ.

Για την εκπλήρωση των στόχων του Οργανισμού, το εξειδικευμένο στελεχιακό του δυναμικό εξυπηρέτησε περισσότερες από 50.000 ΜΜΕ, με έργα περίπου 100 δις δρχ., σε όλη την Ελλάδα μέσω των Κεντρικών Γραφείων, των Περιφερειακών Διευθύνσεων και Παραρτημάτων του, με δραστηριότητες και έργα στους τομείς:

- Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας και δημιουργία νέων επιχειρήσεων
- Δράσεις για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ
- Υποστήριξη των επενδυτικών δραστηριοτήτων των ΜΜΕ
- Προώθηση της τεχνολογικής αναβάθμισης των επιχειρήσεων
- Αξιοποίηση της κοινωνίας της πληροφορίας
- Στήριξη της Ελληνικής χειροτεχνίας και καλλιτεχνικής βιοτεχνίας
- Προώθηση διεθνών συνεργασιών και εξωστρέφεια των ΜΜΕ
- Επαγγελματική κατάρτιση των ΜΜΕ από το ΚΕΚ ΕΟΜΜΕΧ
- Δημιουργία υποδομών στήριξης των επιχειρήσεων
- Δραστηριότητες των κλαδικών ινστιτούτων ΕΟΜΜΕΧ

Ο ΕΟΜΜΕΧ όλα αυτά τα χρόνια λειτούργησε αποδοτικά ως Δημόσιος Οργανισμός και πρόσφερε σημαντικό αναπτυξιακό έργο. Μετά την ολοκλήρωση της οικονομικής εξυγίανσης και της επιχειρούμενης συστηματικής λειτουργικής αναδιάρθρωσης, θα μπορέσει να συνεχίσει να είναι ένας Οργανισμός εργαλείο ανάπτυξης στα χέρια της Πολιτείας, ένας φορέας ουσιαστικής στήριξης των ΜΜΕ.

2.2 ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΤΟΥ ΕΟΜΜΕΧ

Οι κύριοι επιχειρησιακοί στόχοι βελτίωσης και ανάπτυξης του Οργανισμού (με βάση τους οποίους έχουν διαμορφωθεί τα αντίστοιχα έργα εκσυγχρονισμού) για την αποδοτικότερη λειτουργία του Οργανισμού έχουν δομηθεί κάτω από τις ακόλουθες βασικές ενότητες (ανεξάρτητα από το εύρος και το είδος των δραστηριοτήτων που θα υλοποιήσει ο Οργανισμός):

- Στρατηγική σχεδίαση
- Βελτίωση παροχής υπηρεσιών
- Βελτίωση λειτουργικότητας – Αύξηση αποτελεσματικότητας
- Βέλτιστη αξιοποίηση ανθρώπινου δυναμικού
- Τεχνολογικός εκσυγχρονισμός – Βελτίωση λειτουργικότητας
- Βελτίωση χρηματοοικονομικής κατάστασης

Στρατηγική σχεδίαση

- Εμπέδωση και υλοποίηση / διάδοση φιλοσοφίας δράσης που να στηρίζεται στη σχέση στόχου-αποτελέσματος

- Εστίαση σε συγκεκριμένες περιοχές δράσης όπου ο Οργανισμός έχει ή μπορεί να αναπτύξει στρατηγικό πλεονέκτημα λαμβάνοντας υπόψη και αξιοποιώντας όλους τους διαθέσιμους πόρους
- Ένταξη των παρεχόμενων υπηρεσιών του σε ένα επιτελικό σύστημα σχεδιασμού και ανατροφοδότηση τους και την ελκυστικότητά τους από τους πελάτες του Οργανισμού

Βελτίωση παροχής υπηρεσιών

- Οργάνωση των δραστηριοτήτων του σε προσφερόμενες υπηρεσίες πελατοκεντρικής σχεδίασης
- Ενεργός στήριξη και καθοδήγηση των ΜΜΕ με ένα σύνολο ολοκληρωμένων υπηρεσιών προστιθέμενης αξίας
- Γενική προβολή και επικοινωνία του έργου του Οργανισμού
- Δημιουργία νέων υπηρεσιών ή μετεξέλιξη των υφιστάμενων με στόχο την ποιοτική αναβάθμιση τους και την ελκυστικότητά του από τους πελάτες του Οργανισμού

Βελτίωση λειτουργικότητας – αύξηση αποτελεσματικότητας

- Βελτίωση της οργανωτικής δομής του Οργανισμού
- Δημιουργία ευέλικτου λειτουργικού πλαισίου
- Σχεδίαση και εφαρμογή προβολής της εικόνας του Οργανισμού
- Δημιουργία αξιόπιστου συστήματος μέτρησης και αξιολόγησης αποδοτικότητας.
- Δημιουργία αλυσίδας εξυπηρέτησης με οργανωμένο σύστημα υποδοχής και εξυπηρέτησης του αποδέκτη των υπηρεσιών του Οργανισμού, καθώς και δυνατότητα παρακολούθησης της μετεξέλιξης της σχέσης αυτής.

Αξιοποίηση ανθρώπινου δυναμικού

- Κατανόηση της βασικής αποστολής και των στόχων του ΕΟΜΜΕΧ Α.Ε. από το προσωπικό στο σύγχρονο επιχειρησιακό περιβάλλον
- Κάλυψη των πραγματικών επιχειρησιακών αναγκών του Οργανισμού από το ανάλογο προσωπικό (αριθμός, εξειδίκευση και απαιτούμενα προσόντα).

2.3 ΣΤΟΧΟΙ ΕΟΜΜΕΧ

Ο ΕΟΜΜΕΧ, με την πολυετή εμπειρία του, έχει αποκτήσει συνθετική αντίληψη και ειδική γνώση των προβλημάτων και αναγκών των ΜΜΕ, διαθέτει ισχυρό δίκτυο συνεργασιών, σε εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο, κατέχει σημαντική τεχνογνωσία στο σχεδιασμό, την υλοποίηση και την διαχείριση αναπτυξιακών προγραμμάτων και έχει καθιερωθεί στη συνείδηση των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων.

Ο ΕΟΜΜΕΧ, λαμβάνοντας υπόψη τις νέες συνθήκες που διαμορφώνονται διεθνώς, με την συνεργασία και υπό την εποπτεία του Υπουργείου Ανάπτυξης, έχει εκπονήσει ένα ολοκληρωμένο 5-ετές στρατηγικό και επιχειρησιακό σχέδιο, για την περίοδο 2001-2005, το οποίο προσδιορίζει το όραμα και την αποστολή του Οργανισμού, τις δράσεις και τα μέσα υλοποίησής τους, με σαφείς στόχους και συγκεκριμένα αποτελέσματα.

Στο πλαίσιο της αποστολής του, προσαρμόζει τις λειτουργίες και τις δομές του με τρόπο ώστε να είναι σε θέση να δρα με όρους αποτελεσματικότητας, για την επίτευξη των στόχων της πολιτικής που έχει χαράξει το Υπουργείο

Ανάπτυξης. Επιπλέον αξιοποιεί όλες τις δυνατότητες που παρέχει η πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης, υπέρ των ΜΜΕ.

Τα επόμενα χρόνια θα δραστηριοποιηθεί με την ιδιότητα του Συμβούλου της Πολιτείας, του φορέα διαχείρισης και υλοποίησης δράσεων και έργων για τις ΜΜΕ και του Δημοσίου Οργανισμού υποστήριξης αναγκών συντονισμού δικτύων και δομών παροχής ολοκληρωμένων υπηρεσιών προς τις ΜΜΕ.

Ο ΕΟΜΜΕΧ, θα συνεχίσει να μελετά, να σχεδιάζει και να εφαρμόζει καινοτόμα προγράμματα και ειδικές δράσεις, με στόχο τη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος, την ανάπτυξη του επιχειρηματικού πνεύματος και της επιχειρηματικότητας και τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των μικρών επιχειρήσεων, συμβάλλοντας ενεργητικά στην υλοποίηση των στόχων της εθνικής πολιτικής.

Τέλος, κατά πάγια τακτική στηρίζει παρεμφερείς με το αντικείμενό του, Οργανισμούς, για αποτελεσματικότερη παροχή βοήθειας στις ΜΜΕ και συνεργάζεται με όλους τους δημόσιους, ημι-δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς, περιλαμβανομένης και της ακαδημαϊκής κοινότητας, εις τρόπον ώστε, μέσα από τη συνεργασία και τη συνέργια να προκύπτει το καλύτερο δυνατό αποτέλεσμα προς όφελος των μικρομεσαίων επιχειρήσεων.

2.4 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ Γ΄ ΚΠΣ ΜΕ ΦΟΡΕΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΝ ΕΟΜΜΕΧ

2.4.1 Επιχειρησιακό πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα» Πρόγραμμα «Ενίσχυση Νεανικής Επιχειρηματικότητας»

Το πρόγραμμα αποσκοπεί στην ανάπτυξη, υποστήριξη και προώθηση της επιχειρηματικότητας των νέων (άνδρες ή γυναίκες), μέσω χρηματοδοτικών ενισχύσεων για τη δημιουργία νέων και βιώσιμων μικρομεσαίων επιχειρήσεων

Εντάσσεται στο Μέτρο 2.8 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα» του Γ΄ Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης με αρχή εφαρμογής το Υπουργείο Ανάπτυξης και φορέα υλοποίησης τον ΕΟΜΜΕΧ.

Ήδη ολοκληρώθηκε ο Α΄ Κύκλος του προγράμματος και εγκρίθηκαν 371 προτάσεις συνολικού προϋπολογισμού 29.054.753 ευρώ.

Β΄ ΚΥΚΛΟΣ

Ο προϋπολογισμός του Προγράμματος για το Β΄ Κύκλο είναι 32.540.000 ευρώ. Η Δημόσια Δαπάνη είναι 16.270.000 ευρώ και συγχρηματοδοτείται από το ΕΤΠΑ κατά 65% και από το Ελληνικό Δημόσιο κατά 35%.

Οι χρηματοδοτικές ενισχύσεις θα χορηγηθούν για την υλοποίηση συγκεκριμένων επιχειρηματικών σχεδίων στους τομείς της Μεταποίησης, του Εμπορίου, των Υπηρεσιών και του Τουρισμού.

Δικαίωμα συμμετοχής στο πρόγραμμα έχουν φυσικά πρόσωπα (νέοι και νέες) που έχουν συμπληρώσει το 21^ο έτος και δεν έχουν υπερβεί το 39^ο έτος της ηλικίας τους και δεν ασκούσαν επιχειρηματική δραστηριότητα από 01/01/2001 μέχρι έως και την ημερομηνία υποβολής της πρότασης.

Το πρόγραμμα προβλέπει την επιχορήγηση των επιχειρηματικών σχεδίων που θα υποβληθούν, με ποσοστό 50% του εγκεκριμένου συνολικού προϋπολογισμού του επιχειρηματικού σχεδίου.

Οι προτάσεις δε πρέπει να υπερβαίνουν τα 150.000 ευρώ για τον τομέα της Μεταποίησης και τα 90.000 ευρώ για τους τομείς του Εμπορίου, των Υπηρεσιών και του Τουρισμού, με κατώτατο όριο τα 30.000 ευρώ.

2.4.2 Πρόγραμμα «Ενίσχυση Επιχειρηματικότητας Ατόμων με Αναπηρίες»

Το πρόγραμμα αποσκοπεί στην ανάπτυξη, υποστήριξη και προώθηση της Επιχειρηματικότητας στα άτομα με αναπηρία (άνδρες και γυναίκες), μέσω χρηματοδοτικών ενισχύσεων για τη δημιουργία νέων και βιώσιμων μικρομεσαίων επιχειρήσεων.

Εντάσσεται στο Μέτρο 2.8 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα» του Γ΄ Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης με αρχή εφαρμογής το Υπουργείο Ανάπτυξης και φορέα υλοποίησης τον ΕΟΜΜΕΧ.

Ο προϋπολογισμός του Προγράμματος είναι 11.760.000 ευρώ. Η Δημόσια Δαπάνη είναι 5.880.000 ευρώ και συγχρηματοδοτείται από το ΕΤΠΑ κατά 65% και από το Ελληνικό Δημόσιο κατά 35%.

Οι χρηματοδοτικές ενισχύσεις θα χορηγηθούν για την υλοποίηση συγκεκριμένων επιχειρηματικών σχεδίων στους τομείς της Μεταποίησης, του Εμπορίου, των Υπηρεσιών και του Τουρισμού.

Δικαίωμα συμμετοχής στο πρόγραμμα έχουν άτομα με αναπηρία που:

- Έχουν συμπληρώσει το 21^ο και δεν έχουν υπερβεί το 55^ο έτος της ηλικίας τους κατά την ημερομηνία υποβολής της πρότασης.
- Είναι άνεργοι, μισθωτοί, συνταξιούχοι ή ελεύθεροι επαγγελματίες.
- Δεν ασκούσαν επιχειρηματική δραστηριότητα κατά το διάστημα από 01/01/2001 έως και την ημερομηνία υποβολής της πρότασης εκτός αν πρόκειται για επιχειρήσεις που έχουν συσταθεί από δικαιούχους και δραστηριοποιούνται στους τομείς εμπορίου και παροχής υπηρεσιών και ενδιαφέρονται να επεκτείνουν τη δραστηριότητά τους στον τομέα της μεταποίησης.

Το πρόγραμμα προβλέπει την επιχορήγηση των επιχειρηματικών σχεδίων που θα υποβληθούν, με ποσοστό 50% του εγκεκριμένου συνολικού προϋπολογισμού του επιχειρηματικού σχεδίου.

Οι προτάσεις δε πρέπει να υπερβαίνουν τα 150.000 ευρώ για τον τομέα της Μεταποίησης και τα 90.000 ευρώ για τους τομείς του Εμπορίου, των Υπηρεσιών και του Τουρισμού, με κατώτατο όριο τα 30.000 ευρώ.

2.4.3 Πρόγραμμα «Ενίσχυση Γυναικείας Επιχειρηματικότητας»

Το πρόγραμμα αποσκοπεί στην ανάπτυξη, υποστήριξη και προώθηση της επιχειρηματικότητας των γυναικών μέσω χρηματοδοτικών ενισχύσεων για τη δημιουργία νέων και βιώσιμων μικρομεσαίων επιχειρήσεων.

Εντάσσεται στο Μέτρο 2.8 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα» του Γ΄ Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης με αρχή εφαρμογής το Υπουργείο Ανάπτυξης και φορέα υλοποίησης τον ΕΟΜΜΕΧ.

Ήδη ολοκληρώθηκε ο Α΄ Κύκλος του προγράμματος και εγκρίθηκαν 275 προτάσεις συνολικού προϋπολογισμού 17.811.260 ευρώ.

B* ΚΥΚΛΟΣ

Ο προϋπολογισμός του Προγράμματος για το Β΄ Κύκλο είναι 26.100.000 ευρώ. Η Δημόσια Δαπάνη είναι 13.050.000 ευρώ και συγχρηματοδοτείται από το ΕΤΠΑ κατά 65% και από το Ελληνικό Δημόσιο κατά 35%.

Οι χρηματοδοτικές ενισχύσεις θα χορηγηθούν για την υλοποίηση συγκεκριμένων επιχειρηματικών σχεδίων στους τομείς της Μεταποίησης, του Εμπορίου, των Υπηρεσιών και του Τουρισμού.

Δικαίωμα συμμετοχής στο πρόγραμμα έχουν φυσικά πρόσωπα (γυναίκες) που έχουν συμπληρώσει το 21^ο έτος και δεν έχουν υπερβεί το 55^ο έτος της ηλικίας τους και δεν ασκούσαν επιχειρηματική δραστηριότητα από 01/01/2001 έως και την ημερομηνία υποβολής της πρότασης.

Το πρόγραμμα προβλέπει την επιχορήγηση των επιχειρηματικών σχεδίων που θα υποβληθούν, με ποσοστό 50% του εγκεκριμένου συνολικού προϋπολογισμού του επιχειρηματικού σχεδίου.

Οι προτάσεις δε πρέπει να υπερβαίνουν τα 150.000 ευρώ για τον τομέα της Μεταποίησης και τα 90.000 ευρώ για τους τομείς του Εμπορίου, των Υπηρεσιών και του Τουρισμού, με κατώτατο όριο τα 30.000 ευρώ.

2.4.4 Πρόγραμμα «Δικτυωθείτε»

Το πρόγραμμα «Δικτυωθείτε» επικεντρώνεται στην προώθηση των νέων τεχνολογιών στις ελληνικές μικρομεσαίες επιχειρήσεις.

Μέσω της επιδότησης για την αγορά ηλεκτρονικού υπολογιστή αλλά και της Δωρεάν Εκπαίδευσης των εργαζομένων των επιχειρήσεων, το πρόγραμμα αποτελεί ολοκληρωμένη λύση, που λειτουργεί ως μοχλός ανάπτυξης στα χέρια του σύγχρονου επιχειρηματία.

Το πρόγραμμα χωρίζεται σε δύο ανεξάρτητες ενέργειες, την οικονομική ενίσχυση και την εκπαιδευτική στήριξη.

Οικονομική ενίσχυση. Επιδότηση των επιχειρήσεων για αγορά εξοπλισμού και υπηρεσιών πληροφορικής και Διαδικτύου. Στόχος της ενέργειας είναι η ανάπτυξη των ΜΜΕ μέσω του ηλεκτρονικού επιχειρείν.

Επιδοτούνται:

- Αγορά ηλεκτρονικού υπολογιστή και περιφερειακών συστημάτων και λογισμικού.
- Σύνδεση στο Internet.
- Κατασκευή και φιλοξενία ιστοσελίδας.
- Κατασκευή και υπηρεσίες παροχέα ηλεκτρονικού καταστήματος.

Εκπαιδευτική στήριξη. Επιτόπου εκπαίδευση και υποστήριξη σε επιχειρηματίες και εργαζόμενους από ειδικούς συμβούλους. Στόχος της ενέργειας είναι η πλήρης αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών και του Διαδικτύου από τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Η εκπαιδευτική στήριξη περιλαμβάνει:

- Εκμάθηση της χρήσης των ηλεκτρονικών υπολογιστών και λογισμικού.
- Εκμάθηση χρήσης του Διαδικτύου.
- Παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών e-επιχειρείν.
- Online εκπαίδευση και ενημέρωση.
- Λειτουργία γραφείου πληροφόρησης.

Το πρόγραμμα χρηματοδοτείται από το μέτρο 3.2 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Κοινωνία της Πληροφορίας» και η «Εκπαιδευτική Στήριξη» από το μέτρο 8.2 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα», του Υπουργείου Ανάπτυξης. Το «Δικτυωθείτε» θα ισχύσει μέχρι το 2006.

Ένα νέο πρόγραμμα έχει ήδη προκηρυχθεί το «**Δικτυωθείτε Plus**», το οποίο απευθύνεται στις επιχειρήσεις που έχουν περάσει το δεύτερο στάδιο εξοικείωσης με την τεχνολογία, αλλά δεν είναι ώριμες να περάσουν στο τρίτο

στάδιο της μεγάλης αναδιοργάνωσης που προτείνει το «Επιχειρείτε Ηλεκτρονικά». Η έμφαση δίνεται στις επιχειρήσεις της περιφέρειας. Προσπάθεια του προγράμματος είναι να βρεθούν 200 τέτοιες επιχειρήσεις σε κάθε περιφέρεια. Η επένδυση είναι της τάξης των 10.000 € και θα επιδοτηθεί πάλι το 40%. Εκτιμάται ότι στο σύνολο των 13 περιφερειών θα συμμετέχουν περίπου 2.600 επιχειρήσεις.

Σε αναλυτική έρευνα που έγινε σε δείγμα 1.800 επιχειρήσεων εξάχθηκαν ορισμένα συμπεράσματα. Τα συμπεράσματα δείχνουν ότι οι επιχειρήσεις που απασχολούν πάνω από 10 άτομα βρίσκονται αρκετά κοντά στον ευρωπαϊκό μέσο όρο ως προς τη χρήση του Internet, τη χρησιμοποίηση υπολογιστή και την παρουσία στο Διαδίκτυο. Βέβαια, στην Ελλάδα οι επιχειρήσεις αυτές αντιπροσωπεύουν ποσοστό μόνο 3% με αντίστοιχο ποσοστό στην Ευρώπη το 5% - 6%. Οι επιχειρήσεις που απασχολούν κάτω από 10 άτομα, και ιδίως κάτω από πέντε, είναι σύμφωνα με τις έρευνες και αυτές που έχουν έντονο πρόβλημα.

2.5 ΕΓΓΥΗΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ

Ο Ελληνικός Οργανισμός Μικρών Μεσαίων Επιχειρήσεων (ΕΟΜΜΕΧ) με σκοπό τη διευκόλυνση της πρόσβασης των μικρομεσαίων επιχειρήσεων της χώρας μας στις δημόσιες προμήθειες, χορηγεί από το 1985 εγγυητικές επιστολές (ε.ε.) για λογαριασμό τους και σε Συνεταιρισμούς ή σε Κοινοπραξίες στις οποίες συμμετέχουν ΜΜΕ.

Για την χορήγηση της εγγυητικής επιστολής διερευνάται η τεχνολογική, παραγωγική και οικονομική επάρκεια της επιχείρησης να εκτελέσει με επιτυχία παραγγελία για την οποία χορηγείτε η εγγυητική επιστολή και όχι η δυνατότητα της να παράσχει πλήρεις εξασφαλίσεις έναντι των αναλαμβανομένων κινδύνων.

Οι χορηγούμενες εγγυητικές επιστολές καλύπτονται με την εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου και εκδίδονται σύμφωνα με τον κανονισμό που έχει εγκρίνει το Διοικητικό Συμβούλιο του ΕΟΜΜΕΧ Α.Ε.

Η επιχείρηση υποβάλλει το αίτημα της μαζί με τα απαραίτητα δικαιολογητικά, όπως περιγράφονται στο έντυπο της αίτησης, στις Υπηρεσίες του ΕΟΜΜΕΧ Α.Ε.

Το αίτημα αξιολογείται (ανά ε. ε. και όχι πλαφόν) από τις αρμόδιες υπηρεσίες και εγκρίνεται ή απορρίπτεται από τα αρμόδια Όργανα, που είναι η Τριμελής Επιτροπή και το Δ.Σ. του ΕΟΜΜΕΧ Α.Ε., ανάλογα με το ύψος της εγγυητικής επιστολής.

Ο χρόνος απόκρισης του ΕΟΜΜΕΧ Α.Ε. στα αιτήματα χορήγησης εγγυητικών επιστολών είναι, ανάλογα με το Όργανο έγκρισης, από 5-15 ημέρες.

Ο ΕΟΜΜΕΧ διατηρεί το δικαίωμα να μεταβάλλει τους όρους χορήγησης των εγγυητικών επιστολών χωρίς προειδοποίηση.

2.6 ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΕΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Ο ΕΟΜΜΕΧ ορίσθηκε με το άρθρο 36 του Ν. 2459/97 ως αρμόδιος φορέας της Πολιτείας για την καταβολή των αποζημιώσεων στις βιομηχανικές και βιοτεχνικές επιχειρήσεις, εμπορικά καταστήματα, αγροτικές

εκμεταλλεύσεις, άλλες επιχειρήσεις και μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα φορείς που πλήττονται από φυσικές καταστροφές, εκτός σεισμών.

Η αποζημίωση παρέχεται για την αντιμετώπιση των ζημιών που αφορούν σε κτιριακές εγκαταστάσεις, μηχανολογικό εξοπλισμό, πρώτες ύλες, εμπορεύματα και φορτηγά αυτοκίνητα δημόσιας και ιδιωτικής χρήσης τα οποία καταστράφηκαν ολοσχερώς.

Για την αποζημίωση των επιχειρήσεων ακολουθείται η παρακάτω διαδικασία:

- Επιτροπές της αρμόδιας Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης καταγράφουν τις ζημιές που προκλήθηκαν σε κάθε επιχείρηση.
- Οι καταστάσεις με τα στοιχεία των πληγέντων και το ύψος των ζημιών που καταγράφησαν υποβάλλονται στο Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών και κοινοποιούνται στα Υπουργεία Ανάπτυξης και ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. για την έκδοση των σχετικών αποφάσεων.
- Το Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. εκδίδει απόφαση οριοθέτησης της περιοχής η οποία έχει πληγεί.
- Εν συνεχεία με ευθύνη του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών εκδίδεται Κοινή Απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών, Ανάπτυξης και ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. που προσδιορίζει το ποσοστό αποζημίωσης και το ύψος των κονδυλίων για την αποζημίωση των πληγέντων.
- Σύμφωνα με την απόφαση αυτή η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση αποστέλλει στον ΕΟΜΜΕΧ κατάσταση με πλήρη στοιχεία επωνυμίας και διεύθυνσης και ποσό καταγεγραμμένης ζημιάς ανά δικαιούχο.
- Ο ΕΟΜΜΕΧ προβαίνει σε ενέργειες ένταξης και κατανομής των προβλεπόμενων πιστώσεων και σε έκδοση της απόφασης καταβολής των αποζημιώσεων.
- Με ευθύνη του ΕΟΜΜΕΧ ενημερώνονται οι δικαιούχοι να υποβάλλουν τα απαραίτητα δικαιολογητικά προκειμένου να εισπράξουν την αποζημίωση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

ΕΓΧΩΡΙΕΣ ΠΗΓΕΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ ΜΜΕ

3.1 Ο ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΦΥΣΗΣ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ

Οι συγκεκριμένες ανάγκες μιας επιχείρησης σκιαγραφούν τη φύση των αρχικών οικονομικών απαιτήσεων. Αν η εταιρία είναι μια αποθήκη τροφίμων, τότε ο οικονομικός σχεδιασμός πρέπει να περιλαμβάνει το κτίριο της αποθήκης, ταμειακές μηχανές, κάρτες αγορών, καταλόγους απογραφής ραφιών, εξοπλισμοί γραφείων, και άλλα στοιχεία που απαιτούνται σε αυτόν το τύπο επιχείρησης. Η ανάλυση των απαιτήσεων του κεφαλαίου για αυτό ή οποιοδήποτε άλλο τύπο επιχείρησης μας προτρέπει να σκεφτούμε πώς να χρηματοδοτήσουμε τις απαραίτητες επενδύσεις και έξοδα που είναι απαραίτητα για να ξεκινήσουμε και να επεκτείνουμε την εταιρία και οποιεσδήποτε προσωπικές δαπάνες αν ο ιδιοκτήτης δεν έχει άλλο εισόδημα για να ζήσει.

3.1.1 Επένδυση και οικονομικές απαιτήσεις μιας νεοσύστατης εταιρίας

Η κατανόηση των οικονομικών απαιτήσεων μιας νέας επιχείρησης θα γίνει πιο εύκολη αν φανταστούμε έναν ισολογισμό όπως φαίνεται στο παρακάτω σχήμα. Το αριστερό τμήμα του ισολογισμού δείχνει τα περιουσιακά στοιχεία που ανήκουν στην εταιρία όπως τα μετρητά, οι εισπρακτέοι λογαριασμοί και ο εξοπλισμός. Το δεξί τμήμα μας πληροφορεί ποιος έχει δώσει το απαραίτητο κεφάλαιο για την επιχείρηση. Τα περιουσιακά στοιχεία μιας εταιρίας κατηγοριοποιούνται γενικά σε μια από τις τρεις κατηγορίες ή τύπους: α) τρέχοντα περιουσιακά στοιχεία, β) σταθερά περιουσιακά στοιχεία και γ) άλλα περιουσιακά στοιχεία

Τρέχοντα περιουσιακά στοιχεία. Τα τρέχοντα περιουσιακά στοιχεία περιλαμβάνουν τα περιουσιακά στοιχεία που είναι αναλογικά ρευστά – δηλαδή τα περιουσιακά στοιχεία που θα μετατραπούν σε μετρητά κατά τη διάρκεια του κύκλου λειτουργίας της εταιρίας. Τα τρέχοντα περιουσιακά στοιχεία συμπεριλαμβάνουν κυρίως μετρητά, εισπρακτέους λογαριασμούς, απογραφές και προπληρωμένα έξοδα. Τα τρέχοντα περιουσιακά στοιχεία παρουσιάζουν το κεφάλαιο κίνησης της εταιρίας. Ο όρος κεφάλαιο κίνησης αναφέρεται πολλές φορές σε αυτά τα στοιχεία, δίνοντας έμφαση στο συνεχή κύκλο των μετρητών, στα εισπρακτέα ποσά και πάλι στα μετρητά και άλλα.

Μετρητά. Κάθε εταιρία πρέπει να έχει τα απαραίτητα μετρητά για την λειτουργία της επιχείρησης. Επίσης είναι απαραίτητο ένα απόθεμα μετρητών λόγω της άνισης ροής κεφαλαίων στην επιχείρηση (αποδείξεις μετρητών) και έξω από αυτήν (δαπάνες σε μετρητά). Το μέγεθος αυτού του αποθέματος δεν καθορίζεται μόνο από τον όγκο των πωλήσεων αλλά και την τακτικότητα των εισπράξεων και των πληρωμών σε μετρητά. Οι αβεβαιότητες υπάρχουν λόγω των απρόβλεπτων αποφάσεων των πελατών σχετικά με το πότε θα πληρώσουν τους λογαριασμούς τους και λόγω των έκτακτων αναγκών που απαιτούν σημαντικό ποσό σε μετρητά. Αν διατηρηθεί μια ανεπαρκής ισορροπία σε μετρητά, η εταιρία μπορεί να διευθετήσει με ευχέρεια τέτοια απρογραμμάτιστα έξοδα. Εν τούτοις, μια εταιρία θα μπορούσε να έχει πολλά μετρητά. Μια και τα μετρητά δεν είναι περιουσιακά στοιχεία παραγωγής από

3.1.2 Κεφάλαια για προσωπικά έξοδα

Σε πολλές νεοσύστατες εταιρίες, πρέπει να προβλεφθούν τα προσωπικά έξοδα του ιδιοκτήτη κατά την αρχική περίοδο λειτουργίας. Είτε αυτά τα έξοδα αναγνωρίζονται ως μέρος της επιχείρησης κεφαλαιοποίησης είτε όχι., πρέπει να συμπεριληφθούν στο οικονομικό επιχειρησιακό σχέδιο. Η ανεπαρκής πρόβλεψη για τα προσωπικά έξοδα θα οδηγήσουν μοιραία σε μια παρεκτροπή των περιουσιακών στοιχείων της επιχείρησης και σε μια απόκλιση από το οικονομικό σχέδιο. Έτσι λοιπόν, να ενσωματώσουμε αυτά τα έξοδα στο σχέδιο, αποτελεί τροχοπέδη για οποιονδήποτε πιθανό δανειστή ή επενδυτή στην εταιρία.

3.1.3 Πηγές κεφαλαίου

Συγγενείς, φίλοι και αποταμιεύσεις

Οι κλασικές πηγές χρηματοδότησης και οι εταιρίες επένδυσης υψηλού κινδύνου (Venture Capital Companies) συνήθως δε χρηματοδοτούν επιχειρηματίες που βρίσκονται στα πρώτα στάδια της ανάπτυξής τους. Κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου χρειάζεται συχνά η χρηματοδοτική βοήθεια από συγγενείς, φίλους και προσωπικές αποταμιεύσεις για να καλυφθούν οι ανάγκες, έως ότου φθάσει ο επιχειρηματίας στο σημείο που θα έχει τη δυνατότητα να στραφεί προς άλλες πηγές χρηματοδότησης. Αργότερα, όταν θα χρειαστεί να αποτανθεί ο επιχειρηματίας προς υποψήφιους επενδυτές, οι επενδυτές θα δουν με ευνοϊκό μάτι τις περιπτώσεις που ο επιχειρηματίας θα έχει επενδύσει ένα μεγάλο μέρος της προσωπικής του περιουσίας στην επένδυση (επιχείρηση).

Τράπεζες

Αν και οι κλασικοί χρηματοδοτικοί οργανισμοί θεωρούν ότι είναι πολύ επικίνδυνο να χρηματοδοτούν νέες επιχειρήσεις, όμως, μερικές τράπεζες αυξάνουν τις χορηγήσεις τους προς νέες επιχειρήσεις. Στις περισσότερες περιπτώσεις, οι τράπεζες χορηγούν σημαντικά ποσά μόνον όταν προχωρήσει η εταιρία πέρα από το στάδιο της ανάπτυξής της. Μερικές τράπεζες όμως είναι πρόθυμες στο να δανείσουν μικρές επιχειρήσεις, για να χρηματοδοτήσουν επενδύσεις σε πάγια στοιχεία ή και κεφάλαιο κινήσεως. Όταν υπάρχουν σοβαρά εχέγγυα, περιλαμβανομένων και των προσωπικών εγγυήσεων, μειώνεται ο κίνδυνος για την τράπεζα και αυξάνεται η προθυμία της για τη χορήγηση του δανείου.

Συμπερασματικά, μπορεί να λεχθεί ότι δε θα πρέπει να αποκλείονται αμέσως, από τους επιχειρηματίες που ιδρύουν μια εταιρία, οι τράπεζες σαν υποψήφιες πηγές χρηματοδότησης. Αντίθετα, θα πρέπει να αφιερωθεί χρόνος για την υποβολή αιτήσεων χρηματοδότησης προς τις τράπεζες της περιοχής όπου ιδρύεται η εταιρία. Μερικές τράπεζες έχουν θυγατρικές εταιρίες κεφαλαίων υψηλού κινδύνου που λειτουργούν με την ίδια μορφή που λειτουργούν οι ιδιωτικές επιχειρήσεις κεφαλαίων υψηλού κινδύνου.

Συνεπώς, αν αποτύχει στο να πάρει δάνειο από τα κλασικά τραπεζικά κανάλια, μια τραπεζική θυγατρική εταιρία κεφαλαίων υψηλού κινδύνου πιθανόν να συμφωνήσει να χρηματοδοτήσει τη νέα εταιρία.

3.1.4 Κρατική και τραπεζική χρηματοδότηση

Είναι γνωστό ότι οι μικρομεσαίες μεταποιητικές επιχειρήσεις που απασχολούν μέχρι 50 άτομα, αποτελούν το 98,8% του συνόλου των μεταποιητικών επιχειρήσεων, απασχολούν το 60% των εργαζομένων στη μεταποίηση και παράγουν το 40% της προστιθέμενης αξίας του βιομηχανικού προϊόντος.

Τα στοιχεία αυτά μαζί με μια σειρά άλλων χαρακτηριστικών, οδηγούν στη διαπίστωση-αναγνώριση του σημαντικού ρόλου των ΜΜΕ στην οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη της χώρας μας και παράλληλα επιβάλλουν την ανάγκη λήψης ειδικών μέτρων που να ανταποκρίνονται στις ειδικές ανάγκες των ΜΜΕ και να συμβάλλουν στην άρση σύμφυτων με το μικρό μέγεθος αδυναμιών και στην αποκατάσταση ισορροπίας μικρών και μεγάλων επιχειρήσεων.

Το χρηματοδοτικό πρόβλημα στις ΜΜΕ παρουσιάζει σοβαρές ιδιομορφίες και δυσχέρειες και μπορούμε να πούμε ότι προσδιορίζεται από τους εξής παράγοντες:

- Έλλειψη επαρκών κεφαλαίων
- Έλλειψη οικονομικού προγράμματος
- Δυσχέρειες προσφυγής στις πηγές χρηματοδότησης

Συνηθέστατα η μικρή μονάδα ξεκινάει με περιορισμένα κεφάλαια, που είναι το αποτέλεσμα προσωπικών και οικογενειακών οικονομιών.

Η επέκταση της μονάδας γίνεται χωρίς οικονομικό πρόγραμμα και πολλές φορές τα κέρδη δεν φτάνουν να καλύψουν τις επενδύσεις.

Πράγματι οι ΜΜΕ κατά κανόνα δεν επενδύουν «συνεχώς και συνεπώς», αλλά η επενδυτική συμπεριφορά τους χαρακτηρίζεται από την εμφάνιση μεγάλων –συγκριτικά με το μέγεθος- επενδύσεων σε άτακτα χρονικά διαστήματα, με αποτέλεσμα να εκτίθενται σε σοβαρούς κινδύνους και κυρίως να στερούνται και να υποφέρουν από χρόνια έλλειψη κεφαλαίων κινήσεως.

Είναι πολύ συνηθισμένο φαινόμενο στις ΜΜΕ να προβαίνουν σε αγορές μηχανικού εξοπλισμού με δικά τους διαθέσιμα ή βραχυπρόθεσμες πιστώσεις, εξαντλώντας έτσι τα κεφάλαια κίνησης και να καταφεύγουν ύστερα στην τράπεζα για κεφάλαιο κίνησης –συνήθως πολύ αργά- όταν αρχίζουν να πιέζουν διάφορες ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις.

Εξάλλου η έλλειψη σωστής ενημέρωσης και πληροφόρησης των βιοτεχνών για τις πηγές, τους όρους και τις διαδικασίες χρηματοδότησης και η έλλειψη εξειδικευμένων στη χρηματοδότηση ΜΜΕ τραπεζικών στελεχών ή ακόμα περισσότερο η έλλειψη εξειδικευμένου φορέα στη χρηματοδότηση των ΜΜΕ που θα μπορούσε και θα έπρεπε να παίζει και το ρόλο του συμβούλου χρηματοδότησης του βιοτέχνη, αποτελούν τους βασικούς ανασταλτικούς παράγοντες, που μέχρι σήμερα εξουδετερώνουν στην πράξη σε μεγάλο βαθμό τα ευνοϊκά μέτρα χρηματοδότησης των ΜΜΕ που έχουν θεσπιστεί.

Μέσα και κάτω από τις συνθήκες αυτές διάφοροι οργανισμοί καλούνται να παίξουν το ρόλο του καταλύτη, που από τη μια θα διευκολύνει τις μικρές επιχειρήσεις στην πρόσβασή τους στη χρηματοδότηση και από την άλλη, συνδυάζοντας τη χρηματοδότηση με την παροχή τεχνικής βοήθειας, θα συμβάλλει στην καλύτερη αξιοποίηση των χορηγούμενων βιοτεχνικών

δανείων. Ένας ρόλος εξαιρετικά δυσχερής, αλλά οπωσδήποτε αναγκαίος και πραγματοποιήσιμος.

Η χρηματοδότηση προς τη βιοτεχνία είναι απαραίτητο να συνδυάζεται με την παροχή τεχνικής βοήθειας. Η τράπεζα ή γενικότερα αυτός που αποφασίζει για τη χρηματοδότηση, δεν πρέπει να είναι μόνο ο κριτής, αλλά ο σύμβουλος, ο συνεργάτης, ο πραγματικός συμπαραστάτης του βιοτέχνη. Αυτό πρακτικά σημαίνει ότι ο αρμόδιος υπάλληλος της τράπεζας δεν αρκείται να εξετάσει τα τυπικά στοιχεία μιας αίτησης για δάνειο, αλλά να συζητήσει με το βιοτέχνη, να τον συμβουλέψει, να τον καθοδηγήσει, να δει και να εξετάσει το πρόβλημά του σαν σύμβουλος και πέρα από τα πλαίσια της τυπικής διαδικασίας χρηματοδότησης. Αυτό έχει ανάγκη ο βιοτέχνης, γιατί δεν έχει ειδικές γνώσεις και δεν διαθέτει και στελέχη. Για να μπορέσει όμως να παίξει το ρόλο αυτό η τράπεζα ή ο οποιοσδήποτε χρηματοδοτικός οργανισμός χρειάζεται εξειδικευμένα και έμπειρα στελέχη, που και τις γνώσεις αλλά και το χρόνο θα διαθέτουν, για να βοηθήσουν ουσιαστικά τη χρηματοδότηση της βιοτεχνίας.

3.1.5 Κυβερνητικά Προγράμματα Δανεισμού

Σε πολλές χώρες το κράτος χρηματοδοτεί έμμεσα μικρές επιχειρήσεις παρέχοντας την εγγύησή του για δάνεια που χρηματοδοτούν χρηματοδοτικοί οργανισμοί. Το κράτος παρέχει τη βοήθειά του με τη χορήγηση οικοπέδων και κτισμάτων.

3.1.6 Επενδυτές Κεφαλαίων Υψηλού Κινδύνου

Οι εταιρίες επένδυσης κεφαλαίων υψηλού κινδύνου είναι κατά κανόνα ιδιωτικές επιχειρήσεις. Στις περισσότερες περιπτώσεις, προσπαθούν να επιτύχουν μεγάλο ποσοστό αποδοτικότητας των χρημάτων τους με το να επενδύουν σε επιχειρήσεις με υψηλό ρυθμό ανάπτυξης σε όλα τα στάδια της ανάπτυξης.

3.2 ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΜΜΕ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟΝ 197/78 ΑΝΕ

1) Δημιουργία ειδικού κεφαλαίου

Όλες οι Ελληνικές Εμπορικές Τράπεζες αλλά και οι ξένες που είναι εγκαταστημένες στην Ελλάδα, δεσμεύουν υποχρεωτικά το 10% των καταθέσεών τους, για να χορηγήσουν με ειδικούς ορούς και προϋποθέσεις σε βιοτεχνικές επιχειρήσεις. Το ποσό αυτό, αποτελεί το «ειδικό κεφάλαιο βιοτεχνίας».

Δάνεια χορηγούνται στις βιοτεχνίες που είναι εγκατεστημένες στην ύπαιθρο, σε πόλεις κάτω από 5.000 κατοίκους. Από τα ειδικά κεφάλαια της βιοτεχνίας μπορούν να χρηματοδοτηθούν ΜΜΕ ή επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών που θεωρούνται βιοτεχνικές οποιασδήποτε νομικής μορφής, και οι επιχειρήσεις πρέπει να είναι γραμμένες στα μητρώα των κατά τόπους βιοτεχνικών επιμελητηρίων. Μπορούν να χρηματοδοτηθούν κατ' εξαίρεση για πάγιες εγκαταστάσεις νεοϊδρυόμενες βιοτεχνικές μονάδες πριν εγγραφούν στα μητρώα των επιμελητηρίων. Με τον όρο ότι θα προσκομίσουν στην

μεσολαβούσα τράπεζα το αργότερο εντός εξαμήνου πιστοποιητικό εγγραφής στο αρμόδιο Βιοτεχνικό Επιμελητήριο.

Επίσης από τα ειδικά κεφάλαια της βιοτεχνίας μπορούν να χρηματοδοτηθούν και οι εξής:

- Προμηθευτικοί Συνεταιρισμοί Βιοτεχνών
- Εφευρέτες για αξιοποίηση εφευρέσεων, ερευνητικών εργασιών
- Επιχειρήσεις παραγωγής κινηματογραφικών ταινιών, εκδοτικές επιχειρήσεις, μηχανογραφικές επιχειρήσεις, επιχειρήσεις κατασκευής προγραμμάτων Η/Υ κλπ.

2) Κατηγορίες Δανείων

Οι μονάδες που δικαιούνται βιοτεχνικά δάνεια μπορούν να χρηματοδοτηθούν για τις πιο κάτω περιπτώσεις:

α) Κτιριακές εγκαταστάσεις

Τα δάνεια αυτά χορηγούνται σε βιοτεχνικές επιχειρήσεις για την ανέγερση σε ιδιόκτητο οικόπεδο νέων κτιρίων και για αγορά ετοιμού εργαστηρίου. Η ενδιαφερόμενη επιχείρηση μπορεί να πάρει δάνειο για αγορά ετοιμού εργαστηρίου σε πάγιο ή καινούριο κτίσμα.

β) Δάνεια αγοράς εγκατάστασης ή μετεγκατάστασης μηχανημάτων και εργαλείων

Τα δάνεια αυτά χορηγούνται για την αγορά τοις μετρητοίς καινούριων μηχανημάτων και εργαλείων, τα οποία κρίνονται αναγκαία για την παραγωγική διαδικασία των βιοτεχνικών επιχειρήσεων και ανάλογα με την παραγωγική τους δυναμικότητα.

Σημειώνεται ότι καλύπτονται και οι δαπάνες μεταφοράς και εγκατάστασης των μηχανημάτων αυτών.

γ) Δάνειο για κεφάλαιο κίνησης

Τα δάνεια αυτά χορηγούνται σε βιοτέχνες που από το είδος της δραστηριότητάς τους, τον κύκλο εργασιών τους και την διάρθρωση των περιουσιακών τους στοιχείων έχουν αποδειγμένα ανάγκη σε κεφάλαιο κίνησης μονιμότερου χαρακτήρα, για το σκοπό δημιουργίας εύλογων αποθεμάτων σε πρώτες ύλες και έτοιμα προϊόντα. Σε κάθε όμως περίπτωση ευνόητο είναι ότι δεν επιτρέπεται η υπεραποθεματοποίηση.

δ) Κεφάλαιο κίνησης μονιμότερου χαρακτήρα

Το ύψος των δανείων για κεφάλαιο κίνησης μπορεί να φτάσει μέχρι το 40% του κύκλου εργασιών που πραγματοποίησε η επιχείρηση κατά το τελευταίο ημερολογιακό έτος ή κατά το τελευταίο δωδεκάμηνο.

Για νεοϊδρυόμενες ή επαναλειτούργουσες βιοτεχνικές μονάδες το ύψος της χρηματοδότησής τους για κεφάλαιο κίνησης καθορίζεται από τις τράπεζες κατά τη κρίση τους, βάσει του προβλεπόμενου τζίρου για το πρώτο δωδεκάμηνο της λειτουργίας των επιχειρήσεων.

Η εξόφληση των δανείων γίνεται μέσα σε τρία χρόνια, με ίσες τριμηνιαίες δόσεις. Η πρώτη δόση καταβάλλεται 6 μήνες από την ανάληψη.

Το όριο του 40% τζίρου δεν είναι υποχρεωτικό για την τράπεζα, αλλά μέχρι 40%. Αποτελεί δε συνάρτηση το αντικείμενο δραστηριότητας της κάθε μονάδας και άλλων παραμέτρων (αποθέματα-κυκλοφοριακή ταχύτητα κεφαλαίων).

ε) Κεφάλαιο κίνησης βραχυπρόθεσμου χαρακτήρα

Τα δάνεια αυτά χορηγούνται σε βιοτεχνικές επιχειρήσεις για την κάλυψη των αναγκών τους σε κεφάλαια κίνησης, για την ολοκλήρωση του ετήσιου παραγωγικού προγράμματος. Είναι διάρκειας ενός χρόνου και χορηγούνται χωρίς να λαμβάνεται υπόψη ο τζίρος της επιχείρησης.

Για τον προσδιορισμό του ύψους του δανείου λαμβάνονται υπόψη, από τις υποεπιτροπές Βιοτεχνικών Πιστώσεων ή τις μεσολαβούσες τράπεζες, τα ακόλουθα στοιχεία:

- Το αντικείμενο της δραστηριότητας της επιχείρησης.
- Ο κύκλος εργασιών της επιχείρησης, ο οποίος πραγματοποιήθηκε στο διάστημα που αναφέρεται πιο πάνω και η εξέλιξή του τα τρία τελευταία χρόνια.
- Ο απασχολούμενος μηχανικός εξοπλισμός και η τυχόν προσθήκη νέου
- Το απόθεμα πρώτων υλών και ετοιμών προϊόντων που υπάρχει, σε σύγκριση με το κύκλο εργασιών της επιχείρησης.
- Ο λοιπός τραπεζικός δανεισμός της επιχείρησης.
- Οι προοπτικές της επιχείρησης και η δυνατότητα να λειτουργήσει αποδοτικά και να εξασφαλίσει το χρέος της.

στ) Χρηματοδότηση για παραγγελίες εσωτερικού-εξωτερικού

Τα δάνεια για την εκτέλεση παραγγελιών αφορούν τη προμήθεια πρώτων υλών, καθώς και των υπολοίπων δανείων για την προετοιμασία παραγγελιών εσωτερικού ή εξωτερικού. Συνήθως χορηγείται ποσό μέχρι το 80% της παραγγελίας με εκχώρηση του προϊόντος.

3.3 ΤΑΜΕΙΟ ΕΓΓΥΟΔΟΣΙΑΣ ΜΙΚΡΟΜΕΣΑΙΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Η δημιουργία του Ταμείου Εγγυοδοσίας Μικρών και Πολύ Μικρών επιχειρήσεων αποτελεί μια σημαντική συνεισφορά του Επιχειρησιακού Προγράμματος Ανταγωνιστικότητας (ΕΠΑΝ).

Το εν λόγω Ταμείο, σε συντομία ΤΕΜΠΜΕ Α.Ε. είναι μια ανώνυμη εταιρία του Ελληνικού Δημοσίου που το μετοχικό της κεφάλαιο (100.000.000 €) συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Έχει σκοπό να διευκολύνει τη πρόσβαση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων στην αγορά κεφαλαίων.

Με απλά λόγια, το Ταμείο Εγγυοδοσίας εγγυάται την κάλυψη μέρους δανείων των μικρομεσαίων επιχειρήσεων που χορηγούνται από τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα της χώρας.

Το Ταμείο Εγγυοδοσίας εξασφαλίζοντας μια αυστηρή ουδετερότητα στο χρηματοπιστωτικό σύστημα της χώρας, προωθεί το μεσομακροπρόθεσμο

χαρακτήρα των δανείων και είναι σύμμαχος στη δημιουργία των μικρομεσαίων επιχειρήσεων.

3.3.1 Που απευθύνεται

Το Ταμείο Εγγυοδοσίας απευθύνεται σε ήδη υπάρχουσες καθώς και νεοϊδρυόμενες μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Ειδικότερα το Ταμείο Εγγυοδοσίας επιδιώκει την ενίσχυση:

- Των επιχειρηματικών πρωτοβουλιών υψηλού σχετικά κινδύνου των κλάδων όπως π.χ. εκκίνηση επιχειρήσεων, προώθηση και ανάπτυξη επιχειρήσεων.
- Των καινοτόμων επιχειρηματικών πρωτοβουλιών, όπως επιχειρήσεις εξοικονόμησης ενέργειας, προστασίας περιβάλλοντος, έρευνας και τεχνολογίας κλπ.
- Της τουριστικής ανάπτυξης της χώρας.
- Της μεταβίβασης, εκχώρησης και συγχώνευσης των μικρών επιχειρήσεων.
- Και την ενθάρρυνση επενδύσεων σε εκπαιδευτικά προγράμματα και έρευνες αγοράς, προώθηση πωλήσεων και marketing κλπ. Επίσης ενισχύονται ειδικές κατηγορίες επιχειρηματιών, όπως τρίτη ηλικία, γυναίκες, μακροχρόνια άνεργοι, πολύτεκνοι, οικονομικοί μετανάστες.

3.3.2 Οι στόχοι του Ταμείου Εγγυοδοσίας

Το Ταμείο Εγγυοδοσίας φιλοδοξεί να αναδειχθεί σε εργαλείο ανάπτυξης μικρών και πολύ μικρών επιχειρήσεων παρέχοντας συμπληρωματικές υπηρεσίες στο πιστωτικό και οικονομικό σύστημα της χώρας, μέσω των εγγυήσεων που προσφέρει. Στόχος του Ταμείου Εγγυοδοσίας είναι η ενθάρρυνση – προτροπή των μη προνομιούχων κοινωνικοοικονομικών ομάδων να αναπτύξουν επιχειρηματική δραστηριότητα, ώστε να υπάρχει ισόρροπη οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη στη χώρα.

3.3.3 Πως ωφελούνται οι ΜΜΕ

Το Ταμείο Εγγυοδοσίας είναι ένας κρίκος μεταξύ μικρομεσαίας επιχείρησης και τράπεζας. Διευκολύνει και τις δύο πλευρές ένα μέρος από τον επιχειρηματικό κίνδυνο.

Από τη μια προσφέρει στον επιχειρηματία εγγυητική κάλυψη (ώστε να εγκριθεί π.χ. το δάνειό του) από την άλλη παρέχει στην τράπεζα ασφάλεια ακόμη και σε δάνεια υψηλού κινδύνου.

Αυτό για μια επιχειρηματική πρωτοβουλία σημαίνει ότι για παράδειγμα ένα επενδυτικό σχέδιο δε μπορούσε να χρηματοδοτηθεί από την τράπεζα λόγω μη επαρκών διασφαλίσεων, τώρα θα μπορεί, εφόσον φυσικά η επιχείρηση κριθεί οικονομικά βιώσιμη.

3.3.4 Η διαδικασία

Αρκεί η μικρομεσαία επιχείρηση να απευθυνθεί στην τράπεζα της επιλογής της σχετικά με το χρηματοδοτικό της αίτημα. Η τράπεζα αν θεωρεί ότι το επιχείρημα – εγχείρημα:

- Είναι οικονομικά βιώσιμο
- Εντάσσεται στον κανονισμό και τα προγράμματα του Ταμείου Εγγυοδοσίας
- Επιθυμεί για ένα μέρος του δανείου εγγύηση από το Ταμείο

Αποστέλλει το αίτημα με όλα τα απαραίτητα στοιχεία στο Ταμείο Εγγυοδοσίας. Το Ταμείο θα απαντήσει θετικά ή αρνητικά εντός 20 ημερών.

Σε καμία περίπτωση δεν παρέχει απευθείας πίστωση. Παρέχει την εγγύηση, και μόνη αυτή, για να μπορέσει η μικρομεσαία επιχείρηση να πάρει δάνειο (ή κάποιο παρεμφερές τραπεζικό προϊόν) από μια τράπεζα ή άλλο χρηματοπιστωτικό ίδρυμα.

3.3.5 Προϊόντα του Ταμείου Εγγυοδοσίας

- Εγγυήσεις σε τράπεζες για δάνεια (μεσοπρόθεσμα / βραχυπρόθεσμα).
- Εγγυήσεις σε εταιρίες leasing για χρηματοδοτική μίσθωση.
- Εγγυήσεις σε εταιρίες factoring για πράξεις προεξόφλησης επιχειρηματικών απαιτήσεων.
- Εγγυήσεις σε τράπεζες για επιχειρηματικά δάνεια στους ιδιοκτήτες ή δυνητικούς ιδιοκτήτες και διοικούντες μια μικρή επιχείρηση για απόκτηση, μεταβίβαση, διατήρηση ή επέκταση συμμετοχών.

3.3.6 Ποσοστό που μπορεί να εγγυοδοτήσει το Ταμείο

Υπάρχουν διάφορες κατηγορίες εγγυοδοτικών προγραμμάτων. Σε γενικές γραμμές το Ταμείο μπορεί να εγγυοδοτήσει τα 40% - 70% των δανείων των ΜΜΕ και σε εξαιρετικές περιπτώσεις το 80%. Το ελάχιστο δάνειο που μπορεί να εγγυηθεί το Ταμείο ανέρχεται σε 10.000 €. Για την παροχή της εγγύησης το Ταμείο θα εισπράττει προμήθεια επί του εγγυοδοτούμενου ποσού.

Το Ταμείο Εγγυοδοσίας αναλαμβάνει την εγγύηση όχι του συνόλου αλλά μέρους του δανείου. Για το μη εγγυημένο από το Ταμείο ποσό οι εξασφαλίσεις καθορίζονται από την τράπεζα που θα συνεργαστεί η επιχείρηση.

Οι ενδιαφερόμενοι δεν πρέπει να απευθύνονται στο Ταμείο για την έγκριση του δανείου τους αλλά στις τράπεζες, οι οποίες θα κρίνουν αν το επιχειρηματικό σχέδιο είναι βιώσιμο και θα προωθούνται στο Ταμείο. Οι εγγυήσεις που θα χορηγούνται δε θα ξεπερνούν τα 100.000 € ανά επιχείρηση.

Το Ταμείο Εγγυοδοσίας αποτελεί έναν οργανωμένο φορέα στήριξης των μικρομεσαίων επιχειρήσεων που έργο του είναι η διευκόλυνση της πρόσβασης των επιχειρήσεων αυτών στο χρηματοπιστωτικό σύστημα της χώρας, μέσω της παροχής εγγυήσεων για πιστοδοτήσεις κάθε μορφής. Με τις εγγυήσεις αυτές ενισχύονται οι προσφερόμενες στις τράπεζες εξασφαλίσεις – σε όσες περιπτώσεις κρίνεται αναγκαία η παροχή τους – και διευκολύνονται οι επιχειρήσεις που αδυνατούν να τις προσφέρουν.

Οι επιχειρήσεις όλων των κλάδων που απασχολούν 30 εργαζόμενους εμπίπτουν στη δικαιοδοσία του Ταμείου. Το Ταμείο, στο πλαίσιο των πρωτοβουλιών του, διαμορφώνει ειδικά προγράμματα εγγυοδοσίας, τα οποία, σε τακτά χρονικά διαστήματα και ύστερα από έρευνα αγοράς, ανανεώνει και τροποποιεί, ανάλογα με την εξέλιξη των εκάστοτε συνθηκών. Υπό την έννοια αυτή, το Ταμείο αποτελεί ένα πρόσθετο αναπτυξιακό εργαλείο και η λειτουργία του συμβάλλει στην ενθάρρυνση της επιχειρηματικής πρωτοβουλίας και στην ενίσχυση της απασχόλησης.

Το κράτος, κρίνοντας ότι οι τράπεζες, εκτός από τη χρηματοδοτική τους συμμετοχή στα αναπτυξιακά προγράμματα, μπορούν να συμβάλλουν και στη βελτίωση των διαδικασιών παραλαβής και επεξεργασίας των επενδυτικών αιτημάτων, ζήτησε τη διεύρυνση του ρόλου τους ως φορέων υποστήριξης των δράσεων των μικρομεσαίων επιχειρήσεων στα Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα του Γ΄ ΚΠΣ. Στην πρόσκληση αυτή ανταποκρίθηκε το σύνολο σχεδόν των τραπεζών και η συμβολή τους, όπως προκύπτει από τα ως σήμερα στοιχεία, υπήρξε ιδιαίτερα θετική. Η επεξεργασία και αξιολόγηση των αιτημάτων από τις τράπεζες ολοκληρώθηκε εμπρόθεσμα. Ως σήμερα επίσης έχουν ολοκληρωθεί σχεδόν και οι αξιολογήσεις από τις Περιφέρειες και έχει ήδη αποσταλεί το μεγαλύτερο τμήμα των εκδοθεισών αποφάσεων.

3.4 Ο ΝΟΜΟΣ 2601/98

Με τις νέες ρυθμίσεις τα επενδυτικά κίνητρα εξακολουθούν να αποτελούν ένα από τα βασικά μέσα της διαρθρωτικής πολιτικής για την ενίσχυση του παραγωγικού δυναμικού της χώρας, τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής οικονομίας, την αύξηση της απασχόλησης και την ισόρροπη περιφερειακή ανάπτυξη.

3.4.1 Ποιοι είναι οι επιλέξιμοι επενδυτικοί φορείς

Για την εφαρμογή των ενισχύσεων του νέου νόμου οι φορείς (εταιρίες ή ατομικές επιχειρήσεις) της επενδυτικής δραστηριότητας, διακρίνονται σε νέους ή παλαιούς.

Νέοι φορείς θεωρούνται οι νεοϊδρυόμενες εταιρίες ή ατομικές επιχειρήσεις, καθώς και εκείνες που υποβάλλουν αίτηση υπαγωγής πριν παρέλθει πενταετία από τη σύστασή τους ή την έναρξη επιτηδεύματος προκειμένου για ατομικές επιχειρήσεις.

Παλαιοί φορείς είναι εκείνοι που υποβάλλουν αίτηση για εφαρμογή των ενισχύσεων του παρόντος, μετά την πάροδο πενταετίας από την σύστασή τους ή την έναρξη επιτηδεύματος προκειμένου για ατομικές επιχειρήσεις.

Οι φορείς οι οποίοι προέρχονται από συγχώνευση ή απορρόφηση υφισταμένων επιχειρήσεων, θεωρούνται ως παλαιοί εφόσον έστω και για μια από αυτές, έχει παρέλθει πενταετία από τη σύστασή της.

3.4.2 Ποιοι δικαιούνται κεφαλαιακές ενισχύσεις

Οι κεφαλαιακές ενισχύσεις παρέχονται αποκλειστικά στους νέους φορείς οι οποίοι όμως έχουν τη δυνατότητα εναλλακτικής πρόσβασης και στο δεύτερο «πακέτο» κινήτρων (δηλαδή φορολογικές απαλλαγές και επιδότηση τόκων).

3.4.3 Ποιες επιχειρηματικές δραστηριότητες υπάγονται στον αναπτυξιακό νόμο και για ποιες δαπάνες

Στο νέο αναπτυξιακό νόμο υπάγονται επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται σε όλους τους τομείς της οικονομίας

- Πρωτογενή (π.χ. θερμοκήπια, κτηνοτροφικές μονάδες, επιχειρήσεις ιχθυοκαλλιέργειας).

- Δευτερογενή (μεταποιητικές επιχειρήσεις που ασκούν δραστηριότητες σύμφωνα με τη διάταξη ΣΤΑΚΟΔ 91 της Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας της Ελλάδος.
- Τριτογενή τομέα (π.χ. εργαστήρια εφαρμοσμένης βιομηχανικής, ενεργειακής, μεταλλευτικής, γεωργικής, κτηνοτροφικής, δασικής και ιχθυοκαλλιεργητικής έρευνας, επιχειρήσεις ανάπτυξης τεχνολογιών και βιομηχανικών σχεδίων, παροχής υπηρεσιών εξαιρετικά προηγμένης τεχνολογίας, ανάπτυξης λογισμικού, εργαστήρια παροχής υπηρεσιών ποιότητας κ.λ.π.
- Τουρισμό (περιλαμβάνονται εκτός των ξενοδοχειακών μονάδων και οι ειδικές τουριστικές υποδομές, όπως συνεδριακά και χιονοδρομικά κέντρα, μαρίνες, γήπεδα γκολφ, κέντρα θαλασσοθεραπείας, τουρισμού υγείας, προπονητικού και αθλητικού τουρισμού, αξιοποίηση ιαματικών πηγών, εκσυγχρονισμός ολοκληρωμένης μορφής σε ξενοδοχεία και campings κ.λ.π.)

3.4.4 Σε ποιες περιοχές κινήτρων χωρίζεται η χώρα

Για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος νόμου η Επικράτεια κατανέμεται σε τέσσερις περιοχές ως εξής:

- Περιοχή Α: Περιλαμβάνει τους Νομούς Αττικής και Θεσσαλονίκης, πλην των τμημάτων τους που εντάσσονται στις λοιπές περιοχές.
- Περιοχή Β: Περιλαμβάνει τη ΒΙΠΕ ΕΤΒΑ, την επαρχία Λαγκαδά και το τμήμα δυτικά του ποταμού Αξιού του Ν. Θεσσαλονίκης, την επαρχία Τροιζηνίας του Ν. Αττικής, καθώς και τις περιφέρειες, τους νομούς ή τα τμήματα νομών της Επικράτειας που δεν εντάσσονται στις περιοχές Δ, Γ, Α.
- Περιοχή Γ: Θεωρείται η ζώνη μέσου βαθμού ενίσχυσης και περιλαμβάνει περιοχές με έντονα προβλήματα απασχόλησης που ορίζονται ανά διετία με κοινή Υπουργική απόφαση και με κριτήρια την ύπαρξη ανεργίας τουλάχιστον κατά μία ποσοστιαία μονάδα ανώτερη του μέσου όρου χώρας κατά την τελευταία τετραετία ή και τη μείωση του ενεργού πληθυσμού σύμφωνα με τα διαθέσιμα στατιστικά στοιχεία. Περιλαμβάνει επίσης τη Ζώνη Λαυρεωτικής του Νομού Αττικής.
- Περιοχή Δ: Περιλαμβάνει του Νομούς Ξάνθης, Ροδόπης και Έβρου, τις ΒΙΠΕ ΕΤΒΑ της Περιφέρειας Ηπείρου, τα νησιά της Ελληνικής Επικράτειας με πληθυσμό μέχρι 3.100 κατοίκους, τα νησιά της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου, τη νήσο Θάσο, το Νομό Δωδεκανήσου (πλην της πόλης της Ρόδου) και την παραμεθόρια ζώνη του ηπειρωτικού τμήματος της χώρας σε απόσταση 20 χλμ από τα σύνορα.

Οι ειδικές επενδύσεις αφορούν μεταξύ άλλων στην προστασία περιβάλλοντος και στην εξοικονόμηση ενέργειας, στην παραγωγή προϊόντων και παροχή υπηρεσιών εξαιρετικά προηγμένης τεχνολογίας καθώς και στην παραγωγή νέων προϊόντων.

3.4.5 Πως ενισχύονται οι ΜΜΕ από τον αναπτυξιακό νόμο

Η προαναφερθείσα σύνδεση της επιχορήγησης για νέες θέσεις απασχόλησης κατευθύνει σε μεγάλο βαθμό τα κίνητρα προς την ενίσχυση των

MME για τις οποίες είναι δεδομένη η υψηλότερη σχέση θέσεων απασχόλησης προς τα επενδύσιμα κεφάλαια

Ενισχύεται λοιπόν η διεθνής ανταγωνιστικότητα των μικρομεσαίων επιχειρήσεων με μέτρα όπως:

- Η προώθηση της κοινής επιχειρηματικής δράσης με την διασύνδεση των ενεργειών δύο τουλάχιστον μικρομεσαίων μεταποιητικών επιχειρήσεων με εμπορικές επιχειρήσεις και επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών προκειμένου να δημιουργήσουν υποδομές κοινής εξυπηρέτησης.
- Η επιχορήγηση δαπανών κοινών επενδύσεων τριών τουλάχιστον MME που στοχεύουν στη μείωση του κόστους παραγωγής και διάθεσης των παραγόμενων προϊόντων.
- Οι φορολογικές απαλλαγές για κοινές δράσεις μικρομεσαίων εμπορικών επιχειρήσεων για δαπάνες κατασκευής αποθηκών, ψυκτικών θαλάμων, συστημάτων ποιοτικού ελέγχου και συστημάτων λογισμικού.
- Ο ορισμός του κατωφλίου για υπαγωγή επενδύσεων νέων μονάδων.

3.4.6 Ποια είναι η υποχρεωτική ίδια συμμετοχή

Το ποσοστό της ίδιας συμμετοχής του επενδυτή στις επενδύσεις που εντάσσονται στο καθεστώς ενίσχυσης της επιχορήγησης και επιδότησης τόκων δεν μπορεί να είναι κατώτερο του 40% των ενισχυόμενων δαπανών ανεξαρτήτως είδους επένδυσης και περιοχής πραγματοποίησής της.

Το ποσοστό της ίδιας συμμετοχής στην επένδυση που έχει εγκριθεί αρχικά με την απόφαση υπαγωγής δεν είναι δυνατό να μειωθεί κατά την διάρκεια υλοποίησης της επένδυσης.

Ως ίδια συμμετοχή του επενδυτή νοείται για μεν τις νεοϊδρυόμενες εταιρίες το καταβεβλημένο κεφάλαιο τους για δε τις υφιστάμενες το ποσό της αύξησης του εταιρικού κεφαλαίου τους που προκύπτει από νέες σε μετρητά εισφορές των εταίρων ή κατά περίπτωση τα φορολογηθέντα αποθεματικά εκτός του τακτικού χωρίς να απαιτείται αύξηση του μετοχικού ή εταιρικού κεφαλαίου (λαμβάνεται πάντα υπόψη η οικονομική ευρωστία της επιχείρησης) και υπό τον όρο ότι τα αποθεματικά αυτά δε θα μπορούν να διανεμηθούν πριν την παρέλευση δεκαετίας από την ολοκλήρωση της επένδυσης.

Η αξία του οικοπέδου εντός του οποίου πραγματοποιείται η επένδυση δεν αποτελεί τμήμα της ίδιας συμμετοχής.

3.4.7 Ποιες είναι οι προϋποθέσεις αναλήψεως του δανείου

Στις περιπτώσεις που στο προτεινόμενο για ενίσχυση επενδυτικό ή επιχειρησιακό σχέδιο προβλέπεται και η χρησιμοποίηση δανείου αυτό πρέπει:

- Να είναι μεσομακροπρόθεσμο, τετραετούς τουλάχιστον διάρκειας.
- Να έχει μορφή τραπεζικού δανείου ή ομολογιακού δανείου εκδιδόμενου σε δημόσια ή μη εγγραφή ή δανείου από άλλους χρηματοδοτικούς οργανισμούς, αποκλειόμενης της μορφής αλληλόχρεου λογαριασμού.
- Να λαμβάνεται για την πραγματοποίηση του επενδυτικού ή επιχειρησιακού σχεδίου όπως αυτό θα προκύπτει ρητά από τη σχετική δανειακή σύμβαση.

- Να έχει εγκριθεί από τη χρηματοδοτούσα τράπεζα ή το χρηματοδοτικό οργανισμό κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης υπαγωγής στις ενισχύσεις του νόμου.

Η επιδότηση των τόκων του επενδυτικού δανείου παρέχεται για χρονικό διάστημα έξι ετών από την πρώτη ανάληψη δόσης του δανείου και καταβάλλεται αφού βεβαίως έχουν καταβληθεί οι αντίστοιχοι τόκοι και αφού εκδοθούν η απόφαση ολοκλήρωσης της επένδυσης και η απόφαση πιστοποίησης της έναρξης της παραγωγικής διαδικασίας.

Σε περίπτωση εκχώρησης της επιδότησης επιτοκίου στη χρηματοδοτούσα τράπεζα, η επιδότηση καταβάλλεται στην τράπεζα εφόσον ο επενδυτής έχει καταβάλλει τους τόκους στο ποσοστό που του αναλογεί.

3.4.8 Πως πραγματοποιείται η έγκριση των επενδυτικών σχεδίων

Κάθε επένδυση ή πρόγραμμα χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού εξετάζεται ως προς τη βιωσιμότητά της και αν κριθεί βιώσιμη προχωρεί στη βαθμολόγησή της. Εφόσον συγκεντρώνει ποσοστό βαθμών πάνω από το κοινό ελάχιστο ποσοστό και το διαθέσιμο για το συγκεκριμένο έτος ποσό για τις επιχορηγήσεις και επιδοτήσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης επαρκεί, εγκρίνεται για υπαγωγή.

Σε περίπτωση που μετά την προαναφερόμενη διαδικασία παραμένει αδιάθετο κονδύλι, οι υπόλοιπες επενδύσεις ή προγράμματα κατατάσσονται σε ενιαίο πίνακα σύμφωνα με το ποσοστό του συνόλου των βαθμών που συγκέντρωσαν, με πρόταξη εκείνων που συγκέντρωσαν το μεγαλύτερο ποσοστό. Στη συνέχεια υπάγονται κατά σειρά προτεραιότητας μέχρι την κάλυψη του αδιάθετου υπολοίπου του κονδυλίου.

Κάθε αίτηση υπαγωγής που υποβάλλεται, ελέγχεται από την αρμόδια υπηρεσία ως προς την πληρότητα των απαιτούμενων δικαιολογητικών και στοιχείων καθώς και της οικονομοτεχνικής μελέτης. Σε περίπτωση ελλείψεων στα υποβαλλόμενα δικαιολογητικά οι οποίες καθιστούν αδύνατη την αξιολόγηση της υποβληθείσας πρότασης, αυτή θεωρείται ως μηδέποτε υποβληθείσα και τίθεται στο αρχείο.

3.4.9 Πως γίνεται η καταβολή της επιχορήγησης

Η καταβολή του ποσού της επιχορήγησης από το Δημόσιο πραγματοποιείται σε δόσεις ανάλογα με την πρόοδο των εργασιών της επένδυσης και μετά από πιστοποίηση των αρμοδίων οργάνων ελέγχου, εφόσον έχει διαπιστωθεί ότι ο επενδυτής ενέργησε σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις της απόφασης υπαγωγής.

Η επιχορήγηση καταβάλλεται απευθείας στον επενδυτή εκτός και αν έχει γίνει εκχώρησή της στη χρηματοδοτούσα τράπεζα η οποία πρέπει να υπογράψει χωριστή σύμβαση χορήγησης βραχυπρόθεσμου δανείου έναντι της εγκριθείσας επιχορήγησης για το συγκεκριμένο έργο. Η καταβολή της επιχορήγησης γίνεται απευθείας στη τράπεζα με την οποία έχει υπογραφεί η σύμβαση εκχώρησης εφόσον κάθε φορά έχει αναληφθεί ισόποσο τουλάχιστον της καταβαλλόμενης ενίσχυσης τμήμα του βραχυπρόθεσμου δανείου.

Η έναρξη εκταμίευσης της επιχορήγησης του Δημοσίου για την επένδυση γίνεται αφού προηγουμένως με βάση την έκθεση του Οργάνου Ελέγχου

πιστοποιείται η καταβολή του 50% της ίδιας συμμετοχής του επενδυτή και του 25% της τυχόν συμμετοχής της χρηματοδοτούσας τράπεζας.

Η επιχορήγηση καταβάλλεται σε τρεις φάσεις ως εξής:

- Τμήμα της ίσο με το 60% καταβάλλεται κατά τη διάρκεια της υλοποίησης της επένδυσης σε δύο δόσεις που καθορίζονται με την εγκριτική απόφαση και με τρόπο ώστε να δαπανηθεί παράλληλα το υπόλοιπο της ίδιας συμμετοχής και του δανείου.
- Τμήμα της ίσο με το 20% καταβάλλεται μετά την πιστοποίηση ολοκλήρωσης της επένδυσης και έκδοσης της σχετικής απόφασης ολοκλήρωσής της.
- Το υπόλοιπο 20% καταβάλλεται μετά την πιστοποίηση έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης και έκδοσης της σχετικής απόφασης.

Η καταβολή της επιχορήγησης για τα επιχειρηματικά σχέδια που υποβάλλονται στη Γενική Γραμματεία Βιομηχανίας του Υπουργείου Ανάπτυξης προβλέπεται σε ποσοστό 80% κατά τη διάρκεια της υλοποίησης του επιχειρηματικού σχεδίου και σε ποσοστό 20% μετά την έκδοση της σχετικής απόφασης ολοκλήρωσης.

Το ποσό της επιχορήγησης για τις επενδυτικές προτάσεις που προαναφέρθηκαν αρμοδιότητας υπαγωγής του Υπουργείου Ανάπτυξης, καταβάλλεται σε δύο ισόποσες δόσεις ως εξής:

- Η πρώτη δόση καταβάλλεται εφόσον το αρμόδιο όργανο ελέγχου πιστοποιήσει ότι ο επενδυτής ενέργησε σύμφωνα με τις προϋποθέσεις της απόφασης υπαγωγής και έχει δαπανήσει το 60% της ίδιας συμμετοχής και 60% του τυχόν επενδυτικού δανείου.
- Η δεύτερη δόση καταβάλλεται εφόσον το αρμόδιο όργανο ελέγχου πιστοποιήσει ότι η επένδυση ολοκληρώθηκε και έγινε η έναρξη της παραγωγικής λειτουργίας.

Η επιδότηση χρηματοδοτικής μίσθωσης καταβάλλεται εφόσον ο μισθωμένος εξοπλισμός έχει εγκατασταθεί στη μονάδα και έχει γίνει έναρξη της παραγωγικής του λειτουργίας, μετά την εκάστοτε πληρωμή των δόσεων του μισθώματος από την επιχείρηση σε δόσεις κάθε μία εκ των οποίων υπολογίζεται επί του τμήματος της αξίας κτήσεως του εξοπλισμού το οποίο εμπεριέχεται στην εκάστοτε καταβαλλόμενη δόση του μισθώματος.

3.4.10 Υπάρχει δυνατότητα αναμόρφωσης του ενισχυόμενου κόστους

Αναμόρφωση του ενισχυόμενου κόστους που έχει εγκριθεί μπορεί να γίνει μετά από αίτηση του επενδυτή εφόσον έχει υλοποιηθεί το 50% της επένδυσης ή και του προγράμματος χρηματοδοτικής μίσθωσης του εξοπλισμού. Δεν είναι δυνατή η έγκριση αναμόρφωσης κόστους σε ποσοστό μεγαλύτερο του 15% του κόστους της επένδυσης που έχει εγκριθεί ή μεγαλύτερο του 25% προκειμένου για τα επιχειρηματικά σχέδια.

3.5 Η ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΩΝ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΩΝ

3.5.1 Πηγές και προβλήματα

Ένα βασικό κίνητρο όσον αφορά τις καινοτομίες, είναι η χρηματοδότησή τους. Από σχετικές εισηγήσεις που έγιναν διαπιστώθηκε μη επαρκής

χρηματοδότησή τους. Σαν συνδυασμό χρηματοδοτικών πηγών για τις καινοτομίες στις ΜΜΕ έχουμε:

- Το Τραπεζικό Δάνειο
- Το Μετοχικό Κεφάλαιο
- Τις Επιδοτήσεις

Όσον αφορά τον Τραπεζικό Δανεισμό, ξέρουμε, πως αποτελεί σχεδόν αποκλειστική πηγή χρηματοδότησης με βαθμό δανειακής επιβάρυνσης της βιομηχανίας άνω του 80%.

Κατά συνέπεια, όπως ο κάθε επιχειρηματίας έτσι και ο καινοτόμος για την κάλυψη του χρηματοδοτικού θέματος θα στραφεί στον τραπεζικό δανεισμό, που όμως λόγω των προβλημάτων που δημιουργεί τις περισσότερες φορές, αποθαρρύνει τους καινοτόμους επενδυτές.

Οι τράπεζες διεθνώς για την χορήγηση δανείου μετρούν τον χρηματοοικονομικό κίνδυνο που λαμβάνουν.

Οι καινοτομικές δραστηριότητες με τη μεγάλη αβεβαιότητα που περιέχουν από τη φύση τους, σε σχέση με το ύψος και το χρόνο της οικονομικής τους απόδοσης, την απουσία εμπράγματων εξασφαλίσεων και την έλλειψη επιχειρηματικής πείρας από τους φορείς της καινοτομίας, είναι φανερό πως δεν αποτελούν ελκυστικούς πελάτες για τις τράπεζες.

Εναλλακτική πηγή χρηματοδότησης των καινοτομικών δραστηριοτήτων είναι η μετοχική ενίσχυση, δηλαδή η χορήγηση επιχειρηματικών κεφαλαίων. Και σε αυτό το σημείο προκύπτουν δυσκολίες.

Πιο κατανοητό θα γίνει όταν αναλύσουμε τα τρία βασικά χαρακτηριστικά του συνόλου των καινοτομικών δραστηριοτήτων:

α) Επιχειρηματικός κίνδυνος. Η καινοτομία εμπεριέχει πολύ μεγαλύτερο επιχειρηματικό κίνδυνο από οποιαδήποτε άλλη μορφή επένδυσης.

β) Καθυστέρηση αποδοτικότητας. Οι καινοτομικές δραστηριότητες απαιτούν μεγαλύτερη προθεσμία για να αποδώσουν από ότι οι συνηθισμένες επενδύσεις. Τούτο αυξάνει τόσο τον επιχειρηματικό κίνδυνο, όσο και το κόστος των απασχολουμένων κεφαλαίων.

γ) Μέγεθος της αγοράς. Η αποδοτικότητα των επενδύσεων στην καινοτομία ουσιαστικά εξαρτάται από την κατάκτηση ενός μικρού μεριδίου μιας μεγάλης αγοράς.

Πέρα από τα αρνητικά χαρακτηριστικά των καινοτομικών επενδυτικών σχεδίων, η πρόσθετη δυσκολία είναι, η μη αναγνώριση των άυλων περιουσιακών στοιχείων (όπως η τεχνογνωσία) ως εισφορά σε είδος για το Μετοχικό Κεφάλαιο μιας Εταιρίας (σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 9 του Ν. 2190 περί Ανωνύμων Εταιριών). Στις περισσότερες περιπτώσεις η τεχνογνωσία (know-how) αποτελεί το μοναδικό περιουσιακό στοιχείο των καινοτόμων επενδυτών.

Με τη μη αναγνώριση της τεχνογνωσίας ως περιουσιακού στοιχείου αφαιρείται η δυνατότητα στους καινοτόμους να συνεταιρισθούν σε επιχειρηματική βάση για την εμπορευματοποίηση της καινοτομίας τους.

Μια λύση θα μπορούσε να ήταν η επανείσπραξη των κεφαλαίων από τη τράπεζα εν μέρει ή στο σύνολο των μετοχών από το Χρηματιστήριο. Δυστυχώς όμως αυτή η μορφή δραστηριότητας δεν «ανθίζει» στον Ελληνικό χώρο.

Καταλήξαμε λοιπόν, πως τόσο ο τραπεζικός δανεισμός όσο και η μετοχική ενίσχυση των καινοτομικών επιχειρήσεων με τις υπάρχουσες διαδικασίες και

νομισματοπιστωτικές και νομικές δεσμεύσεις δεν μπορούν να αποτελέσουν συστηματική πηγή χρηματοδότησης των μετοχικών δραστηριοτήτων.

Συνοπτικά ως αιτίες για τη μη προσοδοφόρα χρηματοδότηση των καινοτομιών από τραπεζικά δάνεια και τη συμμετοχή στο μετοχικό κεφάλαιο έχουμε:

- Το μικρό μέγεθος της Ελληνικής αγοράς και κατ' επέκταση των προτεινόμενων καινοτομικών επενδύσεων.
- Μικρή ή καθόλου επιχειρηματικά πείρα των καινοτόμων υποψήφιων επιχειρηματιών.
- Έλλειψη ιδίων κεφαλαίων από τους καινοτόμους επενδυτές, καθώς και εμπράγματων εξασφαλίσεων.
- Αδυναμία υπολογισμού τεχνογνωσίας ως εισφορά σε είδος στο Μετοχικό κεφάλαιο.
- Υψηλός χρηματοοικονομικός και επιχειρηματικός κίνδυνος των καινοτομικών δραστηριοτήτων.

Όλοι αυτοί οι παράγοντες συντείνουν στο να θεωρείται η χρηματοδότηση ένα είδος «παιγνίου πιθανοτήτων» ή «ευκαιριών», τα δε απασχολούμενα κεφάλαια φέρουν την ονομασία «Κεφάλαια Κινδύνου» ή «επιχειρηματικά κεφάλαια».

Σαν τρίτη πηγή χρηματοδότησης αναφέραμε τις επιχορηγήσεις. Η υπηρεσία αυτή που ασχολείται θετικά με τις καινοτομίες και την χρηματοδότησή τους με αυτή τη μορφή είναι ο EOMMEX.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

ΤΡΑΠΕΖΙΚΟΣ ΔΑΝΕΙΣΜΟΣ

4.1 ΜΕΣΟΠΡΟΘΕΣΜΟΣ

Η μεσοπρόθεσμη χρηματοδότηση διεθνώς υλοποιείται κατά τρεις τρόπους και ειδικότερα με τη μορφή:

1. του αμιγούς τραπεζικού δανείου ή πίστωσης.
2. της προθεσμιακής πώλησης του εξοπλισμού.
3. της μίσθωσης, της χρήσης δηλαδή των υπηρεσιών του ενεργητικού με ενοικίαση (leasing).

Η πρώτη μορφή παραμένει αντικείμενο εργασιών των εμπορικών τραπεζών, μέσω κυρίως της ανακυκλούμενης πίστωσης και του 5ετούς δανείου των τραπεζών επενδύσεων για κεφάλαιο κίνησης, η δεύτερη ασκείται κυρίως από ειδικές πιστωτικές επιχειρήσεις (συνηθέστερα θυγατρικές κατασκευαστών παραγωγικών μέσων) και η Τρίτη από θυγατρικές τραπεζών. Αλλά και μεταξύ αυτών των ιδρυμάτων διακρίνεται εξειδίκευση κατ' είδος (π.χ. μόνο Η/Υ, αυτοκίνητα κλπ.). Οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις χρησιμοποιούν σε μεγαλύτερη έκταση τις μορφές αυτές χρηματοδότησης γιατί συναντούν περισσότερες δυσκολίες από τις μεγάλες στην εξεύρεση κεφαλαίων.

4.1.1 Άντληση κεφαλαίων

Τα τραπεζικά μακροπρόθεσμα δάνεια (με την έννοια της διάρκειας μεγαλύτερης του έτους) για μεγάλο αριθμό ελληνικών επιχειρήσεων αποτελούν τη μοναδική πηγή άντλησης εξωτερικών κεφαλαίων. Βαθμιαίος περιορισμός του τραπεζικού δανεισμού θα επέρχεται με την αναμενόμενη στροφή άντλησης κεφαλαίων μέσω ομολογιακών δανείων. Στον τραπεζικό δανεισμό κατέφευγαν οι επιχειρήσεις την περασμένη 25ετία του υψηλού πληθωρισμού. Ο επιχειρηματίας αποφεύγει να δεσμεύεται με πολυετή ομολογιακή έκδοση όταν τα επιτόκια είναι υψηλά και επιλέγει ως προσωρινή λύση (μέχρις ότου επανέλθουν αυτά σε χαμηλότερο επίπεδο) την τραπεζική η οποία είναι μικρότερης διάρκειας. Προσωρινή εξάλλου αναστολή χρηματοδότησης με μακροπρόθεσμο ομολογιακό δάνειο επιλέγεται και όταν η επιχείρηση είναι σε πτωτική περίοδο εργασιών και ανησυχεί ότι αυτή θα είναι αιτία για το διαβαθμιστή να υποβαθμίσει την έκδοση, οπότε οι όροι και το επιτόκιο θα μεταβληθούν προς το δυσμενέστερο.

Εξυπακούεται ότι σε πρόβλεψη μεγάλης διάρκειας υψηλών επιτοκίων δεν γίνονται επενδύσεις ενώ σε πρόβλεψη μικρής διάρκειας, εφόσον δεν αναβληθούν και πρέπει να γίνει με δανεισμό, αντιμετωπίζονται με σύμβαση βραχυπρόθεσμου τραπεζικού δανεισμού τακτής λήξης. Με την πτώση των επιτοκίων αργότερα αντικαθιστάται το βραχυπρόθεσμο χρέος με ομολογιακό δάνειο (του απαιτούμενου ύψους για την ολοκλήρωση της επένδυσης). Όταν όμως δεν επαληθευθεί η πρόβλεψη για πτώση των επιτοκίων ή για βελτίωση των εργασιών της, στη δεύτερη περίπτωση (κυρίως αύξηση των πωλήσεων) θα βρεθεί σε αδυναμία ολοκλήρωσης του προγράμματος. Αυτό γιατί η ανακεφαλαιοποίηση του βραχυπρόθεσμου χρέους μπορεί να γίνει μόνο σε υψηλότερο επιτόκιο ενώ η μη αύξηση των πωλήσεων θα οδηγήσει σε ακόμα δυσμενέστερους όρους.

4.1.2 Τραπεζική

Η μεσοπρόθεσμη χρηματοδότηση εξυπηρετεί δύο ειδών ανάγκες της επιχείρησης για μόνιμο κεφάλαιο κίνησης και ανάγκες για επένδυση σε πάγια αρχικών κυρίως φάσεων παραγωγικών επενδύσεων. Το τραπεζικό δάνειο εξοφλείται συνήθως σε ίσες τοκοχρεολυτικές δόσεις ενώ στο συμβόλαιο αναγράφονται οι όροι (και τυχόν περιοριστικοί) που διέπουν το δανεισμό. Επιπρόσθετα, οι αναπτυξιακές τράπεζες ακόμα χορηγούν δάνεια 3ετούς ή 5ετούς διάρκειας για κεφάλαιο κίνησης τα οποία έχουν ορισμένη ημερομηνία λήξης και προκαθορισμένο τρόπο πληρωμής του κεφαλαίου. Στα μεσοπρόθεσμα τραπεζικά δάνεια δεν αποκλείεται φυσικά μία και μόνη πληρωμή εξόφλησης (balloon payment) που όμως δεν είναι αρεστή στις τράπεζες γιατί συνεπάγεται μεγαλύτερο χρονικό διάστημα για να πάρει πίσω τα κεφάλαιά της, μεγαλύτερο δηλαδή ρίσκο.

Όταν τα βραχυπρόθεσμα κεφάλαια ανανεώνονται ουσιαστικά μετατρέπονται σε δάνεια διάρκειας μεγαλύτερης του έτους. Αυτά σκοπό έχουν να δώσουν τη δυνατότητα στην επιχείρηση να χρηματοδοτήσει το αυξανόμενο ύψος των πωλήσεων. Τα κεφάλαια αυτά δεσμεύονται και σε αποθέματα (πρώτες και βοηθητικές ύλες, έτοιμα προϊόντα) και σε πωλήσεις με πίστωση. Στην περίπτωση αυτή η πίστωση παρέχεται με τη μορφή του ορίου χρηματοδότησης ή του ανακυκλούμενου δανείου. Με αυτούς τους μηχανισμούς οι βραχυπρόθεσμες πιστώσεις μετατρέπονται, ανανεωμένες διαδοχικά, σε μόνιμα κεφάλαια δεσμευμένα σε κυκλοφορούντα ενεργητικά, στο πλαίσιο πάντοτε της μακροπρόθεσμης χρηματοδότησης της επιχείρησης.

Στην πράξη δηλαδή τα μεσοπρόθεσμης διάρκειας κεφάλαια πηγάζουν είτε από αμιγή μεσοπρόθεσμη χρηματοδότηση για κεφάλαιο κίνησης (συνηθέστερης διάρκειας 5 ετών για τις εντελώς νέες επενδύσεις) είτε από τις ανάγκες που προκύπτουν από τη (συνεχή) ανανέωση των βραχυπρόθεσμων πιστώσεων ή δανείων τακτής λήξης των εμπορικών τραπεζών. Στην τελευταία περίπτωση η τράπεζα συμφωνεί ότι οι ανάγκες της επιχείρησης συνεχίζονται και εγκρίνει την ανανέωση. Δεν αποκλείεται φυσικά να προκύψει αδυναμία του δανειζόμενου να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις του. Σε τέτοια περίπτωση η τράπεζα αποφασίζει αν η αδυναμία αυτή είναι προσωρινή ή μόνιμη. Αν το αίτιο είναι προσωρινής φύσης ακολουθεί η κεφαλαιοποίηση των τόκων (εφόσον δεν πληρώθηκαν) και η ανανέωση του δανείου, ορίζεται δε η επιστροφή του σε ημερομηνίες που θα συμβούν ροές εσόδων. Στην περίπτωση που πρόκειται για μόνιμο πρόβλημα θα επιδιωχθεί η ρευστοποίηση των εγγυήσεων και η ικανοποίηση της τράπεζας από το προϊόν αυτής ή και πτώχευσης.

Κόστος μεσοπρόθεσμου δανείου. Τα πέραν του έτους μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα κεφάλαια, λόγω του ότι συνεπάγονται μεγαλύτερο ρίσκο σε σχέση με τα βραχυπρόθεσμα, κοστίζουν περισσότερο. Στα δάνεια πέραν του έτους οι όροι συμφωνούνται με βάση τις ιδιαίτερες ανάγκες του δανειζόμενου. Το επιτόκιο μπορεί να οριστεί σταθερό ή κυμαινόμενο. Το σταθερό ισχύει για όλη τη διάρκεια του δανείου ενώ το κυμαινόμενο μεταβάλλεται ακολουθώντας τα τρέχοντα επιτόκια. Όταν τα επιτόκια είναι υψηλά ο ορισμός σταθερού επιτοκίου συμφέρει στην τράπεζα ενώ όταν ορίζεται κυμαινόμενο συμφέρει το δανειζόμενο. Στο κυμαινόμενο επιτόκιο μπορεί επίσης να οριστεί ανώτατο και κατώτατο όριο τα οποία δεν μπορεί να υπερβεί. Σαν επιτόκιο αναφοράς

μπορεί να χρησιμοποιηθεί το Athibor ή το Έντοκο Γραμμάτιο του Δημοσίου συγκεκριμένου μήνα.

Σε ένα πλήρως απελευθερωμένο πιστωτικό σύστημα το κόστος του μακροπρόθεσμου δανείου ποικίλει ανάλογα με το μέγεθος, τη λήξη, την πιστωτική στάθμη του δανειζόμενου και την κατάσταση στις αγορές χρήματος, είναι δε υψηλότερο των βραχυπρόθεσμων. Συνηθίζεται επίσης οι μακροπρόθεσμες πιστώσεις να επιβαρύνονται με προμήθεια αδράνειας, η οποία είναι συνήθως 0,5% αυτού που υπολείπεται. Στα δάνεια σταθερού επιτοκίου οι τόκοι υπολογίζονται και η τοκοχρεολυτική δόση καταβάλλεται συνηθέστερα ανά εξάμηνο.

4.1.3 Χρηματοδότηση εξοπλισμού

Καινούρια κινητά πάγια ενεργητικά (μηχανολογικός εξοπλισμός, ανεξάρτητα μηχανήματα κλπ.) μπορεί να αποκτηθούν για παραγωγικούς σκοπούς με αγορά είτε μέσω τραπεζικού δανεισμού είτε μέσω πίστωσης του κατασκευαστή ή άλλων χρηματοδοτών. Σαν τέτοιοι ενεργούν οι τράπεζες, ο κατασκευαστής και τα ειδικά πιστωτικά ιδρύματα (finance και captive companies) τα οποία μέσω του συμβολαίου που υπογράφεται και έναντι της αξίας του ενεργητικού παρέχουν την πίστωση. Λόγω της διάρκειας εξόφλησης αυτών η χρηματοδότησή τους ταιριάζει καλύτερα στη μεσοπρόθεσμη. Σαν ενέχυρο χρησιμοποιείται το ίδιο το αγοραζόμενο παραγωγικό μέσο. Από πλευράς κόστους συμφέρει το τραπεζικό δάνειο. Κάνει όμως χρήση των άλλων χρηματοδοτών στην περίπτωση που η επιχείρηση διαπιστώσει ότι η τράπεζα δεν εξυπηρετεί τις ανάγκες της σε όλη την έκταση. Το κόστος στην περίπτωση αυτή είναι υψηλότερο του τραπεζικού, γιατί καλύπτει χρηματοδότηση αυξημένου κινδύνου. Η εξόφληση του βασίζεται εξ ολοκλήρου στα έσοδα που θα παράγει το ενεργητικό και προγραμματίζεται ανάλογα με την απόσβεση, κατά τρόπο ώστε η υπολειμματική αξία να υπερβαίνει το υπόλοιπο του δανείου.

Προθεσμιακή πώληση με παρακράτηση κυριότητας. Όταν ο αγοραστής αποφασίζει την απόκτηση εξοπλισμού με δόσεις καταφεύγει σε πιστωτική εταιρία (finance company) ή απευθείας στον κατασκευαστή. Τα μέσα με τα οποία διεκπεραιώνεται η συναλλαγή είναι η υπογραφή σύμβασης είτε της μορφής chattel mortgage, τότε το ίδιο το ενεργητικό ενεχυριάζεται, είτε της μορφής conditional sales contracts γνωστή σαν προθεσμιακή πώληση με παρακράτηση της κυριότητας, που σημαίνει ότι ο αγοραστής δεν αποκτά την κυριότητα αυτού προτού εκπληρωθούν οι όροι της σύμβασης. Όταν συμβάλλεται απευθείας με τον κατασκευαστή αυτός συνήθως με οπισθογράφηση μεταφέρει τον τίτλο ιδιοκτησίας επί του πάγιου σε πιστωτική εταιρία, που συνήθως είναι συνεργαζόμενη θυγατρική (captive finance company) και δουλειά της είναι η ανάληψη της διαχείρισης των πωλήσεων με πίστωση (τιμολόγια).

Οι συμβάσεις συνήθως προβλέπουν την πληρωμή τοις μετρητοίς μέρους της αξίας του αντικειμένου της συναλλαγής και την εξόφληση του υπόλοιπου με δόσεις, των οποίων οι ημερομηνίες προκαθορίζονται. Στην περίπτωση κατά την οποία ο πωλητής παρακρατεί την κυριότητα μέχρι την αποπληρωμή της αξίας του αντικειμένου που συμφωνήθηκε, ο αγοραστής αποκτά τον τίτλο επί αυτού την ημέρα εξόφλησης. Στην περίπτωση κατά την οποία ο πωλητής ή η τράπεζα αποκτά με τη σύμβαση δικαίωμα ενεχύρου, σε περίπτωση μη

εκπλήρωσης των όρων της σύμβασης της παρέχεται η δυνατότητα να κατάσχει το αντικείμενο της αγοραπωλησίας και να το ρευστοποιήσει. Ανεξάρτητα δηλαδή από τον τρόπο κτήσης του κινητού πάγιου ενεργητικού αυτό χρησιμοποιείται σαν ενέχυρο. Έναντι λοιπόν της αξίας του ενεχυριαζόμενου ενεργητικού λαμβάνει τραπεζικό δάνειο ή του παρέχεται πίστωση. Το περιθώριο ασφαλείας (η διαφορά μεταξύ τρέχουσας αξίας και ύψους δανείου) εξαρτάται από την εμπορευσιμότητα αυτού που ενεχυριάζεται. Όσο περισσότερο εμπορεύσιμο είναι το ενεργητικό τόσο και ψηλότερο είναι το ποσοστό του δανείου. Όσο επίσης περισσότερο εξειδικευμένο είναι το ενεργητικό τόσο και λιγότεροι είναι οι ενδιαφερόμενοι για να το αποκτήσουν. Αυτό σημαίνει ότι ίσως να ρευστοποιείται δύσκολα και γι' αυτό να μην είναι επιθυμητό για ενέχυρο οπότε ζητείται υψηλότερο περιθώριο ασφαλείας.

Η χρηματοδότηση με παρακράτηση της κυριότητας είναι πού εξυπηρετική στις μικρές επιχειρήσεις και επαγγελματίες, γιατί τους επιτρέπει να αποκτήσουν εξοπλισμό απαραίτητο στην παραγωγική διαδικασία ή στο επάγγελμα και να εξοφλήσουν από τα έσοδα που θα παραχθούν. Για αυτό και ορίζουν τις ημερομηνίες των πληρωμών ανάλογα με την παραγωγή μετρητών από την εκμετάλλευση του μηχανήματος. Τυπικά οι δόσεις εκτείνονται από 12 – 24 μήνες και το ύψος της πληρωμής μετρητοίς 10% - 35% της αξίας. Κατά τον προγραμματισμό των δόσεων πάντοτε θα πρέπει η αξία των υπολειπόμενων δόσεων να είναι χαμηλότερη της τιμής στην οποία μπορεί να πωληθεί το ενεργητικό μέχρι να εξοφληθεί. Ως εκ τούτου δίνεται αυξημένη σημασία στο ύψος της ετήσιας απόσβεσης, που επηρεάζει πολλές φορές το ύψος της πληρωμής που καταβάλλεται μετρητοίς.

4.2 ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΟΣ

Στις περιπτώσεις εκείνες που η επιχείρηση κρίνει ότι χρειάζεται μακροπρόθεσμα κεφάλαια ολίγων ετών, απευθύνεται στο τραπεζικό σύστημα ενώ για τις πολύ μακρύτερης ή αόριστης διάρκειας ανάγκες καταφεύγει στην κεφαλαιαγορά. Την αδυναμία άντλησης κεφαλαίων από την κεφαλαιαγορά στη χώρα μας κατά ένα μέρος την κάλυπταν οι λεγόμενες αναπτυξιακές τράπεζες, συνήθως όμως μέσα από δάνεια και όχι μέσα από την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου. Ειδικότερα, αν τα κεφάλαια που χρειάζονται πρέπει να έχουν τη μορφή ιδίων κεφαλαίων, πωλεί στο επενδυτικό κοινό το δικαίωμα ιδιοκτησίας με τη μορφή μετοχών. Αν τα κεφάλαια που χρειάζονται πρέπει να έχουν τη μορφή δανείου και να λήγουν σε 5 – 8 χρόνια, ίσως μέχρι και 10, τα αντλεί κυρίως από τις τράπεζες με τη σύναψη μακροπρόθεσμου ενυπόθηκου τραπεζικού δανείου. Με την πτώση του πληθωρισμού πάντως αναμένεται στροφή προς την αγορά των ομολογιακών εκδόσεων. Αν λοιπόν τα κεφάλαια που χρειάζονται πρέπει να λήγουν μετά από 8 ή 10 έως και 30 έτη θα πωλούν χρέος στο επενδυτικό κοινό με τη μορφή ομολογιακού δανείου. Μακροπρόθεσμα ξένα κεφάλαια αντλούνται επίσης από τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις ιδιαίτερα για το μέρος που αφορά τις μακρύτερες λήξεις, στο πλαίσιο τραπεζικού δανεισμού στον οποίο συμμετέχουν και αυτές.

4.2.1 Ενυπόθηκο τραπεζικό δάνειο

Τα μακροπρόθεσμα τραπεζικά δάνεια εξασφαλίζονται με υποθήκη ή ενέχυρο ακόμη και σε εκείνες τις χώρες που η βραχυχρόνια πίστωση κατά κανόνα παρέχεται χωρίς κάλυμμα ή ενέχυρο. Ζητούνται εγγυήσεις γιατί ο κίνδυνος συνυπάρχει με την πίστωση και αυξάνει καθώς ο χρόνος μακραίνει. Ιδιαίτερα αυτό ισχύει για τις μικρές επιχειρήσεις οι οποίες ενσωματώνουν αυξημένο επιχειρηματικό κίνδυνο λόγω του ανταγωνισμού των μεγάλων και χαρακτηρίζονται από έλλειψη διοικητικής υποδομής.

Η υποθήκευση γίνεται με συμβολαιογραφική πράξη στην οποία κατονομάζεται το ποσό ή ο τρόπος προσδιορισμού του ποσού με το οποίο ο δανειστής, στην περίπτωση ρευστοποίησης, θα πρέπει να ικανοποιηθεί πρώτος από το προϊόν αυτής. Σύμφωνα όμως με το νόμο, προηγούνται κατά σειρά ικανοποίησης άλλοι του ενυπόθηκου δανειστή, που συνοπτικά είναι,

- τα έξοδα εκπλειστηριασμού και φόροι μεταβίβασης
- συγκεκριμένα έξοδα του ιδίου και της οικογενείας του των τελευταίων 12 μηνών
- έξοδα συντήρησης του ιδίου και της οικογενείας του κατά τους τελευταίους 6 μήνες
- απαιτήσεις από εξαρτημένη εργασία των τελευταίων 6 μηνών
- απαιτήσεις του Δημοσίου και της τοπικής αυτοδιοίκησης από φόρους
- απαιτήσεις οργανισμών κοινωνικής ασφάλισης για τους τελευταίους 6 μήνες
- απαιτήσεις από δαπάνες συντήρησης του πράγματος.

Ο δανειστής μπορεί να εγγράψει προσημείωση υποθήκης, η οποία του δίνει το δικαίωμα προτίμησης για να αποκτήσει υποθήκη. Στις περιπτώσεις υποθήκης τα ακίνητα ασφαλίζονται.

Οι τράπεζες, κατά την άσκηση της μακροπρόθεσμης πιστωτικής πολιτικής τους, προβαίνουν στην κατάρτιση οικονομικής μελέτης για τη βιωσιμότητα της δανειοδοτούμενης επιχείρησης και την απόδοση της επένδυσης. Σκοπεύουν με την μελέτη στον προσδιορισμό της καθαρής ροής και των συνεπειών στην πορεία της επιχείρησης, σε περίπτωση που δεν εκπληρωθεί μερικά ή ολικά το προσδοκώμενο. Στο πλαίσιο αυτό οι τράπεζες μας μιλούν για κριτήρια χρηματοδότησης, μεταξύ των οποίων επικαλούνται κυρίως,

- τη διοικητική επάρκεια του δανειζόμενου (πείρα, φερεγγυότητα κλπ.)
- τη βιωσιμότητα της επιχείρησης μετά την ολοκλήρωση της επένδυσης
- την κάλυψη πραγματικών επενδυτικών αναγκών
- τη συμμετοχή της επιχείρησης με ικανοποιητικό ποσό ιδίων κεφαλαίων (υποχρεωτικό 30% της επένδυσης)
- την ύπαρξη εγγυήσεων.

Τα δάνεια που χορηγούν οι τράπεζες για πάγια (κτίρια, μηχανήματα και με προϋποθέσεις γήπεδα) μπορούν να χρησιμοποιηθούν από νεοϊδρυόμενες επιχειρήσεις και από υπάρχουσες για επέκταση, εκσυγχρονισμό ή μετεγκατάσταση. Η επιστροφή των μακροπρόθεσμων δανείων τακτής λήξης γίνεται με βάση τον τοκοχρεολυτικό πίνακα. Οι συνήθεις όροι για τη δανειοδότηση μεταποιητικών και τουριστικών επιχειρήσεων, από τη περίοδο που η νομοθεσία αποφάσιζε του όρους των χορηγήσεων και γενικά τις ενισχύσεις, είναι οι εξής:

- Η δανειοδότηση δεν μπορεί να υπερβεί το 70% της επένδυσης (75% για τις τουριστικές). Στην περίπτωση που υπάγεται στο Ν. 1892/1990 για το ύψος των ιδίων κεφαλαίων ισχύει αυτό που προβλέπει ο Νόμος, όπως τροποποιήθηκε αργότερα.
- Το επιτόκιο είναι αυτό που ορίζει η τράπεζα για πάγιες επενδύσεις (ενώ αν αφορά σε επένδυση του Ν. 1892/1990 δικαιούται την προβλεπόμενη επιδότηση).
- Η διάρκεια δεν μπορεί να υπερβεί τα 10 χρόνια (15 για τις τουριστικές).
- Η εξόφληση γίνεται σε ισόποσες εξαμηνιαίες δόσεις της πρώτης οφειλομένης ένα χρόνο μετά την ολοκλήρωση της επένδυσης (1,5 χρόνο για τις τουριστικές).

Οι πελάτες που συνάπτουν επιχειρηματικά τραπεζικά δάνεια αξιολογούνται με βάση τη φερεγγυότητά τους και αυτή είναι που αποφασίζει τους όρους αλλά και το επιτόκιο. Το χαμηλότερο επιτόκιο είναι το βασικό που είναι το επιτόκιο με το οποίο η τράπεζα επιβαρύνει τους καλύτερους πελάτες της. Πελάτες σε χαμηλότερη πιστωτική επιφάνεια επιβαρύνονται με υψηλότερο επιτόκιο.

Για τους όρους και το κόστος κτήσης των τραπεζικών κεφαλαίων θα πρέπει να έχουμε υπόψη αυτά που λέχθηκαν στη μεσοπρόθεσμη χρηματοδότηση. Πλέον με την απελευθέρωση και εκσυγχρονισμό του πιστωτικού συστήματος μεταβάλλεται ιδιαίτερα η δομή και η νοοτροπία της παρεχόμενης στον επιχειρηματικό κόσμο τραπεζικά χρηματοδότησης.

Στις επόμενες σελίδες του κεφαλαίου παραπέμπονται τα προγράμματα ορισμένων τραπεζών για τη χρηματοδότηση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων.

4.3 ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

4.3.1 Χρηματοδοτήσεις για μικρές επιχειρήσεις

Στην κατηγορία αυτή εντάσσονται επιχειρήσεις με κύκλο εργασιών έως 1 εκατ. €. Οι κυριότερες ανάγκες των μικρών επιχειρήσεων εντοπίζονται στην εξεύρεση κεφαλαίων για αγορά επαγγελματικών ή βιοτεχνικών ακινήτων και εξοπλισμού.

Οι μικρές επιχειρήσεις ενδιαφέρονται για τη δυνατότητα πρόσβασης σε τραπεζικό δανεισμό, τη φιλικότητα, την ενημέρωση, την απλότητα των διαδικασιών χρηματοδότησης και για το χρηματοοικονομικό κόστος με το οποίο επιβαρύνονται.

Επιχειρηματικά δάνεια **easy business**

Τα επιχειρηματικά δάνεια **easy business** αποτελούν το ιδανικό εργαλείο για επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στους κλάδους της βιοτεχνίας, του εμπορίου ή των υπηρεσιών, με ετήσιο κύκλο εργασιών 30.000 – 1.000.000 €.

- Ανοιχτό επιχειρηματικό δάνειο **easy business**.
- Δάνειο επιχειρηματικής στέγης **easy business**.
- Επιχειρηματικό δάνειο μηχανολογικού εξοπλισμού **easy business**.

Ανοιχτό Επιχειρηματικό Δάνειο **Easy Business**

Με το ανοιχτό επιχειρηματικό δάνειο easy business μπορεί να καλύψει μια μικρή επιχείρηση τις ανάγκες της σε κεφάλαιο κίνησης ανά πάσα στιγμή. Το δάνειο αυτό απευθύνεται σε επιχειρήσεις (Ατομικές – Ο.Ε. – Α.Ε.) που δραστηριοποιούνται σε όλους τους κλάδους (Βιοτεχνία – Εμπόριο – Υπηρεσίες) και έχουν ετήσιο κύκλο εργασιών 30.000 – 1.000.000 €.

Το easy business παρέχει στις επιχειρήσεις συνεχή ανακυκλούμενη πίστωση, δηλαδή κάθε φορά που η επιχείρηση εξοφλεί κάποιο ποσό κεφαλαίου, το διαθέσιμο υπόλοιπο αυξάνεται με το αντίστοιχο ποσό και μπορεί να της επαναχορηγηθεί. Έτσι μπορεί να έχει στη διάθεσή της μια πίστωση αόριστης διάρκειας.

Το ανοιχτό επιχειρηματικό δάνειο δίνει τη δυνατότητα στις επιχειρήσεις να υλοποιήσουν τα επιχειρηματικά τους σχέδια με τους εξής όρους:

- **Υψηλό πιστωτικό όριο.** Μέχρι το 20% του ετήσιου κύκλου εργασιών της επιχείρησης με ελάχιστο ύψος χρηματοδότησης 6.000 € και μέγιστο 60.000 €.
- **Ανταγωνιστικό επιτόκιο.** Κυμαινόμενο, από τα χαμηλότερα της αγοράς, το οποίο καθορίζεται από: το Βασικό Επιτόκιο Χρηματοδοτήσεων της Τράπεζας (Β.Ε.Χ. σήμερα 6,00%) + Περιθώριο 3,00% + Εισφορά του Ν. 128/75 (σήμερα 0,60%).
- **Ευέλικτη πληρωμή.** Με ελάχιστη μηνιαία πληρωμή 2% επί του εκάστοτε κεφαλαίου, πλέον τόκων και λοιπών επιβαρύνσεων. Με δυνατότητα καταβολής μεγαλύτερου ποσού ή και ολικής εξόφλησης χωρίς καμία ποινή πρόωρης αποπληρωμής, μέσω των ATM, των ταμείων των καταστημάτων της τράπεζας, ή του Internet Banking.
- **Αυτόματη εξόφληση των δόσεων.** Με πάγια εντολή χρέωσης ενός καταθετικού λογαριασμού που τηρείτε στην Εμπορική Τράπεζα, χωρίς πρόσθετη επιβάρυνση και περιττές κινήσεις από τους επιχειρηματίες.
- **Άμεση και εύκολη έγκριση και εκταμίευση.** Ο χρόνος που απαιτείτε για την έγκριση και εκταμίευση του δανείου κυμαίνεται από 1 έως 5 ημέρες, ενώ δεν απαιτούνται περαιτέρω εγγυήσεις.
- **Απόλυτο έλεγχο της κίνησης του λογαριασμού.** Κάθε μήνα αποστέλλεται ταχυδρομικά στην επιχείρηση, στην διεύθυνση που επιθυμεί, αντίγραφο κίνησης του λογαριασμού, με πλήρη στοιχεία για την εξέλιξη του δανείου.

Κάρτα easy business

Η κάρτα easy business χαρίζει στις επιχειρήσεις μοναδική ευελιξία και επιπλέον πλεονεκτήματα.

- Χαμηλή ετήσια συνδρομή κάρτας. Σήμερα η ετήσια συνδρομή είναι μόνο 50 €.
- 24ώρη πρόσβαση στο δάνειο της επιχείρησης. Με τη χρήση της κάρτας στα Μηχανήματα Αυτόματων Συναλλαγών (ATM) του δικτύου της Εμπορικής Τράπεζας σε όλη την Ελλάδα, κάθε στιγμή της ημέρας, με ανώτατο ημερήσιο όριο ανάληψης 1.500 €.

Δωρεάν ασφαλιστική κάλυψη

Σε περίπτωση απώλειας ζωής ή μόνιμης ολικής ανικανότητας από ασθένεια ή ατύχημα, η Εμπορική Ζωής αναλαμβάνει την αποπληρωμή του δανείου σας χωρίς κανένα επιπλέον κόστος για τις επιχειρήσεις.

Δικαιολογητικά που απαιτούνται για την έγκριση και εκταμίευση του δανείου

Για ατομική επιχείρηση

- Μηχανογραφικό δελτίο οικονομικών στοιχείων (Ε3) των 2 τελευταίων ετών.
- Δήλωση φορολογίας εισοδήματος (Ε1) των 2 τελευταίων ετών.
- Πρόσφατες δηλώσεις Φ.Π.Α.
- Δήλωση στοιχείων ακινήτων (Ε9) που υπήρχαν από την 1-1-1997 και μετέπειτα τυχόν μεταβολές.
- Αντίγραφα συμβολαίων αγοράς – πιστοποιητικά ιδιοκτησίας και βαρών.
- Πιστοποιητικό ασφαλιστικής ενημερότητας.
- Φωτοτυπία των δύο όψεων της αστυνομικής ταυτότητας (φορέα και τυχόν εγγυητή).

Για Ο.Ε. ή Ε.Ε.

- Μηχανογραφικό δελτίο οικονομικών στοιχείων (Ε3) των 2 τελευταίων ετών.
- Δήλωση φορολογίας εισοδήματος Ν.Π.(Ε5) των 2 τελευταίων ετών.
- Πρόσφατες δηλώσεις Φ.Π.Α.
- Νομιμοποιητικά έγγραφα (καταστατικό και τροποποιήσεις αυτού).
- Δήλωση στοιχείων ακινήτων φορέων εταιρίας (Ε9) που υπήρχαν από την 1-1-1997 και μετέπειτα τυχόν μεταβολές.
- Δήλωση Φ.Μ.Α.Π. εταιρίας.
- Αντίγραφα συμβολαίων αγοράς – πιστοποιητικά ιδιοκτησίας και βαρών.
- Φωτοτυπία των δύο όψεων της αστυνομικής ταυτότητας (φορέα και τυχόν εγγυητή).
- Δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος φορέων εταιρίας.

Δάνειο Επιχειρηματικής Στέγης Easy Business

Αν ο ιδιοκτήτης της επιχείρησης θέλει να αγοράσει ή να κτίσει εγκαταστάσεις για την επιχείρησή του, ή ακόμα αν θέλει να βελτιώσει την ήδη υπάρχουσα επιχειρηματική στέγη τότε μπορεί να χρησιμοποιήσει το Δάνειο Επιχειρηματικής Στέγης που του προσφέρει η Εμπορική Τράπεζα.

Το δάνειο αυτό χορηγείτε σε επιχειρήσεις με ετήσιο κύκλο εργασιών 30.000 – 1.000.000 €, για τη χρηματοδότηση επενδύσεων στα ακόλουθα πάγια περιουσιακά στοιχεία: αγορά οικοπέδου και ανέγερση κτιριακών εγκαταστάσεων, αγορά υφιστάμενων κτιριακών εγκαταστάσεων, επισκευές ή βελτιώσεις υφιστάμενων κτιριακών εγκαταστάσεων, επισκευές ή βελτιώσεις σε υφιστάμενα ακίνητα τρίτων.

Όροι του δανείου:

- **Μεγάλο ύψος δανείου**, το οποίο μπορεί να φτάσει μέχρι και το 100% της αξίας του συμβολαίου ή του προϋπολογισμού του κόστους

ανέγερσης ή βελτίωσης της επιχειρηματικής στέγης, με ελάχιστο ύψος 10.000 € και μέγιστο 300.000 €.

- **Μεγάλη διάρκεια δανείου**, η οποία μπορεί να φτάσει μέχρι και 15 έτη, ανάλογα με τις ανάγκες της επιχείρησης και τη φύση της επένδυσης.
- **Μεγάλη περίοδος χάριτος** μέχρι και 18 μήνες από την πρώτη εκταμίευση.

Ανταγωνιστικό επιτόκιο

Το επιτόκιο μπορεί να διαμορφωθεί εναλλακτικά ως ακολούθως:

- **Κυμαινόμενο σε Ευρώ από τα ίδια διαθέσιμα της τράπεζας**, το οποίο καθορίζεται από: Βασικό Επιτόκιο Δανείων της τράπεζας (Β.Ε.Δ. σήμερα 6,25%) + Περιθώριο 1,00% + Εισφορά του Ν. 128/75 (σήμερα 0,60%).
- **Σταθερό για 3 έτη 6,50%**, πλέον εισφοράς του Ν. 128/75 (σήμερα 0,60%), με δυνατότητα ανανέωσης στο τέλος της τριετίας, είτε με το εκάστοτε Β.Ε.Δ., πλέον περιθωρίου 1,00%, πλέον εισφοράς του Ν. 128/75 (σήμερα 0,60%), είτε με το εκάστοτε ισχύον κατά την ανανέωση σταθερό για άλλα 3 έτη, πλέον εισφοράς του Ν.128/75 (σήμερα 0,60%).

Δικαιολογητικά εκταμίευσης

Για αγορά υφιστάμενων ακινήτων:

- Εκτίμηση εμπορικής αξίας ακινήτου.
- Προσκόμιση συμβολαίου αγοράς και έλεγχος τίτλων.
- Εγγραφή Α' προσημείωσης.

Για ανέγερση , επισκευή ή βελτίωση επιχειρηματικής στέγης:

- Έλεγχος προϋπολογισμού επένδυσης.
- Έλεγχος τίτλων.
- Εκτίμηση εμπορικής αξίας ακινήτου μετά την αποπεράτωση.
- Εγγραφή προσημείωσης ουσίας.

Για επισκευές ή βελτιώσεις σε ακίνητα τρίτων:

- Έλεγχος προϋπολογισμού επένδυσης.
- Προσκόμιση μισθωτηρίου συμβολαίου.
- Εγγραφή προσημείωσης ουσίας επί άλλων ακινήτων ή παροχή ισοδύναμης εξασφάλισης.

Επιχειρηματικό Δάνειο Μηχανολογικού Εξοπλισμού Easy Business

Το Επιχειρηματικό Δάνειο Μηχανολογικού Εξοπλισμού χορηγείτε σε επιχειρήσεις με ετήσιο κύκλο εργασιών 30.000 ~ 1.000.000 €, για την αγορά νέου μηχανολογικού και λοιπού εξοπλισμού.

Όροι του δανείου

- **Μεγάλο ύψος δανείου**, το οποίο μπορεί να φτάσει μέχρι και το 100% της αξίας του μηχανολογικού εξοπλισμού, ανάλογα με τα οικονομικά

δεδομένα και της προοπτικές της επιχείρησης, με ελάχιστο ύψος 10.000 € και μέγιστο ύψος 300.000 €.

- **Μεγάλη διάρκεια του δανείου**, η οποία μπορεί να φτάσει μέχρι και 10 έτη, λαμβανομένου υπ' όψιν της ωφέλιμης ζωής του εξοπλισμού και του κινδύνου τεχνολογικής απαξίωσής του.
- **Εύκολη εκταμίευση** με την προσκόμιση των τιμολογίων αγοράς και την εκτίμηση του κόστους του εξοπλισμού καθώς και του χρόνου τεχνικής και οικονομικής απαξίωσης του από την Τεχνική Υπηρεσία της Τράπεζας.
- **Περίοδος χάριτος** μέχρι και 6 μήνες.
- **Επιλογή του τρόπου αποπληρωμής** είτε με ισόποσες τριμηνιαίες δόσεις κεφαλαίου είτε με τριμηνιαίες τοκοχρεολυτικές δόσεις.

Το επιτόκιο μπορεί να διαμορφωθεί εναλλακτικά ως ακολούθως:

- **Κυμαινόμενο σε Ευρώ από τα ίδια διαθέσιμα της τράπεζας**, το οποίο καθορίζεται από: Βασικό Επιτόκιο Δανείων της τράπεζας (Β.Ε.Δ. σήμερα 6,25%) + Περιθώριο 1,25% + Εισφορά του Ν. 128/75 (σήμερα 0,60%).
- **Σταθερό για 3 έτη 7,50%**, πλέον εισφοράς του Ν. 128/75 (σήμερα 0,60%), με δυνατότητα ανανέωσης στο τέλος της τριετίας, είτε με το εκάστοτε Β.Ε.Δ., πλέον περιθωρίου 1,25%, πλέον εισφοράς του Ν. 128/75 (σήμερα 0,60%), είτε με το εκάστοτε ισχύον κατά την ανανέωση σταθερό για άλλα 3 έτη, πλέον εισφοράς του Ν.128/75 (σήμερα 0,60%).

4.3.2 Χρηματοδοτήσεις για μεσαίες επιχειρήσεις

Στην κατηγορία αυτή εντάσσονται επιχειρήσεις όλων των τομέων της οικονομίας με κύκλο εργασιών από 1 – 20 εκατ. €.

Οι εταιρίες αυτές, παρά το γεγονός ότι παίζουν σημαντικό ρόλο στον κλάδο που δραστηριοποιούνται, δεν κατέχουν δεσπόζουσα θέση και αναπτύσσονται σε ένα ιδιαίτερα ανταγωνιστικό εθνικό και διεθνές περιβάλλον.

Η Εμπορική Τράπεζα μελετώντας τις συνθήκες κάτω από τις οποίες δραστηριοποιούνται οι μεσαίες επιχειρήσεις μπορεί να προτείνει λύσεις που να συμβάλλουν στην αντιμετώπιση των άμεσων προβλημάτων που αντιμετωπίζουν, αλλά και στην περαιτέρω ανάπτυξή τους.

Οι ανάγκες των μεσαίων επιχειρήσεων εντοπίζονται κυρίως σε κεφάλαια κίνησης και στην εξεύρεση των κεφαλαίων για την υλοποίηση των επενδυτικών τους προγραμμάτων.

Η Εμπορική Τράπεζα σε συνεργασία με τις θυγατρικές εταιρίες του Ομίλου της μπορεί να δώσει λύσεις σε όλα τα προβλήματα που απασχολούν τις μεσαίες επιχειρήσεις.

Βραχυπρόθεσμες χρηματοδοτήσεις κεφαλαίου κίνησης

Οι βραχυπρόθεσμες χρηματοδοτήσεις κεφαλαίου κίνησης παρέχονται για την κάλυψη αναγκών του παραγωγικού και συναλλακτικού κυκλώματος της επιχείρησης, την προετοιμασία παραγγελιών εσωτερικού ή εξωτερικού, το διακανονισμό εισαγωγών, την πληρωμή υποχρεώσεων εξωτερικού, την εκτέλεση συμβάσεων έργων κλπ.

Η διάρκεια των χρηματοδοτήσεων αυτής της μορφής είναι ανάλογη με το παραγωγικό και το συναλλακτικό κύκλωμα της επιχείρησης, τις συνθήκες της αγοράς και του κλάδου. Συνήθως κυμαίνεται στους 5 – 6 μήνες και υπάρχει δυνατότητα επαναχορήγησης.

Ανάλογα με τη πηγή χρηματοδότησης που θα επιλέξει η επιχείρηση, το επιτόκιο μπορεί να διαμορφωθεί εναλλακτικά ως ακολούθως:

- **Κυμαινόμενο σε Ευρώ από τα ίδια διαθέσιμα της τράπεζας**, το οποίο καθορίζεται από: Βασικό Επιτόκιο Χρηματοδοτήσεων της τράπεζας (B.E.X. σήμερα 6,00%) + Περιθώριο που κυμαίνεται από 0,50% έως 3,50% + Εισφορά του Ν. 128/75 (σήμερα 0,60%).
- **Κυμαινόμενο από την διατραπεζική αγορά Ευρώ (Short Term)**, το οποίο καθορίζεται από: το προσφερόμενο επιτόκιο στα διατραπεζικά δάνεια σε Ευρώ (Euribor) + Περιθώριο που κυμαίνεται από 2,00% έως 4,50% + Εισφορά του Ν. 128/75 (σήμερα 0,60%).
- **Κυμαινόμενο από τη Διατραπεζική αγορά Συναλλάγματος**, το οποίο καθορίζεται από: Βασικό Επιτόκιο Συναλλάγματος για κάθε νόμισμα + Περιθώριο που κυμαίνεται από 2,00% έως 4,50% + Εισφορά του Ν. 128/75 (σήμερα 0,60%).

Μεσοπρόθεσμες χρηματοδοτήσεις κεφαλαίου κίνησης

Οι μεσοπρόθεσμες χρηματοδοτήσεις κεφαλαίου κίνησης παρέχονται για την κάλυψη αναγκών της επιχείρησης σε μόνιμο κεφάλαιο κίνησης και για την αναχρηματοδότηση των υφιστάμενων βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων της. Η διάρκεια των χρηματοδοτήσεων της μορφής αυτής μπορεί να φτάσει μέχρι τα 3 έτη.

Ανάλογα με την πηγή της χρηματοδότησης που θα επιλεγεί, το επιτόκιο μπορεί να διαμορφωθεί εναλλακτικά ως ακολούθως:

- **Κυμαινόμενο σε Ευρώ από τα ίδια διαθέσιμα της τράπεζας**, το οποίο καθορίζεται από: Βασικό Επιτόκιο Χρηματοδοτήσεων της τράπεζας (B.E.X. σήμερα 6,00%) + Περιθώριο που κυμαίνεται από 0,50% έως 3,50% + Εισφορά του Ν. 128/75 (σήμερα 0,60%).
- **Κυμαινόμενο από την διατραπεζική αγορά Ευρώ (Short Term)**, το οποίο καθορίζεται από: το προσφερόμενο επιτόκιο στα διατραπεζικά δάνεια σε Ευρώ (Euribor) + Περιθώριο που κυμαίνεται από 2,00% έως 4,50% + Εισφορά του Ν. 128/75 (σήμερα 0,60%).
- **Κυμαινόμενο από τη Διατραπεζική αγορά Συναλλάγματος**, το οποίο καθορίζεται από: Βασικό Επιτόκιο Συναλλάγματος για κάθε νόμισμα + Περιθώριο που κυμαίνεται από 2,00% έως 4,50% + Εισφορά του Ν. 128/75 (σήμερα 0,60%).

Μονιμότερο κεφάλαιο κίνησης

Το μονιμότερο κεφάλαιο κίνησης αποτελεί ειδική χρηματοδότηση μεσοπρόθεσμου χαρακτήρα (διάρκεια έως και 3 έτη), η οποία παρέχεται σε επιχειρήσεις με ετήσιο κύκλο εργασιών από 1.000.000 € έως 2.350.000 €, με σκοπό την διευκόλυνση της ομαλής παραγωγικής λειτουργίας τους και τη βελτίωση της ρευστότητάς τους.

Το επιτόκιο μπορεί να διαμορφωθεί εναλλακτικά ως ακολούθως:

- **Σταθερό για 3 έτη 7,00%**, πλέον εισφοράς του Ν. 128/75 (σήμερα 0,60%) ή
- **Κυμαινόμενο σε Ευρώ από τα ίδια διαθέσιμα της τράπεζας**, το οποίο καθορίζεται από: Βασικό Επιτόκιο Χρηματοδοτήσεων της τράπεζας (Β.Ε.Χ. σήμερα 6,00%) + Περιθώριο 1,00% + Εισφορά του Ν. 128/75 (σήμερα 0,60%).

Η επιχείρηση έχει τη δυνατότητα να επιλέξει μεταξύ τριμηνιαίων ή εξαμηνιαίων δόσεων κεφαλαίου για την αποπληρωμή της χρηματοδότησης, αρχής γενομένης ένα τρίμηνο ή εξάμηνο μετά από την εκταμίευση.

4.4 EUROBANK

4.4.1 Τοκοχρεολυτικά δάνεια κεφαλαίου κίνησης

Μια επιχείρηση μπορεί να πάρει τοκοχρεολυτικά δάνεια κεφαλαίου κίνησης αν έχει μια μακροπρόθεσμη ανάγκη, η οποία δεν επαναλαμβάνεται (π.χ. εξόφληση εφορίας, αποπληρωμή άλλου δανείου, κάλυψη απρόσμενης ζημιάς, αγορά εξοπλισμού χωρίς τιμολόγια κλπ).

- Παρέχονται σε Ευρώ/ξένο νόμισμα.
- Διάρκεια αποπληρωμής από 6 μήνες έως 10 έτη.
- Τρόπος αποπληρωμής με μηνιαίες ή τριμηνιαίες τοκοχρεολυτικές δόσεις.
- Επιλογή επιτοκίου:
Τριμηνιαίο μεταβλητό 6,90%
Σταθερό 1 έτος 6,25%
Σταθερό 3 έτη 6,75%
Libor/Euribor 3 μηνών στο νόμισμα του δανείου

4.4.2 Είδη ορίων κεφαλαίου κίνησης

Η Eurobank προσφέρει μια ολοκληρωμένη σειρά πιστωτικών ορίων στις επιχειρήσεις που έχουν μια βραχυπρόθεσμη ανάγκη, η οποία επαναλαμβάνεται (π.χ. κάλυψη λειτουργικών αναγκών, εξόφληση προμηθευτών κλπ.).

- **Revolving Loan.** Για να κινείται το όριο της επιχείρησης σαν την πιστωτική της κάρτα.
- **Ανοιχτός Αλληλόχρεος.** Για να πληρώνει το όριο της ανάλογα με τη χρονική περίοδο αιχμής των πωλήσεών της.
- **Ανοιχτός Αλληλόχρεος VISA - Revolving VISA.** Για να εισπράξει σήμερα τις πωλήσεις που αναμένει να πραγματοποιήσει μέσω των πιστωτικών καρτών.
- **Ανοιχτός Αλληλόχρεος Άτοκων Δόσεων.** Για να εισπράττει τις μετρητοίς όλες τις πωλήσεις που πραγματοποιεί με άτοκες δόσεις.

4.4.3 Επαγγελματικός Εξοπλισμός

Τα δανειακά προγράμματα Επαγγελματικού Εξοπλισμού της Eurobank δίνουν τη δυνατότητα στις επιχειρήσεις να επιλέξουν τους όρους και τις εξασφαλίσεις του δανείου της.

- Με διάρκεια έως 10 χρόνια.
- Χωρίς επιβάρυνση εξόφλησης.
- Χωρίς περιορισμούς στο ύψος του δανείου.
- Με δυνατότητα χρηματοδότησης έως 100% της αγοράς του εξοπλισμού.

Προγράμματα επαγγελματικού Εξοπλισμού

- Ανοιχτό Επαγγελματικού Εξοπλισμού: 6,5%.
- Ευέλικτο δάνειο Εξοπλισμού σταθερό για 1 έτος, 6,00%.
- Τοκοχρεολυτικό δάνειο σε Ευρώ σταθερού Επιτοκίου για 1, 3, 5 έτη με επιτόκιο 6,00%, 6,50%, 6,75% αντίστοιχα.
- Τοκοχρεολυτικό δάνειο σε συνάλλαγμα/ευρώ Επιτοκίου Libor/Euribor 3 μηνών.

4.4.4 Επαγγελματική Στέγη

Τα Δάνεια Επαγγελματικής Στέγης προσφέρονται στις επιχειρήσεις που θέλουν να αγοράσουν, χτίσουν ή ανακαινίσουν την επαγγελματική τους στέγη, να διαμορφώσουν τον επαγγελματικό τους χώρο ακόμα κι αν στεγάζονται σε μισθωμένο ακίνητο. Τα Δάνεια Επαγγελματικής Στέγης δίνουν τη δυνατότητα στις επιχειρήσεις να χρηματοδοτηθούν για το 100% του κόστους αγοράς, κατασκευής, ανακαίνισης χωρίς υποχρεωτική δική της συμμετοχή με διάρκεια έως και 25 χρόνια.

Προγράμματα Επαγγελματικής Στέγης

- Ανοιχτό Επαγγελματικό Στέγης: 5,75%
- EUROBENEFIT
Σταθερού επιτοκίου 1 έτους 4,50% για Ατομικές Επιχειρήσεις-Ελεύθερους Επαγγελματίες, 5% για Εταιρίες.
Σταθερού επιτοκίου για 2 έτη 5,25% για Ατομικές Επιχειρήσεις-Ελεύθερους Επαγγελματίες, 5,50% για Εταιρίες.
- Τοκοχρεολυτικό δάνειο σε ευρώ μεταβλητού επιτοκίου 5,75%.
- Τοκοχρεολυτικό δάνειο σε ευρώ σταθερού επιτοκίου 3 ετών 5,50%.
- Τοκοχρεολυτικό δάνειο σε ευρώ σταθερού επιτοκίου 5 ετών 6,00%.
- Τοκοχρεολυτικό δάνειο σε συνάλλαγμα/ευρώ επιτοκίου Libor/Euribor 3 μηνών.

4.5 ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

Μέσω των Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων (Π.Ε.Π) του Γ' ΚΠΣ βρίσκεται σε εξέλιξη ένα ευρύ πρόγραμμα χρηματοδοτήσεων για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Το χρηματοδοτικό αυτό πλαίσιο αφορά τους κλάδους της μεταποίησης και του τουρισμού και χρηματοδοτεί ήδη χιλιάδες επιχειρήσεις σε ολόκληρη τη χώρα. Ο πρώτος κύκλος υποβολής αιτήσεων και αξιολογήσεων έχει ήδη ολοκληρωθεί και οι σχετικές εγκεκριμένες επενδύσεις (περίπου 1500 σε όλη τη χώρα) ήδη υλοποιούνται.

Ο Όμιλος της Τράπεζας Πειραιώς διέθεσε 122 καταστήματα ως «Φορείς Υποδοχής» των ΜΜΕ που ήθελαν να ενταχθούν σε αυτό το πλαίσιο των χρηματοδοτήσεων. Στα καταστήματα αυτά οι ΜΜΕ ενημερώθηκαν αναλυτικά για τις απαιτήσεις, τις προθεσμίες και τους κανονισμούς των προγραμμάτων και συμπλήρωσαν τις αιτήσεις τους για να ενταχθούν στο πλαίσιο των χρηματοδοτήσεων.

Τα καταστήματα αυτά εξακολουθούν να διατηρούν το συμβουλευτικό τους ρόλο και σε αυτή τη φάση υλοποίησης των επενδύσεων. Συγκεκριμένα οι επενδυτές που υλοποιούν τα έργα αναβάθμισης των επιχειρήσεών τους θα μπορούν να απευθύνονται στην Τράπεζα Πειραιώς για την παροχή διευκρινήσεων σχετικά με τα υλοποιούμενα έργα, καθώς και για την κατάθεση των αιτήσεων ελέγχου των επενδύσεων, όταν έχει συμπληρωθεί το 50% ή το 100% του έργου.

4.6 ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

Η συμμετοχή της Αγροτικής Τράπεζας είναι σημαντική στα Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα (Π.Ε.Π) όπου έχει αναλάβει ως Φορέας Υποστήριξης με τα 128 Καταστήματα που έχουν οριστεί Φορείς Υποδοχής.

Συνοπτικά τα Καταστήματα και τα αρμόδια στελέχη αυτών που έχουν την αρμοδιότητα των Π.Ε.Π.:

- Ενημερώνουν τους υποψήφιους επενδυτές – δυνητικούς δικαιούχους των ενισχύσεων είτε με προσωπική επικοινωνία είτε με διανομή του ενημερωτικού υλικού του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών.
- Διαθέτουν το απαραίτητο έντυπο υλικό, παρέχοντας τις απαραίτητες απαντήσεις και διευκρινήσεις επί των ερωτημάτων για την ορθή συμπλήρωση των επενδυτικών τους προτάσεων.
- Εγκρίνουν τα αναγκαία επενδυτικά δάνεια ή εισηγούνται προς τις Κεντρικές Διευθύνσεις για τη χορήγηση αυτών με τη σύμπραξη των «συνεργαζόμενων καταστημάτων» όπου απαιτείται.
- Παραλαμβάνουν το φάκελο σε δύο (2) αντίτυπα από τους δυνητικούς δικαιούχους.
- Εξετάζουν τη συμβατότητα των επιλέξιμων ενεργειών και δαπανών της υποβαλλόμενης πρότασης με το Μέτρο της Περιφέρειας στην οποία πραγματοποιείται η επένδυση.
- Ελέγχουν τα στοιχεία και προβαίνουν στο «Πρώτο στάδιο αξιολόγησης» ήτοι:
 - Ελέγχουν τα προβλεπόμενα τυπικά δικαιολογητικά για την υποβολή της αίτησης.
 - Ελέγχουν τη φερεγγυότητα και την εμπειρία του επενδυτή που αναφέρονται στην επιχειρηματική ικανότητα καθώς και τη δυνατότητα εξασφάλισης της απαραίτητης ίδιας συμμετοχής και συντάσσουν πληροφοριακό σημείωμα.
 - Σχολιάζουν την αρτιότητα και ποιότητα της επενδυτικής πρότασης.
- Διαβιβάζουν τις προτάσεις με τα πληροφοριακά σημειώματα και το φάκελο του υποψηφίου επενδυτή, στη Γραμματεία Υποστήριξης των Π.Ε.Π. σε δύο (2) αντίτυπα αφού φροντίσουν για ένα επιπλέον αντίγραφο για το δικό τους φάκελο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ

ΣΥΓΧΡΟΝΟΙ ΤΡΟΠΟΙ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΜΜΕ

5.1 VENTURE CAPITAL

5.1.1 Εννοιολογικό περιεχόμενο του Επιχειρηματικού Κεφαλαίου (Venture Capital)

Η απευθείας επένδυση κεφαλαίων με τη συμμετοχή στο κεφάλαιο εταιριών που δεν έχουν εισαχθεί στο Χρηματιστήριο αποτελεί ένα θεσμό, ο οποίος υλοποιείται μέσω των εταιριών παροχής επιχειρηματικού κεφαλαίου (Venture Capital). Οι εταιρίες αυτές στη χώρα μας μπορούν να έχουν τη μορφή είτε Εταιριών Κεφαλαίου Επιχειρηματικών Συμμετοχών (ΕΚΕΣ), όπως αυτές προβλέπονται από το Ν. 2367/95, είτε απλών ανωνύμων εταιριών.

Ο όρος «Venture Capital» ή «Risk Capital» είναι αγγλοσαξονικός. Στα ελληνικά έχει αποδοθεί ως «Επιχειρηματικό ή Καινοτομικό Κεφάλαιο» ή «Κεφάλαιο Κινδύνου». Το επιχειρηματικό ή καινοτόμο κεφάλαιο είναι μια μορφή μακροπρόθεσμης χρηματοδότησης (5 – 10 χρόνια), η οποία περιέχει υψηλό κίνδυνο και είναι πιθανό να αποφέρει υψηλά κέρδη στην εταιρία η οποία το προμηθεύει. Η επένδυση αυτή απευθύνεται συνήθως σε επιχειρήσεις οι οποίες δεν έχουν δυνατότητα να αντλήσουν κεφάλαια από άλλες πηγές. Οι προμηθευτές του επιχειρηματικού κεφαλαίου είναι συνήθως ιδιωτικές επιχειρήσεις, στις οποίες μερικές φορές παρέχονται κρατικές επιδοτήσεις ή φορολογικά κίνητρα.

Οι χρήστες του επιχειρηματικού κεφαλαίου είναι μικρομεσαίες καινούριες ή νεαρές επιχειρήσεις, καθώς επίσης και εξαγοραζόμενα τμήματα ή θυγατρικές μεγάλων εταιριών.

Η χρηματοδότηση αυτή μπορεί να αρχίσει από τα αρχικά στάδια ανάπτυξης μιας επιχείρησης και να φτάσει μέχρι τη φάση της εξέλιξης κατά την οποία η επιχείρηση είναι σε θέση να αντλήσει κεφάλαια από τις παραδοσιακές πηγές χρηματοδότησης (π.χ. χρηματιστήριο, τράπεζες κλπ.).

Το επιχειρηματικό κεφάλαιο όμως συνεπάγεται και έναν πιο ενεργητικό έλεγχο της επένδυσης από τον χρηματοδοτικό φορέα ο οποίος αρκετές φορές μπορεί να εξελιχθεί σε ένα σημαντικό διοικητικό ρόλο μέσα στην ίδια την χρηματοδοτούμενη επιχείρηση.

Αρα το επιχειρηματικό κεφάλαιο είναι δυνατό να χαρακτηριστεί σαν συνδυασμός παροχής «κεφαλαίου κινδύνου» και «επιχειρηματικών συμβούλων».

Γενικά, πάντως, οι επενδύσεις επιχειρηματικού κεφαλαίου έχουν τρία βασικά χαρακτηριστικά τα οποία είναι τα εξής:

- Οι επενδύσεις επιχειρηματικού κεφαλαίου είναι μακροπρόθεσμες χρηματοδοτήσεις, οι οποίες απαιτούν 5 έως 10 χρόνια για να αποδώσουν μια ικανοποιητική απόδοση στους επενδυτές.
- Το επιχειρηματικό κεφάλαιο συνεπάγεται κάποια πιθανή συμμετοχή στο μετοχικό κεφάλαιο της χρηματοδοτούμενης επιχείρησης.
- Η εταιρία που παρέχει το επιχειρηματικό κεφάλαιο, δηλαδή η χρηματοδότης εταιρία είναι πιθανό να έχει κάποια ανάμειξη στη διοίκηση της χρηματοδοτούμενης εταιρίας.

Από τα παραπάνω προκύπτουν τα εξής:

α) Το επιχειρηματικό κεφάλαιο αποτελεί μια εναλλακτική πηγή μακροπρόθεσμης χρηματοδότησης για την ανάπτυξη υπαρχουσών εταιριών ή τη δημιουργία νέων επιχειρηματικών πρωτοβουλιών.

Η χρηματοδότηση παρέχεται κυρίως μέσω της συμμετοχής της «Εταιρίας Κεφαλαίου Επιχειρηματικών Συμμετοχών» (Ε.Κ.Ε.Σ.) σε αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της χρηματοδοτούμενης εταιρίας, ενώ εναλλακτικά μπορεί να γίνει και με εξαγορά μετοχών ή υπό μορφή ομολογιακού δανείου (συνήθως απόκτησης εταιρικών ομολόγων μετατρέψιμων σε μετοχές) σε κάποιο απώτερο χρονικό διάστημα.

β) Οι ΕΚΕΣ συμμετέχουν στον επιχειρηματικό κίνδυνο της χρηματοδοτούμενης εταιρίας και προσδοκούν υψηλή απόδοση, αντίστοιχη αυτής του επιχειρηματία.

Οι ΕΚΕΣ δεν δανείζουν αποσκοπώντας σε τόκους, δεν επενδύουν σε εισηγμένες σε χρηματιστήρια εταιρίες, αποβλέποντας γρήγορα κέρδη, ούτε διατηρούν τη συμμετοχή τους στο διηνεκές με σκοπό τη διανομή μερίσματος και μόνο.

Οι ΕΚΕΣ επενδύουν με μακροπρόθεσμο σκοπό, αλλά ρευστοποιούν τη συμμετοχή τους σε προσυμφωνημένο χρόνο και με προσυμφωνημένο τρόπο, αντλώντας κέρδη από την υπεραξία των μετοχών που δημιουργήθηκε κατά την παραμονή τους στην επιχείρηση (κεφαλαιακά κέρδη).

Κατά συνέπεια, ενδιαφέρονται άμεσα για την αύξηση της κερδοφορίας και της αξίας της επιχείρησης και συμμετέχουν ενεργά στη διοίκηση, χωρίς συνήθως να αποβλέπουν στην πλειοψηφία και τον έλεγχο των μετοχών.

Η ρευστοποίηση συνήθως γίνεται:

- Είτε με την εισαγωγή της επιχείρησης στο χρηματιστήριο.
- Είτε με πώληση στον αρχικό μέτοχο.
- Είτε με πώληση σε τρίτο ενδιαφερόμενο.

γ) Η ΕΚΕΣ, όπως αναφέραμε παραπάνω, παρέχει οργανωτική και διοικητική υποστήριξη στην χρηματοδοτούμενη επιχείρηση που κάνει την επένδυση.

Συγκεκριμένα:

Η ΕΚΕΣ συμμετέχει στο στρατηγικό σχεδιασμό, στηρίζει την επιχείρηση με περαιτέρω χρηματοδοτήσεις, φροντίζει για τη στελέχωση με το κατάλληλο προσωπικό, εγκαθιστά μηχανισμούς εσωτερικών ελέγχων και με τις διεθνείς διασυνδέσεις της φέρνει σε επαφή την επιχείρησης με υποψηφίους πελάτες του εξωτερικού για διεύρυνση του κύκλου εργασιών της.

5.1.2 Πηγές Επιχειρηματικού Κεφαλαίου

Ο κλάδος του επιχειρηματικού κεφαλαίου είναι ιδιαίτερα ανεπτυγμένος στις ΗΠΑ. Τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα τα οποία προμηθεύουν επιχειρηματικό κεφάλαιο μπορούν να διααιρεθούν σε τέσσερις βασικές κατηγορίες.

α) Ιδιώτες με μεγάλη περιουσία. Η κατηγορία αυτή αποτελεί την παραδοσιακή πηγή επιχειρηματικού κεφαλαίου και ενώ παραμένει και σημαντική δεν κυριαρχεί στον κλάδο.

β) Ιδιωτικές Κοινοπραξίες και Εταιρίες. Η πιο συνηθισμένη εταιρία επιχειρηματικού κεφαλαίου είναι οργανωμένη με τη μορφή κοινοπραξίας.

γ) Εταιρίες επιχειρηματικού κεφαλαίου, θυγατρικές χρηματοπιστωτικών και μεγάλων μη χρηματοπιστωτικών εταιριών.

Ένας μεγάλος αριθμός τραπεζών και ασφαλιστικών εταιριών έχει δημιουργήσει θυγατρικές εταιρίες επιχειρηματικού κεφαλαίου.

δ) Εταιρίες επιχειρηματικού κεφαλαίου, οι οποίες χρησιμοποιούν κρατική χρηματοδότηση μέσω διαφόρων επιδοτήσεων.

5.1.3 Χρήστες του Επιχειρηματικού Κεφαλαίου

Οι επιχειρήσεις οι οποίες αναζητούν επιχειρηματικό κεφάλαιο είναι δυνατόν να διαιρεθούν σε δύο μεγάλες κατηγορίες ανάλογα με το σκοπό για τον οποίο χρειάζονται τη χρηματοδότηση.

α) Χρηματοδότηση δημιουργίας καινούριων επιχειρήσεων ή ανάπτυξη υπαρχουσών επιχειρήσεων.

Οι επιχειρήσεις αυτές είναι είτε εταιρίες των οποίων οι μετοχές δεν είναι εισηγμένες στο χρηματιστήριο, είτε εταιρίες οι οποίες για διάφορους λόγους δεν μπορούν να αντλήσουν κεφάλαια από άλλες πηγές.

Νέες επιχειρήσεις υψηλής τεχνολογίας, εταιρίες με καινοτομίες στην παραγωγή, προϊόντων, υπηρεσιών ή δικτύων διανομής αποτελούν περισσότερο ελκυστικές επενδύσεις για τις εταιρίες επιχειρηματικού κεφαλαίου απ' ότι οι παραδοσιακοί κλάδοι.

β) Χρηματοδότηση εξαγοράς επιχειρήσεων από τη διοίκησή τους (Management Buy Out).

Η χρηματοδότηση αυτή αναφέρεται στην εξαγορά μέρους ή ολόκληρου του μετοχικού κεφαλαίου μιας εταιρίας από τα διευθυντικά στελέχη.

Αρκετές μεγάλες εταιρίες έχουν υποχρεωθεί λόγω του σκληρού ανταγωνισμού, να πουλήσουν μια περιφερειακή τους θυγατρική ή μια παραγωγική τους μονάδα. Στην περίπτωση αυτή οι πιθανότεροι αγοραστές των πωλουμένων τμημάτων είναι τα διευθυντικά τους στελέχη, τα οποία χρησιμοποιούν για το σκοπό αυτό ίδια καθώς και δανειακά κεφάλαια τα οποία τους παρέχουν οι εταιρίες επιχειρηματικού κεφαλαίου ή άλλοι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί. Η εξαγορά μιας εταιρίας μπορεί να γίνει από μια ομάδα διευθυντικών στελεχών, η οποία δεν σχετίζεται με την εταιρία (Management Buy In).

5.1.4 Μορφές Χρηματοδότησης Επιχειρηματικού Κεφαλαίου

Οι διάφορες μορφές χρηματοδότησης επιχειρηματικού κεφαλαίου μπορούν να ταξινομηθούν ως εξής:

α) Χρηματοδότηση «Σποράς» (Speed Capital). Χρηματοδότηση για ανάπτυξη και δοκιμή αρχικής ιδέας.

β) Χρηματοδότηση «Εκκίνησης» (Start-Up Capital). Χρηματοδότηση εκκίνησης, ανάπτυξης προϊόντος ή υπηρεσίας.

γ) Χρηματοδότηση «Στα Πρώτα Στάδια Ανάπτυξης» (Early Stage Financing). Χρηματοδότηση στα πρώτα στάδια παραγωγής και πωλήσεων, ίσως και πριν ακόμα η επιχείρηση γίνει κερδοφόρος.

δ) Χρηματοδότηση «Ανάπτυξης ή Επέκτασης» (Development Finance ή Expansion Capital). Χρηματοδότηση για αύξηση της παραγωγικής δυναμικότητας, επέκταση στην αγορά κλπ.

ε) Χρηματοδότηση «Γέφυρας». (Bridge Financing). Χρηματοδότηση στο στάδιο προετοιμασίας για την είσοδο στο χρηματιστήριο.

Άλλες μορφές χρηματοδότησης με συμμετοχή στο μετοχικό κεφάλαιο, που έχουν δείξει αρκετή ανάπτυξη διεθνώς στα τελευταία χρόνια, είναι οι πιο κάτω:

α) Εξαγορά επιχείρησης από το υπάρχον μάνατζμεντ (Management Buy – Out).

β) Εξαγορά επιχείρησης από νέα ομάδα μάνατζμεντ (Management Buy – In).

γ) Εξαγορά μεριδίου απερχόμενου εταίρου (Replacement).

δ) Χρηματοδότηση Στροφής (Turnaround). Εξαγορά και ανόρθωση ζημιογόνου επιχείρησης.

Πρέπει να σημειώσουμε ότι δεν υπάρχουν σαφή όρια μεταξύ διαδοχικών κατηγοριών.

Επίσης, είναι ευνόητο ότι ο κίνδυνος (το ρίσκο) της επένδυσης μειώνεται σταδιακά, όσο προχωρούμε από τη «χρηματοδότηση σποράς» (seed capital) στη χρηματοδότηση γέφυρας (bridge financing).

5.1.5 Οφέλη του Επιχειρηματικού Κεφαλαίου

Τα οφέλη του επιχειρηματικού κεφαλαίου (Venture Capital) για την χρηματοδοτούμενη αναπτυσσόμενη εταιρία και για την εθνική οικονομία είναι τα ακόλουθα:

α) Οφέλη για την εταιρία. Η χρηματοδότηση των εταιριών επιχειρηματικού κεφαλαίου επιτρέπει τον έλεγχο της σχέσης ξένων προς τα ίδια κεφάλαια (δανειακής επιβάρυνσης). Δίνεται έτσι η δυνατότητα στην επιχείρηση να πραγματοποιήσει τις αναγκαίες επενδύσεις ανάπτυξης και εκσυγχρονισμού, χωρίς επαύξηση του χρηματοδοτικού κινδύνου λόγω υπερβολικού δανεισμού.

β) Οφέλη για την Εθνική Οικονομία. Το επιχειρηματικό κεφάλαιο μπορεί να αποτελέσει αναπτυξιακό μοχλό, γιατί υπερβαίνει τις κλασικές προϋποθέσεις χρηματοδότησης του τραπεζικού συστήματος, όπως π.χ. εγγυήσεις, τόκους κλπ. Συνεπώς παίζει καταλυτικό ρόλο στη γρήγορη ανάπτυξη των εταιριών, κυρίως των μικρομεσαίων, αλλά και στην ανάπτυξη και την υγιή δομή της οικονομίας γενικότερα.

Οι Εταιρίες Επιχειρηματικού Κεφαλαίου (Εταιρίες Κεφαλαίου Επιχειρηματικών Συμμετοχών) επιτελούν σημαντικό κοινωνικό ρόλο, διότι διευκολύνοντας τη δημιουργία νέων επιχειρήσεων, και υποκινώντας την ανανέωση και τον εκσυγχρονισμό υπαρχουσών επιχειρήσεων, συμβάλουν στην οικονομική ανάπτυξη και στην καταπολέμηση της ανεργίας.

Τα αποτελέσματα ερευνών έχουν δείξει ότι οι πιο γρήγορα αναπτυσσόμενες εταιρίες συντελούν στη ανάπτυξη περισσότερων θέσεων εργασίας.

5.1.6 Ο Θεσμός του Επιχειρηματικού Κεφαλαίου (Venture Capital) και οι Εταιρίες Κεφαλαίου Επιχειρηματικών Συμμετοχών στην Ελλάδα

Ο θεσμός του επιχειρηματικού κεφαλαίου (Venture Capital) εισήχθη στην Ελλάδα με το Ν. 1775/1988. ο Νόμος αυτός όπως ισχύει δεν λειτούργησε σύμφωνα με τις προσδοκίες του νομοθέτη. Τα δύο βασικά προβλήματα ήταν:

- Ο περιορισμός του σε επενδύσεις «υψηλής τεχνολογίας» και
- Η γραφειοκρατική διαδικασία, κατά την έγκριση των επιδοτήσεων των επενδύσεων.

Ο Νόμος αυτός αντικαταστάθηκε με τον Ν. 2367/1995 ο οποίος εισήγαγε τον θεσμό «Εταιρίες Κεφαλαίου Επιχειρηματικών Συμμετοχών».

Με το νέο Νόμο παρέχονται κίνητρα για την επέκταση και ευρύτερη εφαρμογή του θεσμού του επιχειρηματικού κεφαλαίου σύμφωνα με τη διεθνή εμπειρία, που μπορεί έτσι να γίνει ο βασικός μοχλός της αναπτυξιακής

προσπάθειας της χώρας. Το νέο πλαίσιο επιτρέπει την ευρεία εφαρμογή του θεσμού και πέραν της υψηλής τεχνολογίας και καινοτομίας, χωρίς να συνδέεται υποχρεωτικά με κρατικές επιχορηγήσεις και επίπονες γραφειοκρατικές διαδικασίες.

Ο θεσμός του Venture Capital έχει οδηγήσει σε εντυπωσιακή ανάπτυξη τις περισσότερες επιχειρήσεις που τον αξιοποίησαν. Ο θεσμός αναπτύσσεται με ταχείς ρυθμούς παγκοσμίως, ενώ παρατηρείται παράλληλα ότι οι εταιρίες που τον χρησιμοποιούν επιτυγχάνουν θεαματικά αποτελέσματα από τους ανταγωνιστές τους.

Οι εταιρίες Venture Capital συνήθως ρευστοποιούν τη συμμετοχή τους μετά την είσοδο στο Χρηματιστήριο των επιχειρήσεων στις οποίες επένδυσαν ή ακόμα κατά την πώληση της πλειοψηφίας του μετοχικού κεφαλαίου των εταιριών αυτών.

Ο θεσμός Venture Capital δεν έχει ακόμα αναπτυχθεί σε μεγάλη έκταση στη χώρα μας. Θεωρείται όμως βέβαιο ότι θα αποτελέσει προσεχώς μια σύγχρονη μέθοδο στήριξης δυναμικών μικρομεσαίων επιχειρήσεων στην αναπτυξιακή προσπάθειά τους.

5.2 LEASING

Το leasing είναι μια σύγχρονη μέθοδος μεσομακροπρόθεσμης χρηματοδότησης επιχειρήσεων και επαγγελματιών για την απόκτηση παγίων στοιχείων, δηλαδή εξοπλισμού και ακινήτων για επαγγελματική χρήση.

Κάθε επιχείρηση ανεξάρτητα από νομική μορφή και μέγεθος, καθώς και κάθε επαγγελματίας μπορεί να χρησιμοποιήσει αυτή τη μορφή χρηματοδότησης.

Η επιχείρηση ή ο επαγγελματίας επιλέγει τον εξοπλισμό ή το ακίνητο που θεωρεί κατάλληλο για τις ανάγκες του, η εταιρία leasing αγοράζει τον εξοπλισμό αυτό από τον προμηθευτή ή το ακίνητο από τον ιδιοκτήτη του και στη συνέχεια ενοικιάζει το μεν εξοπλισμό για περίοδο τουλάχιστον 3 χρόνων, το δε ακίνητο τουλάχιστον για 10 χρόνια. Στο τέλος της μισθωτικής περιόδου, ο μισθωτής μπορεί είτε να εξαγοράσει το πάγιο (εξοπλισμός – ακίνητο) έναντι συμβολικού τιμήματος είτε να ανανεώσει τη σύμβαση για ορισμένο χρόνο.

5.2.1 Τα είδη του leasing – Ανάγκες που καλύπτουν

1. Απλή χρηματοδοτική μίσθωση (Direct leasing):

Είναι μια σύγχρονη υπηρεσία που προσφέρει τη δυνατότητα στις επιχειρήσεις και τους ελεύθερους επαγγελματίες να αποκτήσουν:

Κινητό εξοπλισμό: Καινούριο ή μεταχειρισμένο εξοπλισμό από την Ελλάδα ή το εξωτερικό, όπως: μηχανήματα κάθε είδους, οχήματα επιβατηγά και φορτηγά, έπιπλα, ηλεκτρονικό εξοπλισμό, τηλεφωνικά κέντρα και δίκτυα, κλιματιστικά, εξοπλισμό ιατρείων, ξενοδοχείων και εστιατορίων, αγροτικά και οδοποιητικά μηχανήματα κλπ.

Επαγγελματική στέγη: Γραφεία, καταστήματα, βιομηχανικά και βιοτεχνικά κτίρια, εμπορικά και εκθεσιακά κέντρα, αποθήκες και άλλα ακίνητα για επαγγελματική χρήση. Η επαγγελματική στέγη μπορεί να αποτελείται από αυτοτελή ακίνητα αλλά και οριζόντιες ή κάθετες ιδιοκτησίες.

Έτσι οι επιχειρήσεις και οι ελεύθεροι επαγγελματίες αποκτούν τα μέσα για την άσκηση της δραστηριότητάς τους και συγχρόνως εκμεταλλεύονται όλα τα

φορολογικά και λοιπά πλεονεκτήματα της χρηματοδοτικής μίσθωσης, χωρίς να δεσμεύουν πλέον σημαντικά ίδια κεφαλαία.

2. Πώληση και επαναμίσθωση παγίων στοιχείων (sale & lease back):

Η επιχείρηση που επιθυμεί να βελτιώσει τη ρευστότητά της με τη μετατροπή σε κεφάλαιο κίνησης των κεφαλαίων της που έχουν επενδυθεί σε εξοπλισμό και επιχειρηματικά ακίνητα, μπορεί να πουλήσει τα πάγια αυτά στοιχεία στην εταιρία leasing. Με τη λύση αυτή δίνεται ακόμα η δυνατότητα στην επιχείρηση να βελτιώσει την εικόνα του ισολογισμού της μέσω της εξόφλησης τυχόν βραχυχρόνιου δανεισμού της που χρηματοδότησε την απόκτηση των παγίων.

Οι ελεύθεροι επαγγελματίες δεν επιτρέπεται να πουλήσουν στην εταιρία leasing τα επαγγελματικά τους ακίνητα και στη συνέχεια να τα μισθώσουν. Επιτρέπεται όμως να πουλήσουν τον εξοπλισμό τους.

Τομείς Εφαρμογής της Χρηματοδοτικής Μίσθωσης

Η μέθοδος της Χρηματοδοτικής Μίσθωσης έχει χρησιμοποιηθεί σε όλους τους τομείς της βιομηχανίας του εμπορίου και των υπηρεσιών.

Τα πάγια στοιχεία που μπορούν να χρησιμοποιηθούν στην μέθοδο της Χρηματοδοτικής Μίσθωσης μπορούν γενικά να ταξινομηθούν στις παρακάτω κατηγορίες:

- α) Στα κινητά πάγια στοιχεία
- β) Στα ακίνητα πάγια στοιχεία
- γ) Στα εμπειπηγμένα (κυρίως μηχανήματα)
- δ) Στα άλλα πάγια στοιχεία

α) Κινητά πάγια στοιχεία

Στα κινητά πάγια στοιχεία, που αναφέρονται με τον όρο «μηχανολογικός εξοπλισμός» εντάσσονται κυρίως τα εξής:

- Κινητά μηχανήματα βιομηχανικών μονάδων
- Εργαλεία κάθε είδους
- Ηλεκτρονικοί Υπολογιστές και μηχανές γραφείων
- Γεωργικά, οικοδομικά, οδοποιητικά, πυροσβεστικά μηχανήματα
- Εξοπλισμός ξενοδοχείων και εργαστηριακός εξοπλισμός νοσοκομείων
- Κλωστοϋφαντουργικά μηχανήματα (πλεκτικής, ραπτικής και κοπτικές μηχανές)
- Μέσα μαζικής μεταφοράς (αεροπλάνα, λεωφορεία, επιβατικά αυτοκίνητα, σιδηροδρομικό υλικό)

β) Ακίνητα πάγια στοιχεία

- Γη (οικόπεδα, εκτάσεις για καλλιέργεια)
- Γήπεδα και κτίρια κάθε είδους
- Βιομηχανικές και βιοτεχνικές εγκαταστάσεις
- Θερμοκηπιακές μονάδες
- Συσκευαστήρια, αποθήκες

γ) Εμπειπηγμένα πάγια στοιχεία

Εμπειπηγμένα θεωρούνται γενικά όλα τα μηχανήματα που είναι εμπειπηγμένα στο έδαφος. Αυτά τα μηχανήματα δεν ανήκουν στην κατηγορία των ακινήτων ούτε των κινητών.

δ) Άλλα πάγια στοιχεία

Σε αυτή τη κατηγορία ανήκουν, προφανώς όσα δεν εντάσσονται σε καμία από τις παραπάνω κατηγορίες όπως π.χ.:

- Τα πλοία, τα οποία μέχρι ενός μεγέθους θεωρούνται κινητά, από κάποιο μέγεθος και πάνω θεωρούνται ακίνητα.
- Τα αεροπλάνα, όπως και τα πλοία θεωρούνται κινητά και ακίνητα ανάλογα με το μέγεθος.

Η χρηματοδοτική μίσθωση διακρίνεται ανάλογα με την εφαρμογή της σε Χρηματοδοτική Μίσθωση βιομηχανικού, αγροτικού, εμπορικού και διεθνούς τομέα.

3. Συνεργασία εταιρίας leasing, προμηθευτή και μισθωτή

(Vendor leasing): Η συνεργασία μεταξύ της εταιρίας leasing και του προμηθευτή εξοπλισμού, με διάφορα σχήματα, συμβάλλει στην αύξηση των πωλήσεων και των δύο μερών. Ο προμηθευτής πωλεί στην εταιρία leasing, σε τιμή μετρητοίς, τον εξοπλισμό που επιθυμεί ο επενδυτής, ο οποίος στη συνέχεια την αποκτά κάνοντας χρήση του θεσμού του leasing.

5.2.2 Ωφέλειες για το μισθωτή – επενδυτή από τη χρήση του leasing

- Τα μισθώματα που καταβάλλονται στην εταιρία leasing για τον εξοπλισμό και το τμήμα των μισθωμάτων που αφορά σε κτίριο, θεωρούνται δαπάνες και μειώνουν το φορολογητέο εισόδημα.
- Η επιχείρηση και ο επαγγελματίας μπορούν να χρησιμοποιήσουν άμεσα τον εξοπλισμό / ακίνητο που έχουν επιλέξει, καθώς η εταιρία leasing καλύπτει μέχρι και το 100% της αξίας της επένδυσης, περιλαμβανομένου του ΦΠΑ στην περίπτωση κινητού εξοπλισμού.
- Ο επενδυτής μπορεί να επιτύχει καλύτερους όρους προμήθειας εξοπλισμού ή απόκτησης επαγγελματικού ακινήτου, καθώς η αξία τους εξοφλείται άμεσα τοις μετρητοίς.
- Η διάρκεια της μίσθωσης και το ύψος του μισθώματος ορίζονται σύμφωνα με τις οικονομικές δυνατότητες της επιχείρησης, αφού ληφθούν υπόψη και τυχόν εποχικοί παράγοντες.
- Η πραγματοποίηση επένδυσης σε καινούριο εξοπλισμό μέσω leasing από νέες ή υφιστάμενες επιχειρήσεις μπορεί να συνδυαστεί με τα οφέλη που προκύπτουν από την υπαγωγή της στον αναπτυξιακό νόμο, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις που ορίζονται από αυτόν.
- Μετά τη λήξη της μισθωτικής περιόδου ο επενδυτής αποκτά την κυριότητα του παγίου έναντι προσυμφωνημένου (συνήθως συμβολικού) τιμήματος. Η απόκτηση του ακινήτου είναι απαλλαγμένη από το φόρο μεταβίβασης.
- Ο επενδυτής προστατεύεται από την τεχνολογική απαξίωση του εξοπλισμού του, το οποίο μπορεί να ανανεώνει χωρίς να δεσμεύει τα διαθέσιμα κεφάλαιά του.
- Βελτιώνεται η εικόνα του ισολογισμού της επιχείρησης και της κεφαλαιακής της διάρθρωσης.

5.2.3 Βασικές κατηγορίες χρηματοδοτικής μίσθωσης

Υπάρχουν δύο βασικές κατηγορίες χρηματοδοτικής μίσθωσης σε διάφορες μορφές με κύρια χαρακτηριστικά την κυριότητα του πράγματος, τη μίσθωση και τη χρηματοδότηση.

Οι δύο αυτές βασικές κατηγορίες χρηματοδοτικής μίσθωσης είναι οι εξής:

- α) Η Λειτουργική Μίσθωση (Operating Leasing) και
- β) Η Χρηματοδοτική Μίσθωση (Financial Leasing)

α) Η Λειτουργική Μίσθωση (Operating Leasing)

Στη Λειτουργική Μίσθωση, η εταιρία Leasing εκμισθώνει στον μισθωτή (χρήστη) μηχανήματα κλπ. για ορισμένο χρονικό διάστημα και στη συνέχεια μπορεί να το εκμισθώσει σε άλλον πελάτη.

Το αντικείμενο, δηλαδή, της Λειτουργικής Μίσθωσης είναι πράγματα (μηχανήματα κλπ.), τα οποία μπορούν να χρησιμοποιηθούν διαδοχικά από διάφορους μισθωτές. Ο εκμισθωτής παρέχει υπηρεσίες συντήρησης και ασφάλισης του πάγιου στοιχείου.

β) Η Χρηματοδοτική Μίσθωση (Financial Leasing)

Η Χρηματοδοτική Μίσθωση αντίθετα με τη Λειτουργική Μίσθωση είναι μια μορφή χρηματοδότησης που συνδυάζει τον τραπεζικό δανεισμό και τη μίσθωση κεφαλαιουχικού εξοπλισμού.

Το αντικείμενο της Χρηματοδοτικής Μίσθωσης αφορά μηχανήματα κλπ., που δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν από άλλους μισθωτές (όπως π.χ. τα παραγωγικά μηχανήματα) και των οποίων η αξία, στο σύνολό της ή περίπου πρέπει να αποσβεσθεί στη διάρκεια του συμβολαίου της Χρηματοδοτικής Μίσθωσης.

Ο εκμισθωτής μπορεί να παρέχει υπηρεσίες συντήρησης και ασφάλισης για τα πάγια στοιχεία του εξοπλισμού, μπορεί και όχι. Ο μισθωτής έχει την υποχρέωση και της επισκευής του μισθίου.

5.2.4 Διαδικασίες και κόστος

Οι διαδικασίες συνεργασίας μεταξύ του επενδυτή και της εταιρίας leasing, είναι απλές και το κόστος αποτελεί αντικείμενο διαπραγμάτευσης. Η έγκριση μιας σύμβασης leasing εξαρτάται από την πιστοληπτική ικανότητα του μισθωτή και το είδος της επένδυσης, αξιολογείται δε με τραπεζικά κριτήρια.

Η σύμβαση leasing για εξοπλισμό δεν επιβαρύνεται με χαρτόσημο. Η αντίστοιχη μίσθωση για ακίνητο καταρτίζεται με συμβολαιογραφική πράξη.

5.2.5 Πλεονεκτήματα της Χρηματοδοτικής Μίσθωσης

α) Στη Χρηματοδοτική Μίσθωση φτάνει τα 100% της αξίας του εξοπλισμού και συνήθως δεν απαιτείται συμμετοχή του επενδυτή στη χρηματοδότηση.

Η επιχείρηση επομένως με την Χρηματοδοτική Μίσθωση εξοικονομεί σημαντικά κεφάλαια, τα οποία διαφορετικά θα έπρεπε να δεσμεύσει σε πάγια στοιχεία. Ακόμη, και στην περίπτωση μακροπρόθεσμου δανεισμού, η επιχείρηση θα έπρεπε να δεσμεύσει ίδια κεφάλαια, καθότι η μακροπρόθεσμη χρηματοδότηση δεν υπερβαίνει το 60% - 70% της αξίας της επένδυσης.

β) Συμβάλλει στην ταχύτερη ανανέωση και εκσυγχρονισμό του εξοπλισμού των μονάδων (επιχειρήσεων, επαγγελματιών) και συνεπώς στην βελτίωση της ανταγωνιστικότητάς τους.

γ) Ο μακροχρόνιος χαρακτήρας του Leasing δίνει τη δυνατότητα στις επιχειρήσεις (εμπορικές και βιομηχανικές) να πραγματοποιούν σημαντικού ύψους επενδύσεις χωρίς να διαθέτουν ίδια κεφάλαια ή να καταφεύγουν στον μακροπρόθεσμο δανεισμό. Αυτό, βέβαια, συμβάλλει και στη βελτίωση των δεικτών «ρευστότητας» και «δανειακής επιβάρυνσης» (σχέση ιδίων προς ξένα κεφάλαια) της επιχείρησης.

δ) Η ευχέρεια που έχει μια επιχείρηση να επιλέξει σε συνεργασία με τη εταιρία Leasing, το χρόνο διάρκειας της σύμβασης με την οποία θα μισθώνει τον εξοπλισμό της, δημιουργεί σημαντικά πλεονεκτήματα για τον προγραμματισμό της επενδυτικής πολιτικής.

ε) Η ευελιξία στο μάρκετινγκ των εταιριών Leasing και η ταχύτητα αντιμετώπισης των αιτημάτων των πελατών, χωρίς τους παραδοσιακούς τραπεζικούς όρους χρηματοδότησης (υποθήκες, προσημειώσεις κλπ.), έκαναν το Leasing ένα σημαντικό χρηματοδοτικό μέσο για την πραγματοποίηση νέων επενδύσεων. Δεδομένου ότι, οι εταιρίες Leasing προσβλέπουν κυρίως στη αξία και την αποδοτικότητα κάθε νέας επένδυσης και όχι στην προσωπική περιουσιακή κατάσταση του φορέα της, ανέπτυξαν μια νέα αντίληψη, στη χώρα μας, για την αξιολόγηση των επενδύσεων, που απέχει σημαντικά από το συνηθισμένο τραπεζικό τρόπο αξιολόγησης, όπου βαρύνουσα σημασία έχει η προσωπική περιουσία του φορέα.

Έτσι, είναι σε θέση να χρηματοδοτηθούν νέες επενδυτικές πρωτοβουλίες στις οποίες ο παραδοσιακός τομέας, αδυνατεί να ανταποκριθεί πλήρως.

στ) Το Leasing, με την ευελιξία που το χαρακτηρίζει, προσφέρεται για ιδανική προσαρμογή στην μοναδικότητα κάθε επενδυτικής πρότασης.

Είναι δυνατόν π.χ. να συμφωνηθούν κυμαινόμενα μισθώματα, που θα ανταποκρίνονται σε ιδιαιτερότητες ή ετεροχρονισμούς των εισπράξεων και πληρωμών της επιχείρησης π.χ. εποχικότητα.

ζ) Η Χρηματοδοτική Μίσθωση προστατεύει τον μισθωτή από την αύξηση του πληθωρισμού, γιατί τα μισθώματα συμφωνούνται στην αρχή της σύμβασης και παραμένουν σταθερά μέχρι τη λήξη της και έτσι δεν επηρεάζονται από μελλοντική αύξηση του πληθωρισμού.

η) Η Χρηματοδοτική Μίσθωση, επίσης, προστατεύει τον μισθωτή από την απαξίωση των παγίων στοιχείων που σταδιακά με την πάροδο του χρόνου μειώνεται η αξία τους (όπως π.χ. μηχανολογικός εξοπλισμός).

Συμφέρει, συνεπώς, στον μισθωτή να έχει στην ιδιοκτησία του περιουσιακά στοιχεία που με την πάροδο του χρόνου αυξάνεται η αξία τους (όπως π.χ. οικόπεδα, κτίρια) και να μισθώνει μέσω χρηματοδοτικής μίσθωσης αυτά που απαξιώνονται.

θ) Η διαδικασία απόκτησης του εξοπλισμού μέσω Leasing είναι απλούστερη, ταχύτερη και λιγότερο δαπανηρή από τη διαδικασία του μακροπρόθεσμου δανεισμού. Δεν χρειάζονται, στις περισσότερες περιπτώσεις, πρόσθετες εξασφαλίσεις (όπως προσημειώσεις, υποθήκες κλπ.), ενώ εφαρμόζονται μειωμένα «δικαιώματα» όταν αυτό χρειαστεί.

Οι συμβάσεις του Leasing απαλλάσσονται από τις γνωστές επιβαρύνσεις των δανειακών συμβάσεων, όπως χαρτόσημο κλπ.

ι) Ο μισθωτής απολαμβάνει ορισμένες φορολογικές απαλλαγές και οφέλη από αναπτυξιακούς νόμους. Συγκεκριμένα, τα μισθώματα εκπίπτουν εξ ολοκλήρου από τα έσοδα του μισθωτή εξασφαλίζοντας έτσι μια φορολογική ωφέλεια σε σύγκριση π.χ. με την τοκοχρεολυτική δόση του μακροπρόθεσμου δανείου, όπου μόνο ο τόκος εκπίπτει.

Επίσης τα πλεονεκτήματα – κίνητρα που έχει εξασφαλίσει ο επενδυτής μέσω του Ν. 1892/90 δεν θίγονται από την πραγματοποίηση της επένδυσης μέσω Leasing.

κ) Ορισμένα οφέλη – πλεονεκτήματα που έχουν θεσπιστεί υπέρ του θεσμού του Leasing συνήθως μετακυλίνουν υπέρ του μισθωτή.

λ) Ενίσχυση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων για να πραγματοποιήσουν παραγωγικές επενδύσεις και εκσυγχρονισμό.

Η Χρηματοδοτική Μίσθωση μπορεί να χρησιμοποιηθεί για πάγια στοιχεία σχετικά μικρής αξίας, όπου η προσφυγή στον δανεισμό είναι ανέφικτη και ασύμφορη.

Οι τράπεζες, συνήθως, είναι απρόθυμες να χορηγούν μικρά δάνεια για πάγιες εγκαταστάσεις, γιατί η επεξεργασία ενός τέτοιου δανείου και γενικά η διαδικασία του ελέγχου τίτλων και εγγραφής υποθήκης ή προσημειώσεων απαιτεί πολύ χρόνο και υψηλό κόστος.

Συνεπώς, η Χρηματοδοτική Μίσθωση ταιριάζει απόλυτα στις ΜΜΕ που αποτελούν την πλειονότητα των επιχειρήσεων στην Ελλάδα και έχουν ανάγκη εκσυγχρονισμού και επέκταση των παραγωγικών εγκαταστάσεών τους.

μ) Από την πλευρά των κατασκευαστών κεφαλαιουχικού εξοπλισμού που είναι δεκτικός σε μίσθωση, δίνεται η δυνατότητα μέσω Leasing, αντί να πουλούν «με πίστωση» τα προϊόντα τους και ως εκ τούτου να καταφεύγουν σε δανεισμό σημαντικών ποσών για κεφάλαιο κίνησης, να πουλούν «μετρητοίς», αποφεύγοντας έτσι, σημαντικά χρηματοοικονομικά έξοδα.

5.2.6 Πλεονεκτήματα της Χρηματοδοτικής Μίσθωσης για την Εθνική Οικονομία

Για την Εθνική Οικονομία, τα κυριότερα πλεονεκτήματα του θεσμού της Χρηματοδοτικής Μίσθωσης είναι τα εξής:

α) Η συμπλήρωση του χρηματοδοτικού μηχανισμού της χώρας με ένα καινούριο, εξειδικευμένο χρηματοδοτικό θεσμό.

β) Η υποβοήθηση των επενδύσεων και ο εκσυγχρονισμός της παραγωγικής δομής των επιχειρήσεων και ιδιαίτερα των μικρομεσαίων επιχειρήσεων.

γ) Η αύξηση της παραγωγικότητας και γενικότερα της διεθνούς ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων.

5.2.7 Ο θεσμός της Χρηματοδοτικής Μίσθωσης στην Ελλάδα

Ο θεσμός της Χρηματοδοτικής Μίσθωσης στην Ελλάδα με τον Ν. 1665/1986, ο οποίος ορίζει κάθε κινητό πράγμα που προορίζεται για επαγγελματική χρήση μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο Χρηματοδοτικής Μίσθωσης.

Με τον Ν. 1995/1991, ο θεσμός της Χρηματοδοτικής Μίσθωσης επεκτάθηκε και στα φορτηγά αυτοκίνητα πάσης χρήσης.

Με τον Ν. 2367/1995, ο θεσμός επεκτείνεται και στα ακίνητα για επαγγελματική χρήση.

Στην έννοια των κινητών πραγμάτων περιλαμβάνονται τα αεροσκάφη και εξαιρούνται τα πλοία και τα πλωτά ναυπηγήματα, ενώ από τα ακίνητα εξαιρούνται τα οικόπεδα.

Η σχετική σύμβαση της Χρηματοδοτικής Μίσθωσης καθώς και κάθε τροποποίησή της καταρτίζεται υποχρεωτικά, στην περίπτωση ακινήτων, με συμβολαιογραφικό έγγραφο, στις δε άλλες περιπτώσεις με ιδιωτικό έγγραφο.

Οι συμβάσεις αυτές εγγράφονται στα βιβλία μεταγραφών της περιφέρειας του μισθωμένου ακινήτου και στα μητρώα αεροσκαφών, σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν για τις μεταβιβάσεις ακινήτων και αεροσκαφών, αντίστοιχα.

Τη δραστηριότητα της Χρηματοδοτικής Μίσθωσης μπορούν να ασκούν μόνο Ανώνυμες Εταιρίες αποκλειστικού σκοπού, με μετοχικό κεφάλαιο, τουλάχιστον, με το μισό αυτού που απαιτείται για την ίδρυση τράπεζας (Ν. 2367/1995).

Οι εταιρίες αυτές υπόκεινται στον έλεγχο και την εποπτεία της Τράπεζας της Ελλάδος.

Απολαμβάνουν φορολογικές απαλλαγές, με εξαίρεση το φόρο εισοδήματος και ΦΠΑ, ενώ τα δικαιώματα των συμβολαιογράφων, όπου απαιτούνται συμβολαιογραφικά έγγραφα, είναι μειωμένα, όπως μειωμένα είναι και τα τέλη για την εγγραφή βαρών για την εξασφάλιση των απαιτήσεων των εταιριών αυτών που προέρχονται από τη συγκεκριμένη δραστηριότητα.

Τέλος, οι εταιρίες Leasing επωφελούνται από τους αναπτυξιακούς νόμους κατά τον ίδιο ακριβώς τρόπο που θα επωφελείτο ο μισθωτής εάν είχε αγοράσει το μίσθιο.

Η χρονική διάρκεια της Χρηματοδοτικής Μίσθωσης (με τους Νόμους 1665/86 και 2367/95) είναι πάντοτε ορισμένη και δεν μπορεί να συμφωνηθεί μικρότερη από τρία (3) έτη για τα κινητά, πέντε (5) έτη για τα αεροσκάφη και δέκα (10) έτη για τα ακίνητα. Αν συμφωνηθεί μικρότερη, ισχύει για την παραπάνω καθοριζόμενη ελάχιστη διάρκεια.

5.3 FACTORING

Το Factoring αποτελεί δέσμη χρηματοοικονομικών υπηρεσιών, οι οποίες καλύπτουν ανάγκες επιχειρήσεων που πωλούν προϊόντα ή παρέχουν υπηρεσίες με βραχυπρόθεσμη πίστωση σε πελάτες με επαναληπτική αγοραστική συμπεριφορά.

Πρόκειται για τριμερή συνεργασία μεταξύ ενός προμηθευτή, των πελατών του και μιας εταιρίας factoring, η οποία αναλαμβάνει τη διαχείριση, λογιστική παρακολούθηση και είσπραξη των εκδιδόμενων από τον προμηθευτή χορήγηση προκαταβολών επί της αξίας τους.

Επίσης η εταιρία factoring αναλαμβάνει υπό προϋποθέσεις την κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου του προμηθευτή.

5.3.1 ΤΑ ΕΙΔΗ ΤΟΥ FACTORING

1. Εγχώριο factoring: Καλύπτει ανάγκες της επιχείρησης στην εγχώρια αγορά.

Παρεχόμενες Υπηρεσίες:

α) Χρηματοδότηση της επιχείρησης.

Αν η επιχείρηση επιθυμεί τη μετατροπή των εισπρακτέων τιμολογίων της σε μετρητά για να αποκτήσει ρευστότητα, η εταιρία factoring χορηγεί προκαταβολή της τάξης του 80% - 85% της αξίας τους.

β) Αξιολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητας των πελατών.

Η εταιρία factoring αξιολογεί την πιστοληπτική ικανότητα των πελατών της επιχείρησης, τόσο αυτών που έχουν ενταχθεί στο πελατολόγιό της κατά την έναρξη της συνεργασίας όσο και των προσελκυσμένων μεταγενέστερα.

γ) Διαχείριση, Λογιστική παρακολούθηση και Είσπραξη των τιμολογίων.

Η εταιρία factoring αναλαμβάνει:

Όλες τις πράξεις διαχείρισης των τιμολογίων όπως: υπενθυμιστικές ενέργειες προς τον οφειλέτη, εξώδικες και δικαστικές ενέργειες (σε συνεννόηση πάντα με την επιχείρηση). Στις περιπτώσεις που η επιχείρηση επιθυμεί ειδική μεταχείριση του αγοραστή, η εταιρία factoring ακολουθεί τις οδηγίες της.

Τη λογιστική παρακολούθηση των λογαριασμών του αναλαμβανόμενου πελατολογίου με συνεπή παροχή σχετικών πληροφοριών στην επιχείρηση.

Την είσπραξη των τιμολογίων πώλησης και την αντίστοιχη πίστωση της επιχείρησης.

δ) Ανάλυση του πιστωτικού κινδύνου.

Η εταιρία factoring αναλαμβάνει τον πιστωτικό κίνδυνο κάτω από προϋποθέσεις και εφόσον αυτό ζητηθεί από την συνεργαζόμενη επιχείρηση. Ο αναλαμβανόμενος πιστωτικός κίνδυνος αφορά την οικονομική αδυναμία του οφειλέτη να καταβάλλει την αξία των σχετικών τιμολογίων και όχι την άρνησή του να τα εξοφλήσει λόγω διαφορών που προκύπτουν μεταξύ πωλητή και αγοραστή.

Ωφέλειες επιχείρησης από τη χρήση των υπηρεσιών factoring:

Η αξιολόγηση από την εταιρία factoring της πιστοληπτικής ικανότητας των υφιστάμενων και νέων αγοραστών εξυγιαίνει το πελατολόγιο της επιχείρησης και δημιουργεί συνθήκες καλής εισπραξιμότητας των σχετικών τιμολογίων. Έτσι η επιχείρηση αναπροσαρμόζει έγκαιρα την πιστωτική της πολιτική και συγκεντρώνεται απερίσπαστη στην ανάπτυξη των εργασιών της.

Η ανάληψη από την εταιρία factoring της είσπραξης των τιμολογίων βελτιώνει τη συμπεριφορά των οφειλετών σε ότι αφορά την εξόφληση των υποχρεώσεών τους, με αποτέλεσμα την έγκαιρη ρευστοποίηση των εισπρακτέων τιμολογίων του προμηθευτή.

Η ανάθεση της διαχείρισης και λογιστικής παρακολούθησης των εμπορικών απαιτήσεων στην εταιρία factoring μειώνει σημαντικά τα λειτουργικά κόστη της συνεργαζόμενης επιχείρησης.

Η χρηματοδότηση της επιχείρησης από την εταιρία factoring στηρίζεται στο αξιολογημένο πελατολόγιό της κι έτσι δεν απαιτείται παροχή πρόσθετων ασφαλειών. Επιπλέον συνδέεται απόλυτα με τον κύκλο εργασιών της και μπορεί να αυξάνεται ανάλογα με αυτόν, κάτι που εξασφαλίζει συνεχή ρευστότητα, η οποία αποτελεί ισχυρό διαπραγματευτικό «χαρτί» για επίτευξη ευνοϊκών συμφωνιών με τους προμηθευτές της.

Η ανάληψη του πιστωτικού κινδύνου από την εταιρία factoring διασφαλίζει την πληρωμή των τιμολογίων και την αποφυγή των επισφαλειών, γεγονός που διευκολύνει τον οικονομικό σχεδιασμό της επιχείρησης, εγγυάται την ανάπτυξή της, ενώ παράλληλα βελτιώνει την εικόνα του ισολογισμού της και την πιστοληπτική ικανότητά της, δεδομένου ότι η λαμβανόμενη προκαταβολή έναντι της αξίας των τιμολογίων δεν εμφανίζεται στις υποχρεώσεις της.

Γενικότερα η χρήση των υπηρεσιών factoring δίνει την δυνατότητα στην επιχείρηση να εκλογικεύσει την οργανωτική και λειτουργική δομή της, να περιορίσει το κόστος της, να βελτιώνει την ανταγωνιστικότητά της και να επικεντρώνει την προσοχή και δράση της στη συνεχή ανάπτυξή της.

2. Εξαγωγικό factoring: Καλύπτει ανάγκες της επιχείρησης στην διεθνή αγορά.

Παρεχόμενες υπηρεσίες:

Το εξαγωγικό factoring παρέχει στην εξαγωγική επιχείρηση αντίστοιχες υπηρεσίες με το εγχώριο factoring. Η εκχώρηση όμως στην εταιρία factoring των απαιτήσεων της επιχείρησης έναντι των αγοραστών – εισαγωγέων γίνεται κατά κανόνα χωρίς δικαίωμα επιστροφής στην επιχείρηση των ανείσπρακτων τιμολογίων και επομένως η εταιρία factoring αναλαμβάνει τον πιστωτικό κίνδυνο.

Ωφέλειες Εξαγωγικής Επιχείρησης:

Η αξιολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητας των αγοραστών, η διαχείριση κινδύνων στο εξωτερικό και η είσπραξη απαιτήσεων απαιτεί πολύπλοκους χειρισμούς, από τους οποίους απαλλάσσεται η εξαγωγική επιχείρηση.

Οι παραδοσιακές εξαγωγικές διαδικασίες υποκαθίστανται από την ευέλικτη και αποτελεσματική διαχείριση των εξαγωγών μέσω ανοιχτού λογαριασμού, που βελτιώνει την ανταγωνιστικότητα της εξαγωγικής επιχείρησης και συμβάλλει στη επιτυχή διεξόδυσή της στην διεθνή αγορά.

3. Εισαγωγικό factoring: Καλύπτει ανάγκες της επιχείρησης στην διεθνή αγορά.

Η εισαγωγική επιχείρηση απαλλάσσεται από τις παραδοσιακές διαδικασίες των εισαγωγών και αγοράζει προθεσμιακά με ανοικτό λογαριασμό, γεγονός που της επιτρέπει να βελτιώνει την αγοραστική δύναμή της, τους όρους αγορών και την ανταγωνιστικότητά της.

5.3.2 Ποιες επιχειρήσεις ενδείκνυται να κάνουν χρήση των υπηρεσιών factoring

Οι επιχειρήσεις που ενδείκνυται να κάνουν χρήση των υπηρεσιών factoring έχουν τα ακόλουθα χαρακτηριστικά:

- Παρουσιάζουν αναπτυσσόμενη και κερδοφόρα δραστηριότητα.
- Πραγματοποιούν πωλήσεις με βραχυπρόθεσμη πίστωση.
- Έχουν ευρύ αριθμό πελατών με επαναληπτική και καλή αγοραστική συμπεριφορά.
- Εκδίδουν τιμολόγια με σημαντική μέση αξία.

Διαδικασίες και κόστος

Η συμφωνία με την εταιρία factoring και η παροχή του κατάλληλου κατά περίπτωση μίγματος υπηρεσιών, διαμορφώνει και το κόστος συνεργασίας, το οποίο αναφέρεται:

Στην προμήθεια, το ύψος της οποίας εξαρτάται από την αναλαμβανόμενη ομάδα των αγοραστών – πελατών, τον αριθμό και τη μέση αξία των τιμολογίων, καθώς και τη διάρκεια της μέσης πιστωτικής περιόδου. Για την κάλυψη και του πιστωτικού κινδύνου η προμήθεια προσαυξάνεται.

Στο επιτόκιο που εφαρμόζεται επί των χορηγήσεων (αντίστοιχο των τραπεζικών για το κεφάλαιο κίνησης) χωρίς επιβάρυνση ΕΦΤΕ και με εισφορά του Ν. 128/75 στο 0,12%. Οι προκαταβολές του εξαγωγικού factoring πραγματοποιούνται στο νόμισμα του τιμολογίου, με εφαρμογή επιτοκίου LIBOR πλέον περιθωρίου.

5.3.3 Πλεονεκτήματα του θεσμού Factoring

Πλεονεκτήματα για τον προμηθευτή – εκχωρητή (Factoree)

α) Το Factoring αποτελεί μια εναλλακτική και συμπληρωματική μορφή χρηματοδότησης που διευρύνει την πιστοληπτική ικανότητα του εκχωρητή – προμηθευτή.

β) Ενισχύει χρηματοδοτικά και διευκολύνει την ρευστότητα των μικρομεσαίων και εξαγωγικών επιχειρήσεων και συμβάλλει στην αύξηση των πωλήσεων και συνεπώς και των κερδών τους.

γ) Παρέχει ασφαλιστική κάλυψη των απαιτήσεων. Με την ανάθεση των εισπράξεων στην εταιρία Factoring, ο προμηθευτής απαλλάσσεται από τον κίνδυνο της αφερεγγυότητας των πελατών του και περιορίζει τις προβλέψεις για επισφαλείς απαιτήσεις.

δ) Συμβάλλει στην ορθολογικότερη χρηματοοικονομική διαχείριση των επιχειρήσεων που δεν διαθέτουν οργανωμένα λογιστήρια και νομικά τμήματα.

ε) Παρέχει καλύτερο δίκτυο πληροφόρησης και είναι συνεπώς ευκολότερο να ελέγχεται ο πελάτης του προμηθευτή (και σε συνεργασία με τους άλλους Factors) και να αξιολογείται η φερεγγυότητά του.

στ) Χρηματοδοτεί με βάση την ποιότητα των προϊόντων που ικανοποιούν τους πελάτες και όχι με την οικονομική επιφάνεια της εταιρίας. Αυτό βοηθάει μια εταιρία με καλής ποιότητας προϊόντα αλλά με χρηματοδοτικά προβλήματα να ενισχύονται με το Factoring.

ζ) Περιορίζει τον συναλλαγματικό κίνδυνο στην περίπτωση του εξαγωγικού Factoring. Η χρηματοδότηση ανέρχεται συνήθως στο 80% της απαίτησης, με συνέπεια ο συναλλαγματικός κίνδυνος του εξαγωγέα να περιορίζεται στο υπόλοιπο 20% της απαίτησης.

Πλεονεκτήματα του Factoring για την εταιρία Factoring (Factor)

- Αύξηση του πελατειακού χώρου, βελτίωση των συναλλαγών της και γενικότερα αύξηση του κύκλου εργασιών της.
- Υψηλή απόδοση των κεφαλαίων της που χρησιμοποιούνται στο Factoring.

5.3.4 Οφέλη για την Εθνική Οικονομία από την εφαρμογή του θεσμού Factoring

Τα κυριότερα οφέλη για την εθνική οικονομία από την εφαρμογή του θεσμού Factoring είναι τα εξής:

α) Συμβάλλει αποφασιστικά στην επέκταση των πωλήσεων, την ορθολογικοποίηση και εξυγίανση του χαρτοφυλακίου των απαιτήσεων και γενικότερα στην βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και αποδοτικότητας των επιχειρήσεων και ιδιαίτερα των μικρομεσαίων, που αποτελούν τον μοχλό της οικονομικής ανάπτυξης της χώρας μας.

β) Την ενίσχυση των εξαγωγών που στη συνέχεια συμβάλλει στην αύξηση της παραγωγής, απασχόλησης κλπ.

γ) Στην έγκαιρη είσπραξη του συναλλάγματος από τις εξαγωγές και στην βελτίωση του εμπορικού ισοζυγίου και γενικότερα του ισοζυγίου εξωτερικών πληρωμών.

5.3.5 Το Factoring στην Ελλάδα

Το Factoring με σύγχρονη μορφή που εφαρμόζεται στις ΗΠΑ ήδη πριν από τη δεκαετία του 1950, οπότε και εισήχθη στην Ευρώπη, όπου πολύ γρήγορα γνώρισε μεγάλη ανάπτυξη.

Στην Ελλάδα για πρώτη φορά ο θεσμός του Factoring εισήχθηκε το 1990, με τον Ν. 1905/1990 («Σύμβαση πρακτορείας Επιχειρηματικών Απαιτήσεων», όπως αποδόθηκε τελικά, κατά τρόπο περιγραφικό, ο όρος Factoring στην Ελληνική).

Με την ψήφιση του Ν. 1905/1990 καθιερώνονται, συνεπώς, και στη χώρα μας οι σύγχρονοι χρηματοδοτικοί θεσμοί του Factoring και Forfaiting (που αναπτύσσεται παρακάτω).

Οι δραστηριότητες αυτές μπορούν να ασκηθούν μόνο από Τράπεζες και Ανώνυμες Εταιρίες που έχουν ελάχιστο μετοχικό κεφάλαιο το 1/4 (25%) του απαιτούμενου για την ίδρυση τραπεζικής εταιρίας και πρέπει να καταβληθεί σε μετρητά. (Νόμος 2232/1994 που τροποποίησε τον Ν. 1905/1990, ο οποίος προέβλεπε ότι το κεφάλαιο των παραπάνω εταιριών δεν μπορεί να είναι μικρότερο από το 50% του κεφαλαίου που κατ' ελάχιστον απαιτείται για τη σύσταση Ανώνυμης Τραπεζικής Εταιρίας).

Ο θεσμός του Factoring στην Ελλάδα βελτιώθηκε περαιτέρω με τον Ν. 2367/1995 «Νέοι Χρηματοπιστωτικοί θεσμοί και άλλες Διατάξεις».

Συγκεκριμένα:

Στο άρθρο 1 του Ν. 1905 διευκρινίστηκε ότι οι συμβάσεις «Factoring» αφορούν και σε απαιτήσεις που προέρχονται από κάθε μορφής διασυνοριακή άσκηση επιχειρηματικής δράσης και όχι μόνο από εισαγωγές ή και εξαγωγές προϊόντων, όπως άφηνε να εννοηθεί η αρχική διάταξη.

Οι μετοχές των ανωνύμων εταιριών Factoring είναι ονομαστικές. Η μεταβίβασή τους για οποιαδήποτε νομική αιτία, με εξαίρεση την κληρονομική διαδοχή και τη γονική παροχή, χωρίς προηγούμενη άδεια της Τράπεζας της Ελλάδος είναι άκυρη, εάν με την μεταβίβαση ο αποκτών συγκεντρώνει μετοχές που αντιπροσωπεύουν ποσοστό μεγαλύτερο του 10% του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου.

Ο έλεγχος των εταιριών αυτών διεξάγεται από ορκωτούς ελεγκτές.

5.4 FORFAITING

5.4.1 Εννοιολογικό Περιεχόμενο του Forfaiting

Το Forfaiting, όπως και το Factoring, είναι μια εναλλακτική και συμπληρωματική μορφή χρηματοδότησης που διαφοροποιείται από τον παραδοσιακό δανεισμό, στον τρόπο χρησιμοποίησης και εφαρμογής του.

Το Forfaiting είναι Αγγλικός όρος. Στα Ελληνικά αποδίδεται ως «εκχώρηση απαιτήσεων» που περιλαμβάνουν εμπορικούς πιστωτικούς τίτλους.

Το Forfaiting είναι η προεξόφληση (αγορά) των συναλλαγματικών ή άλλων εμπορικών πιστωτικών εγγυημένων και πλήρως διαπραγματεύσιμων.

Τα αξιόγραφα που αποτελούν αντικείμενο διαπραγμάτευσης στο Forfaiting είναι τα εξής: συναλλαγματικές, εγγυητικές επιστολές, υποσχετικές επιστολές, ανέκκλητες πιστώσεις κ.α.

Η αγορά - προεξόφληση των τίτλων αυτών γίνεται πάντοτε «χωρίς δικαίωμα αναγωγής» (without recourse) από μέρος του forfaiter.

Επί του σώματος του αξιόγραφου συμπληρώνεται η ρήτρα «χωρίς αναγωγή» με σκοπό τη πλήρη μεταβίβαση των κινδύνων και υποχρεώσεων είσπραξης της απαιτήσεως από τον «πωλητή» στον αγοραστή – forfaiter.

Η φιλοσοφία του Forfaiting βασίζεται στην μεταφορά του εμπορικού – επιχειρηματικού κινδύνου (εξόφληση τίτλων, συναλλαγματική διαφορά κλπ.) και του πολιτικού κινδύνου (χώρες χωρίς πολιτική σταθερότητα κλπ.) από τον εξαγωγέα στον forfaiter.

Ο forfaiter από τη πλευρά του μειώνει τον κίνδυνο με την εγγύηση τρίτων, συνήθως τραπεζών ή δημοσίων οργανισμών και με τη διατήρηση σταθερού επιτοκίου προεξόφλησης που είναι και η προμήθειά του.

Ο forfaiter αναλαμβάνει και την ευθύνη να απαιτήσει το χρέος από τον εισαγωγέα.

Αυτό σημαίνει ότι η μοναδική ευθύνη του εξαγωγέα – forfaitist είναι η μεταβίβαση στον forfaiter απαίτησης υπαρκτής και έγκυρης.

Ο στόχος του Forfating είναι να δώσει στον εξαγωγέα ένα πολύ αποτελεσματικό μέσο χρηματοδότησης, πράγμα που του δίνει τη δυνατότητα να διασφαλίσει τις συμβάσεις που διαφορετικά θα τις είχε χάσει.

Το Forfaiting είναι μια μέθοδος χρηματοδότησης εξαγωγικού εμπορίου, αλλά όχι απαραίτητη, παρ' ότι έχει συνδυαστεί με τις εξαγωγές.

Ο Forfaiter λειτουργεί σαν ανεξάρτητος και αυτόνομος χρηματοδοτικός οργανισμός – εταιρία που αγοράζει τίτλους για λογαριασμό του και αποβλέπει σε οφέλη του από τους τόκους, οπότε δεν εξασφαλίζει ή καλύπτει απλώς κινδύνους.

5.4.2 Πλεονεκτήματα του θεσμού Forfaiting

Το Forfaiting που εφαρμόζεται κυρίως στο εξαγωγικό εμπόριο έχει τα εξής πλεονεκτήματα:

α) Ο forfaiter χρηματοδοτεί «χωρίς το δικαίωμα αναγωγής» στον εξαγωγέα. Ο εξαγωγέας, συνεπώς, μεταθέτει τόσο τον επιχειρηματικό – εμπορικό κίνδυνο (αφερεγγυότητα του οφειλέτη), όσο και τον πολιτικό κίνδυνο στον forfaiter.

Έτσι, ο εξαγωγέας μπορεί να πραγματοποιήσει εξαγωγές σε χώρες και περιοχές που, χωρίς την παρεχόμενη μέσω του Forfaiting κάλυψη, δε θα τις αποτολούσε, λόγω του αυξημένου κινδύνου.

β) Ο εξαγωγέας εισπράττει μετρητά αμέσως μόλις παραδώσει τα προϊόντα του ή παράσχει τις υπηρεσίες του. Έτσι, βελτιώνεται η ρευστότητα της επιχείρησής του, μειώνεται ο τραπεζικός δανεισμός και απελευθερώνονται τα ίδια κεφάλαια που μπορεί να χρησιμοποιηθούν για άλλες δραστηριότητες, όπως π.χ. μάρκετινγκ, ή ακόμη και για επενδύσεις.

γ) Ο forfaiter και όχι ο εξαγωγέας επωμίζεται τον κίνδυνο που προέρχεται από την διακύμανση των επιτοκίων καθώς και τον συναλλαγματικό κίνδυνο, λόγω μεταβολής των ισοτιμιών και νομισμάτων.

δ) Ο εξαγωγέας με την εκχώρηση των απαιτήσεων δεν καταναλώνει χρόνο και χρήμα για την διαχείριση ή την είσπραξη των απαιτήσεων.

ε) Η διαπραγμάτευση για τη χρηματοδότηση μέσω Forfaiting γίνεται χωριστά για κάθε εμπορική συναλλαγή του εξαγωγέα και έτσι αυτός δεν είναι υποχρεωμένος να αναθέσει το σύνολο των εργασιών του ή σημαντικό μέρος αυτών σε κάποιο forfaiter.

στ) Η εκχώρηση της οφειλής γίνεται έναντι ειλικρινών εγγράφων (συναλλαγματικές, γραμμάτια εισπρακτέα κ.α.).

ζ) Ο εξαγωγέας έχει το δικαίωμα να απαιτήσει τήρηση μυστικότητας, όσον αφορά τη χρηματοδότηση και έτσι η συναλλαγή δεν παίρνει δημοσιότητα και είναι εμπιστευτική.

η) Η όλη διαδικασία της χρηματοδότησης θεωρείται σχετικά γρήγορη.

5.4.3 Σύγκριση Factoring – Forfaiting

Οι δύο χρηματοδοτικές μορφές συμπληρώνουν η μία την άλλη. Από τη σύγκριση τους προκύπτουν οι εξής βασικές διαφορές:

α) Το Forfaiting είναι μια εφάπαξ χρηματοδότηση, ενώ το Factoring αποτελεί μια συνεχώς επαναλαμβανόμενη διαδικασία, που προϋποθέτει μια μόνιμη συνεργασία μεταξύ Factor και εκχωρητή – προμηθευτή.

β) Το Forfaiting αφορά μεσομακροπρόθεσμες απαιτήσεις και προεξόφληση αξιογράφων (συναλλαγματικών, γραμματίων εισπρακτέων κλπ.), ενώ το Factoring αφορά βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις (90 – 180 ημέρες) και κατά κανόνα αρκεί το τιμολόγιο.

γ) Με το Forfaiting χρηματοδοτούνται κυρίως εξαγωγές κεφαλαιουχικών αγαθών, ενώ το Factoring διευκολύνει την προώθηση των εξαγωγών καταναλωτικών αγαθών.

δ) Το Forfaiting χρηματοδοτεί τον εξαγωγέα μέχρι 100%, ενώ το Factoring μέχρι 80% των απαιτήσεων. Επιπλέον το Factoring καλύπτει συναλλαγές ορισμένων νομισμάτων και για κείνους μόνο τους αγοραστές / εισαγωγείς που, βάσει ορισμένων κριτηρίων φερεγγυότητας, θα εγκρίνει πριν προβεί στην μερική προεξόφληση της απαίτησης.

ε) Το Forfaiting γίνεται πάντοτε «χωρίς το δικαίωμα αναγωγής», ενώ το Factoring γίνεται «χωρίς και με δικαίωμα αναγωγής» στον εξαγωγέα ανάλογα με τη συμφωνία.

στ) Η ανάπτυξη του Forfaiting είναι συνυφασμένη με την εξέλιξη του εμπορίου μεταξύ βιομηχανικών και αναπτυσσόμενων χωρών. Ενώ το Factoring λειτουργεί μόνο στις ανεπτυγμένες χώρες και επομένως,

προσφέρεται βασικά για την εξυπηρέτηση των εξαγωγέων εκείνων των οποίων οι πωλήσεις κατευθύνονται σε χώρες αυτής της κατηγορίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΚΤΟ

Γ΄ ΚΠΣ, ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ «ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ» ΚΑΙ «ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ»

6.1 ΕΛΛΑΔΑ 2000 – 2006

Το Γ΄ Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης 2000 – 2006 είναι το μεγαλύτερο αναπτυξιακό πρόγραμμα της χώρας, αποτελεί ισχυρό εργαλείο και καθοριστικό μοχλό για την ανάπτυξη, την κοινωνική συνοχή και τον εκσυγχρονισμό της χώρας. Υλοποιείται με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Οι συνολικοί πόροι του Γ΄ Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης και του Ταμείου Συνοχής ανέρχονται σε 47,54 δις ευρώ. Η δημόσια δαπάνη, εθνική και κοινοτική ανέρχεται σε 36,68 δις ευρώ. Η εκτιμώμενη ιδιωτική συμμετοχή ανέρχεται σε 10,86 δις ευρώ. Παράλληλα σημαντικοί πόροι αντλούνται μέσω τεσσάρων Κοινοτικών Πρωτοβουλιών (INTERREG III, LEADER +, EQUAL και URBAN). Επισημαίνεται ότι παραμένουν ως αποθεματικό (επίδοσης και προγραμματισμού) ακατανέμητοι πόροι για το Γ΄ Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης ύψους 2,29 ευρώ που θα κατανεμηθούν κατά τη διάρκεια της νέας προγραμματικής περιόδου με συγκεκριμένα κριτήρια επίδοσης και αποτελεσματικότητας.

Η συνολική συμμετοχή τόσο για το Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης όσο και το Ταμείο Συνοχής και τις Κοινοτικές Πρωτοβουλίες ανέρχεται σε 25 δις ευρώ.

6.1.1 Προγράμματα που υλοποιούνται στο Γ΄ Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης

Το Γ΄ Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης περιλαμβάνει είκοσι τέσσερα (24) επιχειρησιακά προγράμματα (13 Περιφερειακά και 11 Τομεακά), τα οποία υλοποιούνται στη χώρα μας την περίοδο 2000 – 2006, στο πλαίσιο των συμφωνιών με την Ευρωπαϊκή Ένωση και των εγκεκριμένων στοιχείων.

Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα

- Π.Ε.Π. Ανατολ. Μακεδονίας - Θράκης
- Π.Ε.Π. Κεντρικής Μακεδονίας
- Π.Ε.Π. Δυτικής Μακεδονίας
- Π.Ε.Π. Ηπείρου
- Π.Ε.Π. Θεσσαλίας
- Π.Ε.Π. Ιονίων Νήσων
- Π.Ε.Π. Δυτικής Ελλάδας
- Π.Ε.Π. Στερεάς Ελλάδας
- Π.Ε.Π. Αττικής
- Π.Ε.Π. Πελοποννήσου
- Π.Ε.Π. Βορείου Αιγαίου
- Π.Ε.Π. Νοτίου Αιγαίου
- Π.Ε.Π. Κρήτης

Τομεακά Επιχειρησιακά Προγράμματα

Ε.Π. «Κοινωνία της Πληροφορίας»
 Ε.Π. «Ανταγωνιστικότητα»
 Ε.Π. «Υγεία – Πρόνοια»
 Ε.Π. «Οδικόι Άξονες – Λιμένες – Αστική Ανάπτυξη»
 Ε.Π. «Σιδηρόδρομοι – Αερολιμένες – Αστικές Συγκοινωνίες»
 Ε.Π. «Περιβάλλον»
 Ε.Π. «Πολιτισμός»
 Ε.Π. «Εκπαίδευση και Αρχική Επαγγελματική Κατάρτιση»
 Ε.Π. «Απασχόληση και Επαγγελματική Κατάρτιση»
 Ε.Π. «Αγροτική Ανάπτυξη – Ανασυγκρότηση της Υπαίθρου»
 Ε.Π. «Αλιεία»

Οι Αρχές των Προγραμμάτων είναι οι ακόλουθες:

Οι Επιτροπές Παρακολούθησης, οι οποίες συστήνονται σε επίπεδο Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης και σε επίπεδο επιχειρησιακού προγράμματος βάσει του άρθρου 35 του Καν. (ΕΚ) 1260/1999.

Η Διαχειριστική Αρχή: Σε κάθε επιχειρησιακό πρόγραμμα ορίζεται η Διαχειριστική Αρχή (η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης) και είναι υπεύθυνη για την αποτελεσματικότητα και την κανονικότητα της διαχείρισης και της εφαρμογής του αντίστοιχου επιχειρησιακού προγράμματος (Ε.Π.). Οι αρμοδιότητες της διαχειριστικής αρχής σε επίπεδο Ε.Π. ορίζονται στο άρθρο 34 του Καν. (ΕΚ) 1260/1999.

Η Αρχή Πληρωμής: Για την αποτελεσματικότητα και τη διαφάνεια των χρηματοδοτικών ροών δημιουργείται μια ειδική υπηρεσία πληρωμών στο Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας, σε επίπεδο Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης για όλα τα επιχειρησιακά προγράμματα του ΚΠΣ και όλα τα διαρθρωτικά Ταμεία.

Οι Αρχές Ελέγχου: Σύμφωνα με το άρθρο 30 παρ. 1 του Καν. (ΕΚ) 1260/1999, το κράτος μέλος έχει την κύρια ευθύνη για την άσκηση του οικονομικού ελέγχου του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης. Ενεργεί σε στενή συνεργασία με την Επιτροπή, κατά τρόπο ώστε να διασφαλίσει ότι οι κοινοτικοί πόροι χρησιμοποιούνται σωστά και αποτελεσματικά, βάσει των αρχών της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης.

6.1.2 Διαδικασία προκηρύξεων / προσκλήσεων

Η Διαχειριστική Αρχή πληροφορεί τους δυνητικούς δημόσιους και ιδιωτικούς δικαιούχους για τις δυνατότητες συγχρηματοδότησης σε κάθε επιχειρησιακό πρόγραμμα.

Βάσει των μέτρων του συμπληρώματος του προγραμματισμού, η διαχειριστική αρχή του Ε.Π. καλεί τους δυνητικούς τελικούς δικαιούχους για εκδήλωση ενδιαφέροντος και κατάθεση αιτήσεων. Ανάλογα με τη φύση των έργων / ενεργειών και τη νομική προσωπικότητα των τελικών δικαιούχων, αυτή η πρόσκληση θα γίνεται είτε με εγκύκλιο προς όλους τους δημόσιους φορείς είτε / και με δημοσίευση στον τύπο.

Οι προσκλήσεις υποβολής προτάσεων των τομεακών και των περιφερειακών Ε.Π. γίνονται από τις Διαχειριστικές Αρχές σε επίπεδο Μέτρου επιχειρησιακού προγράμματος (Ε.Π.).

6.1.3 Ποιοι είναι οι Δικαιούχοι, οι Αποδέκτες και οι Ωφελούμενοι των Προγραμμάτων

Στα Τεχνικά Δελτία Μέτρων των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του Γ' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης, των Κοινοτικών Πρωτοβουλιών και του Ταμείου Συνοχής ορίζονται οι φορείς και οι επιχειρήσεις του δημόσιου ή του ιδιωτικού τομέα που είναι αρμόδιοι για την εκτέλεση των ενεργειών μιας πράξης.

Ως Τελικοί Δικαιούχοι, σύμφωνα με το άρθρο 9 παρ. ιβ, ορίζονται οι φορείς και οι επιχειρήσεις του δημόσιου ή ιδιωτικού τομέα που είναι αρμόδιοι για την εκτέλεση των πράξεων (έργο ή δράση που εκτελείται στα πλαίσια των παρεμβάσεων).

Ως Άμεσα – Έμμεσα Ωφελούμενοι μιας πράξης ορίζονται οι συγκεκριμένες πληθυσμιακές ομάδες, τις ανάγκες των οποίων σκοπεύει να αντιμετωπίσει με την υλοποίηση των προτάσεων που θα ενταχθούν στα πλαίσια αυτής κάθε Επιχειρησιακό Πρόγραμμα.

Στην περίπτωση καθεστώτος ενίσχυσης κατά την έννοια του άρθρου 87 της Συνθήκης της Ε.Κ. και στην περίπτωση χορήγησης ενίσχυσης από φορείς που έχουν ορισθεί από τα κράτη – μέλη, οι τελικοί δικαιούχοι είναι οι φορείς που χορηγούν τις ενισχύσεις.

Ως Τελικοί Αποδέκτες ορίζονται οι επιχειρήσεις ή τα Φυσικά ή Νομικά Πρόσωπα που εκχωρούνται οι ενισχύσεις.

6.2 ΚΟΙΝΟΤΙΚΕΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ

Οι νέοι κανονισμοί προβλέπουν τη μείωση του αριθμού των κοινοτικών πρωτοβουλιών σε 4 για τη περίοδο 2000 – 2006 από 13 που ήταν τη περίοδο 1994 – 1999. Οι νέες πρωτοβουλίες είναι οι παρακάτω.

URBAN II. Στοχεύει στην αντιμετώπιση προβλημάτων που επιφέρουν οι διαρθρωτικές αλλαγές στη βιομηχανία σε υποβαθμισμένες περιοχές.

INTEREG III, θα τεθεί σε εφαρμογή σε τρία σκέλη: Διασυνοριακή συνεργασία (σκέλος Α) – προώθηση της ολοκληρωμένης περιφερειακής ανάπτυξης μεταξύ παραμεθόριων περιοχών.

Διεθνική συνεργασία (σκέλος Β) – συμβολή στην αρμονική εδαφική ολοκλήρωση της Ευρωπαϊκής Ένωσης στη Κοινότητα καθώς και με τις υποψήφιες για προσχώρηση χώρες και λοιπές γειτονικές χώρες.

Διαπεριφερειακή συνεργασία (σκέλος Γ) – προώθηση της εθνικής και διαπεριφερειακής συνεργασίας η οποία αποσκοπεί στη βελτίωση των πολιτικών και τεχνικών περιφερειακής ανάπτυξης.

EQUAL, προβλέπει την ανάπτυξη νέων μεθόδων καταπολέμησης των διακρίσεων και των ανισοτήτων πάσης φύσεως, όσον αφορά την πρόσβαση στην αγορά εργασίας.

LEADER+, έχει σαν στόχο να προωθήσει την αγροτική ανάπτυξη με πρωτοβουλίες ομάδων τοπικής δράσης.

6.3 ΤΑΜΕΙΟ ΣΥΝΟΧΗΣ

Ένας από τους βασικούς στόχους της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι η ενίσχυση της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής των κρατών – μελών με απώτερο στόχο τη μείωση των διαφορών μεταξύ των επιπέδων ανάπτυξης

των διάφορων περιοχών της Ένωσης. Το Ταμείο Συνοχής ιδρύθηκε επίσημα με τον Κανονισμό (ΕΚ) 1164/94 του Συμβουλίου της 14^{ης} Μαΐου 1994 και ορίστηκε η δράση του να είναι συμπληρωματική εκείνης των Διαρθρωτικών Ταμείων, της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων και άλλων χρηματοδοτικών μέσων και στοχεύει στην υποβοήθηση λιγότερο εύπορων κρατών. Επιλέξιμες χώρες είναι η Ελλάδα, η Ιρλανδία, η Ισπανία και η Πορτογαλία.

Το Ταμείο Συνοχής παρέχει χρηματοδοτική συνδρομή σε έργα του τομέα του Περιβάλλοντος και του τομέα των διευρωπαϊκών δικτύων υποδομής των μεταφορών.

Για την Ελλάδα, το σύνολο των διαθέσιμων πόρων του Ταμείου Συνοχής για την περίοδο 2000 – 2006, ανέρχεται σε 3,1 δισεκατομμύρια ευρώ που ισοκατανέμεται σε δύο τομείς παρέμβασης Περιβάλλον και Μεταφορές.

6.4 «ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ»

6.4.1 Πρόγραμμα «Πιστοποιηθείτε» Β΄ Κύκλος

Το πρόγραμμα αυτό εντάσσεται στο Μέτρο 2.5, Δράση 2.5.2 του Επιχειρησιακού Προγράμματος Ανταγωνιστικότητα του Γ΄ Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης.

Το έργο συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) και το Ελληνικό Δημόσιο. Συνολικός προϋπολογισμός (Δημόσια και Ιδιωτική συμμετοχή) 14.700.000 €.

Το πρόγραμμα έχει σκοπό να ενισχύσει μικρομεσαίες επιχειρήσεις που είναι μεταποιητικές, εμπορικές, παροχής υπηρεσιών ή τουριστικές, στον εκσυγχρονισμό και τον εξορθολογισμό της παραγωγικής διαδικασίας, για την παραγωγή προϊόντων και υπηρεσιών σταθερής ποιότητας με την ανάπτυξη και πιστοποίηση Συστημάτων Διαχείρισης κατά το Πρότυπο ΕΛΟΤ EN ISO 9001/2000 ή το ΕΛΟΤ 1801 (Υγεία και Ασφάλεια), με τελικό στόχο την βελτίωση της ανταγωνιστικότητάς τους και με ταυτόχρονη μέριμνα για τον εργαζόμενο και το περιβάλλον.

Δικαιούχοι της ενίσχυσης είναι ιδιωτικές επιχειρήσεις που απασχολούν μέχρι 250 άτομα, έχουν ετήσιο κύκλο εργασιών έως 35.220.000 € και πληρούν το κριτήριο της ανεξαρτησίας σύμφωνα με τη σύσταση 96/280 ΕΚ της Ε.Ε.

Ανώτερος προϋπολογισμός έργου είναι 70.600 € (εφαρμογή και των τριών προτύπων). Το πρόγραμμα προβλέπει επιχορήγηση των έργων που θα ενταχθούν σε ποσοστό 40% του εγκεκριμένου προϋπολογισμού.

6.4.2 Πρόγραμμα «ΠΑΒΕΤ-ΝΕ»

Προκήρυξη Προγράμματος για την ανάπτυξη της βιομηχανικής έρευνας και τεχνολογίας για νέες επιχειρήσεις ΠΑΒΕΤ-ΝΕ. Η Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας του Υπουργείου Ανάπτυξης (ΓΓΕΤ) καλεί τις επιχειρήσεις που δεν έχουν συμπληρώσει πενταετία από της ιδρύσεώς τους μέχρι την ημερομηνία υποβολής της πρότασης, να υποβάλλουν προτάσεις για εκτέλεση ερευνητικών έργων στο πλαίσιο του Προγράμματος Ανάπτυξη της Βιομηχανικής Έρευνας και Τεχνολογίας για Νέες Επιχειρήσεις (ΠΑΒΕΤ-ΝΕ)

που εντάσσεται στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα» (ΕΠΑΝ).

Το Πρόγραμμα ανήκει στη Δράση 4.3.2 «Πρόγραμμα Ανάπτυξης Βιομηχανικής Έρευνας και Τεχνολογίας για επιχειρήσεις που ξεκινούν την παραγωγική και εμπορική τους δραστηριότητα (ΠΑΒΕΤ-ΝΕ)», η οποία υπάγεται στον Άξονα Προτεραιότητας 4 του ΕΠΑΝ: «Τεχνολογική Καινοτομία και Έρευνα» και στο μέτρο 4.3 «Ενθάρρυνση της Έρευνας, της Μεταφοράς και της Διάδοσης Τεχνολογίας στις Επιχειρήσεις. Υποστήριξη Δραστηριοτήτων Διεθνούς Επιστημονικής και Τεχνολογικής Συνεργασίας και Μεταφοράς Τεχνολογίας». Το Πρόγραμμα χρηματοδοτείται κατά 70% από το Ευρωπαϊκό Περιφερειακό Ταμείο Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), αποστολή του οποίου είναι η συμβολή του στην άμβλυνση των ανισοτήτων όσον αφορά την ανάπτυξη των περιφερειών της ΕΕ.

Ο συνολικός προϋπολογισμός του Προγράμματος ανέρχεται σε 14,5 εκατ. € από τα οποία η Δημόσια Δαπάνη αποτελεί μέχρι το 60% και το υπόλοιπο καλύπτεται από ιδιωτικούς πόρους.

Η εφαρμογή του Προγράμματος γίνεται σύμφωνα με το Π.Δ. 274/17.10.2000 (ΦΕΚ 225, τ. Α' /17.10.2000) και την Κρατική Ενίσχυση 760/00 (με στοιχεία Ε(2001) 4750/21-12-2001) και στοχεύει στην ανάπτυξη και ενίσχυση της βιομηχανικής έρευνας και δραστηριοτήτων προανταγωνιστικού τύπου με την επιχορήγηση έργων, που θα εκτελεσθούν στην Ελλάδα από νεοϊδρυθείσες και δυναμικές επιχειρήσεις που ξεκινούν την παραγωγική και εμπορική τους δραστηριότητα.

Ειδικότερα μέσω του ΠΑΒΕ χρηματοδοτούνται δραστηριότητες που αφορούν σε:

Βιομηχανική έρευνα. Ως «βιομηχανική έρευνα» εννοείται η σχεδιασμένη έρευνα ή έρευνες που αποσκοπούν στην απόκτηση νέων γνώσεων με στόχο οι γνώσεις αυτές να είναι χρήσιμες για την οριστική διαμόρφωση των νέων προϊόντων, μεθόδων ή υπηρεσιών ή να συνεπάγονται σημαντική βελτίωση των υφιστάμενων, προϊόντων, μεθόδων ή υπηρεσιών.

Για έργα βιομηχανικής έρευνας η συνολική επιχορήγηση από το ΠΑΒΕΤ-ΝΕ δεν υπερβαίνει το 60%, ανεξάρτητα από το μέγεθος της επιχείρησης που αναλαμβάνει το έργο.

Δραστηριότητα ανάπτυξης σε προανταγωνιστικό στάδιο. Ως «δραστηριότητα ανάπτυξης σε προανταγωνιστικό στάδιο» εννοείται η συγκεκριμενοποίηση των αποτελεσμάτων της βιομηχανικής έρευνας σε ένα σχέδιο, πρόγραμμα ή σχεδιασμό για νέα προϊόντα, νέες μεθόδους παραγωγής ή νέες υπηρεσίες, τροποποιημένες ή βελτιωμένες, που προορίζονται για πώληση ή για χρήση, περιλαμβανομένης και της δημιουργίας ενός πρώτου πρωτοτύπου που δεν θα μπορεί να χρησιμοποιηθεί για εμπορικούς σκοπούς. Μπορεί επίσης να περιλαμβάνει την εννοιολογική διατύπωση και το σχεδιασμό άλλων προϊόντων, μεθόδων ή υπηρεσιών καθώς και προγραμμάτων αρχικής επίδειξης ή πρότυπων πειραματικών προγραμμάτων, υπό τον όρο ότι αυτά τα προγράμματα δεν θα μπορούν να μετατρέπονται ή να χρησιμοποιούνται για βιομηχανικές εφαρμογές ή για εμπορική εκμετάλλευση. Δεν περιλαμβάνει τις συνήθεις τροποποιήσεις ή τις τροποποιήσεις που γίνονται κατά καιρούς σε προϊόντα, στάδια παραγωγής, μεθόδους κατασκευής, υπάρχουσες υπηρεσίες και άλλες τρέχουσες ενέργειες, ακόμη και αν αυτές οι τροποποιήσεις μπορεί να παρουσιάζουν βελτιώσεις.

Για τα έργα που εντάσσονται σε δραστηριότητα ανάπτυξης προανταγωνιστικού σταδίου η συνολική επιχορήγηση από το ΠΑΒΕΤ-ΝΕ δεν θα υπερβαίνει το 45% για την περίπτωση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων και το 35% για την περίπτωση των μεγάλων επιχειρήσεων.

Συγκεκριμένα, μέσω του ΠΑΒΕΤ-ΝΕ επιχορηγούνται δραστηριότητες από νέες επιχειρήσεις, νεότερες των πέντε (5) ετών, οι οποίες δεν συνδέονται κεφαλαιακά με ήδη εδραιωμένες επιχειρήσεις σε ποσοστό μεγαλύτερο του 50% (συνολικά). Οι δραστηριότητες αφορούν σε εφαρμοσμένη τεχνολογική έρευνα και τεχνολογική καινοτομία σε όλους τους τομείς της παραγωγής.

Ενδεικτικά αναφέρονται:

- Αυτοματοποίηση Παραγωγικών Κλάδων (CIM, CAD / CAM κ.α.).
- Πληροφορική, Ηλεκτρονικά, Επικοινωνίες, Μέσα Ενημέρωσης.
- Διεργασίες, Μεταλλουργία, Υλικά (μέταλλα, κεραμικά, πολυμερή, ίνες, δέρμα, χαρτί, κ.α.).
- Αγροβιομηχανική, Δασική και Αλιευτική Παραγωγή, Τρόφιμα, Ποτά.
- Τεχνολογίες Περιβάλλοντος, Ενέργειας.
- Κατασκευές, Μηχανολογία, Μεταφορές.
- Ιατρική, Φάρμακα, Διαγνωστικά.

6.4.3 Πρόγραμμα «Τεχνολογικός Εκσυγχρονισμός Επιχειρήσεων»

Η δράση 2.5.1 του μέτρου 2.5 του ΕΠΑΝ, απευθύνεται σε μεταποιητικές ΜΜΕ οι οποίες κατά το χρόνο υποβολής της επενδυτικής πρότασης, σύμφωνα με τη σύσταση 96/280/Εκ της ΕΕ (απασχολούν δηλαδή έως 250 εργαζόμενους, έχουν ετήσιο κύκλο εργασιών που δεν υπερβαίνει τα 40 εκατ. €, ή ετήσιο ισολογισμό που δεν υπερβαίνει τα 27 εκατ. € που πληρούν το κριτήριο της ανεξαρτησίας, δε συμμετέχει στο μετοχικό κεφάλαιο μη ΜΜΕ σε ποσοστό μεγαλύτερο του 25%). Η προϋπόθεση αυτή δεν ισχύει εφόσον πρόκειται για επενδυτικές προτάσεις που αναφέρονται στις κατηγορίες επενδύσεων (περιβάλλον, αποσυναρμολόγηση, εργαστήρια, παροχής υπηρεσιών ποιότητας). Η ενίσχυση της δράσης αυτής θα υλοποιηθεί μέσω του Ν. 2601/98, όπως έχει τροποποιηθεί με τις διατάξεις του άρθρου 17 του Ν. 2941/2001 και προβλέπει την ενίσχυση των εξής κατηγοριών ενισχύσεων.

α) Ποιότητα

Δαπάνες μελετών, αγοράς καινούριου σύγχρονου εξοπλισμού, εγκατάστασης και λειτουργίας των αναγκαίων υποδομών και των διαδικασιών διασφάλισης της ποιότητας σύμφωνα με τα αντίστοιχα ευρωπαϊκά πρότυπα από οργανισμούς διαπιστευμένους από τον αρμόδιο εθνικό φορέα.

β) Εφοδιαστική Αλυσίδα

Η αγορά και η εγκατάσταση νέων σύγχρονων συστημάτων αυτοματοποίησης διαδικασιών και μηχανοργάνωσης αποθηκών συμπεριλαμβανομένου και του αναγκαίου λογισμικού για τη δημιουργία, επέκταση ή και ανάπτυξη ηλεκτρονικής αποθήκης στο χώρο του μηχανοστασίου.

γ) Περιβάλλον

Δαπάνες εισαγωγής και προσαρμογής περιβαλλοντικά φιλικής τεχνολογίας στην παραγωγική διαδικασία.

δ) Καινοτομία

Δαπάνες επενδύσεων παραγωγής καινοτομικών προϊόντων, δαπάνες εισαγωγής καινοτομιών στην παραγωγική διαδικασία, δαπάνες κατασκευής εφεύρεσης που παρουσιάζει δυνατότητες παραγωγικής εκμετάλλευσης,

ε) Αποσυναρμολόγηση

Δαπάνες ίδρυσης ή επέκτασης βιομηχανικών ή βιοτεχνικών μονάδων για την οικολογική αποσυναρμολόγηση προϊόντων συσκευασίας και λοιπών προϊόντων που έχουν αναλωθεί στην Ελλάδα, για παραγωγή πρώτων υλών και λοιπών υλικών από αυτά.

στ) Εργαστήρια Παροχής Υπηρεσιών Ποιότητας

Ίδρυση ή επέκταση εργαστηρίων παροχής υπηρεσιών ποιότητας (δοκιμές ελέγχου και διακριβώσεις).

Οι επιχειρηματικοί φορείς μπορούν να υπαχθούν μόνο μια φορά ανά περίπτωση για κάθε παραγωγική τους μονάδα, για επενδύσεις που αφορούν σε δύο τουλάχιστον από τις παραπάνω περιπτώσεις, πλην των επενδύσεων που αναφέρονται στο περιβάλλον, την αποσυναρμολόγηση και τα εργαστήρια ποιότητας για τις οποίες μπορούν να υπαχθούν και αυτοτελώς.

Το ενισχυόμενο ύψος του επενδυτικού σχεδίου δεν μπορεί να υπερβεί τα 1.500.000 €.

Το ύψος της επιχορήγησης ανέρχεται σε 25% για την περιοχή Α, 30% για τις περιοχές Β και Γ και 35% για την περιοχή Δ και είναι άμεσα συνδεδεμένο με τις νέες θέσεις μόνιμης και πλήρους απασχόλησης για όλες τις κατηγορίες επενδύσεων, πλην των επενδύσεων που αναφέρονται στο περιβάλλον και στα εργαστήρια παροχής υπηρεσιών ποιότητας.

Στην παρεχόμενη ενίσχυση της επιχορήγησης συμμετέχει το Ελληνικό Δημόσιο με ποσοστό 35% και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) με ποσοστό 65%. Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) συμβάλλει στην άμβλυση ανισοτήτων όσον αφορά την ανάπτυξη και το βιοτικό επίπεδο μεταξύ των διαφόρων περιφερειών καθώς και στη μείωση της καθυστέρησης των λιγότερο ευνοημένων περιφερειών ανισοτήτων στην Κοινότητα, χάρη στη συμμετοχή, στην ανάπτυξη και στην διαρθρωτική προσαρμογή των αναπτυξιακά καθυστερημένων περιφερειών καθώς και στην κοινωνικοοικονομική ανασυγκρότηση των περιφερειών.

6.5 «ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ»

Στο πλαίσιο του Προγράμματος για την Κοινωνία της Πληροφορίας προβλέπονται δράσεις συνολικού προϋπολογισμού που ξεπερνούν το 1 δις ευρώ – πάνω από το 1/3 του προγράμματος – και απευθύνονται άμεσα ή έμμεσα στην ενίσχυση και ενθάρρυνση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων για να αξιοποιήσουν τις τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών στην καθημερινή λειτουργία τους.

Το Πρόγραμμα «Δικτυωθείτε», εντάσσεται στο μέτρο 3.2 του Επιχειρησιακού Προγράμματος Κοινωνία της Πληροφορίας, υλοποιείτε από τον ΕΟΜΜΕΧ, αφορά την ενίσχυση των επιχειρήσεων για σύνδεση στο διαδίκτυο (Internet). Επιχορηγούνται δαπάνες για τον εξοπλισμό των μικρών

επιχειρήσεων με ηλεκτρονικό υπολογιστή, εκτυπωτή, ιστοσελίδα και σύνδεση στο διαδίκτυο.

Το Πρόγραμμα απευθύνεται σε όλες τις μικρές επιχειρήσεις που πληρούν τις εξής προϋποθέσεις:

- Απασχολούμενο προσωπικό μέχρι 10 άτομα (δεν συμπεριλαμβάνεται ο επιχειρηματίας) και κύκλο εργασιών μέχρι και 586.940 €.
- Έχουν κλείσει μια τουλάχιστον διαχειριστική χρήση και έχουν υποβάλλει φορολογική δήλωση.
- Αντικείμενο δραστηριότητας: μεταποίηση, κατασκευή, χονδρικό και λιανικό εμπόριο, επισκευή αυτοκινήτων οχημάτων, μοτοσικλετών και ειδών προσωπικής και οικιακής χρήσης, ξενοδοχεία, εστιατόρια, μεταφορές, αποθήκευση και επικοινωνίες, διαχείριση ακίνητης περιουσίας, εκμισθώσεις και επιχειρηματικές δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών.

Αξιοποιώντας αυτό το πρόγραμμα οι ελληνικές ΜΜΕ, όσες από αυτές είναι υγιείς και εμφανίζουν περιθώρια ανάπτυξης, μπορούν να εκσυγχρονίσουν την υποδομή τους, να εκπαιδεύσουν το προσωπικό τους, να εισάγουν την τεχνολογία, να διεισδύσουν μέσω της ανάπτυξης του ηλεκτρονικού εμπορίου σε ξένες αγορές, ακόμη και να δοκιμάσουν νέες πρωτότυπες ιδέες, που θα τις διαφοροποιήσουν και θα τους χαρίσουν μερίδιο της νέας διευρυμένης αγοράς. Για τον σκοπό αυτό, όπως τονίζουν οι ειδικοί, επιβάλλεται η άσκηση ολοκληρωμένης πολιτικής για την ενίσχυση της μικρομεσαίας επιχείρησης. Μιας πολιτικής που να ρυθμίζει το κανονιστικό πλαίσιο λειτουργίας τους, να διευκολύνει τη πρόσβασή τους στη χρηματοπιστωτική αγορά, το φορολογικό καθεστώς κλπ.

6.5.1 Πρόγραμμα «Επιχειρείτε Ηλεκτρονικά»

Το πρόγραμμα «Επιχειρείτε Ηλεκτρονικά» εντάσσεται στο μέτρο 3.2 του Ε.Π. Κοινωνία της Πληροφορίας του Γ' ΚΠΣ και υλοποιείται από τη Γ. Γ. Βιομηχανίας του Υπουργείου Ανάπτυξης έχει σαν στόχο:

- Την ενθάρρυνση της ηλεκτρονικοποίησης της λειτουργίας μικρομεσαίων επιχειρήσεων, μέσω της χρηματοδότησης ολοκληρωμένων επενδυτικών σχεδίων για την εγκατάσταση ή χρήση υπηρεσιών ολοκληρωμένων πληροφοριακών συστημάτων διαχείρισης επιχειρησιακών πόρων, εσωτερικής οργάνωσης και διοίκησης της επιχείρησης.
- Την προώθηση της ένταξής τους στη νέα οικονομία του «ηλεκτρονικού επιχειρείν», με τη συμμετοχή τους σε ηλεκτρονικές αγορές (e-marketplaces), την ανάπτυξη ψηφιακού περιεχομένου, καθώς και την υιοθέτηση σύγχρονων εργαλείων.

Δικαίωμα συμμετοχής στο πρόγραμμα έχουν επιλεγμένοι κλάδοι της μεταποίησης, του τουρισμού, του εμπορίου και των υπηρεσιών (υπάρχουν ορισμένες εξαιρέσεις λόγω του καθεστώτος ενίσχυσης De Minimis, σύμφωνα με το οποίο μια επιχείρηση δε μπορεί μέσα σε μια τριετία να λάβει – στο πλαίσιο προγραμμάτων που διέπονται από αυτόν τον κανονισμό – δημόσια χρηματοδότηση άνω των 100.000 €), οι οποίες:

- Λειτουργούν στην Ελληνική Επικράτεια, με έναρξη δραστηριότητας πριν από την 1-1-2001.
- Έχουν ολοκληρώσει (κλείσει) τουλάχιστον δύο διαχειριστικές χρήσεις.

- Απασχολούν από 5 – 200 άτομα.
- Έχουν κύκλο εργασιών την τελευταία διαχειριστική χρήση από 200.000 € έως 40.000.000 €.
- Πληρούν το κριτήριο ανεξαρτησίας.

Ο Α΄ Κύκλος του προγράμματος, ύψους 88,2 εκατ. €, ολοκληρώθηκε με επιτυχία όπου υποβλήθηκαν 1.689 προτάσεις και εγκρίθηκαν 798. μέχρι σήμερα έχουν υπογραφεί συμβάσεις με 798 επιχειρήσεις (100%).

Ο Β΄ Κύκλος, ύψους 184 εκατ. €, προκηρύχθηκε δίνοντας νέες ευκαιρίες στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις:

- Με επιπλέον επιλέξιμες ενέργειες, όπως, πρωτοβουλίες για τη συγκέντρωση πληροφορίας, την ηλεκτρονική καταχώρηση και την προβολή του τελικού αποτελέσματος.
- Με νέα κριτήρια ως προς τις επιδόσεις της επιχείρησης κατά την τελευταία τριετία.
- Με διεύρυνση των Επιλέξιμων Επιχειρήσεων, όπως, τουριστικά γραφεία και πρακτορεία.

Ο Β΄ Κύκλος καλύπτει όλους τους στόχους του Α΄ Κύκλου και έχει σαν βασικά χαρακτηριστικά:

- Ποσοστό επιχορήγησης 40% του συνολικού προϋπολογισμού του επιχειρηματικού σχεδίου.
- Ολοκληρωμένες, επεκτάσιμες, διαλειτουργικές λύσεις.
- Μέγιστο προϋπολογισμό 250.000 €.

Οι δράσεις που ενισχύονται μέσω του προγράμματος αφορούν την εγκατάσταση και λειτουργία πληροφοριακών συστημάτων για ολοκληρωμένη υποστήριξη των επιχειρησιακών διαδικασιών [Συστήματα Διαχείρισης Επιχειρησιακών Πόρων (ERP), Διαχείρισης Σχέσεων Πελατών (CRM), Ολοκληρωμένα Πληροφοριακά Συστήματα Διοίκησης (MIS, EIS), Συστήματα υποστήριξης σημείων λιανικής πώλησης, Αυτόματα συστήματα δοσοληψιών με πελάτες – συνεργάτες κλπ.]. Ακόμη αφορούν τη χρήση πληροφοριακών συστημάτων για ολοκληρωμένη υποστήριξη των επιχειρησιακών διαδικασιών με το μοντέλο του ASP, συμμετοχή σε ηλεκτρονικές αγορές για τη διευκόλυνση και επέκταση των ηλεκτρονικών συναλλαγών, δημιουργία, διαχείριση και διανομή ηλεκτρονικού περιεχομένου (ανάπτυξη ψηφιακών προϊόντων, δημιουργία υπηρεσιών βασισμένων στη διάθεση ψηφιακού περιεχομένου, δημιουργία ηλεκτρονικών καταλόγων).

Ο Β΄ κύκλος θα έχει ισχυρό περιφερειακό χαρακτήρα. Ο συνολικός προϋπολογισμός του προγράμματος θα διατεθεί με περιφερειακή (50%) και κεντρική (50%) κατανομή. Το πρόβλημα είναι ότι σε ορισμένες περιφέρειες ενώ υπάρχει η δυνατότητα να χρηματοδοτηθούν περισσότεροι, δεν υπάρχει επαρκής αριθμός επιχειρήσεων. Αυτό οφείλεται σε δύο λόγους. Ο πρώτος, ότι πολλές επιχειρήσεις δεν έχουν συνειδητοποιήσει ακόμα τη σημασία της αξιοποίησης αυτών των τεχνογνωσιών και ο δεύτερος, ότι πιθανόν να μην έχει γίνει κατάλληλη καμπάνια δημοσιότητας ώστε να ενημερωθούν οι επιχειρήσεις. Σε περίπτωση που σε μια περιφέρεια δεν απορροφηθεί ο αντίστοιχος προϋπολογισμός, τότε το ποσό θα μεταφερθεί αυτόματα στον προϋπολογισμό της κεντρικής κατανομής.

Αλλά και μετά το πέρας του Β΄ κύκλου οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις έχουν τη δυνατότητα να βελτιώσουν τη σχέση τους με την τεχνολογία. Άλλωστε, με δεδομένο ότι σε λίγο καιρό η υποβολή ΦΠΑ, φορολογικών δηλώσεων κλπ. θα γίνεται ηλεκτρονικά, δεν έχουν και πολλά περιθώρια να το αποφύγουν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΒΔΟΜΟ

ΔΡΑΣΕΙΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΟΥ Γ΄ Κ.Π.Σ. (2000-2006)

7.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σε ένα διεθνές περιβάλλον ολοένα και πιο ανταγωνιστικό, το μέλλον του Τουρισμού στην Ελλάδα εξαρτάται κατ' ανάγκη σε μεγάλο βαθμό από την βελτίωση της ποιότητας υποδομών και υπηρεσιών του τομέα καθώς και από τον εμπλουτισμό και τη διαφοροποίηση του προσφερόμενου τουριστικού προϊόντος.

Αυτές οι επιτακτικές προτεραιότητες αποτελούν βασικές κατευθύνσεις της τουριστικής πολιτικής της χώρας και υλοποιούνται με κύρια εργαλεία τα τελευταία χρόνια το Β΄ Κ.Π.Σ. (δηλαδή το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Τουρισμός – Πολιτισμός», Υποπρόγραμμα «Τουρισμός», καθώς και τα ΠΕΠ και τώρα πλέον με το Γ΄ Κ.Π.Σ.

Όσον αφορά το Γ΄ Κ.Π.Σ., οι δράσεις και οι πόροι του Τουρισμού ενσωματώθηκαν στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα» (ΕΠΑΝ), οι άξονες του οποίου ενθαρρύνουν, προωθούν και στηρίζουν την απασχόληση, την επιχειρηματικότητα, την καινοτομία, την ποιότητα, στοιχεία δηλαδή απαραίτητα για την επίτευξη αυξημένης ανταγωνιστικότητας για τον Ελληνικό Τουρισμό.

Πιο συγκεκριμένα οι βασικοί στόχοι πολιτικής, που υλοποιούνται μέσα από το ΕΠΑΝ ορίζονται ως εξής:

- Αναβάθμιση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών σε όλους τους τομείς που συνθέτουν το τουριστικό προϊόν και διατήρηση του επιπέδου της ποιότητας αυτής.
- Εμπλουτισμός της σύνθεσης του τουριστικού προϊόντος με την δημιουργία των υποδομών και την οργάνωση των ειδικών προϊόντων τα οποία μπορούν να προσελκύσουν ζήτηση εναλλακτικών μορφών τουρισμού.
- Μείωση της εποχικότητας της τουριστικής δραστηριότητας.
- Ενίσχυση της προβολής της χώρας ως τουριστικού προορισμού.
- Αναδιάρθρωση της τουριστικής εκπαίδευσης και κατάρτισης.

7.1.2 Προγράμματα για τη βελτίωση της ποιότητας του τουριστικού προϊόντος

Υπουργεία και Οργανισμοί του Δημοσίου Τομέα (και ιδιαίτερα το Υπουργείο Ανάπτυξης και ο ΕΟΤ) βρίσκονται σε διαρκή συνεργασία με τον ιδιωτικό τομέα για την κατάρτιση και υλοποίηση προγραμμάτων και μέτρων, που ενισχύουν την ποιότητα. Τέτοια προγράμματα ή μέτρα είναι μεταξύ άλλων:

- Η εισαγωγή ενός νέου συστήματος κατάταξης των ξενοδοχειακών καταλυμάτων (σύστημα κατάταξης σε κατηγορίες αστεριών), που, εκτός από τις ήδη ισχύουσες και ιδιαίτερα απαιτητικές Τεχνικές Προδιαγραφές, βασίζεται επίσης σε λειτουργικά ποιοτικά κριτήρια. Το σύστημα αυτό θεσμοθετήθηκε με το ΠΔ 43/2002 (ΦΕΚ 43/Α/7.3.2002). Έχει ανατεθεί στον ΕΟΤ η ανακατάταξη 8.000 και πλέον

ξενοδοχειακών μονάδων της Χώρας, η οποία θα πραγματοποιηθεί από εταιρία ή κοινοπραξία συμβούλων με διεθνή φήμη και εμπειρία σε θέματα κατάταξης και πιστοποίησης τουριστικών επιχειρήσεων που επιλέγεται μετά από διεθνή διαγωνισμό σε δύο φάσεις (με διαπραγμάτευση).

- Η εισαγωγή και εφαρμογή ενός νέου συστήματος κατάταξης (σύστημα κατάταξης σε κατηγορίες κλειδιών) για τα μη κύρια ξενοδοχειακά καταλύματα και συγκεκριμένα τα ενοικιαζόμενα επιπλωμένα δωμάτια και τα ενοικιαζόμενα επιπλωμένα διαμερίσματα. Το σύστημα έχει τη συναίνεση του αρμόδιου αντιπροσωπευτικού φορέα και του Εθνικού Συμβουλίου Τουρισμού και θεσμοθετήθηκε με το ΠΔ 337/2000 (ΦΕΚ 281/Α/2000). Την εφαρμογή του στα υφιστάμενα ενοικιαζόμενα επιπλωμένα δωμάτια και διαμερίσματα εξασφαλίζει η Γενική Γραμματεία Τουρισμού μέσω της Διεύθυνσης Περιφερειακής Πολιτικής.
- Η αναθεώρηση και κωδικοποίηση της τουριστικής νομοθεσίας. Με απόφαση του Υφυπουργού Τουρισμού έχει συσταθεί Επιτροπή από νομικούς (νομικό σύμβουλο του ΥΠΑΝ και του ΕΟΤ, διακεκριμένους επιστήμονες και υπηρεσιακούς παράγοντες του ΕΟΤ και της Γενικής Γραμματείας Τουρισμού του ΥΠΑΝ) προκειμένου να εισηγηθεί την κωδικοποίηση με ταυτόχρονη αναθεώρηση και εκσυγχρονισμό της τουριστικής νομοθεσίας.
- Προγράμματα ενίσχυσης ιδιωτικών επιχειρήσεων με στόχο την ποιοτική αναβάθμιση εγκαταστάσεων και υπηρεσιών και τον εμπλουτισμό του τουριστικού προϊόντος, όπως:
 - Ενίσχυση ΜΜΕ όλων των κλάδων για οργανωτικές δράσεις (ΕΠΑΝ Μέτρο 2.2, δράση 2.2.3).
 - Ενίσχυση του ποιοτικού εκσυγχρονισμού ξενοδοχείων και κάμπινγκ άνω της Γ΄ τάξης σύμφωνα με τον Αναπτυξιακό Νόμο(Ν. 2601/98).
 - Ενίσχυση του ποιοτικού εκσυγχρονισμού μικρών καταλυμάτων (ΕΠΑΝ, Μέτρο 2.2, δράση 2.2.2).
 - Ενίσχυση της δημιουργίας και του εκσυγχρονισμού εγκαταστάσεων ειδικής τουριστικής υποδομής δηλαδή συνεδριακών κέντρων, μαρινών, γηπέδων γκολφ, χιονοδρομικών κέντρων, υδροθεραπευτηρίων, κέντρων τουρισμού υγείας, αθλητικών – προπονητικών κέντρων σύμφωνα με τον Αναπτυξιακό Νόμο.
 - Ενίσχυση της συντήρησης και μετατροπής διατηρητέων ή παραδοσιακών κτιρίων σε τουριστικά καταλύματα σύμφωνα με τον Αναπτυξιακό Νόμο.
- Εντατικοποίηση των ελέγχων σε όλες τις τουριστικές εγκαταστάσεις και επιχειρήσεις.
- Πρόγραμμα ανάδειξης της Ελληνικής Κουζίνας ως τουριστικού πόρου.
- Αναβάθμιση της παρεχόμενης τουριστικής εκπαίδευσης και κατάρτιση για εργαζόμενους ή μικρομεσαίους επιχειρηματίες σε όλη τη Χώρα για τη διάδοση της σύγχρονης τεχνογνωσίας και της εξειδικευμένης γνώσης και τη βελτίωση της ποιότητας, μέσω των ανθρωπίνων πόρων.

Στόχος του μέτρου είναι ο ποιοτικός εκσυγχρονισμός των επιχειρήσεων ξενοδοχείων, campings, ενοικιαζόμενων δωματίων και διαμερισμάτων και η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ όλων των κλάδων του τουρισμού.

Το μέτρο θα υλοποιηθεί μέσω τριών κατηγοριών δράσεων:

- Ποιοτικός εκσυγχρονισμός καταλυμάτων, που εντάσσονται στο Νόμο 2601/98 (ξενοδοχεία και campings άνω της Γ΄ τάξης) και διεύρυνση των παρεχόμενων υπηρεσιών. Προβλέπεται η ενίσχυση ιδιωτικών επενδύσεων εκσυγχρονισμού και διεύρυνσης των προσφερόμενων υπηρεσιών (με την προσθήκη νέων εξυπηρετήσεων). Οι ενισχύσεις θα αφορούν πάγιες εγκαταστάσεις, εξοπλισμούς και μέσα. Έχουν εκπονηθεί, θεσμοθετηθεί και εφαρμόζονται ήδη οι σχετικές προδιαγραφές ολοκληρωμένης μορφής ποιοτικού εκσυγχρονισμού, που περιλαμβάνουν τις κατηγορίες επιλέξιμων έργων και προμηθειών. Αυτές – πλην των κτιριακών και των συμβατικών εξοπλισμών – περιλαμβάνουν και κατηγορίες όπως επενδύσεις εξοικονόμησης ενέργειας, επενδύσεις προστασίας περιβάλλοντος, επενδύσεις σχετικές με την ασφάλεια πελατών και προσωπικού κλπ.
- Ποιοτικός εκσυγχρονισμός καταλυμάτων, που δεν εντάσσονται στο Νόμο 2601/98 (ξενοδοχεία και campings χαμηλών τάξεων, ενοικιαζόμενων δωματίων, ενοικιαζόμενων επιπλωμένων διαμερισμάτων). Προβλέπεται να καλύπτονται οι μη εντασσόμενες στον αναπτυξιακό νόμο τάξεις ξενοδοχείων, campings και οι μορφές των ενοικιαζόμενων δωματίων και διαμερισμάτων τουριστικής χρήσης. Οι σχετικές επιχειρήσεις είναι όλες μικρομεσαίες και σε συντριπτικό ποσοστό πολύ μικρές επιχειρήσεις, διάσπαρτες σε ολόκληρη την επικράτεια. Προκειμένου για τα ενοικιαζόμενα δωμάτια και διαμερίσματα τουριστικής χρήσης ο ποιοτικός εκσυγχρονισμός τους θα προωθηθεί με βάση τις απαιτήσεις του υπό έκδοση Προεδρικού Διατάγματος για την κατάταξή τους με το σύστημα των κλειδιών, ώστε να εξασφαλίζεται εκτός του εκσυγχρονισμού των κτιριακών και των εξοπλισμών τους η ολοκληρωμένη αναβάθμιση των εγκαταστάσεων και των υπηρεσιών τους.
- Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ όλων των κλάδων του τουριστικού τομέα. Προβλέπεται να ενισχυθούν επιχειρηματικά σχέδια ΜΜΕ, που θα περιλαμβάνουν συνδυασμένες οργανωτικές δράσεις (συνενώσεις και συνεργασίες, βελτίωση της σχετικής θέσης των ΜΜΕ στην αγορά τους, διεξόδωση σε νέες αγορές κλπ). Αναμενόμενο αποτέλεσμα θα είναι βελτίωση της οργάνωσης των ΜΜΕ και η αναβαθμισμένη παρουσία τους στις αγορές τους.

7.1.3 Τρόπος Υλοποίησης

Η πρώτη δράση του Μέτρου θα υλοποιηθεί μέσω του Ν. 2601/98, που αποτελεί εγκεκριμένο καθεστώς ενίσχυσης με αριθμό αναφοράς Ν 59/98 με τελικό δικαιούχο το ΥΠΕΘΟ. Θα δοθεί ιδιαίτερη έμφαση στην παρακολούθηση και τον έλεγχο των αναπτυξιακών αποτελεσμάτων, του αναπροσανατολισμού των επιχειρήσεων και κυρίως στη δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης.

Οι υπόλοιπες δράσεις θα υλοποιηθούν μέσω ενδιάμεσων φορέων διαχείρισης. Η χρησιμοποίηση Ενδιάμεσου Φορέα Διαχείρισης για την υλοποίηση των δράσεων αυτών καθίσταται αναγκαία λόγω της ευρείας γεωγραφικής διασποράς και του μεγάλου πλήθους των επιχειρήσεων που θα υποβάλλουν προτάσεις και θα ενταχθούν στο Μέτρο.

Οι ενισχύσεις προς τις επιχειρήσεις, που θα ενταχθούν στις δράσεις αυτές, θα βρίσκονται στο πλαίσιο του κανόνα de minimis.

Με πρόσφατη νομοθετική ρύθμιση (Ν. 2741/99 άρθρο 21), βάσει της οποίας οι μορφές των εντασσόμενων σε προγράμματα αγροτουρισμού επενδύσεων ορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Γεωργίας, διασφαλίζεται ο αποκλεισμός κάθε πιθανότητας επικάλυψης μεταξύ του ΕΠΑΝ (και των σχετικών Μέτρων των ΠΕΠ) και των ενισχύσεων που δίνονται από άλλα Ταμεία και ιδιαίτερα στο πλαίσιο δράσεων αγροτουρισμού.

7.2 ΠΟΙΟΤΙΚΟΣ ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΜΙΚΡΩΝ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΩΝ

Όλες οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις μπορούν να υποβάλλουν αίτηση στον ΕΟΤ, προκειμένου να εκδηλώσουν το ενδιαφέρον τους για υλοποίηση επενδύσεων στο πλαίσιο του Προγράμματος «Ποιοτικός Εκσυγχρονισμός Μικρών Καταλυμάτων», που εντάσσεται στην Πράξη 2 του Μέτρου 2.2 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα» (ΕΠΑΝ).

Το Πρόγραμμα συγχρηματοδοτείται κατά 28% από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) κατά 12% από το Ελληνικό Δημόσιο και κατά 60% από ιδιωτικούς πόρους.

Ο συνολικός προϋπολογισμός του Προγράμματος ανέρχεται σε 110,34 εκατ. Ευρώ.

7.2.1 Στόχος του Προγράμματος – Διάρκεια εφαρμογής

Στόχος του Προγράμματος είναι ο ποιοτικός εκσυγχρονισμός και η αναβάθμιση των εγκαταστάσεων, και τελικά και των υπηρεσιών, των μικρών καταλυμάτων, που δεν εντάσσονται στον αναπτυξιακό νόμο 2601/98. Η διάρκεια εφαρμογής της Δράσης 2 ορίζεται μέχρι την 30/06/2006.

7.2.2 Ποιες ενέργειες χρηματοδοτούνται (επιλέξιμες ενέργειες)

Οι προτάσεις που υποβάλλονται από τους υποψήφιους επενδυτές, στο πλαίσιο του Προγράμματος, θα πρέπει να οδηγούν σε ολοκληρωμένο εκσυγχρονισμό των εγκαταστάσεων και της λειτουργίας των επιχειρήσεών τους.

Οι ενέργειες που θα θεωρηθούν επιλέξιμες για κάθε πρόταση, ώστε να χρηματοδοτηθούν, ταξινομούνται στις ακόλουθες κατηγορίες:

Κατηγορία 1	Βελτίωση / αναβάθμιση κτιριακών εγκαταστάσεων (π.χ. κοινόχρηστα κτίρια, βαφές, επιχρίσματα).
Κατηγορία 2	Εκσυγχρονισμός κινητού εξοπλισμού εσωτερικών χώρων (π.χ. κλιματιστικά, έπιπλα).
Κατηγορία 3	Έργα διαμόρφωσης περιβάλλοντος χώρου (π.χ. κήποι, πέργκολες, πισίνες).
Κατηγορία 4	Επενδύσεις σε ηλεκτρονικό εξοπλισμό (π.χ. ηλεκτρονικοί υπολογιστές, τηλεφωνικά κέντρα).
Κατηγορία 5	Έργα εξοικονόμησης και υποκατάστασης της συμβατικής ενέργειας (π.χ. ηλιακοί θερμοσίφωνες).
Κατηγορία 6	Έργα προστασίας περιβάλλοντος, ασφάλειας και υγιεινής (π.χ. πυρασφάλεια, εγκαταστάσεις διάθεσης αποβλήτων).

Απαραίτητος όρος προκειμένου οι προτάσεις, που υποβάλλονται στο πλαίσιο αυτού του Προγράμματος, να είναι επιλέξιμες, είναι να περιλαμβάνουν ενέργειες τριών τουλάχιστον από τις παραπάνω κατηγορίες.

7.2.3 Ποιοι μπορούν να συμμετέχουν (επιλέξιμοι δικαιούχοι)

Στο πρόγραμμα μπορούν να συμμετέχουν μεμονωμένες επιχειρήσεις ή ομάδες συνεργαζόμενων επιχειρήσεων, οι οποίες είναι εγκατεστημένες στην Ελληνική Επικράτεια και ανήκουν στις παρακάτω κατηγορίες:

- α) Ενοικιαζόμενα επιπλωμένα δωμάτια, ανεξαρτήτως κατηγορίας.
- β) Ενοικιαζόμενα επιπλωμένα διαμερίσματα, ανεξαρτήτως κατηγορίας.
- γ) Camping Δ' κατηγορίας.
- δ) Ξενοδοχεία Δ' και Ε' κατηγορίας.

ε) Ξενοδοχεία και camping Γ' κατηγορίας και άνω, αλλά με τον περιορισμό να μην έχουν επιχορηγηθεί κατά τη διάρκεια της επταετίας (1994 – 2001) από τον Αναπτυξιακό Νόμο, όπως αυτός εκάστοτε ίσχυε (1892/90, 2601/98) και να μην υπερβαίνουν σε δυναμικότητα τα μεν ξενοδοχεία τις 30 κλίνες, τα δε camping τις 100 θέσεις.

Βασικές προϋποθέσεις συμμετοχής.

α) Προκειμένου για μεμονωμένες επιχειρήσεις

1. Μέγεθος επιχειρήσεων	Να απασχολεί με σχέση εξαρτημένης εργασίας από 1 έως 50 άτομα και έχει ετήσιο κύκλο εργασιών 880.411 €. Η προϋπόθεση αυτή δεν αποκλείει την ένταξη επιχειρήσεων, στις οποίες εργαζόμενοι είναι αυτοαπασχολούμενοι, αρκεί οι αυτοαπασχολούμενοι να έχουν σχέση α' ή β' βαθμού συγγένειας με τον ιδιοκτήτη ή μισθωτή του καταλύματος (γονείς, παιδιά, αδέρφια) ή να πρόκειται για τον / την σύζυγο αυτού.
2. Σύνθεση μετοχικού κεφαλαίου	Δεν πρέπει να συμμετέχουν με ποσοστό μεγαλύτερο του 25%, επιχειρήσεις που δεν πληρούν την παραπάνω προϋπόθεση.
3. Χρόνος λειτουργίας επιχειρήσεων	Τουλάχιστον τρία (3) έτη, έστω και εποχικά, ανεξαρτήτως τυχόν αλλαγής ιδιοκτήτη ή μισθωτή.
4. Άδεια λειτουργίας	Ειδικό Σήμα του Ε.Ο.Τ. σε ισχύ (ή βεβαίωση Ε.Ο.Τ., ότι εκκρεμεί η έκδοση ή ανανέωση του σήματος, μόνο προκειμένου για ξενοδοχεία, camping και ενοικιαζόμενα επιπλωμένα δωμάτια και διαμερίσματα, που υπόκεινται στις ρυθμίσεις του Νόμου «Σύνθεση έρευνας και τεχνολογίας με την παραγωγή κ.α. διατάξεις»).

β) Προκειμένου για συνεργαζόμενες επιχειρήσεις

Στην περίπτωση αυτή η πρόταση υποβάλλεται από συνεργαζόμενες επιχειρήσεις, τότε η καθεμία από αυτές πρέπει να εκπληρώνει τις παραπάνω προϋποθέσεις των μεμονωμένων επιχειρήσεων. Επιπλέον, το μέγιστο ποσοστό συμμετοχής της κάθε επιχείρησης στην πρόταση ορίζεται ως εξής:

- Για επένδυση που θα προταθεί από δύο (2) συνεργαζόμενες επιχειρήσεις: 60%.
- Για επένδυση που θα προταθεί από τρεις (3) και πλέον συνεργαζόμενες επιχειρήσεις: 40%.

Σε μια κοινή πρόταση, δεν επιτρέπεται η συμμετοχή περισσότερων των δύο επιχειρήσεων οι οποίες:

- Ανήκουν στο ίδιο φυσικό πρόσωπο, ή
- Ανήκουν πλειοψηφικά σε άτομα α' βαθμού συγγένειας με αυτό το φυσικό πρόσωπο, ή
- Είναι θυγατρικές εταιρίες μιας συμμετέχουσας εταιρίας, ή
- Ανήκουν στον ίδιο όμιλο εταιριών μιας συμμετέχουσας εταιρίας.

Επιχειρήσεις με τα παραπάνω χαρακτηριστικά μπορούν να συμμετέχουν με ποσοστό έως και το πολύ 40% η καθεμιά, στον προϋπολογισμό της κοινής πρότασης.

Για τη υποβολή προτάσεων από συνεργαζόμενες επιχειρήσεις, απαιτείται υπεύθυνη δήλωση του Ν. 1599/86 άρθρο 8 περί της μεταξύ τους συνεργασίας.

7.2.4 Διαδικασίες υποβολής – αξιολόγησης – έγκρισης επενδύσεων και υπογραφής των συμβάσεων

Οι ενδιαφερόμενοι να συμμετέχουν στο Πρόγραμμα «Ποιοτικός Εκσυγχρονισμός Μικρών Καταλυμάτων» θα πρέπει να υποβάλλουν:

- Το Μηχανογραφικό Δελτίο Αξιολόγησης, πλήρως συμπληρωμένο.
- Το Έντυπο Υποβολής Πρότασης, πλήρως συμπληρωμένο.

Το Πρόγραμμα θα υλοποιηθεί από τον Ε.Ο.Τ. σε συνεργασία με Ενδιάμεσο Φορέα Διαχείρισης. Οι αιτήσεις που υποβάλλονται αξιολογούνται από Επιτροπή Αξιολόγησης και οι ενδιαφερόμενοι των οποίων οι προτάσεις εγκρίνονται, υπογράφουν σχετική σύμβαση τον Ενδιάμεσο Φορέα Διαχείρισης. Δεδομένου, ότι το Πρόγραμμα πραγματοποιείται με «ανοιχτή πρόσκληση» των ενδιαφερομένων και η εφαρμογή του λήγει στις 30/06/2006, έχει προβλεφθεί αξιολόγηση των υποβαλλόμενων προτάσεων τουλάχιστον δύο φορές το χρόνο, η πρώτη αξιολόγηση πραγματοποιήθηκε τον Ιανουάριο του 2002.

7.2.5 Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης

Οι προτάσεις που εγκρίνονται θα πρέπει να υλοποιηθούν (και η υλοποίησή τους να έχει ολοκληρωθεί) μέσα σε δώδεκα μήνες από την υπογραφή της σύμβασης μεταξύ της επιχείρησης και του Ενδιάμεσου Φορέα Διαχείρισης.

7.2.6 Χρηματοδοτική ενίσχυση

Η χρηματοδοτική ενίσχυση (δημόσια επιχορήγηση) μιας εγκεκριμένης επένδυσης, ανέρχεται σε ποσοστό 40% επί του εγκεκριμένου προϋπολογισμού αυτής. Το υπόλοιπο 60% καλύπτεται με ιδιωτική συμμετοχή των επενδυτών.

Η καταβολή της δημόσιας επιχορήγησης, που έχει εγκριθεί, πραγματοποιείται από τον Ενδιάμεσο Φορέα Διαχείρισης.

Ο επενδυτής, με την υπογραφή της σύμβασης, έχει το δικαίωμα να ζητήσει προκαταβολή έως 40% της εγκεκριμένης χρηματοδοτικής ενίσχυσης, καταθέτοντας ισόποση εγγυητική επιστολή. Η αποπληρωμή της ενίσχυσης

πραγματοποιείται όταν πιστοποιηθεί η ολοκλήρωση της επένδυσης. Η εγγυητική επιστολή επιστρέφεται μετά την πιστοποίηση της ολοκλήρωσης.

Ο επενδυτής έχει επίσης την δυνατότητα να πραγματοποιήσει την πρότασή του με δικά του κεφάλαια ή / και με τραπεζικό δάνειο και να ζητήσει καταβολή της χρηματοδοτικής ενίσχυσης, που του έχει εγκριθεί, μετά την υλοποίηση της πρότασης.

7.2.7 Ενημέρωση των ενδιαφερομένων – πληροφορίες

Οι ενδιαφερόμενοι για να συμμετάσχουν στο Πρόγραμμα, πρέπει να συμπληρώσουν τη σχετική Έντυπη Αίτηση, το Δελτίο Υποβολής Πρότασης και το Μηχανογραφικό Δελτίο. Επίσης οι ενδιαφερόμενοι θα πρέπει να συμβουλευτούν απαραίτητως τον Αναλυτικό «Οδηγό Εφαρμογής» του προγράμματος. Τα έντυπα αυτά μπορούν να τα αναζητήσουν οι ενδιαφερόμενοι στα κατά τόπους γραφεία του Ε.Ο.Τ.

7.3 ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΜΜΕ

Όλες οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις μπορούν να υποβάλλουν αίτηση στον Ε.Ο.Τ. , προκειμένου να εκδηλώσουν το ενδιαφέρον τους για υλοποίησης επενδύσεων στο πλαίσιο του Προγράμματος «Ενίσχυση Ανταγωνιστικότητας Τουριστικών ΜΜΕ», που εντάσσεται στην Πράξη 3 του Μέτρου 2.2 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα» (ΕΠΑΝ).

Το Πρόγραμμα συγχρηματοδοτείται κατά 28% από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) κατά 12% από το Ελληνικό Δημόσιο και κατά 60% από ιδιωτικούς πόρους.

Ο συνολικός προϋπολογισμός του Προγράμματος ανέρχεται σε 127,1 εκατ. €.

7.3.1 Στόχος του Προγράμματος – Διάρκεια εφαρμογής

Στόχος του Προγράμματος είναι η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ όλων των κλάδων του Τουριστικού Τομέα, μέσω της ενίσχυσης επιχειρηματικών σχεδίων ΜΜΕ, που θα περιλαμβάνουν συνδυασμένες οργανωτικές δράσεις με αναμενόμενο αποτέλεσμα τη βελτίωση της οργάνωσης των ΜΜΕ και την αναβαθμισμένη παρουσία τους στις αγορές τους. Η διάρκεια εφαρμογής του Προγράμματος ορίζεται μέχρι την 30/06/2006.

7.3.2 Ποιες ενέργειες χρηματοδοτούνται (επιλέξιμες ενέργειες)

Οι προτάσεις που υποβάλλονται από τους υποψήφιους επενδυτές, στο πλαίσιο του Προγράμματος, θα πρέπει να οδηγούν σε βελτίωση της οργάνωσης των επιχειρήσεών τους

Οι ενέργειες που θα θεωρηθούν επιλέξιμες για κάθε πρόταση, ταξινομούνται στις ακόλουθες κατηγορίες:

1. Έρευνα αγοράς – Εκπόνηση Μελετών Marketing (π.χ. έρευνα τάσεως διεθνούς αγοράς, αναζήτηση νέων αγορών, κλπ.).

2. Αναδιοργάνωση – Αυτοματοποίηση – Ηλεκτρονική Δικτύωση (π.χ. απόκτηση Η/Υ, λογισμικού, τηλεπικοινωνιακού εξοπλισμού κλπ.).
3. Προβολή – Διαφήμιση (π.χ. διαφημιστικές καταχωρήσεις, φυλλάδια κλπ.).
4. Δημιουργία κοινών τουριστικών πακέτων, συνδυασμένες ενέργειες ένταξης σε πακέτα εναλλακτικών μορφών τουρισμού (σχεδιασμός και διοργάνωση).
5. Απόκτηση και εφαρμογή τεχνογνωσίας όσον αφορά την ανάπτυξη και διαχείριση ειδικών μορφών τουρισμού (αγορά τεχνογνωσίας, εκπαίδευση προσωπικού κλπ.).
6. Συνενώσεις – Συγχωνεύσεις ΜΜΕ (ενέργειες υλοποίησης διαδικασιών συνένωσης).

Απαραίτητος όρος για να είναι επιλέξιμες οι προτάσεις, που θα υποβληθούν στα πλαίσια του προγράμματος είναι να περιλαμβάνουν ενέργειες δύο τουλάχιστον από τις παραπάνω κατηγορίες.

7.3.3 Ποιοι μπορούν να συμμετέχουν (επιλέξιμοι δικαιούχοι)

Στο πρόγραμμα μπορούν να συμμετέχουν μεμονωμένες επιχειρήσεις ή ομάδες συνεργαζόμενων επιχειρήσεων, οι οποίες είναι εγκατεστημένες στην Ελληνική Επικράτεια και ανήκουν στις παρακάτω κατηγορίες:

- Κύρια Ξενοδοχειακά Καταλύματα (Ξενοδοχεία), ανεξαρτήτως λειτουργικής μορφής, και camping.
- Ενοικιαζόμενα επιπλωμένα δωμάτια και διαμερίσματα.
- Τουριστικά Γραφεία και Τουριστικές Επιχειρήσεις Οδικών Μεταφορών (TEOM).
- Επιχειρήσεις εκμίσθωσης αυτοκινήτων Ι.Χ.
- Ναυλομεσιτικά γραφεία.
- Επιχειρήσεις – Πλειοκλήτες τουλάχιστον πέντε (5) επαγγελματιών σκαφών αναψυχής του Ν. 2743/99 καθώς και επιχειρήσεις κρουαζιερόπλοιων δυναμικότητας μέχρι 50 επιβατών (εξαιρουμένου του πληρώματος).
- Επιχειρήσεις εκμετάλλευσης εγκαταστάσεων ειδικής τουριστικής υποδομής (δηλαδή επιχειρήσεις εκμετάλλευσης γκολφ, μαρινών, συνεδριακών κέντρων, χιονοδρομικών κέντρων, κέντρων θαλασσοθεραπείας, ιαματικών πηγών κλπ.).
- Καταστήματα τουριστικών ειδών, εφόσον διαθέτουν ειδικό σήμα Ε.Ο.Τ.

7.3.4 Βασικές προϋποθέσεις συμμετοχής

α) Προκειμένου για μεμονωμένη επιχείρηση

1. Μέγεθος επιχειρήσεων	Να απασχολεί με σχέση εξαρτημένης εργασίας από 1 έως 15 άτομα και έχει ετήσιο κύκλο εργασιών που δεν υπερβαίνει τ 2.201.027,14 €. Η προϋπόθεση αυτή δεν αποκλείει την ένταξη επιχειρήσεων, στις οποίες εργαζόμενοι είναι αυτοαπασχολούμενοι, αρκεί οι αυτοαπασχολούμενοι να έχουν σχέση α΄ ή β΄ βαθμού συγγένειας με τον ιδιοκτήτη ή μισθωτή το καταλύματος (γονείς, παιδιά, αδέρφια) ή να πρόκειται για τον / τη σύζυγο αυτού. Να έχει μέσο ετήσιο κύκλο εργασιών τα τρία (3) τελευταία έτη ίσο ή μεγαλύτερο των 88.041 €, ή μέσο ρυθμ αύξησης του κύκλου εργασιών τα τρία (3) τελευταία έτη μεγαλύτερο του 20% και κύκλο εργασιών το τελευταία έτος πριν την υποβολή της πρότασης ίσο ή μεγαλύτερο των 88.041 €.
2. Σύνθεση μετοχικού κεφαλαίου	Δεν πρέπει να συμμετέχουν με ποσοστό μεγαλύτερο του 25% επιχειρήσεις που δεν πληρούν την παραπάνω προϋπόθεση.
3. Χρόνος λειτουργίας επιχειρήσεων	Τουλάχιστον τρία (3) έτη, έστω και εποχικά, ανεξαρτήτως τυχόν αλλαγής ιδιοκτήτη ή μισθωτή.
4. Άδεια λειτουργίας	Ειδικό σήμα του ΕΟΤ σε ισχύ (ή βεβαίωση ΕΟΤ, ότι εκκρεμεί η έκδοση ή ανανέωση του σήματος, μόνο προκειμένου για ξενοδοχεία, camping και ενοικιαζόμενα επιπλωμένα δωμάτια και διαμερίσματα, που υπόκεινται στις ρυθμίσεις του νόμου «Σύνδεση έρευνας και τεχνολογίας με την παραγωγή κ.α διατάξεις»). Η προϋπόθεση αυτή αφορά μόνον στις επιχειρήσεις οι οποίες υποχρεούνται σε κατοχή άδειας λειτουργίας.

β) Προκειμένου για συνεργαζόμενες επιχειρήσεις

Στην περίπτωση που υποβάλλεται από συνεργαζόμενες επιχειρήσεις, τότε η καθεμιά πρέπει να πληρεί τις παραπάνω προϋποθέσεις των μεμονωμένων επιχειρήσεων. Επιπλέον, το μέγιστο ποσοστό συμμετοχής κάθε συνεργαζόμενης επιχείρησης στο συνολικό προϋπολογισμό της κοινής πρότασης, ορίζεται ως εξής:

- Για επένδυση που θα προταθεί από δύο (2) συνεργαζόμενες επιχειρήσεις: 60%.
- Για επένδυση που θα προταθεί από τρεις (3) και πλέον συνεργαζόμενες επιχειρήσεις: 40%.

Σε μια κοινή πρόταση, δεν επιτρέπεται η συμμετοχή περισσότερων των δύο επιχειρήσεων οι οποίες:

- Ανήκουν στο ίδιο φυσικό πρόσωπο, ή
- Ανήκουν πλειοψηφικά σε άτομα α΄ βαθμού συγγένειας με αυτό το φυσικό πρόσωπο, ή
- Είναι θυγατρικές εταιρίες μιας συμμετέχουσας εταιρίας, ή
- Ανήκουν στον ίδιο όμιλο εταιριών μιας συμμετέχουσας εταιρίας.

Οι επιχειρήσεις με τα παραπάνω χαρακτηριστικά, μπορούν να συμμετέχουν με ποσοστό έως και το πολύ 40% η καθεμιά, στον προϋπολογισμό της κοινής πρότασης.

Για την υποβολή προτάσεων από συνεργαζόμενες επιχειρήσεις, απαιτείται υπεύθυνη δήλωση του Ν. 1599/86 άρθρο 8 περί της μεταξύ τους συνεργασίας.

7.3.5 Διαδικασίες υποβολής – αξιολόγησης – έγκρισης επενδύσεων και υπογραφής των συμβάσεων

Οι ενδιαφερόμενοι να συμμετέχουν στο Πρόγραμμα «Ενίσχυση Ανταγωνιστικότητας Τουριστικών ΜΜΕ» θα πρέπει να υποβάλλουν εκτός από την τυποποιημένη έκθεση:

- Το «Μηχανογραφικό Δελτίο Αξιολόγησης», πλήρως συμπληρωμένο.
- Το «Έντυπο Υποβολής Πρότασης» πλήρως συμπληρωμένο.

Το Πρόγραμμα υλοποιείται από τον Ε.Ο.Τ. σε συνεργασία με τον Ενδιάμεσο Φορέα Διαχείρισης. Οι αιτήσεις που υποβάλλονται αξιολογούνται από Επιτροπή Αξιολόγησης, και οι ενδιαφερόμενοι των οποίων οι προτάσεις εγκρίνονται, υπογράφουν σχετική σύμβαση με τον Ενδιάμεσο Φορέα Διαχείρισης. Δεδομένου ότι το πρόγραμμα πραγματοποιείται με «ανοιχτή πρόσκληση» των ενδιαφερομένων και η εφαρμογή του λήγει 30/06/2006, έχει προβλεφθεί αξιολόγηση των υποβαλλόμενων προτάσεων τουλάχιστον δύο φορές το χρόνο, η πρώτη έγινε τον Ιανουάριο του 2002.

7.3.6 Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης

Οι προτάσεις που εγκρίνονται θα πρέπει να υλοποιηθούν (και η υλοποίησή τους να ολοκληρωθεί) μέσα σε δώδεκα μήνες από την υπογραφή της σύμβασης μεταξύ της επιχείρησης και του Ενδιάμεσου Φορέα Διαχείρισης.

7.3.7 Χρηματοδοτική ενίσχυση

Η χρηματοδοτική ενίσχυση (δημόσια επιχορήγηση) μιας εγκεκριμένης επένδυσης, ανέρχεται σε ποσοστό 40% επί του εγκεκριμένου προϋπολογισμού αυτής. Το υπόλοιπο 60% καλύπτεται με ιδιωτική συμμετοχή των ιδιωτών. Η καταβολή της δημόσιας επιχορήγησης, που εγκρίνεται, πραγματοποιείται από τον Ενδιάμεσο Φορέα Διαχείρισης.

Ο επενδυτής, με την υπογραφή της σύμβασης, έχει το δικαίωμα να ζητήσει προκαταβολή έως 40% της εγκεκριμένης χρηματοδοτικής ενίσχυσης, καταθέτοντας ισόποση εγγυητική επιστολή. Η αποπληρωμή της ενίσχυσης πραγματοποιείται όταν πιστοποιηθεί η ολοκλήρωση της επένδυσης. Η εγγυητική επιστολή επιστρέφεται μετά την πιστοποίηση της ολοκλήρωσης.

Ο επενδυτής έχει επίσης την δυνατότητα να πραγματοποιήσει την πρότασή του με δικά του κεφάλαια ή / και με τραπεζικό δάνειο και να ζητήσει καταβολή της χρηματοδοτικής ενίσχυσης, που του έχει εγκριθεί, μετά την υλοποίηση της πρότασης.

7.3.8 Ενημέρωση των ενδιαφερομένων – πληροφορίες

Οι ενδιαφερόμενοι για να συμμετάσχουν στο Πρόγραμμα, πρέπει να συμπληρώσουν τη σχετική Έντυπη Αίτηση, το Δελτίο Υποβολής Πρότασης και το Μηχανογραφικό Δελτίο. Επίσης οι ενδιαφερόμενοι θα πρέπει να συμβουλευτούν απαραίτητως τον Αναλυτικό «Οδηγό Εφαρμογής» του προγράμματος. Τα έντυπα αυτά μπορούν να τα αναζητήσουν οι ενδιαφερόμενοι στα κατά τόπους γραφεία του Ε.Ο.Τ.

7.4 «ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΓΙΑ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΑΠΟΘΕΜΑΤΟΣ»

Όλες οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις μπορούν να υποβάλλουν αίτηση στους κατά τόπους Ενδιάμεσους Φορείς Διαχείρισης (ΕΦΔ), σύμφωνα με το σχετικό υπόδειγμα (Έντυπο Αίτησης και Υποβολής Πρότασης), προκειμένου να εκδηλώσουν το ενδιαφέρον τους για υλοποίηση προτάσεων στα πλαίσια του προγράμματος «ΔΙΑΔΟΣΗ ΚΑΙ ΚΑΘΙΕΡΩΣΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΚΟΥΖΙΝΑΣ ΚΑΙ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΚΤΗΣΗ ΣΗΜΑΤΟΣ Ε.Ο.Τ. ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΟΥΖΙΝΑ» που εντάσσεται στην πράξη 2, του Μέτρου 5.2 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα» (ΕΠΑΝ).

7.4.1 Στόχος του Προγράμματος

Στόχος του Προγράμματος είναι η ενίσχυση φορέων για την υλοποίηση ενεργειών διάδοσης και καθιέρωσης της ελληνικής παραδοσιακής, εθνικής, τοπικής ή και δημιουργικής κουζίνας, ώστε αυτή να αποτελέσει σημαντικό και αναγνωρίσιμο στοιχείο του συνολικού ελληνικού τουριστικού προϊόντος. Συν τοις άλλοις, στόχος του προγράμματος είναι η ενίσχυση επιχειρήσεων για την απόκτηση σήματος Ε.Ο.Τ. για την ελληνική κουζίνα και η διάδοση αυτού.

Η διάρκεια εφαρμογής του προγράμματος έχει οριστεί η 31/12/2004, ημερομηνία καταληκτική για την ολοκλήρωση του φυσικού αντικείμενου των επενδυτικών στοιχείων.

7.4.2 Ποιες ενέργειες χρηματοδοτούνται

Οι προτάσεις που υποβάλλονται από τους υποψήφιους επενδυτές στα πλαίσια του Προγράμματος, θα πρέπει σαφώς να αποσκοπούν στη διάδοση και καθιέρωση της ελληνικής παραδοσιακής, εθνικής, τοπικής ή και δημιουργικής κουζίνας και στην εξασφάλιση των προϋποθέσεων εκείνων που θα συμβάλλουν στην απόκτηση σήματος Ε.Ο.Τ. για την ελληνική κουζίνα. Για αυτόν το λόγο περιλαμβάνονται στο πρόγραμμα επιλέξιμες ενέργειες, οι οποίες εξυπηρετούν αποκλειστικά τους ανωτέρω περιγράφοντες στόχους. Ταυτόχρονα στο Πρόγραμμα διασφαλίζεται η εκ μέρους των επιλέξιμων επιχειρήσεων προσαρμογή και τήρηση των βασικών όρων υγιεινής και ασφάλειας των τροφίμων της κοινοτικής και εθνικής νομοθεσίας, που ελέγχονται από τον Ενιαίο Φορέα Ελέγχου Τροφίμων (ΕΦΕΤ). Η συνδρομή των όρων αυτών πιστοποιείται μετά από έλεγχο και χορήγηση βεβαίωσης από τον ΕΦΕΤ, και αναφέρεται:

1. Στην εφαρμογή και τήρηση των κανόνων υγιεινής όπως περιγράφονται στον «Οδηγό υγιεινής του κλάδου των επιχειρήσεων εστίασης και ζαχαροπλαστικής» και στην εφαρμογή και τήρηση συστημάτων διασφάλισης της υγιεινής των τροφίμων, ανάλογα με την κατηγορία στην οποία εντάσσεται η επιχείρηση.
2. Στην ανάρτηση, στο χώρο προετοιμασίας γευμάτων ή γλυκισμάτων, της ειδικής αφίσας με τους κρίσιμους κανόνες υγιεινής.
3. Στην ταχύρυθμη εκπαίδευση του επιχειρηματία ή του υπευθύνου της επιχείρησης σε θέματα ασφαλείας τροφίμων, που θα πραγματοποιηθεί

με τη συνεργασία του ΕΦΕΤ και Σχολών Τουριστικής Εκπαίδευσης (ΣΤΕ).

4. Στην εκπαίδευση των εργαζομένων στους χώρους παρασκευής τροφίμων, σε θέματα ασφαλείας τροφίμων με τη χρήση συγκεκριμένου εγχειριδίου βασικών αρχών υγιεινής του ΕΦΕΤ

Οι ενέργειες που θεωρούνται επιλέξιμες για κάθε πρόταση , ώστε να χρηματοδοτηθούν, ταξινομούνται στις ακόλουθες κατηγορίες:

1. Διαμόρφωση και εκσυγχρονισμός εσωτερικών χώρων (χώροι προετοιμασίας αποθήκευσης και παρασκευής τροφίμων και εδεσμάτων, χώροι εστίασης, χώροι υγιεινής, προθήκες κλπ.) και διαμόρφωση και εκσυγχρονισμός υπαίθριων χώρων εστίασης της επιχείρησης (δηλαδή στους χώρους που αναπτύσσονται τραπεζοκαθίσματα).
2. Εκσυγχρονισμός – αντικατάσταση κινητού εξοπλισμού κύριων και βοηθητικών χώρων εστίασης της επιχείρησης (δηλαδή στους χώρους που αναπτύσσονται τραπεζοκαθίσματα).
3. Σχεδιασμός, παραγωγή και εκτύπωση καταλόγων εδεσμάτων.

Ο Φ.Π.Α. δεν περιλαμβάνεται σε καμία κατηγορία δαπανών, καθώς δεν θεωρείται επιλέξιμη δαπάνη και επιβαρύνει εξ ολοκλήρου τον φορέα της επένδυσης.

Δεν θεωρείται επιλέξιμη, καμία άλλη ενέργεια (έργο, εργασία ή προμήθεια) πέρα των παραπάνω αναφερόμενων καθώς και καμία ενέργεια, που πραγματοποιήθηκε πριν από την υποβολή της πρότασης.

7.4.3 Ποιοι μπορούν να συμμετέχουν (επιλέξιμοι δικαιούχοι)

Στο Πρόγραμμα μπορούν να συμμετέχουν επιχειρήσεις, οι οποίες εγκατεστημένες στην Ελληνική Επικράτεια και ανήκουν στις παρακάτω κατηγορίες:

- Επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών εστίασης, δηλαδή: Εστιατόρια χαρακτηριζόμενα και ως ταβέρνες, ψαροταβέρνες, ψητοπωλεία και κέντρα διασκέδασης υπό την απαραίτητη προϋπόθεση (όρο) ότι παρασκευάζουν ελληνικά παραδοσιακά φαγητά και τα ουζερί υπό την προϋπόθεση ότι διαθέτουν και λειτουργούν παρασκευαστήριο και παρασκευάζουν και σερβίρουν ελληνικά παραδοσιακά φαγητά. Η ύπαρξη παρασκευαστηρίου στα ουζερί θα αποδεικνύεται με την προσκόμιση από τον επιχειρηματία σχετικής βεβαίωσης του ΟΤΑ με την οποία θα βεβαιώνεται ότι η συγκεκριμένη επιχείρηση διαθέτει και λειτουργεί παρασκευαστήριο.
- Ξενοδοχεία και camping τα οποία λειτουργούν εστιατόρια.
- Επιχειρήσεις ειδικής τουριστικής υποδομής οι οποίες λειτουργούν εστιατόρια.
- Επιχειρήσεις ακτοπλοϊκών εταιριών ή και κρουαζιερόπλοιων οι οποίες λειτουργούν εστιατόρια.

7.4.4 Βασικές προϋποθέσεις συμμετοχής

1. Μέγεθος επιχειρήσεων. Να απασχολεί με σχέση εξαρτημένης εργασίας έως και 10 άτομα το πολύ ανά βάρδια.
2. Σύνθεση μετοχικού / εταιρικού κεφαλαίου. Δεν πρέπει να συμμετέχουν με ποσοστό μεγαλύτερο του 25% φορείς, που δεν πληρούν την προϋπόθεση 1.
3. Χρόνος λειτουργίας. Να ασκεί δραστηριότητα τουλάχιστον ένα πλήρες έτος.
4. Άδεια λειτουργίας. Για τις ξενοδοχειακές επιχειρήσεις, τα camping και τις επιχειρήσεις εγκαταστάσεων ειδικής τουριστικής υποδομής απαιτείται: Σήμα Ε.Ο.Τ. σε ισχύ, άδεια λειτουργίας από τον οικείο φορέα, σε ισχύ. Για τις λοιπές επιχειρήσεις απαιτείται άδεια λειτουργίας από τον οικείο φορέα, σε ισχύ.
5. Προηγούμενες επιδοτήσεις. Οι υποψήφιες επιχειρήσεις δεν θα πρέπει να έχουν χρηματοδοτηθεί από τον ΕΠΑΝ ή άλλα εθνικά ή κοινοτικά προγράμματα για την υλοποίηση ολόκληρου ή μέρους του φυσικού αντικειμένου του προτεινόμενου έργου.

7.4.5 Προϋπολογισμός των προτεινόμενων επενδύσεων

Ο μέγιστος προϋπολογισμός πρότασης προς ενίσχυση ανέρχεται σε 29.350 € για κάθε μονάδα εστίασης. Οι φορείς μπορούν να σχεδιάσουν, να προτείνουν και να υλοποιήσουν προτάσεις με μεγαλύτερους προϋπολογισμούς, αλλά στην περίπτωση αυτή η χρηματοδοτική ενίσχυση θα υπολογιστεί επί του παραπάνω ανωτάτου ορίου.

7.4.6 Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης

Οι προτάσεις που εγκρίνονται θα πρέπει να έχουν ολοκληρωθεί μέσα σε δώδεκα μήνες από την υπογραφή της σύμβασης μεταξύ του φορέα υλοποίησης και του Ενδιάμεσου Φορέα Διαχείρισης.

7.4.7 Χρηματοδοτική ενίσχυση

Η χρηματοδοτική ενίσχυση (δημόσια επιχορήγηση) μιας εγκεκριμένης πρότασης, ανέρχεται σε ποσοστό 50% επί του ενισχυόμενου προϋπολογισμού αυτής. Το υπόλοιπο καλύπτεται με ιδιωτική συμμετοχή των επενδυτών. Η υλοποίηση του παρόντος προγράμματος διέπεται από τον Κανονισμό de minimis (Κανονισμός ΕΚ 69/2001 της Επιτροπής). Ο Κανονισμός αυτός προβλέπει δυνατότητα ενίσχυσης επιχειρήσεων, με συνολικό ποσό που δε μπορεί να υπερβαίνει τα 100.000 € σε περίοδο τριών ετών. Η καταβολή της δημόσιας επιχορήγησης, που έχει εγκριθεί, πραγματοποιείται από τον Ενδιάμεσο Φορέα Διαχείρισης. Ο φορέας υλοποίησης με την υπογραφή της σύμβασης, έχει το δικαίωμα να ζητήσει προκαταβολή έως 40% της εγκεκριμένης χρηματοδοτικής ενίσχυσης, καταθέτοντας ισόποση εγγυητική επιστολή. Η προκαταβολή της επιχορήγησης στον δικαιούχο επενδυτή θα καταβάλλεται μόνο εφόσον αυτό θα προβλέπεται από την υπουργική απόφαση ένταξης του έργου. Η αποπληρωμή της ενίσχυσης πραγματοποιείται, όταν πιστοποιηθεί η

ολοκλήρωση της επένδυσης και ταυτόχρονα υπό τον όρο ότι έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία απόκτησης σήματος σύμφωνα με την Υπουργική Απόφαση της παραγράφου 2γ του άρθρου 21 του Ν. 2741/99. η εγγυητική επιστολή επιστρέφεται μετά την πιστοποίηση της ολοκλήρωσης και της απόκτησης του σήματος.

Ο επενδυτής έχει επίσης τη δυνατότητα να υλοποιήσει την πρότασή του με δικά του κεφάλαια και να ζητήσει την καταβολή της χρηματοδοτικής ενίσχυσης, που του έχει εγκριθεί, στο τέλος. Ακόμα ο επενδυτής έχει τη δυνατότητα να πάρει τραπεζικό δάνειο, εκχωρώντας τη χρηματοδοτική ενίσχυση, που του έχει εγκριθεί, στην τράπεζα με την οποία θα συνεργαστεί.

7.4.8 Ενημέρωση των ενδιαφερομένων – πληροφορίες

Οι ενδιαφερόμενοι για να συμμετάσχουν στο Πρόγραμμα πρέπει να συμπληρώσουν τη σχετική έντυπη αίτηση (Έντυπο Αίτησης και Υποβολής Πρότασης), που διανέμεται μαζί με την πρόσκληση. Επιπλέον, μαζί με την πρόσκληση αυτή διανέμεται και ο αναλυτικός Οδηγός Εφαρμογής του Προγράμματος, όπου περιέχεται σε λεπτομέρειες όλη η πληροφόρηση για την εφαρμογή του Προγράμματος, καθώς και το Μηχανογραφικό Δελτίο Αξιολόγησης της Πρότασης. Τα έντυπα του Προγράμματος μπορούν να τα αναζητήσουν οι ενδιαφερόμενοι στα γραφεία του Ε.Ο.Τ., στους κατά τόπους Ενδιάμεσους Φορείς Διαχείρισης και στο Διαδίκτυο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΟΓΔΟΟ

ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΜΜΕ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ (ΠΕΠ) ΤΟΥ Γ΄ ΚΠΣ (2000 – 2006)

Έχει ήδη προκηρυχθεί από το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών (ΥΠ.ΟΙ.Ο.) η δεύτερη προκήρυξη, που αφορά τη χορήγηση ενισχύσεων για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις στις θεματικές ενότητες «Μεταποίηση» και «Τουρισμός» στο πλαίσιο των Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του Γ΄ ΚΠΣ 2000 – 2006.

8.1 ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

Ο συνολικός προϋπολογισμός της Δημόσιας Δαπάνης (επιχορήγησης) για τις δράσεις του προγράμματος ανέρχεται σε 145.671 € και αφορά και τις δύο θεματικές ενότητες της «Μεταποίησης» (86.995 €) και του «Τουρισμού» (59.676 €). Από το ποσό της συνολικής δαπάνης της Μεταποίησης ποσό ίσο με 18.538 € αφορά επιχορήγηση για υπό ίδρυση (νέες) επιχειρήσεις.

Στην παρούσα προκήρυξη δε συμμετέχει η Περιφέρεια Αττικής και συνεπώς δε θα υποβληθούν προτάσεις δυνητικών δικαιούχων στους Φορείς Υποστήριξης στην Περιφέρεια Αττικής και για τις δύο θεματικές ενότητες.

Η κατανομή της επιχορήγησης ανάλογα με την θεματική ενότητα στις 13 Περιφέρειες έχει ως ακολούθως:

ΠΕΠ	(Ποσά σε χιλ. €)	
	Ενίσχυση της Ανταγωνιστικότητας στη Μεταποίηση	Ενίσχυση της Ανταγωνιστικότητας Τουριστικών ΜΜΕ
1. Ανατολ. Μακεδονίας - Θράκης	14.000	5.000
2. Κεντρικής Μακεδονίας	21.210	5.761
3. Δυτικής Μακεδονίας	5.910	920
4. Ηπείρου	2.854	1.772
5. Θεσσαλίας	4.386	6.115
6. Ιονίων Νήσων	2.270	4.449
7. Δυτικής Ελλάδας	3.887	3.313
8. Στερεάς Ελλάδας	13.378	9.583
9. Αττικής	-	-
10. Πελοποννήσου	6.238	7.935
11. Βορείου Αιγαίου	4.400	3.063
12. Νοτίου Αιγαίου	4.400	5.565
13. Κρήτης	2.500	5.200
ΣΥΝΟΛΟ	86.995	58.676

Τα Μέτρα των Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων (Π.Ε.Π.) του Κ.Π.Σ. 2000 – 2006, καθώς και ο προϋπολογισμός της δημόσιας επιχορήγησης της παρούσας προκήρυξης, για υφιστάμενες και νέες υπό ίδρυση επιχειρήσεις, περιλαμβάνονται στους Ενημερωτικούς Οδηγούς του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών.

8.1.1 Γεωγραφικές ενότητες και ποσοστά ενισχύσεων.

Τα ποσοστά των ενισχύσεων κατά Γεωγραφική Ενότητα της χώρας έχουν ως εξής:

	Περιφέρεια / Νόμος	Ποσοστά ενισχύσεων
Γεωγραφική ενότητα 1	Νομός Θεσσαλονίκης	35%
Γεωγραφική ενότητα 2	Περιφέρειες: Κεντρικής Μακεδονίας (εκτός Ν. Θεσσαλονίκης), Δυτικής Ελλάδας, Θεσσαλίας, Στερεάς Ελλάδας, Κρήτης	40%
Γεωγραφική ενότητα 3	Περιφέρειες: Βορείου Αιγαίου, Νοτίου Αιγαίου, Ιονίων Νήσων, Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, Δυτικής Μακεδονίας, Ηπείρου, Πελοποννήσου καθώς όλα τα νησιά της χώρας που αφορά η προκήρυξη εξαιρουμένης της Κρήτης.	45%

8.2 ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΠΡΩΤΗ ΠΡΟΚΗΡΥΞΗ

Οι βασικές διαφοροποιήσεις που επέρχονται σε σχέση με την πρώτη προκήρυξη αφορούν τα ακόλουθα:

- Στην περίπτωση επιχειρήσεων με εποχιακή λειτουργία επεκτείνεται ο χρόνος ολοκλήρωσης της επένδυσης σε 27 μήνες.
- Τροποποιείται ο τύπος ερωτηματολογίου και ο υπολογισμός των κριτηρίων αξιολόγησης ώστε να αναφέρονται στα οικονομικά έτη 2000 – 2003, αντί 1999 – 2002.
- Τροποποιείται ο τύπος ερωτηματολογίου και ο υπολογισμός των κριτηρίων αξιολόγησης ώστε ο υπολογισμός και η δήλωση της απασχόλησης να μη γίνεται με αναγωγή σε Ετήσιες Μονάδες Εργασίας (ΕΜΕ) αλλά με βάση τον αριθμό των απασχολούμενων όπως προκύπτει από τα στοιχεία της Επιθεώρησης Εργασίας ή του ΙΚΑ κατά περίπτωση.
- Τροποποιούνται τα απαιτούμενα δικαιολογητικά ώστε σε περιπτώσεις δαπανών κτιριακών εγκαταστάσεων να πιστοποιείται η κυριότητα του ακινήτου από το φορέα της επένδυσης ή κατά περίπτωση η ύπαρξη επικαρπίας, παραχώρησης χρήσης ή μίσθωσης.
- Τροποποιούνται τα απαιτούμενα δικαιολογητικά που αφορούν τον αριθμό των απασχολούμενων.
- Τροποποιούνται τα απαιτούμενα δικαιολογητικά από τα οποία πιστοποιούνται τα οικονομικά στοιχεία και λοιπά στοιχεία του φορέα της επένδυσης.
- Στη θεματική ενότητα «Τουρισμός» καταργούνται από τα δικαιολογητικά οι βεβαιώσεις από την Τουριστική Αστυνομία.
- Υιοθετήθηκε μεταβατική διάταξη με αναδρομική επιλεξιμότητα δαπανών για κτιριακές εγκαταστάσεις στις περιπτώσεις που ο φορέας της επένδυσης δεν είχε πλήρη κυριότητα του ακινήτου.

8.3 ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ ΤΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ – ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

8.3.1 Μεταποίηση

Στη θεματική ενότητα «Μεταποίηση» δικαίωμα υποβολής πρότασης στη παρούσα προκήρυξη έχουν:

1. Οι υφιστάμενες επιχειρήσεις που τηρούν βιβλία Β΄ ή Γ΄ κατηγορίας του Κ.Β.Σ. πλην των επιχειρήσεων που λειτουργούν με τη μορφή της κοινωνίας, της εταιρίας του αστικού δικαίου ή της κοινοπραξίας. Οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις με μικτή δραστηριότητα μπορεί να είναι δυνητικοί δικαιούχοι ενίσχυσης, με την προϋπόθεση ότι το ποσοστό των μεταποιητικών δραστηριοτήτων της επιχείρησης είναι μεγαλύτερο του ποσοστού πενήντα τοις εκατό (50%) επί του κύκλου εργασιών της τελευταίας τριετίας, για την οποία υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία για τα τρία (3) τελευταία έτη, λαμβάνονται υπόψη τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία.
2. Οι νέες υπό ίδρυση επιχειρήσεις οι οποίες υποχρεούνται μετά τη σύστασή τους να τηρήσουν βιβλία Β΄ ή Γ΄ κατηγορίας του Κ.Β.Σ. και να λειτουργήσουν με τη νομική της Α.Ε. ή της Ε.Π.Ε. ή της Ο.Ε. ή της Ε.Ε.

Πιο συγκεκριμένα τα προγράμματα αφορούν τις μεταποιητικές επιχειρήσεις των παρακάτω κατηγοριών:

- Βιομηχανία τροφίμων και ποτών εκτός μεταποίησης και εμπορίας γεωργικών προϊόντων.
- Παραγωγή κλωστοϋφαντουργικών υλών, πλην των επιχειρήσεων παραγωγής συνθετικών ινών που δεν είναι επιλέξιμες.
- Κατασκευή ειδών ένδυσης – κατεργασία και βαφή γουναρικών.
- Κατεργασία και δέψη δέρματος – κατασκευή ειδών ταξιδιού (αποσκευών), τσαντών, υποδημάτων, ειδών σελοποιίας και ειδών σαγματοποιίας.
- Βιομηχανία ξύλου και κατασκευή προϊόντων από ξύλο και φελλό, εκτός από τα έπιπλα – κατασκευή ειδών καλαθοποιίας και σπαρτοπλεκτικής..
- Παραγωγής χαρτοπολτού, χαρτιού και προϊόντων από χαρτί.
- Εκδόσεις, εκτυπώσεις και αναπαραγωγή προεγγεγραμμένων μέσων εγγραφής ήχου και εικόνας και μέσων πληροφορικής
- Παραγωγή οπτάνθρακα (κωκ), προϊόντων διύλισης πετρελαίου και πυρηνικών καυσίμων.
- Παραγωγή χημικών ουσιών και προϊόντων.
- Κατασκευή προϊόντων από ελαστικό (καουτσούκ) και πλαστικές ύλες.
- Κατασκευή άλλων προϊόντων από μη μεταλλικά ορυκτά.
- Παραγωγή βασικών μετάλλων.
- Κατασκευή μεταλλικών προϊόντων, με εξαίρεση τα μηχανήματα και τα είδη εξοπλισμού.
- Κατασκευή μηχανημάτων και ειδών εξοπλισμού. Κατασκευή μηχανών γραφείου και ηλεκτρονικών υπολογιστών.
- Κατασκευή εξοπλισμού και συσκευών ραδιοφωνίας, τηλεόρασης και επικοινωνιών.
- Κατασκευή ιατρικών οργάνων, οργάνων ακριβείας και οπτικών οργάνων – κατασκευή ρολογιών κάθε είδους.

- Κατασκευή επίπλων – λοιπές βιομηχανίες.
- Ανακύκλωση.
- Μεταλλευτικές επιχειρήσεις.
- Επιχειρήσεις εξόρυξης, επεξεργασίας και αξιοποίησης βιομηχανικών ορυκτών.
- Επιχειρήσεις λατόμευσης μαρμάρων που διαθέτουν εξοπλισμό κοπής και επεξεργασίας.
- Επιχειρήσεις παραγωγής προϊόντων στον τομέα της Πληροφορικής.

8.3.2 Τουρισμός

Δυνητικοί δικαιούχοι είναι οι υφιστάμενες τουριστικές μικρομεσαίες επιχειρήσεις, που έχουν συσταθεί πριν την υποβολή της επενδυτικής πρότασης ή οι υπό ίδρυση νέες ΜΜΕ (με σκοπό την πραγματοποίηση κοινής δράσης) που βρίσκονται εγκατεστημένες στην Ελληνική Επικράτεια και ανήκουν στις κατηγορίες του παρακάτω Πίνακα.

Ειδικότερα δικαίωμα υποβολής πρότασης έχουν:

1. Οι οριζόμενες στον Πίνακα επιχειρήσεις, πλην των επιχειρήσεων που λειτουργούν με τη μορφή της κοινωνίας, της εταιρίας του αστικού δικαίου ή της κοινοπραξίας.
2. Προκειμένου για νέες υπό ίδρυση επιχειρήσεις με σκοπό την πραγματοποίηση κοινής δράσης, αυτές υποχρεούνται στην τήρηση βιβλίων Β΄ και Γ΄ κατηγορίας του Κ.Β.Σ. και να λειτουργήσουν με τη νομική μορφή της Α.Ε. ή της Ε.Π.Ε. ή της Ο.Ε. ή της Ε.Ε.

ΠΙΝΑΚΑΣ	
ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΜΜΕ	
Α. ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΑ	
1.	Ξενοδοχεία τάξης Δ΄ και Ε΄
2.	Camping τάξης Δ΄
3.	Ενοικιαζόμενα Επιπλωμένα Δωμάτια
4.	Ενοικιαζόμενα Επιπλωμένα Διαμερίσματα
5.	Ξενοδοχεία και camping τάξης Β΄ και Γ΄, αλλά με τους ακόλουθους – σωρευτικά – περιορισμούς: <ul style="list-style-type: none"> • Να μην έχουν επιχορηγηθεί κατά τη διάρκεια των τελευταίων 7 χρόνων πριν από την υποβολή της σχετικής αίτησης, από τον Αναπτυξιακό Νόμο, όπως αυτός ίσχυε εκάστοτε (1892/90, 2601/98) και • Να μην διαθέτουν συνολική δυναμικότητα άνω των εκατό (100) κλινών προκειμένου για τα ξενοδοχεία Β΄ τάξης και των εκατόν πενήντα (150) θέσεων προκειμένου για camping Β΄ τάξης.
Β. ΛΟΙΠΕΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	
Τουριστικά Γραφεία, Τουριστικές Επιχειρήσεις Οδικών Μεταφορών (ΤΕΟΜ) και ναυλομεσιτικά γραφεία.	
Επιχειρήσεις εκμετάλλευσης εγκαταστάσεων ειδικής τουριστικής υποδομής (επιχειρήσεις εκμετάλλευσης μαρινών, συνεδριακών κέντρων, χιονοδρομικών κέντρων, κέντρων θαλασσοθεραπείας, ιαματικών πηγών κλπ.).	

Επισημαίνεται ότι:

Στο πλαίσιο της παρούσας προκήρυξης τόσο για τη Μεταποίηση όσο και τον Τουρισμό, δεν έχουν δικαίωμα υποβολής πρότασης οι δημόσιες επιχειρήσεις ή οργανισμοί ή / και οι θυγατρικές τους, καθώς και οι εταιρίες στις οποίες συμμετέχουν, άμεσα ή έμμεσα, με ποσοστό μεγαλύτερο του 40%, οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) α΄ και β΄ βαθμίδας.

Το φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή το υπό σύσταση νομικό πρόσωπο, που υποβάλλει την επενδυτική πρόταση, είναι ο «φορέας της επένδυσης» κατά την έννοια της προκήρυξης.

8.4 ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΚΑΙ ΔΑΠΑΝΕΣ

1. Στις επιλέξιμες δαπάνες δεν περιλαμβάνεται ο Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.) οποιασδήποτε κατηγορίας δαπανών, που επιβαρύνει εξ ολοκλήρου την επιχείρηση.
2. Στις επιλέξιμες δαπάνες δεν περιλαμβάνεται η ανέγερση, επέκταση και εκσυγχρονισμός κτιρίων επί οικοπέδου / ακινήτου που δεν ανήκει κατά πλήρη κυριότητα στον δυνητικό δικαιούχο της ενίσχυσης. Κατ' εξαίρεση περιλαμβάνονται στις επιλέξιμες δαπάνες η ανέγερση, επέκταση και εκσυγχρονισμός κτιρίων, εφόσον υπάρχει παραχώρηση χρήσης ή μίσθωση ή νόμιμη σύσταση επικαρπίας επί του ακινήτου για χρονικό διάστημα τουλάχιστον δέκα (10) ετών, έχει μεταγραφεί για την περίπτωση παραχώρησης και ο παραχωρησιούχος / εκμισθωτής έχει ρητώς παραιτηθεί από το δικαίωμα ιδιόχρησης. Η διάρκεια της παραχώρησης χρήσης ή της μισθώσεως ή της επικαρπίας υπολογίζεται από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης.
3. Προκειμένου για επενδυτικές προτάσεις που είχαν υποβληθεί σύμφωνα με τους όρους της πρώτης διακήρυξης και οι οποίες απορρίφθηκαν στο σύνολό τους ή υπάχθηκαν, με μείωση του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού σε σχέση με τον αιτηθέντα, αποκλειστικά και μόνο για το λόγο έλλειψης κυριότητας του φορέα της επένδυσης επί των ακινήτων επί των οποίων πραγματοποιείται η επένδυσή του, είναι δυνατή η εκ νέου υποβολή τους σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις της παρούσας προκήρυξης.

Στην περίπτωση αυτή και εφόσον η εκ νέου υποβληθείσα επενδυτική πρόταση εγκριθεί και εκδοθεί απόφαση υπαγωγής της, σύμφωνα με τους όρους της παρούσας προκήρυξης, θεωρούνται ως επιλέξιμες οι δαπάνες που είχαν πραγματοποιηθεί μετά την ημερομηνία υποβολής της αρχικής πρότασης.

Επιπλέον όσον αφορά ειδικότερα τις επενδυτικές προτάσεις των οποίων ο επιχορηγούμενος προϋπολογισμός μειώθηκε σε σχέση με τον αιτηθέντα για τους παραπάνω αναφερόμενους λόγους, προκειμένου οι δαπάνες που είχαν πραγματοποιηθεί μετά την ημερομηνία υποβολής της αρχικής επενδυτικής πρότασης να θεωρηθούν ως επιλέξιμες κατά τα ανωτέρω, ο ενδιαφερόμενος φορέας της επένδυσης οφείλει μετά την έγκριση και υπαγωγή της νέας επενδυτικής πρότασης, να υποβάλει δήλωση παραίτησής του από την υλοποίηση του τμήματος εκείνου της επενδυτικής του πρότασης το οποίο είχε εγκριθεί και για το οποίο είχε εκδοθεί απόφαση υπαγωγής σύμφωνα με τους όρους της πρώτης προκήρυξης, ο αρμόδιος φορέας υποστήριξης υποχρεούται να συμψηφίσει το ποσό της δημόσιας επιχορήγησης που πρέπει να καταβληθεί στον δικαιούχο σύμφωνα με τους όρους της παρούσας προκήρυξης, με το ποσό της ήδη καταβληθείσας δημόσιας επιχορήγησης.

8.4.1 Δαπάνες που επιχορηγούνται

α) Στις μεταποιητικές επιχειρήσεις οι δαπάνες που επιχορηγούνται από το πρόγραμμα είναι:

- Κτίρια και εγκαταστάσεις (ανέγερση, επέκταση, εκσυγχρονισμός).

- Μηχανήματα – Εξοπλισμός (προμήθεια καινούριου σύγχρονου παραγωγικού εξοπλισμού για εκσυγχρονισμό της παραγωγικής διαδικασίας, προμήθεια μεταφορικών μέσων διακίνησης εντός του χώρου παραγωγής).
- Εξοπλισμός και εγκαταστάσεις προστασίας του περιβάλλοντος.
- Εξοπλισμός και εγκαταστάσεις εξοικονόμησης ενέργειας αποκλειστικά για τις ανάγκες της μονάδας.
- Συστήματα αυτοματοποίησης.
- Δικαιώματα τεχνογνωσίας. Μέχρι ποσοστό το 10% του συνολικού προϋπολογισμού του μηχανολογικού εξοπλισμού.
- Πιστοποίηση κατά ISO με μέγιστο επιλέξιμο κόστος 4.500 €.

β) Στις Τουριστικές επιχειρήσεις οι δαπάνες που επιχορηγούνται από το πρόγραμμα είναι:

- Βελτίωση – αναβάθμιση – εκσυγχρονισμός κτιρίων και εγκαταστάσεων.
- Μηχανήματα – Εξοπλισμός (προμήθεια και εγκατάσταση ξενοδοχειακού και λοιπού, για τον εκσυγχρονισμό της επιχείρησης).
- Εξοπλισμός και εγκαταστάσεις προστασίας του περιβάλλοντος.
- Εξοπλισμός και εγκαταστάσεις εξοικονόμησης ενέργειας αποκλειστικά για τις ανάγκες της μονάδας.
- Συστήματα αυτοματοποίησης.
- Δικαιώματα τεχνογνωσίας.

8.5 ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ

8.5.1 Γενικά κριτήρια και προϋποθέσεις

Τα γενικά κριτήρια βάσει των οποίων καθορίζονται οι προϋποθέσεις συμμετοχής των δυνητικών δικαιούχων των ενισχύσεων ανά Γεωγραφική Ενότητα είναι:

α) Όσον αφορά υφιστάμενες επιχειρήσεις:

- Το μέγεθος των ΜΜΕ, με βάση τον αριθμό των απασχολούμενων και τον κύκλο εργασιών τους.
- Η ανεξαρτησία των ΜΜΕ.

β) Όσον αφορά νέες υπό ίδρυση επιχειρήσεις:

- Η ανεξαρτησία των ΜΜΕ όπως εφαρμόζεται για τη συγκεκριμένη κατηγορία ενισχύσεων.

Οι προϋποθέσεις συμμετοχής με βάση τα παραπάνω γενικά χαρακτηριστικά του μεγέθους και της ανεξαρτησίας ανά Γεωγραφική Ενότητα έχουν ως εξής:

	ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ «ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ»
ΚΡΙΤΗΡΙΟ	ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ
1. Μέγεθος επιχειρήσεων	1.1 Αριθμός απασχολούμενων: <ul style="list-style-type: none"> - Για τη Γεωγραφική Ενότητα 1: Από 8 έως 50 εργαζόμενους. - Για τη Γεωγραφική Ενότητα 2: Από 1 έως 50 εργαζόμενους. - Για τη Γεωγραφική Ενότητα 3: Από 0 έως 50 εργαζόμενους.
	1.2 Κύκλος εργασιών: <ul style="list-style-type: none"> - Για τη Γεωγραφική Ενότητα 1: Μέσος ετήσιος κύκλος εργασιών τριετίας από 200.000 € και μέχρι 4.000.000 €. - Για τη Γεωγραφική Ενότητα 2: Μέσος ετήσιος κύκλος εργασιών τριετίας από 75.000 € και μέχρι 4.000.000 €. - Για τη Γεωγραφική Ενότητα 3: Μέσος ετήσιος κύκλος εργασιών τριετίας από 50.000 € και μέχρι 4.000.000 €.
2. Ανεξαρτησία	<p>Ως ανεξάρτητες ΜΜΕ ορίζονται οι επιχειρήσεις που συγκεντρώνουν σωρευτικά τα εξής χαρακτηριστικά:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Απασχολούν λιγότερους από 50 εργαζόμενους. 2) Έχουν ετήσιο κύκλο εργασιών που δεν υπερβαίνει τα 4.000.000 € και ετήσιο συνολικό ενεργητικό που δεν υπερβαίνει τα 5.000.000 € και 3) Δεν ανήκουν, σε ποσοστό 25% ή περισσότερο του κεφαλαίου τους ή των δικαιωμάτων ψήφου, σε επιχείρηση ή από κοινού σε περισσότερες επιχειρήσεις που δεν είναι ανεξάρτητες ΜΜΕ.

	ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ «ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ»
ΚΡΙΤΗΡΙΟ	ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ
1. Μέγεθος επιχειρήσεων	1.1 Αριθμός απασχολούμενων: <ul style="list-style-type: none"> - Για τη Γεωγραφική Ενότητα 1: Από 2 έως 50 εργαζόμενους. - Για τη Γεωγραφική Ενότητα 2: Από 0 έως 50 εργαζόμενους. - Για τη Γεωγραφική Ενότητα 3: Από 0 έως 50 εργαζόμενους.
	1.2 Κύκλος εργασιών: <ul style="list-style-type: none"> - Για τη Γεωγραφική Ενότητα 1: Μέσος ετήσιος κύκλος εργασιών τριετίας από 100.000 € και μέχρι 4.000.000 €. - Για τη Γεωγραφική Ενότητα 2: Μέσος ετήσιος κύκλος εργασιών τριετίας από 15.000 € και μέχρι 4.000.000 €. - Για τη Γεωγραφική Ενότητα 3: Μέσος ετήσιος κύκλος εργασιών τριετίας από 10.000 € και μέχρι 4.000.000 €.
2. Ανεξαρτησία	Ισχύουν τα αναφερόμενα στον ανωτέρω πίνακα.

Παρατήρηση: Ως απασχολούμενοι νοούνται οι εργαζόμενοι μόνιμης και πλήρους απασχόλησης -- ή το ισοδύναμο τους σε περίπτωση μερικής απασχόλησης με σχέση εξαρτημένης εργασίας στην επιχείρηση, σύμφωνα με την τελευταία θεωρημένη κατάσταση της Επιθεώρησης Εργασίας του έτους 2003. Για επενδύσεις τουριστικών και λοιπών επιχειρήσεων, που εκ του αντικείμενου τους δραστηριοποιούνται εποχιακά ως απασχολούμενοι μόνιμης απασχόλησης θεωρούνται και οι απασχοληθέντες εποχικά για συνεχή περίοδο τουλάχιστον δύο μηνών εντός του έτους 2003, όπως προκύπτει από σχετική κατάσταση του ΙΚΑ.

Η ίδια συμμετοχή του δυνητικού δικαιούχου της ενίσχυσης πρέπει να ανέρχεται σε ποσοστό τουλάχιστον 30% επί του συνόλου του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού της υποβαλλόμενης επενδυτικής πρότασης.

Το ποσοστό αυτό δεν μπορεί να μειωθεί κατά τη διάρκεια πραγματοποίησης της επένδυσης και ελέγχεται κατά τη διαδικασία καταβολής της δημόσιας επιχορήγησης. Ως ίδια συμμετοχή νοείται το ίδιο κεφάλαιο για τις ατομικές επιχειρήσεις και το εταιρικό κεφάλαιο για τις λοιπές, για τις οποίες η καταβολή της ίδιας συμμετοχής πιστοποιείται από την αύξηση του εταιρικού

κεφαλαίου που προκύπτει από νέες σε μετρητά εισφορές των εταιρών ή κατά περίπτωση τα φορολογηθέντα αποθεματικά, εκτός του τακτικού, όπως αυτά προβλέπονται από την κείμενη νομοθεσία.

8.5.2 Όρια προϋπολογισμού προτάσεων

Ο επιχορηγούμενος προϋπολογισμός κάθε πρότασης δυνητικού δικαιούχου κυμαίνεται εντός των εξής ορίων:

	Όρια προϋπολογισμού κάθε πρότασης
Γεωγραφική Ενότητα 1	50.000 έως 350.000 €
Γεωγραφική Ενότητα 2	40.000 έως 250.000 €
Γεωγραφική Ενότητα 3	30.000 έως 200.000 €
Λοιπές περιπτώσεις	
Νέες επιχειρήσεις όπου προβλέπεται	30.000 έως 200.000 €
Τουριστικά γραφεία των τουριστικών επιχειρήσεων οδικών μεταφορών	Ελάχιστο όριο 10.000 €

Κάθε δυνητικός δικαιούχος ενίσχυσης στις θεματικές ενότητες της μεταποίησης και του τουρισμού μπορεί να πραγματοποιήσει επενδυτική πρόταση με προϋπολογισμό μεγαλύτερο από αυτόν που καθορίζεται με τα ως άνω όρια. Στην περίπτωση αυτή οι υπερβάλλουσες δαπάνες της επενδυτικής πρότασης δεν επιχορηγούνται.

8.6 ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ – ΥΠΟΒΟΛΗ ΤΩΝ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ

- 1) Η επενδυτική πρόταση υποβάλλεται με τη συμπλήρωση του εντύπου υποβολής της πρότασης και περιλαμβάνει υποχρεωτικά:
 - Την αίτηση
 - Το ερωτηματολόγιο
 - Τα τυπικά δικαιολογητικά συμμετοχής
 - Κατάσταση υποβαλλομένων δικαιολογητικών
 Κάθε δυνητικός δικαιούχος ενίσχυσης έχει δικαίωμα να υποβάλλει μία (1) και μόνο πρόταση, που αναφέρεται αποκλειστικά σε μια θεματική ενότητα ενός μέτρου Π.Ε.Π. Η πρόταση υποβάλλεται εις διπλούν και δεν μπορεί να αποσταλεί ταχυδρομικώς ή με ταχυμεταφορά ή με μηχανικό μέσο (τηλεμοιοτυπία).
- 2) Τα δικαιολογητικά και στοιχεία που περιλαμβάνονται στην επενδυτική πρόταση δεν μπορούν να αντικατασταθούν με υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 8 του Ν. 1599/1986. μετά την υποβολή της πρότασης και μέχρι το πέρας της διαδικασίας αξιολόγησης πρότασης, ο φορέας υποδοχής στον οποίο έχει υποβληθεί η επενδυτική πρόταση, μπορεί, εφόσον τούτο κρίνεται αναγκαίο, να θέσει προθεσμία μέχρι πέντε (5) εργάσιμες ημέρες, προκειμένου να προσκομίσει ο δυνητικός δικαιούχος της ενίσχυσης τυχόν πρόσθετα στοιχεία ή πληροφορίες.
- 3) Ο δυνητικός δικαιούχος της ενίσχυσης υποβάλλει την επενδυτική του πρόταση σε υποκατάστημα της τράπεζας που έχει οριστεί ως φορέας υποδοχής, εντός των γεωγραφικών ορίων της Περιφέρειας στην οποία θα πραγματοποιηθεί η επένδυση.

Σε περίπτωση που η επένδυση πρόκειται να πραγματοποιηθεί σε οποιοδήποτε νησί της χώρας πλην των νήσων Κρήτης και Εύβοιας, η επενδυτική πρόταση μπορεί να υποβληθεί από το δυνητικό δικαιούχο της ενίσχυσης σε οποιοδήποτε φορέα υποδοχής της τράπεζας ανεξαρτήτως Περιφέρειας.

- 4) Προκειμένου να είναι παραδεκτή η υποβολή μιας επενδυτικής πρότασης, πρέπει να πληρούνται όλες οι γενικές και ειδικές προϋποθέσεις συμμετοχής του δυνητικού δικαιούχου της ενίσχυσης καθώς και οι ειδικοί όροι ανά Π.Ε.Π. και ειδικότερα:

α) Ο δυνητικός δικαιούχος της ενίσχυσης να εμπίπτει στις κατηγορίες των επιλέξιμων επιχειρήσεων του προγράμματος και να έχει δικαίωμα υποβολής πρότασης.

β) Ο δυνητικός δικαιούχος της ενίσχυσης να πληροί τα γενικά κριτήρια συμμετοχής.

γ) Η επενδυτική πρόταση να είναι συμβατή με τις επιλέξιμες ενέργειες και ειδικούς όρους και προϋποθέσεις για κάθε Θεματική ενότητα και Μέτρο Π.Ε.Π.

δ) Το χρονοδιάγραμμα ολοκλήρωσης της επένδυσης, σύμφωνα με την αίτηση και το συμπληρωμένο ερωτηματολόγιο που υποβάλλει ο δυνητικός δικαιούχος της ενίσχυσης, να μην υπερβαίνει τους δεκαοκτώ (18) μήνες. Στην περίπτωση επιχειρήσεων με εποχική λειτουργία ο χρόνος ολοκλήρωσης της επένδυσης, σύμφωνα με την αίτηση και το συμπληρωμένο ερωτηματολόγιο που υποβάλλει ο δυνητικός δικαιούχος της ενίσχυσης, πρέπει να εμπίπτει σε περίοδο λειτουργίας της επιχείρησης, χωρίς να υπερβαίνει του είκοσι επτά (27) μήνες.

ε) Ο προϋπολογισμός της επενδυτικής πρότασης να είναι σύμφωνος με τα προηγούμενα.

- 5) Σε περίπτωση υποβολής επενδυτικής πρότασης που δεν πληρεί τις προϋποθέσεις των προηγούμενων παραγράφων ή δεν περιλαμβάνει τα απαιτούμενα δικαιολογητικά και στοιχεία, η επενδυτική πρόταση θεωρείται απαράδεκτη και διαβιβάζεται από το Φορέα Υποστήριξης στην αρμόδια Περιφέρεια με ειδική αναφορά στους σχετικούς λόγους μη παραδεκτού της πρότασης. Το ίδιο ισχύει και σε περίπτωση πολλαπλής υποβολής επενδυτικών προτάσεων ή εκπρόθεσμης υποβολής ή υποβολής σε αναρμόδιο υποκατάστημα.

Η Γραμματεία Υποστήριξης αφού καταχωρήσει τα στοιχεία σε βάση δεδομένων, κατανέμει τις προτάσεις στις αρμόδιες πελατειακές Διευθύνσεις, οι οποίες αναλαμβάνουν την αξιολόγηση μέσω των αρμοδίων τμημάτων τους, συμπληρώνουν το «Δελτίο Αξιολόγησης» και στη συνέχεια τα Δελτία ταξινομούνται κατά Θεματική Ενότητα και Μέτρο και αποστέλλονται στην αρμόδια Διοικητική Περιφέρεια, η οποία προβαίνει στην τελική βαθμολόγηση, στην κατάταξη των προτάσεων με φθίνουσα σειρά και στην έκδοση ή μη των αποφάσεων υπαγωγής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΝΑΤΟ

ΚΟΙΝΟΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ

9.1 ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) δημιουργήθηκε το 1975, κυρίως σαν ένα όργανο ανακατανομής κοινοτικών πόρων προς τις φτωχότερες περιοχές με ένα επιπλέον μηχανισμό συμπληρωματικών χρηματοδοτήσεων σε σχέση με τις εθνικές παρεμβάσεις και λιγότερο σαν η δημοσιονομική έκφραση μιας νέας κοινοτικής περιφερειακής πολιτικής.

Επειδή αυτή η διάσταση του ΕΤΠΑ δεν είναι αρκετά σαφής, οι πολιτικοί και κοινωνικοοικονομικοί υπεύθυνοι σε πολλές περιφέρειες της Ευρώπης καθώς και οι αρχηγοί των επιχειρήσεων έχουν εκφράσει την απογοήτευσή τους, όσον αφορά την χρησιμοποίηση των πιστώσεων του ΕΤΠΑ.

Όσον αφορά αποκλειστικά τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις στους τομείς της βιομηχανίας, της βιοτεχνίας και του τουρισμού ιδίως:

- Χρηματοδοτεί τη μεταφορά τεχνολογίας, με τις ενισχύσεις για τη λειτουργία των οργανισμών συλλογής και διάδοσης πληροφοριών σχετικά με την καινοτομία, στον τομέα των προϊόντων και των τεχνολογιών, καθώς και για τη πραγματοποίηση οικονομοτεχνικών μελετών και σχεδίων εφαρμογής αυτών των καινοτομικών από τις επιχειρήσεις.
- Ενισχύσεις που προορίζονται για την αύξηση της αποτελεσματικότητας των επιχειρήσεων, με την εξασφάλιση καλύτερης πρόσβασης στις υπηρεσίες Συμβούλων διοίκησης και οργάνωσης επιχειρήσεων. Οι ενισχύσεις αυτές αφορούν τις δαπάνες των εταιριών ή οργανισμών Συμβούλων επιχειρήσεων.
- Ενισχύσεις «εκκίνησης» για τη διευκόλυνση της δημιουργίας κοινών υπηρεσιών για περισσότερες επιχειρήσεις, οι οποίες αφορούν ένα μέρος των δαπανών των σχετικών με τη λειτουργία των εν λόγω κοινών υπηρεσιών.
- Ενισχύσεις που αποσκοπούν στην καλύτερη εκμετάλλευση των περιφερειακών δυνατοτήτων στον τομέα του τουρισμού και οι οποίες αφορούν ένα μέρος των εξόδων λειτουργίας των οργανισμών προώθησης και συντονισμένης διαχείρισης των κρατήσεων δωματίων.
- Ενέργειες που προορίζονται να ενθαρρύνουν τη δημιουργία και ανάπτυξη των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, διευκολύνοντας την πρόσβασή τους στην χρηματαγορά.

9.1.1 Τρόπος χρηματοδότησης των ΜΜΕ από το ΕΤΠΑ

α) Για της ενέργειες που απευθύνονται της το οικονομικό περιβάλλον (έρευνες, ενισχύσεις, για τη δημιουργία και λειτουργία τοπικών και περιφερειακών οργανισμών εφαρμοσμένης έρευνας, χρηματοδότηση για τη μεταφορά τεχνολογίας μέσω της λειτουργίας οργανισμών, συλλογής και διάδοσης πληροφοριών σχετικά με της καινοτομίες, τεχνικοοικονομικές μελέτες, μελέτες αγοράς, παροχή Συμβούλων της ΜΜΕ, κοινές υπηρεσίες, ξενοδοχεία, πρόσβαση στη χρηματαγορά) ενισχύσεις μεταξύ 50% και 55%

του ύψους της εθνικής χρηματοδότησης, ανά ενέργεια ή σύνολο ενεργειών που αποτελούν μέρος μιας προγραμματικής συμφωνίας.

β) Για τα έργα υποδομής το συνολικό ύψος της συμμετοχή του ΕΤΠΑ ανέρχεται κατά ανώτατο όριο στο 50% της ολικής δαπάνης, που αναλαμβάνεται από μια δημόσια αρχή ή άλλο υπεύθυνο φορέα που ενεργεί ως δημόσια αρχή για τη πραγματοποίηση των έργων αυτών.

γ) Για τις επενδύσεις στον τομέα της βιομηχανίας, της βιοτεχνίας και των υπηρεσιών, το ύψος της συμμετοχής του ΕΤΠΑ δε μπορεί να υπερβεί το 50% των ενισχύσεων που χορηγούνται για κάθε επένδυση από της δημόσιες αρχές κατ' εφαρμογή της νομοθεσίας για την παροχή ενισχύσεων για τη περιφερειακή ανάπτυξη.

9.2 ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «BENCHMARKING»

Το πρόγραμμα στοχεύει στη στήριξη των μικρομεσαίων επιχειρήσεων στα πλαίσια των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών Ταμείων μέσω διακρατικών δράσεων ανάμεσα σε περιφέρειες της Ευρώπης. Στηρίζεται από ένα μεγάλο αριθμό οργανισμών και περιφερειών της Ευρώπης.

Το πρόγραμμα είναι δομημένο σε ένα ευέλικτο μοντέλο που εμπλέκει 10 συμμετέχοντες οργανισμούς από τις χώρες μέλη της Ε.Ε.

1. Μεγάλη Βρετανία the Department of Trade & Industry (Leader).
2. Μεγάλη Βρετανία Enterprise Agency of East Kent.
3. Αυστρία WIFI DER WIRTSCHAFTSKAMMER OSTERREICH.
4. Ολλανδία KDI.
5. Γερμανία IPK.
6. Ελλάδα EOMMEX.
7. Ιρλανδία Enterprise Ireland.
8. Ιταλία ECIPAR.
9. Πορτογαλία IAPMEI.
10. Ισπανία SPRI.

9.2.1 Επισκόπηση του προγράμματος

Το πρόγραμμα περιλαμβάνει τη μεθοδολογία και τις αναγκαίες δράσεις για την ανάπτυξη και προώθηση ενός Ευρωπαϊκού δικτύου κέντρων που αναλαμβάνουν τη δραστηριότητα του Benchmarking.

Κάθε κέντρο έχει εκπαιδευθεί και υποστηρίζεται, έτσι ώστε να προωθεί και να παρέχει υπηρεσίες Benchmarking βασισμένες στο Benchmarking index της Μεγάλης Βρετανίας που ήδη περιλαμβάνει περίπου 300 επιχειρήσεις.

Προκειμένου να απλοποιηθεί η διαδικασία παραγωγής δεδομένων και να υπάρχουν ταχύτερα αποτελέσματα υπάρχει διασύνδεση βασισμένη στο Internet για την εισαγωγή των δεδομένων και την παραγωγή των εκθέσεων και των συγκρίσεων.

Αναμένεται ότι το πρόγραμμα θα παραχθεί σε ένα τουλάχιστον πλήθος 170 επιχειρήσεων για κάθε κράτος, με ένα συνολικό αριθμό επιχειρήσεων που επωφεληθούν τουλάχιστον 1450.

Το Benchmarking ορίσθηκε ως: 'Μια συνεχής, συστηματική διαδικασία σύγκρισης των επιδόσεων φορέων ή επιχειρήσεων, δράσεων ή διαδικασιών έναντι των «καλύτερων του κόσμου», με σκοπό όχι μόνο να φτάσουν στα ίδια επίπεδα επιδόσεων, αλλά να τα ξεπεράσουν'.

Είναι επομένως η διαδικασία συνεχούς σύγκρισης και μέτρησης σε σχέση με άλλες επιχειρήσεις οπουδήποτε στο κόσμο, προκειμένου να αντλήσουν οι ιδιοκτήτες των επιχειρήσεων πληροφορίες για τις φιλοσοφίες, τις πολιτικές, τις πρακτικές και τα μέτρα που θα βοηθήσουν την επιχείρησή τους να καταστρώσει σχέδια δράσης για να βελτιώσει την απόδοσή της.

9.2.2 Ιστορική αναδρομή

Η μονάδα Λογιστηρίου και Διανομής της Xerox's βελτίωνε την παραγωγικότητά της κατά 3% με 5% το χρόνο. Επίδοση όχι ικανοποιητική αφού ήταν περίοδος που ο κλάδος προχωρούσε σε μείωση των τιμών πώλησης των μηχανημάτων. Πραγματοποιώντας benchmarking μετρήσεις διαπίστωσαν ότι οι επιχείρηση με τις καλύτερες επιδόσεις στον τομέα αποθήκευσης εμπορευμάτων και διανομής ήταν η L. L. Bean, ένας πωλητής ρούχων με λιανική πώληση και ταχυδρομικές παραγγελίες. Με τη συνεργασία του L.L. Bean, η μονάδα Λογιστηρίου και Διανομής σύγκρινε τις επιδόσεις της απέναντι στον άριστο και έμαθε αρκετά. Παρατηρώντας τη λειτουργία του L. L. Bean και άλλων μη ανταγωνιστικών επιχειρήσεων, η μονάδα Λογιστηρίου και Διανομής αύξησε την παραγωγικότητα της κατά 10% το χρόνο και κέρδισε καλύτερη θέση απέναντι στον ανταγωνισμό.

Όταν η Xerox άρχισε να χρησιμοποιεί το benchmarking το 1979, οι στόχοι της διοίκησης ήταν να αναλύσει το κόστος παραγωγής των μονάδων στις κατασκευαστικές δραστηριότητες. Οι εργαζόμενοι στην παραγωγή δεν αισθάνονταν ιδιαίτερα καλά με τις εξαιρετικά χαμηλές τιμές των Γιαπωνέζικων φωτοαντιγραφικών μηχανημάτων. Ήθελαν λοιπόν να πεισθούν ότι τα ισοδύναμα μηχανήματα των Γιαπωνέζων κόστιζαν πράγματι τόσο λίγο όσο φαινόταν από τις σχετικές τιμές πώλησης. Το προσωπικό συνέκρινε τις λειτουργίες και τις δυνατότητες των Γιαπωνέζικων μηχανημάτων, και εξέτασε όλα τα εξαρτήματα.

Η έρευνα αποκάλυψε ότι το κόστος παραγωγής στις ΗΠΑ ήταν πολύ υψηλότερο. Απορρίπτοντας τις συνηθισμένες διαδικασίες προϋπολογισμού, οι Αμερικάνοι κατασκευαστές υιοθέτησαν τα χαμηλά Γιαπωνέζικα κόστη ως στόχους των δικών τους business plan. Οι διοικούντες, ευχαριστημένοι από το αποτέλεσμα, έδωσαν εντολές σε όλες τις μονάδες και τα κέντρα κόστους της εταιρίας να χρησιμοποιούν το benchmarking.

9.2.3 Τι μπορεί να κάνει το Benchmarking για την επιχείρηση

Το Benchmarking παρέχει ένα δυναμικό και διαρκή τρόπο για να μετράς την επίδοση μιας επιχείρησης έναντι των καλύτερων στην αγορά. Πως γίνεται αυτό και ποια είναι τα αποτελέσματα;

Υπάρχουν πολλές ερωτήσεις που έρχονται στο μυαλό όταν μια επιχείρηση μένει πίσω από τους ανταγωνιστές της. Για παράδειγμα, πρέπει να αναρωτηθεί:

- Γιατί δεν είμαστε ανταγωνιστικοί;
- Πως και που μας ξεπερνούν οι ανταγωνιστές μας;
- Σε ποιο επίπεδο απόδοσης θα έπρεπε να στοχεύσουμε;

Ακόμα και οι μεγαλύτερες και πιο επιτυχημένες επιχειρήσεις πρέπει να παρατηρούν με προσοχή τον ανταγωνισμό. Έτσι η Ford ανακάλυψε ότι η Mazda λειτουργούσε το λογιστικό της σύστημα με μόνο το ένα πέμπτο του

προσωπικού που χρησιμοποιούσε η Ford. Η Xerox βρήκε ότι η Canon πουλούσε τα φωτοαντίγραφα σε τιμές χαμηλότερες από το κατασκευαστικό κόστος της Xerox. Και οι δύο αυτές επιχειρήσεις χρησιμοποίησαν τεχνικές Benchmarking για να κλείσουν ή να μετριάσουν το χάσμα των αποδόσεων.

Η διαδικασία του Benchmarking βοηθά να απαντηθούν μια σειρά από κρίσιμες ερωτήσεις, όπως:

- Πως κρίνεται η επίδοσή μας συγκριτικά με τους ηγέτες του κλάδου και αυτούς που έχουν επιτύχει τις βέλτιστες αποδόσεις;
- Που πρέπει να επικεντρώσουμε τις προσπάθειές μας έτσι ώστε να κλείσουμε το χάσμα που μας χωρίζει με αυτούς όσο το δυνατόν πιο άμεσα και αποτελεσματικά;
- Που είναι οι μεγαλύτερες τακτικές αδυναμίες και ποιο είναι το χάσμα ανάμεσα στην απόδοσή μας, την απόδοση των ανταγωνιστών μας και αυτών που έχουν επιτύχει τις βέλτιστες επιδόσεις;

9.2.4 Επίπεδα εφαρμογής Benchmarking

Έχουν προσδιορισθεί τρία «επίπεδα» εφαρμογής του Benchmarking:

Benchmarking επιχείρησης που είναι πάνω απ' όλα ένα εργαλείο ποιότητας για τη συνεχή βελτίωση των διαδικασιών διοίκησης στις επιχειρήσεις.

- Ο προσδιορισμός των διαδικασιών που πρέπει να βελτιωθούν.
- Η ανίχνευση καλών πρακτικών που έχουν εφαρμοσθεί.
- Η εκτίμηση των διαφορών στις αποδόσεις σε σχέση με αυτές τις καλές πρακτικές και η κατανόηση των θεμελιωδών αιτιών για τα αποτελέσματα της επιχείρησης είναι εκείνα τα βήματα που θα έπρεπε να υιοθετήσει μια επιχείρηση προκειμένου να αυξήσει την απόδοσή της, να βελτιώσει την ανταγωνιστικότητά της.

Benchmarking κλάδου αποτελεί μια φυσική επέκταση του Benchmarking επιχείρησης με την έννοια ότι αρκετές όμοιες αρχές μπορούν να εφαρμοσθούν σε επιχειρήσεις του ίδιου κλάδου, ενώ παρόμοιοι τύποι καλών πρακτικών διοίκησης είναι θεμελιώδεις για την ανταγωνιστικότητα.

Benchmarking συνθηκών ανταγωνισμού αναφέρεται σε εκείνους τους παράγοντες – κλειδιά που επηρεάζουν την ελκυστικότητα μιας περιοχής, μιας περιφέρειας, μιας χώρας ή και της Ε.Ε., ως τόπου επιχειρηματικής δραστηριότητας. Η ελκυστικότητα αυτή με τη σειρά της, επηρεάζει το επιχειρηματικό περιβάλλον στο οποίο οι επιχειρήσεις είναι υποχρεωμένες να λειτουργήσουν. Παραδείγματα τέτοιων παραγόντων – κλειδιών είναι οι τηλεπικοινωνίες, οι μεταφορές, οι κανόνες και το κόστος αγοράς εργασίας, οι υποδομές για τον εκσυγχρονισμό, την έρευνα και την ανάπτυξη, το περιβάλλον κλπ. Το benchmarking των συνθηκών ανταγωνισμού επιτρέπει να γίνει η ανάλυση ειδικών τομέων του περιβάλλοντος στο οποίο λειτουργούν οι επιχειρήσεις και να τις συγκρίνουν με τις καλύτερες υπάρχουσες πρακτικές άλλων γεωγραφικών περιοχών.

9.2.5 Οι τύποι του Benchmarking

Υπάρχουν τέσσερις τύποι benchmarking:

Benchmarking Διαδικασιών επικεντρώνεται σε συγκεκριμένες διαδικασίες και συστήματα λειτουργίας. Μπορεί να εξετάζει π.χ. τις υπηρεσίες

στον πελάτη, την τιμολόγηση ή τη διαδικασία στρατηγικού σχεδιασμού. Το Benchmarking Διαδικασιών στοχεύει στο να προσδιορίσει τα πιο αποτελεσματικά συστήματα λειτουργίας από άλλες επιχειρήσεις οι οποίες έχουν παρόμοια δραστηριότητα ή παρέχουν παρόμοιες υπηρεσίες.

Benchmarking Επιδόσεων είναι ανταγωνιστικό benchmarking και επιτρέπει στους επιχειρηματίες να εκτιμήσουν τις ανταγωνιστικές τους θέσεις με συγκρίσεις προϊόντων και υπηρεσιών. Είναι επίσης γνωστό ως benchmarking άμεσων ανταγωνιστών (direct competitors). Αυτή η εφαρμογή επικεντρώνεται σε στοιχεία όπως η τιμή, η ποιότητα, η ταχύτητα, η αξιοπιστία και άλλα χαρακτηριστικά επίδοσης.

Στρατηγικό Benchmarking εξετάζει πως ανταγωνίζονται οι επιχειρήσεις μεταξύ τους. Αφορά κυρίως την αναζήτηση καλών πρακτικών που επέτρεψαν στους έχοντες υψηλές επιδόσεις να είναι επιτυχημένοι στις αγορές τους. Επηρεάζει κυρίως τα μακροπρόθεσμα σχέδια μιας επιχείρησης και τα θετικά αποτελέσματα φαίνονται με πολύ αργότερους ρυθμούς απ' ό,τι στο Benchmarking Διαδικασιών.

Επιπρόσθετα με αυτούς τους τρεις βασικούς τύπους benchmarking υπάρχει επίσης το **Εσωτερικό Benchmarking**. Αφορά την αναζήτηση καλών πρακτικών στο εσωτερικό της επιχείρησης και την προσπάθεια εγκαθίδρυσής τους σε σταθερή βάση σε ολόκληρη την επιχείρηση.

9.3 ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΝΕΩΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ (ADAPT)

9.3.1 Βάση Δεδομένων

Η δράση του έργου που αφορούσε στη δημιουργία βάσης δεδομένων σχετικά με την απασχόληση στον τομέα των μηχανολογικών κατασκευών MME που χρησιμοποιούν στη παραγωγική τους διαδικασία νέες τεχνολογίες CAD / CAM ολοκληρώθηκε ικανοποιητικά.

9.3.2 Ανάλυση απαιτήσεων χρήστη

Στην πορεία για την ολοκλήρωση του έργου, έγινε έρευνα και καταγράφησαν 50 MME στον κλάδο που διαθέτει τεχνολογία CNC. Έγινε αναλυτική έρευνα και καταγραφή των απασχολούμενων σε αυτές (σε ολόκληρο τον ελλαδικό χώρο) με στόχο να εντοπισθούν οι ανάγκες σε προσόντα / ικανότητες που προκύπτουν από τις αλλαγές του παραγωγικού περιβάλλοντος των εργαζομένων στις νέες τεχνολογίες των συστημάτων παραγωγής. Επίσης καταγράφησαν τα μηχανήματα που χρησιμοποιεί η επιχείρηση.

Είναι αναγκαίο να τονισθεί ότι η βάση δεδομένων έχει δυναμικό χαρακτήρα και θα μπορεί συνεπώς να εξελίσσεται διαρκώς όσον αφορά στην: Ενσωμάτωση όλων των νέων δυνατοτήτων που προσφέρουν οι πλέον πρόσφατες τεχνολογικές εξελίξεις στο χώρο.

Η αρχιτεκτονική του υπάρχοντος συστήματος εξασφαλίζει ταχύτητα στη διάδοση της πληροφορίας και ευκολία στην παρουσίαση των πληροφοριών.

Για τη δημιουργία βάσης δεδομένων έγιναν οι παρακάτω ενέργειες:

- Δημιουργία καταλόγου των επιχειρήσεων που τελικά καταγράφησαν πανελλαδικά και πληρούν τις προϋποθέσεις που είχαν τεθεί.

- Συμπλήρωση ερωτηματολογίου. Η δομή και τα επιμέρους στοιχεία του ερωτηματολογίου είχαν σαν στόχο την αποτύπωση της υφιστάμενης κατάστασης της επιχείρησης από πλευράς τεχνολογίας και τα προσόντα / ικανότητες των εργαζομένων σε αυτές. Η μεθοδολογία σε διακρατικό επίπεδο καθορίστηκε από τους εταίρους.

9.3.3 Περιγραφή user interface

Η εφαρμογή αποτελείται από δύο λογικές ενότητες: τις φόρμες και τις αναφορές. Οι φόρμες περιέχουν τα στοιχεία της βάσης δεδομένων και αποτελούν το χώρο στο οποίο γίνεται η εισαγωγή νέων εγγραφών, η διόρθωση, η διαγραφή και η αναζήτηση των ήδη υπαρχόντων. Οι αναφορές αναλαμβάνουν να εκτυπώσουν τα στοιχεία της βάσης δεδομένων υπό τη μορφή κυρίως γραφικών παραστάσεων.

Αναλυτικά οι λειτουργίες της εφαρμογής είναι οι εξής:

- Εισαγωγή νέας εγγραφής
- Ενημέρωση εγγραφής
- Αναζήτηση εγγραφής
- Διαγραφή εγγραφής
- Εκτύπωση εγγραφής

9.3.4 Καινοτομία του Προγράμματος

1. Πρώτη φορά στην Ελλάδα ολοκληρωμένη μεταφορά τεχνολογίας ΤΚΠ σε ΜΜΕ.
2. Πρώτη φορά στην Ελλάδα σύνδεση, σε επίπεδο ΜΜΕ, μηχανών CNC σε δίκτυο για την εκτέλεση της διεργασίας κοπής.
3. Πρώτη φορά στην Ελλάδα δημιουργία εκπαιδευτικού πακέτου πολυμέσων για την τεχνολογία CAD – ΤΚΠ.
4. δημιουργία τηλεματικού κέντρου στο ΕΜΠ για τη μεταφορά τεχνολογίας και πιλοτική εφαρμογή σε ΜΜΕ.
5. καταγραφή σε βάση δεδομένων των ΜΜΕ με την παραπάνω τεχνολογία και αποτύπωση προσόντων – ικανοτήτων των απασχολημένων σε αυτές.

9.3.5 Δημιουργία πειραματικού δικτύου επικοινωνίας – κέντρου τηλεματικής

Στην πορεία για την εφαρμογή των δράσεων του προγράμματος ADAPT / ΕΙΝΕΤΕ και μετά από επίπονη και συστηματική εργασία ολοκληρώθηκε η δημιουργία του Τηλεματικού Κέντρου του Εργαστηρίου Ταχείας Κατασκευής Πρωτοτύπων του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου το οποίο μπορεί κανείς να επισκέπτεται στο Internet και συγκεκριμένα στη Διεύθυνση: <http://rplab.mech.ntua.gr>.

Στον κόμβο αυτόν παρέχονται πληροφορίες για το Εργαστήριο, τον εξοπλισμό του και τις υπηρεσίες που παρέχει. Μέχρι σήμερα έχει επισκεφθεί τις σελίδες του τηλεματικού κέντρου σημαντικός αριθμός ενδιαφερομένων. Η οργάνωση του τηλεματικού κέντρου είναι σύμφωνη με τα αποτελέσματα της έρευνας που πραγματοποιήθηκε σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις της περιοχής της Αττικής.

Παράλληλα ολοκληρώθηκαν επιτυχώς οι δοκιμές μεταφοράς δεδομένων μεταξύ του Εργαστηρίου Ταχείας Κατασκευής Πρωτοτύπων του Εθνικού Μετσοβίου Πολυτεχνείου και της EXPERTCAM ΕΠΕ καθώς και άλλων συνεργαζόμενων μικρομεσαίων επιχειρήσεων.

Η αξιοπιστία του συστήματος σε μεταφορά δεδομένων είναι ικανοποιητική. Το ίδιο και η ταχύτητά του κατά τη μεταφορά μεγάλου όγκου δεδομένων. Στη δημιουργία συμμετείχαν όλοι οι εμπλεκόμενοι φορείς καθώς και οι εταίροι.

9.3.6 Εκπαιδευτικό CD

Η συγκεκριμένη ενέργεια αφορά στη δημιουργία ενός εκπαιδευτικού πακέτου στις πλέον πρόσφατες τεχνολογίες των συστημάτων παραγωγής CAD/CAM που είναι προσαρμοσμένο στις ανάγκες και στις συνθήκες εργασίας που προέκυψαν μετά από σχετική έρευνα στον συγκεκριμένο βιομηχανικό κλάδο.

Το εκπαιδευτικό αυτό πακέτο είναι σε μορφή multimedia και μπορεί να αποτελέσει ένα ουσιαστικό βοήθημα για την κατάρτιση εργαζομένων σε επιχειρήσεις που απασχολούν 10 – 100 εργαζόμενους και στην παραγωγική τους συνεργασία χρησιμοποιούν συστήματα CAD/CAM.

Οι βασικές ενότητες του εκπαιδευτικού cd αφορούν σε:

- Θεωρητική εισαγωγή στην τεχνολογία CAD/CAM.
- Εκπαιδευτική εφαρμογή και video στον κλάδο του CAD.
- Περιέχει εφαρμογές 2 αξόνων – 3 αξόνων – πολύπλοκες επιφάνειες.
- Εκπαιδευτική εφαρμογή και video στο χώρο του CAM (φρέζα – τόννος) σε όλους τους άξονες.
- Προσαρμογή της τεχνολογίας CAD/CAM σε βιομηχανικό περιβάλλον (post processing and communication).

9.3.8 Κατάρτιση

Στα πλαίσια των επιταγών του προγράμματος επιλέχθηκαν 15 εταιρίες, στελέχη των οποίων εκπαιδεύτηκαν για διάστημα περίπου 2 μηνών στην τεχνολογία CAD/CAM.

Η ανταπόκριση όλων των συμμετεχόντων στελεχών τόσο από το υψηλό επίπεδο επιστημονικής γνώσης και κατάρτισης των εκπαιδευτών όσο και από το ίδιο το αντικείμενο εκπαίδευσης υπήρξε ενθουσιώδης ξεπερνώντας κάθε προσδοκία.

Η αθρόα προσέλευση των στελεχών και η διάθεση τους να κατανοήσουν και να μάθουν σχετικά με την τεχνολογία CAD/CAM αποδεικνύει ότι σοβαρές προσπάθειες τέτοιου είδους ανοίγουν δρόμους για την ανάπτυξη των μικρομεσαίων επιχειρήσεων.

9.3.9 Προώθηση συνεργασίας μεταξύ των φορέων για σχεδιασμό και παραγωγή νέων προϊόντων

Ένας τομέας με ιδιαίτερη βαρύτητα είναι αυτός της προώθησης και της διευκόλυνσης της συνεργασίας μεταξύ των εμπλεκόμενων φορέων για σχεδιασμό και παραγωγή νέων προϊόντων. Προσεγγίζοντας με νέα θεώρηση το θέμα της συνεργασίας και με στόχο την επιτυχία του όλου εγχειρήματος, επιτεύχθηκε η επικοινωνία μεταξύ του Εργαστηρίου Ταχείας Κατασκευής

Πρωτοτύπων του ΕΜΠ και μικρομεσαίων επιχειρήσεων (π.χ. EXPERTCAM, VIORAL, D.T.M. ΠΑΛΥΒΟΣ, κ.α.) με σκοπό την αποστολή από τις επιχειρήσεις και παραλαβή από το Εργαστήριο του ΕΜΠ ηλεκτρονικών δεδομένων. Ακολουθώντας μετά από κατάλληλη επεξεργασία τους συντελείται η ταχεία κατασκευή πρωτοτύπων προϊόντων, που βρίσκονται στη φάση της ανάπτυξης, σύμφωνα με όσα προβλέπονται στο πρόγραμμα.

Αποτέλεσμα της όλης προσπάθειας είναι η κατασκευή πρωτοτύπων προϊόντων ή εξαρτημένων προϊόντων, τα περισσότερα των οποίων έχουν ήδη προχωρήσει στην παραγωγή.

Στο τηλεματικό κέντρο του Εργαστηρίου Ταχείας Παραγωγής Πρωτοτύπων του ΕΜΠ μπορεί κάθε επιχείρηση που ενδιαφέρεται, να βρει πληροφορίες για το σχεδιασμό του προϊόντος, την ταχεία κατασκευή πρωτοτύπων και τον αντίστροφο σχεδιασμό, ενώ γίνεται συνεχής εμπλουτισμός των σελίδων με πρόσθετες ενότητες και άμεση σύνδεση με άλλες ιστοσελίδες για περισσότερες και πιο εξειδικευμένες πληροφορίες στην περιοχή του CAD/CAM/RP/CNC/DNC.

Στις εργασίες συμμετείχαν όλοι οι εμπλεκόμενοι φορείς και αξιοποιήθηκαν ιδέες και πληροφορίες των διακρατικών εταιρών.

9.4 SMITE

Το έργο SMITE του προγράμματος MEDA – EUMEDIS είναι ένα συγχρηματοδοτούμενο ευρωπαϊκό έργο για την υποστήριξη της «Κοινωνίας της Πληροφορίας» και την επέκτασή της στο χώρο των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων στη λεκάνη της Μεσογείου. Αφορά στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ μέσω περιβαλλοντικού επιχειρηματικού σχεδιασμού με χρήση τεχνολογιών πληροφορικής και έχει τριετή διάρκεια. Συνολικά συμμετέχουν τρία κράτη μέλη της Ε.Ε. (Ελλάδα, Γερμανία και Δανία) και 9 Μεσογειακές χώρες (Αίγυπτος, Ιορδανία, Κύπρος, Λίβανος, Μάλτα, Παλαιστίνη, Συρία, Τουρκία και Τυνησία). Η Ελλάδα εκπροσωπείται από το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, που συντονίζει το έργο, και το Ευρωπαϊκό Κέντρο Πληροφοριών του EOMMEX, κύριου εκπροσώπου των ΜΜΕ.

Αντικειμενικός στόχος του έργου είναι η δημιουργία ενός δικτυακού κόμβου για τις ΜΜΕ της λεκάνης της Μεσογείου. Οι παρεχόμενες πληροφορίες επικεντρώνονται σε θέματα περιβαλλοντικής διαχείρισης. Η λειτουργία του κόμβου επιτρέπει στις ΜΜΕ σε τρεις βασικούς κλάδους, τη βιομηχανία τροφίμων, την κλωστοϋφαντουργία και τις ξενοδοχειακές επιχειρήσεις να αποτιμήσουν με ευκολία την περιβαλλοντική τους επίδοση και να συγκριθούν με τους ανταγωνιστές τους είτε σε εθνικό είτε σε διεθνές επίπεδο.

Ειδικότερα, ο δικτυακός κόμβος που αναπτύσσεται επιτρέπει στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις:

- Να πληροφορηθούν για σωστές πρακτικές περιβαλλοντικής διαχείρισης, πετυχημένα παραδείγματα εφαρμογής από το διεθνές χώρο, τις πλέον σύγχρονες τεχνολογικές καινοτομίες στον κλάδο τους και το θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο.
- Να δικτυωθούν και να ενισχύσουν τις υπάρχουσες συνεργασίες μεταξύ των επιχειρήσεων, πελατών και λοιπών φορέων.
- Να αξιολογήσουν την περιβαλλοντική τους επίδοση και να τη συγκρίνουν με αυτή των ανταγωνιστών τους.

- Να βοηθηθούν στη προσπάθειά τους να βελτιώσουν την περιβαλλοντική τους επίδοση επαναπροσδιορίζοντας διαδικασίες παραγωγής, προϊόντα και υπηρεσίες.
- Να εξασφαλίσουν βελτιωμένη ποιότητα παρεχόμενων προϊόντων και υπηρεσιών καθώς και την υγιεινή και ασφάλεια των εργαζομένων.

9.4.1 Παρεχόμενες υπηρεσίες από τον κόμβο SMITE

Ο κόμβος SMITE λειτουργεί σε δύο επίπεδα:

- Σε πρώτο επίπεδο, ο πληροφοριακός κόμβος είναι προσβάσιμος από όλους τους χρήστες και παρέχει πληροφορίες για θέματα σχετικά με:
 - Εθνική και ευρωπαϊκή περιβαλλοντική νομοθεσία.
 - Τεχνολογικές λύσεις για τη βελτίωση της περιβαλλοντικής επίδοσης.
 - Πληροφορίες για θεσμικά όργανα, επιμελητήρια και ενώσεις που αφορούν στο χώρο των επιχειρήσεων.
 - Πληροφορίες για χρηματοδοτικά προγράμματα για υποψήφιους επενδυτές.
- Το δεύτερο επίπεδο του κόμβου παρέχει πρόσβαση στους εγγεγραμμένους χρήστες του συστήματος σε διαγνωστικά εργαλεία με τα οποία εύκολα και σύντομα οι επιχειρήσεις μπορούν:
 - Να αξιολογήσουν την περιβαλλοντική τους επίδοση.
 - Να παρακολουθούν τη διαχρονική εξέλιξη της περιβαλλοντικής τους επίδοσης.
 - Να αποτιμούν το βαθμό συμμόρφωσης με την ισχύουσα περιβαλλοντική νομοθεσία.
 - Να συγκρίνουν την επίδοσή τους με την αντίστοιχη των ανταγωνιστών τους, σε εθνικό, περιφερειακό και διεθνές επίπεδο.
 - Να αποτιμούν τα οικονομικά οφέλη από την εφαρμογή τέτοιων μέτρων.

9.5 ΔΙΚΤΥΩΣΗ ΤΩΝ ΜΜΕ – CLUSTERS

Οι ενδιαφερόμενες μικρομεσαίες επιχειρήσεις μπορούν να υποβάλλουν τις προτάσεις τους για το πρόγραμμα «Προώθηση της δικτύωσης των μικρομεσαίων επιχειρήσεων» του Υπουργείου Ανάπτυξης. Πρόκειται για το Μέτρο 2.7, Δράση 2.7.2 του ΕΠΑΝ, που στόχο έχει τη βελτίωση της παραγωγικότητας, της καινοτομίας και της ανταγωνιστικής επίδοσης των ΜΜΕ, μέσα από την επιδότηση επενδύσεων Δικτύων Επιχειρήσεων (τουλάχιστον 6 επιχειρήσεων ανά πρόταση) που θα υλοποιήσουν νέες επενδύσεις. Τα Δίκτυα αυτά, που πρέπει να πάρουν τη νομική μορφή Α.Ε. ή Ε.Π.Ε., μπορούν να στοχεύσουν σε οριζόντια ή κάθετη συνεργασία στις πιο κάτω επιλέξιμες ενέργειες:

- Προμήθεια σύγχρονου εξοπλισμού ή τεχνογνωσίας
- Μελέτη, εφαρμογή και πιστοποίηση διαχειριστικών συστημάτων (ISO, HACCP κλπ.)
- Ανάπτυξη κοινών προμηθειών
- Προώθηση προϊόντων
- Ανέγερση χώρων

- Χρήση νέων τεχνολογιών
 - Οργάνωση και παρακολούθηση των δραστηριοτήτων του Δικτύου
- Κάθε πρόταση πρέπει να περιλαμβάνει ενέργειες από τρεις τουλάχιστον από τις πιο πάνω κατηγορίες.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Κανελλόπουλος Χαρ. Κ., Διοίκηση Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων και Επιχειρηματικότητα, Β΄ Έκδοση, Αθήνα 1994, σελίδες 425.
- Κυριαζόπουλος Παν. Γ., Σύγχρονες Μορφές Διοίκησης Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων, Εκδόσεις «Σύγχρονη Εκδοτική», σελίδες 194.
- Παπούλιας Γεώργιος, Χρηματοοικονομική Διοίκηση, Τέταρτη Έκδοση, Αθήνα 2000, σελίδες 909.
- Δρ. Π. Α. Κιόχος – Δρ. Γ. Δ. Παπανικολάου, Χρήμα – Πίστη – Τράπεζες, Εκδόσεις «Ελληνικά Γράμματα», Τέταρτη Έκδοση, Αθήνα 2000, σελίδες 498.
- Πρόγραμμα «Επιχειρείν στα Τ.Ε.Ι. Πειραιά & Καλαμάτας», Οργάνωση Μικρομεσαίων Επαγγελματικών Επιχειρήσεων, Αθήνα 2003, σελίδες 109.
- «Πακτωλός Χρημάτων προς τους Μικρομεσαίους», Οικονομικός Ταχυδρόμος, 02-10-2003, Νο 40 (2578), σελίδες 20 – 22.
- Παπαϊωάννου Γ., «Η Χρηματοδότηση των ΜΜΕ», Το Βήμα, 19-10-2003.
- Longenecker Moore Petty, Μάνατζμεντ Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων, Εκδόσεις «Έλλην», Ένατη Έκδοση, σελίδες 447.

Ηλεκτρονική Βιβλιογραφία

- www.eommex.gr
- www.veth.gr
- www.acsmi.gr
- www.emporiki.gr
- www.eurobank.gr
- businesscenter.piraeusbank.gr
- www.forthnet.gr
- www.in.gr
- www.eot.gr
- www.gnto.gr